

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 1

2013 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISI
İLE
2011 YILI MERKEZİ YÖNETİM KESİN HESAP KANUNU TASARISI
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU GÖRÜŞME TUTANAKLARI

BAŞKAN: Lütfü ELVAN (Karaman)
BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)
SÖZCÜ: Ahmet ÖKSÜZKAYA (Kayseri)
KÂTİP: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

-----O-----

06.11.2012

İ Ç İ N D E K İ L E R

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI

S Ö Z A L A N L A R

BİRİNCİ OTURUM.....	3
DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya)	3
AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul).....	13
YILDIRIM TUĞRUL TÜRKER (Ankara)	15
ADİL KURT (Hakkâri).....	17
OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul).....	19
SADIK BADAĞ (Antalya)	20
SÜMER ORAL (Manisa).....	21
MEHMET GÜNAL (Antalya)	23
MAHMUT TANAL (İstanbul).....	25
ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta)	27
İKİNCİ OTURUM	28
İZZET ÇETİN (Ankara).....	28
ERKAN AKÇAY (Manisa).....	30
ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa)	33
HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli).....	35
MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli).....	36
HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir)	37
OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana)	39
VOLKAN BOZKIR (İstanbul)	40
ÜÇÜNCÜ OTURUM	43
VOLKAN BOZKIR (İstanbul)	43
OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana)	44

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 2

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul)	45
KAZIM KURT (Eskişehir)	45
AHMET ARSLAN (Kars).....	46
MUSA ÇAM (İzmir).....	47
DÖRDÜNCÜ OTURUM.....	49
RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir).....	49
EKREM ÇELEBİ (Ağrı).....	52
RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir).....	54
MÜSLİM SARI (İstanbul).....	55
FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane)	57
MÜSLİM SARI (İstanbul).....	59
SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta).....	59
SÜMER ORAL (Manisa).....	60
FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane)	60
ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara).....	60
CEMALETTİN ŞİMŞEK (Samsun)	62
UĞUR AYDEMİR (Manisa)	63
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul)	65
HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa).....	68
SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta).....	69
HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa).....	69
MÜSLİM SARI (İstanbul).....	69
BEŞİNCİ OTURUM.....	71
MÜSLİM SARI (İstanbul).....	71
MUSTAFA BALOĞLU (Konya).....	71
HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli).....	72
SORULAR VE CEVAP	72
ERKAN AKÇAY (Manisa).....	72
RECAİ BERBER (Manisa).....	72
İZZET ÇETİN (Ankara).....	73
ADİL KURT (Hakkâri).....	73
AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul).....	73
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul)	74
RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir).....	74
MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana).....	74
HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli).....	75
MUSA ÇAM (İzmir).....	75
DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya)	75
MUSTAFA KALAYCI (Konya).....	85
PROGRAMLAR	85
SÜMER ORAL (Manisa).....	85
Kapanma Saati: 20.37	86

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 3

6 Kasım 2012 Salı
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 10.17

BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Karaman)
BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)
SÖZCÜ: Ahmet ÖKSÜZKAYA (Kayseri)
KÂTİP: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

---0---

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Sayın Dışişleri Bakanımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın, yazılı ve görsel basınımızın çok değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

7'inci Birleşimin Birinci Oturumunu açıyorum.

Gündemimizde Dışişleri Bakanlığı bütçe ve kesin hesabı bulunmaktadır. Şimdi sunuşlarını yapmak üzere Sayın Bakana söz vermek istiyorum.

Sayın Bakanım, müsaade ederseniz bürokrat arkadaşlarımız ayağa kalkıp kendilerini Komisyon üyesi arkadaşlarımıza tanıtırca –bir gelenek hâline geldi- çok memnun oluruz efendim.

(Bakanlık bürokratları Komisyon üyelerine kendilerini tanıttı)

Teşekkür ediyoruz.

Evet, buyurun Sayın Bakanım.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Çok teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, değerli milletvekilleri; Bakanlığımın 2013 mali yılı bütçesi tasarisının Komisyonunuza sunulması vesilesiyle huzurlarınızda bulunuyorum, saygılarımı sunuyorum.

Aslında, her bütçe dönemi bütün politikalarla ilgili olduğu gibi dış politikamız için de güzel bir muhasebe imkânı, değerlendirme imkânı sunmaktadır. Komisyonunuzda geçen sene ve daha önceki senelerde yaptığımız sunuşlarda da dış politikamızın bir süreklilik içinde hangi hedeflere yöneldiği konusunda kapsamlı değerlendirme yapma imkânı bulmuştum. Tabii, yıllık olarak bu değerlendirmeleri yapıyoruz ama tarih yıllık akıyor. Tarih, büyük bir ivmeyle, soğuk savaş sonrası dönemde, dinamik bir süreçte, özellikle Türkiye'yi çevreleyen bölgelerde hızla akıyor ve Türkiye Cumhuriyeti Devletinin bütün bu merkezlerdeki, bütün bu bölgelerdeki merkezî konumu dolayısıyla bu tarihi akışın ritmini yakalamak, bu tarihi akışın içinde, arkasında değil, içinde olmak, bu tarihi akışı arkasından kovalamak, yakalamaya çalışmak değil, tarihi akışın içinde o süreci yöneterek tarihi akışın aktörü konumunda olmak bir zarurettir. Bizim tarihimiz ve coğrafyamız böyle bir zarureti yerine getiren devletlerin yükseldiğini, bu zaruretin gerekliliklerini yapmayanların ise bir düşüş içine girdiklerini gösterir. Dolayısıyla, dış politikamızın esası tarihin hızlı aktığı bu dönemde, özellikle de Avrupa'da ve Orta Doğu'da büyük bir hızla aktığı bu yıllarda bu hızlı akışın ritmini tutmak, bu ritme uygun bir şekilde dinamik bir dış politika takip etmek ve bütün bu bölgesel ve küresel süreçlerin yönlendirici aktörü olmaktır. Temel hedefimiz bu.

Peki, o zaman bu tarih nasıl akıyor? Uluslararası sistem nereye doğru eviriliyor ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin dış politikası bu evirilen uluslararası sistemi nasıl görüyor, nasıl politikalar geliştiriyor? Bu sistematik içinde sizlere takdimimi sunmak istiyorum.

Soğuk savaş statik bir dönemdi, hepimiz biliyoruz. Aktörlerin ne yapacakları belliydi, hiyerarşide nerede durdukları belliydi; nereye doğru, hangi politikaları takip edecekleri de az veya çok tahmin edilebilirdi. Soğuk savaş sonrası dinamik bir yapıya geçildi. Artık, ülkelerin hiyerarşileri değişti, ülkelerin statüleri ve konumları her bir olay içinde kendi içinde değerlendirilmeye başlandı ve bu büyük imkânlarla, büyük fırsatlarla büyük riskleri aynı anda beraberinde getirdi. Böyle bir dönemde, büyük imkânların ve büyük risklerin aynı anda olduğu dönemde tutarlı bir strateji takip eden ülkeler mesafe alıyor, güç temerküz ediyor ama bir telaş içinde, reaktif politika takip edenler ya da sanki soğuk savaş devam ediyormuş gibi "Bırakalım, herkes önce kararlarını versinler, büyük aktörler kararlarını versinler, diğer aktörler kararlarını versinler, biz de bu kararlardan birine tutunalım." tarzında bir politika takip edenlerse bir müddet sonra o büyük aktörlerin belirlediği oyunun sıradan piyonları hâline geliyorlar. Bizim dış politikamızda hiçbir zaman bu olmadı, olmayacak.

Peki, nedir bu sistematik değişim? Bunu, hepimizin Kocaeli depreminden sonra çok rahat psikolojik olarak algıladığı deprem analogisiyle anlatmaya çalışayım.

Soğuk savaş sonrasında üç büyük deprem yaşandı.

Birinci deprem: Ön işaretleri Glasnost'la başlayan Berlin duvarıyla pekişen ama esas depremin sarsıntısının en yoğun hissedildiği 1991 yılında yaşanan jeopolitik depremdi. 1991'de, Sovyetlerin çöküşüyle bütün soğuk savaş yapıları Avrasya'da ve Doğu Avrupa'da çöktü. Yepyeni bir jeopolitik doğdu. O Rimland teorileri, Spykman'ın teorileri, bütün bunlar geçmişte kaldı. Bunun üzerine geleceğim, bu jeopolitik deprem esnasında Doğu Avrupa'da, Balkanlarda demokrasi ve

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 4

çoğulcu toplumların oluşması çabaları içine girildi. Birçok bağımsız devlet ortaya çıktı, özgürlük temel kavram olarak öne çıktı ve Balkanlarda büyük bir değişim yaşandı. Zhivkovlar, Milosevicler tarihin akışında kayboldular, yeni aktörlerle Doğu Avrupa'da yeni bir yapı ortaya çıktı ve Avrupa bütünleşti. Orta Asya'da bizi ilgilendiren Türki coğrafyada, Kafkaslarda yeni devletler doğdu. Büyük imkânlar çıktı Türkiye'nin önüne, büyük de riskler çıktı. Hepimiz, o zaman Bosna Savaşı'yla, Kosova Savaşı'yla –ben bir akademisyen olarak, bir çoğumuz başka vasıflarla- bir şekilde onu anlamaya çalıştık. Bunun üzerine geleceğim, Türkiye'nin bu dönemdeki politikası...

İkinci büyük sistemik deprem: On yıl sonra 2001 yılında yaşandı, 11 Eylülle yaşandı ve bir anda "özgürlük" söylemi yerini "güvenlik" söylemine terk etti ve dış tehdit algısı bu kez Sovyet ve benzeri soğuk savaş tehditlerinin yerine kültür, bazen de din odaklı şekilde İslam dünyasına yönelen, Afganistan ve Irak'ta kapsamlı operasyonların gerçekleştiği bir ikinci dönem yaşandı, güvenlik odaklı. Bir tür küresel sıkıyönetim dönemi neredeyse yaşanmaya başlandı. Bu havaalanlarındaki tutumlardan dış politikaya kadar sirayet etti. 2008'de küresel ekonomik krizle başlayan ama esas gerçek şokunu yine on yıl sonra -2001'den on yıl sonra- 2011'de Avrupa'daki büyük kriz ve Orta Doğu'daki büyük demokratik değişim, siyasal kriz ve demokratik değişim dalgasıyla devam ettiren bir depremle karşılaştık. Ben bu depremi "ekonomipolitik" deprem olarak niteliyorum yani hem ekonomik yapıları hem siyasal yapıları derinden etkileyen bir deprem. Şimdi, biz bu depremin artçı şoklarını yaşıyoruz, yaşamaya da devam edeceğiz. Aynen, 1991'de Sovyetlerin çöküşünün artçı şokunun 1993'de Bosna Savaşı, 1999'da Kosova Savaşı ve arada Karabağ'la ilgili Kafkaslarda Abhazya ve diğer konularda yaşanan küçük ölçekli ve büyük ölçekli çatışmalar gibi.

Bazı şeyler vardır ki, tarih akarken o tarih kendi doğası içinde seyrederek ve kaçınılmaz bir hâle gelir. Biz, bu son depremin yine aynen 90'lı yılların başındakine benzer şekilde toplumların iradeleriyle kaçınılmaz bir şekilde soğuk savaş yapılarının dağılması dönemi olarak görüyoruz. Orta Doğu'da yaşananlara detaylı geleceğim, Suriye'ye de geleceğim ama bu analogide şunun fark edilmesini istiyorum: Bugün Suriye'de çöken yapılar mezhep ya da dini özellikleri dolayısıyla çökmüyorlar, etnik özellikleri dolayısıyla da çökmüyorlar. Soğuk savaş döneminden kalan yapılar olduğu için çöküyorlar. Soğuk savaş 90'lı yıllarda Balkanlarda bitti ama daha 2010'lu yıllarda Orta Doğu'da yeni bitiyor. Bütün o arkaik yapılar dağılacak. Şimdi, bu dağılma süreci birçok fırsatları da, riskleri de beraberinde getiriyor. Hiçbirimiz, hiçbir zaman bunun kolay bir süreç olduğunu, olacağını iddia etmedik ama tarihin o akışına uyum göstermeyen yapıların bir sarsıntı geçireceğini hepimiz görüyoruz.

Şimdi, Türkiye olarak biz bunlara nasıl tepki verdik? 91'deki jeopolitik deprem döneminden -on yıl- 2001'e kadar olan döneme baktığımızda Türkiye Cumhuriyeti hükümetleri o dönemde çok ciddi çabalarla, gayretlerle bu döneme intibak etmeye çalıştı. Bosna Savaşı'nda, Kosova'da haklı ve doğru bir şekilde tarihi ve kültürel bağlarının gereği olan sorumlulukları yerine getirmeye gayret etti. O dönemin hükümetleri, bu anlamda dış politikada, özellikle Balkanlarda takip edilen politika itibarıyla, o günün imkânları içinde elinden geleni yapmaya çalıştı fakat on yılı bir bütün olarak ele aldığımızda, o on yılda o kadar çok koalisyonlar kuruldu ve düştü, o kadar çok ekonomik krizler yaşandı ki Türkiye güç temerküz edemedi. Yaygın ve kapsamlı bir terör tehdidiyle bir arada geldiğinde, güvenlik ağırlıklı... Yani dünya, Doğu Avrupa demokratikleşirken Türkiye 90'lı yıllarda daha çok güvenlik ağırlıklı, daha kontrole yönelik bir yapı içinde seyretti ve nitekim sonucuna baktığımızda –çok çarpıcı bir misalle- güç temerküz edememesinin... Çok detaya girmeyeceğim bugüne gelebilmek için ama anlaşılması bakımından önemli Orta Doğu'daki değişime bakış tarzımızın ve Avrupa'daki değişime. 1991 yılında, Türkiye'nin gayri safi millî hasılası 2.500 dolar civarındaydı, bu depremin... Diyelim, ikinci deprem öncesinde 2001 yılına geldiğimizde gayri safi millî hasılamız 2.800-2.900-3.000 dolar civarlarında seyretti. Yani on yılda, aynı dönemde Doğu Avrupa'da ve Avrupa'daki ülkeler kişi başına düşen gayri safi millî hasılasını birkaç misli artırırken bizim yerinde saydı. 94 krizi, 99 krizi, 2001 krizi, kurulan birçok hükümetler, istikrarsızlıklar, 28 Şubat süreci, tepkiler, sosyal hareketlilik vesaire ama biz o on yılı maalesef, imkânlarını yeterince değerlendiremediğimiz, risklerini ise üstlenmek zorunda kaldığımız bir dönem olarak geçirdik. Biz iktidara geldiğimizde, AK PARTİ İktidarı olarak 2002 yılında, bu kez dünyada tersine bir trend başlamıştı. Özgürlük dalgaları yerine, demokratikleşme yerine güvenlik odaklı politikalar.

Biz ise ne yaptık? Son on yılda, ben çok iddialı bir şekilde şunu söyleyebileceğimiz kanaatindeyim: Türkiye son on yılda büyük bir güç temerküz etti ve bu güç temerküzünün üç tane önemli sacayağı vardır. Bir restorasyon dönemi yaşadık. Bu üç önemli sacayağının birincisi demokrasidir, demokrasinin güçlenmesidir ve bazılarında, muhalefet partilerimizin de desteğiyle büyük reform paketlerine öncülük edildi, uygulandı. Anayasa Komisyonunda, şimdi bu daha da taçlandırılmaya çalışılıyor ama on yıl içinde Türkiye sivil iktidarın nihai hesap verir konumunda olduğu, gücünü gösterdiği, demokrasinin, demokratik özgürlük alanının genişlediği bu konuda yaşanan birçok sıkıntıların aşıldığı bir on yıl yaşadı. Bir demokratikleşme en önemli... Çünkü milletle bütünleşmemiş bir devletin milletin gücünü harekete geçirecek bir dış politika takip etmesi mümkün değil.

İkincisi: Ekonomik restorasyon. İç siyasal restorasyon mutlaka ekonomik restorasyonla takviye edilmeliydi çünkü ne kadar güçlü bir şekilde iktidara gelirsiniz gelin eğer ekonomik restorasyonu yapamamışsanız, ekonominiz halkınızın dinamik genç nüfusunu besleyemez hâlde ise o demokrasi de sürdürülebilir olmaz, dış politika da onurlu ve başı dik bir dış politika hâline dönüşmez, yardım alan bir ülke dış politikasında o yardımı her zaman gözetmek durumunda kalır, IMF'ye borçlu bir ülke o IMF masasında oturan aktörlerin ne diyeceklerini her zaman göz önüne alır. Biz, İktidarımızın ilk

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 5

yıllarında, 2003'te bunu çok yaşadık. Borçlu bir ülkenin dış politika alanı dardır. On yıl içinde Türk ekonomisi -birinci depremlerle kıyasen söylüyorum- 2.500'den 2.800'e, 2.900'e on yılda gelmişti 1991'den 2001'e, 2002'den 2012'ye geldiğimizde 3 binli rakamlardan 11 bine kadar çıktı, PPP paritesiyle 15 bin dolara çıktı kişi başına düşen millî gelirimiz. Millî gelirimiz 3,5 misli arttı, IMF'ye borcumuz neredeyse kalmadı. Son olarak, dün değerlendirme kuruluşunun verdiği değerlendirme notuyla BBB eksiye geçişle birlikte on dokuz yıl sonra, 1994'ten bu yana ilk defa tekrar yatırım yapılabilir ülke statüsü kazandık. Bu ekonomik restorasyon gerçekleşiyor.

Şimdi, dış politika restorasyonu nedir? Dış politika restorasyonu yaparken içeride yaptığınız siyasi restorasyona uyumlu, o siyasi değerlerle uyumlu, o siyasi değerleri dünyanın her yerinde savunan ama aynı zamanda deprem yaşanan bölgelerdeki ilişkilerinizi restore ettiğiniz, iç içe geçtiğiniz, onlarla, çevre bölgelerle bütünleştiğiniz ve ekonominizin önünü açmanızla ekonomiye katkı sağladığınız, ekonomik imkânlarınızla da kendi gücünüze katkı yaptığınız bir dış politika anlayışı.

Çarpıcı birkaç misalle zikreleyim: Şimdi, biz iktidara geldiğimizde, 2002 yılında Türk dış ticareti büyük ölçüde Avrupa Birliğiyle bağımlıydı, biz öyle bir çeşitlendirme yaptık ki -biraz sonra bunun rakamlarını size arz edeceğim- Avrupa'da kriz başladığında komşu ülkelerle olan ticaretimiz yüzde 8'den yüzde 32'ye çıktığı için o krizi absorbe edebildik, hâlâ şimdi bizim kriz absorbe edebilmemizin en önemli faktörlerinden biri ihracatımızdaki artıştır. Çevre bölgelerde, komşu ülkelerde sıkıntı başladığında Afrika'ya açıldık, Latin Amerika'ya açıldık. Afrika'nın -ki Afrika politikamız üzerinde duracağım- dış ticaretimizdeki payı yüzde 12'ye çıktı. Siz gelen dalgaları eğer hisseder ve önden o dalgaları karşılayacak, göğüsleyecek bir dış politikayla ilgi alanlarınızı çeşitlendirir, mekanizmalarınızı artırarsanız gelebilecek ekonomik şokları da kontrol altına alabilirsiniz, ekonominiz geliştikçe de dış politika çitanızı yükseltirsiniz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Komşu kalmadı Sayın Bakanım, komşu kalmadı.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Müsaade ederseniz ben bitireyim, soruları sorarsınız Mevlüt Bey, bütün sorularınızı. Bugün tek bakanlık olarak sunuş yapılacağı için istediğiniz kadar soru sorabilirsiniz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Komşularımızla ilişkiler...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Şimdi anlatacağım bakın, müsaadenizle Mevlüt Bey, şimdi vereceğim, bakın, dinleyin beni.

Mevlüt Bey, zaten bu güzel bir fırsat, Genel Kurul gibi değil, çok güzel, her türlü sorunuza cevap vermek üzere buradayım, gerekirse gece 12'ye kadar otururuz, hiç çekinmeyin. Şimdi, onları arz edeceğim. Ama bir restorasyon, büyük bir restorasyon yaşandı. Dış politika restorasyonu diğer iki restorasyonla birlikte gelişir, gelişti. Şimdi, gelelim bu restorasyonun ana unsurlarına, biraz daha detaya girerek gelelim. Burada önemli olan etik ve rasyonel, hani çok gündeme getirildiği için kısaca burada da değinmek isterim idealist politikalar ya da realist dış politikalar, evet, biz, biraz önce söylediğim gibi, 1990'lı yıllarda Bosna'da, Kosova'da, Bulgaristan'da, Doğu Avrupa'da savunduğumuz değerleri bugün de Orta Doğu'da savunmak durumundayız, bunlar değer ağırlıklıdır, bizim dış politikamız bu coğrafyada, bu tarihî mekânla, tarihaşlarımızla olan ilişkiler bağlamında idealist bir boyut taşır, değer boyutu taşır. Değer boyutu taşımayan bir dış politika güç ağırlıklı olur ve gücü haklı görmeye başlar. Biz, hiçbir zaman değer ağırlıklı dış politikadan, akil dış politikadan vazgeçemeyeceğiz ama aynı zamanda realist bir dış politika takip edeceğiz, ikisini birleştireceğiz, ikisini bir arada geliştireceğiz.

Şu çok sık vurgulandı: Bizim ortaya koyduğumuz dış politika hedefleri acaba çok mu hayalperest ya da idealist, bunu bir vesileyle daha önce arz etmişim ama dış politikadaki reel, ideal uyumunu göstermek bakımından yine bir benzetmeyle bunu arz etmek istiyorum. Bu benim akademik hayatta da öğrencilerime söylediğim bir benzetme, ben bunu bir tür barfiks egzersizi gibi görüyorum, eğer siz vücudunuzu geliştirmek isterseniz barfiks boyunuzun biraz üstüne koyacaksınız, çok üzerine koymayacaksınız, o zaman anlam taşımaz, ulaşamazsınız, boyunuzun koyarsanız hiçbir zaman gelişemez, aşağı koyarsanız ise kambur olursunuz. Yıllarca Türk dış politikası bazı komşu ülkelerin ölçüğüne ayarlı olduğu için yani Yunanistan'a ölçekli, onunla sürekli yarışır görüldüğü için maalesef bizim bu konuda potansiyeli tümüyle harekete geçirmemize imkân tanımamıştı ama çok yukarıya da koymadık. Dikkat ediniz, Afrika'da son üç yıl içinde 22 büyükelçilik açtık, bunu bir 2003'te açamazdık, o zaman hayalperestlik olurdu ama son üç yıl içinde açtık çünkü o anda dış politika kapasiteniz yükseldikçe hedefinizi daha yukarı çıkarmak zorundasınız. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyine 2009-2010 için aday olduk, 2005-2006 için değil ama şimdi 2015-2016 için aday olduk, gerçekleştirdikçe kapasiteniz gelişir ve hedefi daha yukarıya çekersiniz.

Şimdi, gelelim bu ana restorasyonun ana odaklarına, Mevlüt Bey'in biraz önce başladığı husustan başlamak üzere. Önce restorasyonu komşu ülkeler ve çevre bölgelerle yaptık. Bakın, nasıl bir yol takip ettik? Komşu ülkelerle yoğunlaştırılmış bir siyasi diyalog mekanizması kurduk, yüksek düzeyli stratejik iş birliği konseyleri; daha önce herhangi bir şekilde Türkiye'nin kullanmadığı bir yöntemdi. Yüksek düzeyli stratejik iş birliği konseyleriyle bütün komşu ülkelerle ve komşu olmamakla birlikte bizimle özel ilişkiye sahip Kazakistan gibi ülkelerin hepsiyle bu mekanizmayı kurduk. Bu şu demektir: Başka müzakerelerde günlerce, belki haftalarca sürecek yolun bir oturumda liderlerin eş başkanlığında yapılan ortak kabine toplantıları benzeri en önemli bakanların bulunduğu bir oturumda kararları almak ve yürürlüğe koymak. Şu anda bütün çevre ülkelerle bu mekanizmamız var. Son olarak Eylül ayında Ukrayna'yla bunu gerçekleştirdik ve çok sayıda

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 6

anlaşmayı imzaladık, daha sonra Ekim ayında Azerbaycan'la gerçekleştirdik, bütün bu ülkelerle ikili ilişkilere geleceğim, bunların hepsi komşu ülkedir, 13 komşu ülkemiz var bizim. Bir veya iki ülkede olan kriz komşu ülkeler paradigmasını çöktürmez. Bu 13 komşu ülke de tek tek bakıldığında ilişkilerimizde geldiğimiz nokta açıktır. Yine, Ekim ayında Azerbaycan ve Kazakistan'la yaptık, iki hafta sonra Kasım ayında Mısır'a gideceğiz Mısır'la yapacağız. 12 Bakanla Mısır'a gideceğiz Sayın Başbakanımızla birlikte, bu mekanizmayı orada da tekrar harekete geçireceğiz. Aralık ayında Rusya'yla yapacağız Sayın Putin'in ziyareti vesilesiyle, Ocak ayında da Yunanistan'la yapacağız. Bunlar hepsi bizim komşu ülke ve bunların hepsiyle her yıl liderlerin eş başkanlığında ortak bakanlar kurulu toplantıları bir gelenek hâline geldi, bunların hepsi komşu.

Yine, karşılıklı ekonomik bağımlılık kurduk. Bunu nasıl yaptık? STA'lar, yüksek düzeyli stratejik iş birliği konseyi kurmanın iki tane ön şartını koyduk; bir, vizelerin kaldırılması; iki, serbest ticaret anlaşmaları imzalanması. Bütün bu ülkelerle vizeler kaldırılırdı, bütün bu ülkelerle serbest ticaret anlaşmaları akdedildi.

Bakın, size çarpıcı bir tabloyu burada göstermek istiyorum, komşu ülkelerle ilişkilerimizin ekonomik boyutu bağlamında nereden nereye geldiğimiz hakkında.

Bu, komşu ülkelerle ilgili ticaretimiz 2002'den 2012'ye. 13 milyardan 86 milyara çıktı.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Bu, Rusya'dan alınan doğal gaz...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Bir dakika. Sadece doğal gaz mı, görelim, müsaade edin.

BAŞKAN – Müsaade edin Sayın Güneş, size, hepinize söz vereceğim.

YILDIRIM TUĞRUL TÜRKEŞ (Ankara) – İthalat mı, ihracat mı?

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Birlikte, şimdi onları da vereceğim.

YILDIRIM TUĞRUL TÜRKEŞ (Ankara) – Bunu ayırırsak...

BAŞKAN – Ya, lütfen...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – İthalat-ihracat dengesi itibarıyla düşündüğünüz kadar da uçurum açık değil ve eğer bir ülke doğal gaz alıyorsa bu ne demektir biliyor musunuz, daha çok doğal gaz alıyorsa o doğal gaza ödeyecek parası var demektir, bir. Halkın refahını yükseltiyor... (CHP ve MHP sıralarından gülüşmeler, gürültüler) 8 şehirde doğal gaz vardı biz iktidara geldiğimizde şimdi 70'i aştı.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sanki biz ilkokul öğrencisiyiz!

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyurun lütfen, siz devam edin.

YILDIRIM TUĞRUL TÜRKEŞ (Ankara) – Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı hiç doğal gaz parası ödedi mi?

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Tuğrul Bey, ben sizin usule verdiğiniz önemi hep bilirim, müsaade ederseniz ben bitireyim, siz de sonra konuşursunuz.

BAŞKAN – Şimdi, değerli arkadaşlar...

SÜREYYA SADI BILGİÇ (Isparta) – Tuğrul, sizin kongre daha sakın geçti senin başkanlığında ya!

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Tuğrul Bey, ben sizin toplantı usulüne verdiğiniz önemi hep bilirim, son kongredeki divan başkanlığınızı da tebrik ederim ama müsaade ederseniz ben bitireyim, sonra siz gerekeni söylersiniz.

BAŞKAN – Her bir arkadaşımıza söz vereceğiz, lütfen.

Buyurun Sayın Bakan.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, ilkokul öğrencisi gibi, ithalatı, ihracatı bilmiyoruz mantığıyla...

BAŞKAN – Ya, lütfen, böyle bir şey yok.

Lütfen Sayın Bakan, siz devam ediniz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – İthalatı, ihracatı bilmeyen konuma koyuyor Sayın Bakan.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Hayır, böyle bir şey söylemedim, hiç ilgisi yok.

Mevlüt Bey, bakın, bu da komşu ülkelerle 2002'den 2011'e -yani şu anda kriz olduğu iddia edildiği dönemi de kastederek söylüyorum- gelen rakamlar. Mesela, İran'la ilişkilerimizin problemlili olduğu iddia edildi. Evet, Suriye konusunda farklı düşünüyoruz ve bunu da konuşarak, tartışarak yürütüyoruz, hiçbir zaman da karşıtlık içinde yürütmüyoruz.

Bakın, İran'la 2002'de dış ticaretimiz 1,2 milyar dolardı, geçen sene 16 milyar dolar, şimdi 25 milyar dolar, 2015'e kadar 50 milyar dolara çıkarma hedefindeyiz, 1,2 milyar dolardan 25 milyar dolara. Rusya'yla 6 milyar dolardan 30 milyar dolara çıktı, 2015'e kadar 50 milyar dolar, 2020'ye kadar 100 milyar dolar hedefimiz var.

Tablo gösteriyor, şu mavi çizgiler 2002 düzeyi, kırmızı çizgiler diğerleri.

Yunanistan'la bizim bir doğal gaz alışverişimiz yok ama Yunanistan'la ticaretimiz 6 misli arttı. Benzer şekilde Bulgaristan'la, bütün komşu ülkelerle. Azerbaycan'la 7 misli arttı. Şimdi bu nasıl artıyor? Çünkü ortak siyasi mekanizmalarla karar alıyorsunuz, özel sektörünüzü ve bütün sektörleri harekete geçirerek ekonomik karşılıklı bağımlılık oluşturuyorsunuz ve buradan komşu ülke halkları istifade ediyor. Sonra kültürel ve sosyal etkileşime ağırlık verdik. Geçmişte gerilim alanı gibi görülen konular şimdi dostluk köprüleri hâline dönüştü. Benim hiçbir dış ziyaretim yok ki

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 7

herhangi bir ülkeyi ziyaret ettiğimde oradaki kültürel ve tarihî bağlarla bize bağlı olan tarihdaşlarımızın bulunduğu bu bölgeye gitmemiş olayım ve gittiğimizde de bu tarz bir gerilim yaşamış olayım, böyle bir şey yok. Yunanistan'a gittiğimizde Batı Trakya'ya, Bulgaristan'a gittiğimizde Filibe'ye, Kırcaali'ye, Irak'a gittiğimizde Kerkük'e, Ukrayna'ya gittiğimizde Kırım'a, Moldova'ya gittiğimizde ilk defa Gagavuz Yeri'ne, Gürcistan'a gittiğimizde Batum'a, daha uzak bölgelere, 2 kez Çin'e gittim ikisinde de Uygur Bölgesi'ne gittim. Biz bunları bir dostluk köprüsü olarak telakki ettik ve buralardaki tek bir taş vakıf eseri bile heba edilmesin, zarar görmesin diye gece gündüz çalışıyoruz. Bütün bu vakıf eserlerini ihya ediyoruz çünkü bu bizim ortak tarihimizin parçaları.

"Rusya'yla vizeler kalkacak." diye beş sene önce konuşulmuş olsaydı birçok kişi ihtimal vermezdi, vizelerin Rusya'yla kalktığı toplantıdaki basın toplantısı öncesinde birçok gazeteci bunun imkânsız olduğunu söylüyordu ama Rusya'yla vizeler kalktı. Azerbaycan'la TANAP Projesi'ne imza attık. Bu, asrın projelerinden biridir TANAP Projesi. Türkiye'nin enerji denklemini, Avrasya'nın enerji denklemini toptan değiştirecek ve Türkiye ile Azerbaycan arasındaki ilişkileri olağanüstü düzeylere çıkaracak bir projedir. Benzer büyük projeleri Yunanistan'la, Azerbaycan'la, Ukrayna'ya, Kazakistan'la sağladık. Kazakistan'la beş yıl içinde dış ticaretimiz 5 misli arttı. Şu andaki dış taahhüt işlerimizin toplam yüzde 25'i Türkmenistan'la yapılıyor. Sadece bununla yetinmedik, bütün bu çevre bölgelerde Karadeniz Ekonomik İş Birliğinin Dönem Başkanıysa şu anda, Ekonomik İş Birliği Teşkilatının Dönem Başkanlığını yeni devrettik ve en önemlisi Orta Asya'da yirmi yıl önceki jeopolitik deprem döneminde kurulması gereken ama kurulmamış olan, ihmal edilmiş olan Türk Konseyini kurduk, Orta Asya'daki bütün kültür mirasımıza sahip çıktık, çıkıyoruz. Dolayısıyla komşu ülkeler stratejimiz bu anlamda gerçek bir başarı hâline dönüşmüştür ve şu anda sadece Suriye'yle yaşanan kriz -ki onun üzerine geleceğim- bizden kaynaklanan bir kriz değil, bundan dolayı Türkiye Cumhuriyeti hükümetlerini, Türkiye'yi mesul görmek ve sanki "Türkiye'nin komşu ülkeler paradigması çöktü." diye düşünmek herhâlde çok adil bir yaklaşım olmaz. Peki, çevre bölgeleri niçin böyle konsolide ediyoruz, niçin ilişkilerimizi restore ediyoruz? Çünkü Türkiye inşallah 2023 yılında ilk 10 ekonomi arasına girmek istiyor. Diğer 10 ekonominin, diğer 10 olabilecek 9 ülkeye baktığınızda hepsi kıta ölçekli ülkelerdir, Amerika Birleşik Devletleri, Avrupa Birliği içindeki ülkeler, Avrupa Birliği kıtası içinde, Çin, Hindistan, Kanada, Brezilya; Türkiye bu ülkelerle karşılaştırıldığında coğrafi ölçeği en küçük ülkedir Japonya'yla birlikte. Bu coğrafi ölçeği büyütmenin yegâne yolu serbest ticaret anlaşmaları ve vize anlaşmalarıyla insanımızın hareket alanını genişletmektir. Bizim, çevre ülkeleri ve çevre bölgeleri konsolide ederek, insanımıza bu bölgeleri açarak, mümkün olduğunca bu bölgelerde kendi iç entegrasyonunu ve karşılıklı bağımlılığı artırarak yol alma stratejimizin ana esası dinamik Türk işvereni, dinamik Türk insanını bütün bu bölgelerde seyrüsefer hâlinde tutmaktır.

Peki, bununla yetindik mi? Sadece komşu bölgelerle ilgilenenler bölgesel güç olabilirler ama dünyanın diğer her bir köşesiyle ilgilenenler ise küresel güç olma potansiyelini dünyaya gösterirler. Onun için, Bakanlık görevini aldığım gün Bakanlık mensuplarıma yaptığım konuşmada şunu söyledim: "Hattı diplomasi yoktur, sathı diplomasi vardır, sath ise bütün dünyadır." Ve şu anda dünyanın her köşesinde diplomatik faaliyet yürüten, dünyadaki bütün bölgesel örgütlere, hiçbir bölgesel örgüt gösteremezsiniz ki biz ya üye olmamız olalım ya ortaklık anlaşması yapmamış olalım ya diyalog ortağı olmamız olalım. Pasifik Adaları Forumundan Latin Amerika, Karayip Adaları Forumuna, Şanghay İşbirliği Örgütünden ASEAN'a, Afrika Birliği Örgütünden Körfez İşbirliği Konseyine kadar bütün bölgesel mekanizmalar içinde varız.

İhmal edilen bölgeleri tespit ettik. Nerelerdi? Afrika, Latin Amerika, Doğu Asya. Bakın, oralarda neler yapıldı? Afrika'da dış ticaret hacmimiz 742 milyondan 7,5 milyar dolara çıktı Güney Sahra Afrika'sında. Bütün Afrika'da 17 milyar dolara çıktı dış ticaret hacmimiz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ahmet Bey, ben geziyorum, ondan oluyor...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – İşte...

BAŞKAN – Evet, buyurun siz Sayın Bakanım.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Mehmet Bey, biz bir Hükümetiz, koalisyon hükümeti değiliz, işte onun için başarılıyız.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Onun için "Yanlış yönet, halka ödet!" diyorlar.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Dış politika stratejisi ile dış ticaret politikası da dış kültür politikası da entegre bir politika olarak yürüyor. Evet, hepimiz dolaşıyoruz, hep beraber ama her hedefi birlikte paylaşarak. Şu anda "Hedefimiz Afrika." diyoruz, orada büyükelçilikler açıyoruz, Ekonomi Bakanımız iş adamları heyetleriyle gidiyor, TİKA oralarda büyük kampanyalar başlatıyor, Kültür ve Turizm Bakanımız oralarda ofisler açıyor, gidiyor çünkü biz bir bütün olarak, tek bir organ olarak hareket ediyoruz, organik bir yapı olarak hareket ediyoruz. O sebeple işte 90'lı yıllardaki koalisyon hükümetlerinden farklı bir sonuç elde ettik. O sebeple tek bir dille konuşuyoruz her yerde ve netice alıyoruz.

Bakın, şu ana kadar geçen üç yıl içinde büyükelçilik sayısını 12'den 34'e çıkardık.

Onu da arkadaşlar, tekrar bir gösterelim.

2002 Türkiye'si'nin Afrika politikasında seksen yedi yılda geldiği Afrika'daki temsil durumumuz buydu. 2012'de temsil durumumuz -ekranda da gösteriyim- temsil durumumuz şu.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Bakan, o beyaz boşluğu da doldurun ya!

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 8

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Dolduracağız.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Orada bir beyaz boşluk var!

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Doğru, haklısınız Mevlüt Bey, Orta Afrika Cumhuriyeti orası, Orta Afrika Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı beni gördü, “Bütün çevre ülkelerde açtınız, Türkiye'nin önemini biliyoruz, bizi de ihmal etmeyin.” dedi, biz de oraya da açacağız inşallah.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – O beyaz yakışmıyor.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Evet, oraya da açacağız.

Ama şu hiç yakışmıyordu herhâlde.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – O faydasına bağlı.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Şimdi, bütün bu ülkelerde temsil kabiliyetimizi artırdık, şu anda Afrika'da en çok temsil edilen 5 ülke arasına giriyoruz. Bu Afrika ülkelerinin tümü de Türkiye'de büyükelçilik açıyor, 15 büyükelçilik açtı Afrika ülkeleri son dönemde, 19 tanesi de yeni büyükelçilik açacak, artık Afrika ülkelerinin bütün çevre bölgelerdeki gözü kulağı Ankara'da olacak.

Ayrıca, bazı Afrika sorunlarına, doğrudan ilgili sorunlara bizim devreye girmemiz talepleri söz konusuydu, Somali de bunun bir örneğidir. Somali konusuna biraz daha gireceğim. Eritre ile Etiyopya arasında, Sudan ile Güney Sudan arasında ihtilaflarda doğrudan barışçıl katkıda bulunduk. Somali konusu hem insani boyutuyla önemlidir çünkü Sayın Başbakanımızla 2011'de Somali'ye gittiğimizde Somali umudunu kaybetmiş bir ülkeydi, “İnsanlık bizi terk etmiş.” denilen bir ülkeydi, hiçbir uçağın inmediği bir ülkeydi, hiçbir büyükelçinin olmadığı bir ülkeydi, şimdi ise gururla ve iftiharla söylüyorum ve bütün Somaliler biliyor ki bu Türkiye'nin özel ilgisi sayesinde olmuştur, bütün dünya Türkiye'nin ilgisinden sonra harekete geçmiştir, Somali'deki tek büyükelçilik Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçiliğidir “full fledged” bütün kapasiteyle çalışan, iki veya üç ülkenin -Cibuti, Etiyopta'nın- büyükelçilikleri var ama çok daha dar kapasiteli. Şu anda Somali'de 80 dönüm üzerine Afrika'nın en büyük büyükelçiliklerinden birini kuruyoruz. Somali'ye uçan tek havayolları, Somali'yi dünyaya bağlayan tek uçuş Türk Hava Yollarının İstanbul-Mogadişu uçuşudur. Bir uluslararası toplantıda diasporaya seslenen bir dışişleri bakanı yapacaklarını zikrettiğinde diaspora liderlerinden birisi kalkıyor ve şunu söylüyor: “Sizler söz veriyorsunuz, toplantı yapıyorsunuz, Türk kardeşlerimiz ise gelip bizimle kaderimizi paylaşıyorlar ve bir sene içinde ne söz verdilerse hepsini yaptılar.” Şu anda Somali'de seçilmiş bir cumhurbaşkanı var, inşallah gelecek hafta da seçilmiş yeni hükümeti ilk ziyaret eden Dışişleri Bakanı olarak Somali'ye ziyarette bulunacağım. Neden Somali önemli? Sadece Somali olduğu için değil, tarihî bağlarımız var, ta 16'ncı yüzyıla kadar giden oraya irtibatlarımız var, donanmalarımız var, Seydi Ali Reis'in ta Somali güneylerine kadar indiğini biliyoruz ama onun ötesinde Afrika Boynuzu ile Yemen'in bulunduğu Aden Körfezi gelecekte dünyanın en stratejik alanlarından biri olacak ve şu anda dünya ticaretinin yüzde 60'ı neredeyse bu alanda seyrediyor. Biz orada var olacağız çünkü dünyaya baktığımızda şöyle bakıyoruz: Haritaya bakıyoruz, evet şu bölge, bu bölgede bulunmamız lazım, her yerinde bulunmamız lazım. Cibuti'ye de şimdi büyükelçilik açtık son olarak, muhtemelen önümüzdeki dönemde Eritre'ye de açacağız çünkü o havza Orta Doğu ile Afrika'yı birbirine bağlayan, Hint Okyanusu ile Kızıldeniz'i ve Akdeniz'i birbirine bağlayan dünyanın en stratejik kuşağı, oradaki mevcudiyetimizi artırıyoruz, artırmaya devam edeceğiz. İnsani boyutuyla da stratejik boyutuyla da bu bizim için kaçınılmaz bir hedeftir.

Afrika'daki bahsedilen eksik yerleri de tamamlayacağız çünkü ta en başından biz şunu söylüyorduk: 19'uncu yüzyıl Avrupa yüzyılıydı, 20'nci yüzyılda Amerika ve Atlantik öne çıktı, 21'inci yüzyılın ilk yarısında Asya öne çıkıyor, 21'inci yüzyılın ikinci yarısında Afrika'nın bütün potansiyeliyle ve büyük kaynaklarıyla dünya stratejisini, dünya ekonomi ve politliğini belirleyen en önemli kıtalardan biri olacağını biliyoruz. Biz 21'inci yüzyılın ikinci yarısını şimdiden planlıyoruz, her bir Afrika ülkesinde al bayrak dalgalanacak. Bunun hiçbir tartışılır tarafı yok. Bunu ilk zikrettiğimizde hayal dediler, bu kadar kısa sürede nasıl gerçekleşebilir? Gerçekleşti. Verdiğimiz talimat çok açıktır -onu sonunda zikredeceğim Bakanlık bütçemizle ilgili- kuracağımız büyükelçilikler o ülkenin en görkemli, herkesin baktığında “Evet, bu ülke bütün dünyada söz söyleyecek ülkedir.” intibasını verecek büyükelçilikler olacak.

Bununla yetinmedik, Asya, Doğu Asya bizim hep gündemimizdeydi ama büyük bir açılım politikası takip edilmemişti. Çin'le ilişkilerimiz öylesine gelişti ki bu sene Türkiye'de Çin yılıydı, gelecek sene de Çin'de Türkiye yılı. Defaatlerce seyahatler yaptık, Çin'le ilişkilerimiz stratejik ortaklık düzeyine yükseltildi, daha da geliştireceğiz. Hindistan'la özel ilişkiler kuruyoruz. Endonezya'yla... Yeni bir Asya stratejisi geliştirdik ve merkezine Afganistan'ı koyduk, Heart of Asia Stratejisi, “Asya'nın Kalbi” toplantılarını başlattık, Afganistan-Pakistan-Türkiye üçlü mekanizmalı, arkasından da geçen sene aralık ayında devreye soktuğumuz İstanbul Süreci ile Afganistan'ın bütün komşularını İstanbul'dan sonra Kabil'de de bir araya getirdik haziran ayında ve şu anda Afganistan konusunda -ki Afganistan İktisat'ın tabiriyle Asya'nın kalbidir- en iddialı ülkelerden biri hâline geldi. Afganistan konusunda iddialı olmak Güney Asya'yla Orta Asya'yı bağlayan koridorda iddialı olmak demek. Gazne Devleti'nden başlamak üzere bütün büyük devletler Hayber Geçidi'nden geçerek Güney Asya'da büyük devletler kurdular. Biz onun için bütün bu bölgeyi yeniden bir masaya yatırdık ve yepyeni bir anlayışla yaklaştık. Baktık nerelerde eksiklik var? Myanmar'da ve Sri Lanka'da büyükelçilik açtık. Şu anda Asya'da büyükelçiliğimizin olmadığı yerler çok nadirdir, onları da kapatacağız. Laos ve Kamboçya üzerine çalışıyoruz. Sri Lanka ve Myanmar'da açtık.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 9

Bakınız, daha biz Myanmar'da büyükelçilik açmaya karar verdiğimiz ve büyükelçimizi mart ayında gönderdiğimizde Arakan'da olaylar olmamıştı ama Myanmar'ın potansiyelini biliyorduk, oradaki demokratik değişim çabalarını da biliyorduk, yakından takip ediyorduk. İki sene önce Myanmar Dışişleri Bakanıyla New York'ta yaptığım görüşmede dedim ki: "Myanmar Asya'nın önemli ülkelerinden biridir ve en kısa zamanda sizde büyükelçilik açacağız çünkü Myanmar bize yabancı bir ülke değil." Oraya gitmemiz dolayısıyla eleştirenlere ben şunu hatırlatıyorum: 15 bin dedemiz, Irak'tan, Filistin'den, Kanal Harekati'ndan gelen, esir olarak Myanmar'a getirilen 15 bin dedemizin teri, kanı o topraklarda.

Yine verdiğim bir talimat var: "Geçmişte bir tek Türk'ün bile seyahat ettiği, bulunduğu bir yer varsa oraya sahip çıkılacak." Şimdi, büyükelçimiz giderken talimat vermişik "Şehitlikleri bulup tespit edeceksiniz..." 5 bin şehidimizin orada olduğunu biliyoruz. Bir kısmı geri döndü, bir kısmı terk etti ama 5 bin şehidin... Tek tek şehitlikleri tespit ettik. Ben gittiğimde 9 Ağustosta Myanmar'a, Devlet Başkanına özel ricada bulundum "Bunlar ortak mirasımızdır." diye ve gerekli izinleri aldık. Bizzat da mezar taşları kırılmış ve oradaki Hint Müslümanları -burada yüce Meclisimizin ne kadar önemli onları takdirle ifade ediyorum-gördüğümde ağlayarak bize sarılan, oradaki, Myanmar'daki Müslümanlar bir caminin köşesinde bunları muhafaza etmişlerdi, üzerinde Türk şehitlerinin isimleri yazan taşları. O taşları geri diyoruz ve bütün bu alanı -şu anda izinler çıktı- oradaki bir nişanımız olarak koyacağız.

Yine, Arakan'daki insani duruma da aynen Somali'de olduğu gibi ilgi gösterdik, bunu gururla, iftiharla söylüyorum. Arakan'a gitme izni alan dünyada ilk devlet adamı, dış yetkili diyeyim, sadece Dışişleri Bakanı değil... Son altmış-yetmiş yıl içinde Arakan'a kimse gitmedi. Bize bu izin verildi. Niçin verildi? Çünkü Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin orada bizzat gözlem yapmasının ve oradaki insanlara hitap etmesinin, oraya insani yardım götürmesinin ne kadar önemli olduğunu ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin bu konuda dünyada ne kadar ağırlığının olduğunu en iyi Myanmar Hükümeti biliyordu.

Asya stratejimizi geliştireceğiz. Şöyle bir denkleme hiçbir zaman girmeyeceğiz arkadaşlar: Bir tarafta NATO, onun karşısında Şanghay İşbirliği Örgütü geliyor, biz NATO tarafındayız. NATO'yla ilişkilerimiz ne kadar derinleşiyorsa ve ne kadar çok katkı yapıyorsak, Afganistan dâhil, aynı anda bu katkıyı yaparken NATO üyesi olup da Şanghay İşbirliği Örgütüne stratejik ortak olan tek ülke de biziz. Bu da şunu gösteriyor: Bizi bir denklemin içine kimse hapsedemez. Şanghay İşbirliği Örgütünde de olacağız, ASEAN'da da olacağız, NATO'daki geleneksel mevcudiyetimizi de güçlendirerek sürdüreceğiz.

Latin Amerika uzak bir diyardı. Latin Amerika'dan son dönemde gelenleri, cumhurbaşkanları, dışişleri bakanlarını takip ediyorsanız ne kadar yakınlaştığımızı görürsünüz. Latin Amerika'da 3 büyükelçilik açtık; Peru, Kolombiya, Ekvador, son iki yıl içinde. Her birinin, Kolombiya ve Ekvador'un devlet başkanları geldi, Peru ile de temas hâlindeyiz, Türkiye'ye ziyaretleri yaptılar. Önümüzdeki dönemde Panama ve Dominik cumhuriyetlerinde de açıyoruz. Yine, aynen Aden ve Afrika Boynuzu gibi Orta Amerika'da büyük bir potansiyel gelişmekte olduğunu görüyoruz, oraya bunu yapacağız. Kostarika Dışişleri Bakanı gelmişti, onlar da talep ettiler büyükelçilik açılmasını. 830 milyon dolardan 6 milyar dolara çıkardık Latin Amerika'yla ticareti. Brezilya-Türkiye iş birliği -İran'daki nükleer anlaşmanın da ötesinde, o da dâhil- dünyada örnek gösterilen, kıtalar arası olmakla birlikte örnek gösterilen bir iş birliği hâline dönüştü.

Şimdi, böyle bir güç kazanınca, böyle bir konsolidasyonu hem çevrenizde hem de bütün dünyada gerçekleştirdiğiniz zaman küresel güçlerle ilişkileriniz de ona göre tanımlanıyor. Bugün Türk-Amerikan ilişkileri, evet, tarihindeki en yoğun, en dinamik niteliğini taşıyor çünkü küresel bir güç olan Amerika Birleşik Devletleri, küresel bir güç olan Avrupa Birliği, küresel bir güç olan Rusya ve Çin önlendeki dış politika gündemlerini koyduklarında bu gündemin hemen hemen tümünde Türkiye'nin ağırlığını hissediyorlar. Somali'den Bosna'ya, Orta Asya, Kırgızistan'dan Fas'a kadar bütün bu coğrafyalarda, Etiyopya'dan Myanmar'a kadar bütün bu gündemde Türkiye'nin ağırlığı var. Türk-Amerikan ilişkilerindeki yeni mantık budur. Biz sadece Kore'nin nostaljik edebiyatı üzerine Türk-Amerikan ilişkilerini geliştiremeyiz. Türk-Amerikan ilişkilerinin yeni doğası, yükselen ve gittikçe küresel ağırlığı artan bir ülkeyle ittifak ilişkisi içinde olan bir küresel gücün yeni, dinamik ilişki biçimidir. Birçok alanda iş birliğimiz bu anlamda artıyor. Görüş ayrılığımız olduğunda da aynen İran nükleer programında olduğu gibi bunu açıkça da gösteriyoruz. Türk dış politikası hiçbir ülkenin ikincil bir gündemi olmamıştır. Bu stratejik perspektif içinde gittikçe ağırlığımız artıyor. Üçüncü konsolidasyonu uluslararası örgütlerde ve çok taraflı yapılarıdaki küresel ağırlığımızı artırdık. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi üyeliğimiz 2009-2010'da tamamlandı, bu sene 2015'e aday olduk, inşallah 2015-2016'yı da alacağız. Medeniyetler İttifakından sonra arabulucular girişimini Finlandiya'yla başlattık. Şimdi, Birleşmiş Milletlerde Brezilya ve İsveç'le birlikte din ve nefret söylemiyle ilgili bir ortak girişim geliştiriyoruz. Birleşmiş Milletlerin her zemininde varız, oradaki diplomatik mevcudiyetimizi de artırıyoruz.

G-20 içinde en aktif ülkelerden biriyiz ve 2015'de aynı anda hem Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi üyeliğini inşallah, hem de G-20 Dönem Başkanlığını uhdesine alan küresel bir güç görünümü kazanmış bir Türkiye hedefliyoruz. Terörle Mücadele Küresel Forumunun Eş Başkanlığını yapıyoruz, Nükleer Silahsızlanma Forumunun üyesiyiz, en az gelişmiş ülkelerin koordinatör ülkesiyiz, on yıl için, dünyanın adaleti anlamında en az gelişmiş ülkelerin bütün meselelerine Türkiye sahip çıkacak, 47 ülke, bunların hepsiyle ilgili sorunlarla bizzat ilgileniyoruz. Bu sene OECD Dönem Başkanlığı yapıyoruz, Karadeniz Ekonomik İşbirliği Dönem Başkanlığı yapıyoruz, Asya'da Güven Artırıcı İşbirliği Forumunun Dönem

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 10

Başkanlığını yapıyoruz ve bütün -biraz önce söylediğim gibi- bölgesel örgütlerle de ilişkilerimizi derinleştiriyoruz. D-8 ve Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (ECO) gibi yapılarda da ağırlıklı olarak gündemimizi belirliyoruz.

Şimdi, böyle bir perspektifle baktığımızda önümüzdeki vizyonumuz şudur: Türkiye daha önceki ilk deprem, jeopolitik depremin, risklerini üstlenmiş, avantajlarını yeteri kadar değerlendirememişti. Güvenlik depreminin risklerini minimize ettik, avantajlarını maksimize ettik ve güç temerküz ettik. Önümüzdeki dönem de ekonomik politik depremde, ekonomik kapasitesini artıran, politik istikrarını sürdüren, bölgesel ve küresel gündemi belirleyen bir ülke konumunu kazanmak istiyoruz. Bu çerçevede iki büyük dönüşüm önem taşıyor.

Sayın Başkan, müsaadenizle bu bölümle noktalayacağım ama...

BAŞKAN – Evet.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Bu iki dönüşümü anlayabilmemiz, bu gelecek perspektifimiz bakımından büyük önem taşıyor. Birisi, Avrupa'daki dönüşüm, Avrupa Birliği büyük bir dinamik seyir içinde, bunu doğru anlamamız lazım. İkincisi de Orta Doğu'daki dönüşüm. İkisinin keşişim noktası ise Akdeniz Havzası'dır.

Akdeniz'in kuzeyinde ekonomik kriz var, güneyinde siyasal kriz var. Akdeniz, Avrupa medeniyetiyle İslam medeniyetinin buluştuğu, İslam medeniyetinin zirveye ulaştığı, Roma'dan sonra zirveyi yaşadığı, Endülüs'le, sonra da Rönesans'ın, Avrupa medeniyet alanına geliştiği bölge, bizim bölgemiz. Biz, buradaki bütün bu kültürel, siyasal, ekonomik değişim sürecinin en önemli aktörü olmak durumundayız. Onun için Avrupa'daki her toplantıyı, Avrupa Birliğinin geleceği ile ilgili alınan her kararı yakından takip ediyoruz. Avrupa'da finansal sistem ile kamu maliye politikaları arasındaki uyumsuzluk dolayısıyla çıkan o sektörel bazlı bir krizin, önce ekonomik krize, sonra sosyal istihdam krizine, siyasal krize dönüştüğünü ve stratejik olarak Avrupa'yı gittikçe göreceli açıdan zayıflattığı bir dönemden geçiyoruz. İngiltere ve İsveç'te yaptığımız birçok görüşmelerde şunu da fark ediyoruz ki: Kamu maliye politikalarıyla, finansal sistem, eurozone içinde derinleşerek gelişmesi için Avrupa'nın gittikçe ortak devlet mantığına gitmesi lazım, ortak ekonomik politikalar çerçevesinde ama birçok Avrupa Birliği ülkesi de aksine merkezkaç şeyiyle Avrupa'nın daha esnek bir yapıya kavuşmasını istiyor. Bu dinamik bir seyir, burada Avrupa tarihinin 21. Yüzyıldaki konumu birkaç sene içinde belirlenecek. Türkiye, Avrupa Birliği hedefini hiçbir zaman göz ardı etmedi. Türkiye olmadan Avrupa tarihi yazılamaz, Türkiye olmadan Avrupa'nın geleceği de belirlenemez. Biz Avrupa'nın merkezindeyiz yani "Türkiye Avrupa'ya sırtını dönüp doğuya ya da başka yerlere bakıyor." diye düşünenlerin önce biraz tarih okuması, sonra biraz gelecek perspektifi geliştirmesi lazım. Biz, bu tarihin bir parçasıyız, hep parçası olmaya da devam edeceğiz.

Orta Doğu'daki değişim... Biraz önce aslında zikrettim, Orta Doğu'daki değişim gecikmiş bir değişimdir. Aslında Tunus'ta, Cezayir'de, Libya'da, Mısır'da bu sürecin aynen bu soğuk savaş yapılarının değişim sürecinin 90'lı yıllarda, Balkanlarda yaşandığı gibi yaşanması lazımdı ama olmadı. Çünkü o zaman, küresel güçler statüko lehine bir tavır koydular ve şu anda iktidara gelen birçok lider sürgünde yaşadığı dönemde, Tunus'taki Raşit Gannuşi gibi, sürgüne gittiler. Gecikmiş bir dönemdi, otokratik, eski Marksist, arkaik yapıların kavmiyetçilikle keşiştiği bir Baas ideolojisinin değişik versiyonları şeklinde yapılar yeni dünya anlayışına gittikçe gelişen teknolojiye ve genç neslin taleplerine cevap veremez hâle geldi. Bu değişim süreci başladığında biz ilkesel bir tutum takındık. Bunun üç boyutu var değerli arkadaşlar: Bir, insani boyut: Biz bu bölgedeki mezhep, din, etnisite ayrımı gözetmeksizin her bir insanla ortak bir tarihi paylaştığımızın ve ortak bir kaderi paylaştığımızın bilinci içinde hareket ettik, ediyoruz.

İkincisi, siyasal değer boyutu. Türkiye gibi demokratik bir ülke, demokrasi için ayağa kalkmış, demokrasi talepleri ile harekete geçmiş kitlelere kayıtsız kalıp Türkiye'de değiştirmeye çalıştığı siyasal kültürü veya insan odaklı siyaset anlayışını ikame etmeye çalıştığı insan hakları siyaset anlayışına aykırı davranamazdı. Siyasal değerler bağlamında Avrupa Konseyindeki, Avrupa Birliğindeki modern değerlerle, geleneksel kültürümüzden gelen değerler, her ikisi de Orta Doğu'daki değişimde halkların yanında yer almamızı zaruret hâline getirmişti.

Üçüncüsü de stratejik boyut. Siz, olayların bugünkü resmiyle hareket edemezsiniz yani bugün bir resim çekeyim ve o resim içinde bir yere koyayım. Hayır, bir süreç analizi yapmak zorundayız yani olayların, resimlerin arka arkaya seyrini takip ederek, onlarca, yüzlerce, binlerce resmi, zaman silsilesi içinde bir sürece sokarak, o süreci anlamak durumundayız. Bizim yaptığımız süreç analizi de şudur: Nasıl Miloseviç, Jivkov dönemi Balkanlarda kapanmışsa Kaddafi, Mübarek, Esed dönemi de kapanacaktır Orta Doğu'da. Baştan beri bu ilk el olarak bundan hareket ettik. Burada da hiçbir mezhep veya etnik fark gözetmedik, Mübarek Sünniydi. Sayın Başbakanımız, Türkiye Büyük Millet Meclisinde yaptığı konuşmayla açık bir şekilde Mübarek'e gitmesinin gerektiğini söyledi. Bütün bu şeyde perspektifimiz şuydu: Burada, Orta Doğu'da, gelecek, Orta Doğu halklarının elinde olmalıdır ve Orta Doğu halkları buna birlikte karar verecekler. Yüzyılı Sykes-Picot Bölünmesi de dönemini tamamlıyor, soğuk savaş yıllarının statik iki kutuplu bölünmesi de.

Yeni anlayışların bölgeye egemen olması lazım. Ağdaki sınırlara saygı gösteren, o sınırları, uluslararası hukuki sınırlar olarak hiçbir şekilde değiştirme düşüncesi veya parçalama düşüncesi olmayan ama aynen Avrupa'da olduğu gibi o sınırları anlamsız kılarak Orta Doğu halklarını buluşturan bir anlayışın takipçisiyiz. Ancak böyle Orta Doğu'da barış sağlanır. Halep'le Antep arasında tabii ki sınır olacak ama herkes rahat seyrüsefer edecek. İskenderiye ile Mersin arasında, Boğaz'ın iki yakasında seyrederek gibi feribotlar seyredecek. Musul'la Diyarbakır, Kerkük'le Konya arasında insanlar aynı şekilde gidip gelecek. Erbil'le bu anlamda Mardin buluşacak. Bunlardan hiç de tereddüt etmemek, hiç çekinmemek lazım. Bu bölge, bu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 11

coğrafya suni sınırlardan çok çakti ama hiçbir şekilde Türkiye, bölgede var olan sınırların değişmesi suretiyle, yeni sınırlar ihdas etmek suretiyle, yeni çatışma alanları çıkarılmasına izin vermeyecek. Biz, yeni duvarlar öreceğ yeni sınırların peşinde değiliz, eski duvarları kaldıracak yeni siyasi anlayışların peşindeyiz.

Bakın, geçen sene ben size burada takdimimi yaparken deseydim ki: "Bir sene içinde, yani bu yeni dönemin işaretlerini görmek bakımından, Mısır'da, Fas'ta, Tunus'ta, Libya'da seçilmiş yönetimler iş başına gelecek." demiş olsaydım, birçoğunuz muhtemelen bunu bir hayalperestlik olarak görürdünüz. Evet geçen sene, ben burada, Bütçe Plan Komisyonunda takdimimi yaparken bütün bu ülkelerde geçişin nasıl seyredeceği şüphe götürüyordu. Ondan önceki sene takdimimi yaparken birçok kişi bu değişimin yaşanacağına ihtimal vermiyordu. Bir sene içinde Orta Doğu halkları onurlu ve başarılı bir geçiş süreci kat etmiştir. Buna saygı duymamız lazım, onların iradesine saygı duymamız lazım. Bakınız, Mısır'da ilk defa seçilmiş bir Cumhurbaşkanı var ve göreve geldikten sonra daha önceki askerî konseyi de değiştirerek sivil otoritenin hâkimiyetini teslim etmiş bir Cumhurbaşkanı var. Bizim bu yeni dönem Mısır'la kuracağımız ilişkiler Orta Doğu'nun bel kemiğini oluşturacak ilişkilere sahiptir. Onun için Mısır Cumhurbaşkanı Sayın Mursi Türkiye'yi ziyaret ettiklerinde, biz de, birlikte karar alındı, inşallah önümüzdeki hafta Mısır Dışişleri Bakanı, bu cuma Türkiye'de olacak bütün bakanlık yetkilileriyle, değişik bakanlıkların yetkilileriyle birlikte bir koordinasyon toplantısı yapacağız, iki hafta sonra da, 12 bakan arkadaşımızla birlikte, Sayın Başbakanımız, Mısır'da Yüksek Düzey Stratejik Konsey Toplantısı yapacağız. Mısır'a her türlü...

İZZET ÇETİN (Ankara) – 2 sene önce Suriye'yle de öyleydik.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Evet...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Allah korusun. Suriye'yle ortaklık...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Ondan daha güçlüsü kurulacak. (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Size söz vereceğiz.

Sayın Bakanım lütfen siz devam edin.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Hayır, hayır onu merak etmeyin, Suriye'de bundan çok daha ötesini göreceksiniz.

Mısır'la çok daha entegre bir...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Daha ötesi savaş demek.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Polemik yapmanın anlamı yok Mehmet Bey. (CHP ve MHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Evet, devam ediniz siz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – İki sene önce Suriye'yle de öyleydik.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Suriye ile geliştireceğimiz, gelecek dönemde geliştireceğimiz ilişkilere geleceğim ama...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ortaklık herhâlde.

BAŞKAN – Buyurun, siz devam edin Sayın Bakanım.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Yok yok, hayallerinizin zorlandığı bir şey.

Mısır'la 2 milyar dolarlık kredi anlaşmasıyla Mısır'ın reformuna, Mısır ekonomisinin yeni şartlara intibakına katkı sağlayacağız. Tunus'ta yeni bir yönetim iş başına geldi, yine bütün yönleriyle Tunus'la, Libya'yla, Fas'la ilişkilerimiz en yoğun niteliği kazandı.

Şimdi, bu büyük dönüşüm süreci yaşanırken kriz yaşanan bölge olarak Suriye, en başından itibaren bizim de çok büyük zorluklarla karşılaşacak bir değişim süreci olduğunu gördüğümüz bir dost ve komşu ülkeydi. Onun için dikkat ediniz, şu çok sık söyleniyor, sanki Türkiye Suriye konusunda elinden geleni yapmamış gibi bir intiba oluşturulmaya çalışılıyor. Bin Ali Tunus'u terk ettiğinde bir günde Türkiye net tutum aldı. Bir ay içinde Mübarek ile ilgili net tutum aldık. Kaddafi ile üç-dört ay "Acaba Kaddafi'yi barışçıl bir geçiş sürecine ikna edebilir miyiz?" diye çalıştık. Suriye yönetimiyle dokuz ay gece ve gündüz çaba sarf ettik. Çünkü iki ilke benimsemiştik: Bir, demokratik değişim taleplerinin yanında yer alacağız. İki, bu değişim sürecinin barışçıl olması için diplomasinin bütün araçlarını kullanacağız. Ama öyle bir noktaya geldik ki biz diplomasinin bütün araçlarını kullandık.

Bakın, ikili angajmanla Suriye'yle dokuz ay çaba sarf ettik. Sayın Başbakanımız gitti, ben gittim defaatlerce ve Suriye yönetimini, barışçıl bir geçiş süreci için ikna etmeye çalıştık. Arap ligiyle bölgesel angajman yaptık, birlikte çalıştık. Daha sonra Türkiye, Mısır, İran- Türkiye, Rusya, İran ve diğer birçok bölgesel ve güçlü mekanizmalar kurup Suriye yönetimine etkide bulunmaya çalıştık. Birleşmiş Milletler sistemi içinde Annan'ın Cenevre Mutabakatına en büyük katkısı Türkiye sağladı. Brahimi ile defaatlerce konuştuk ve sürekli temas hâlindeyiz ama kendi komşu ülkelerinin bu talepleri, bölge ülkelerinin talepleri, küresel toplumun taleplerine rağmen ama en önemlisi kendi halkının taleplerine rağmen, kendi şehirlerini hava bombardımanına tutan bir yönetimle benzer düzeyde ilişki sürdürmenin şansı olmaz. Bir tercih yapmak zorunda kaldığınızda –ki bütün görüşmelerimizde hep bunu Esed'e söyledik- bizi kendi halkınla tercih yapmak zorunda

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 12

birakma. Dışarıdan bir müdahale olduğunda geçmişte hep yanında olduk, yine olursa yine yanındayız ama kendi halkına bu yöntemleri uygularsan Türkiye halkın yanında yer alır. Çünkü liderler, kişiler geçicidir, halklar bakidir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Uludere’de aynısını yaptınız!

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Dinle! Dinle! Önce dinlemeyi öğren.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yapmadınız mı?

DIŞIŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Türkiye, Suriye halkının yanındadır, hep yanında olacaktır.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Hayret bir şey ya, her seferinde burada geriyorsunuz...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Uludere’de aynısını yaptınız!

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Dinle... Dinle... Dinlemeyi öğren! Önce dinlemeyi öğren.

BAŞKAN – Tamam, Sayın Tanal... Sayın Bakan...

Lütfen arkadaşlar, lütfen...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Aynısını yapmadınız mı?

BAŞKAN – Sayın Bakan toparlayabilir misiniz.

Sayın Muzaffer Bey... Sayın Baştopçu...

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Terbiyesiz!

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Aynısını Uludere’de yaptınız. (Gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Tanal...

Sayın Bakan, lütfen, tamamlayınız.

DIŞIŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Toparlıyorum, toparlıyorum.

BAŞKAN – Lütfen, değerli arkadaşlar...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ne demek terbiyesiz!

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Dinleyin! Dinleyin!

BAŞKAN – Sayın Tanal, Sayın Baştopçu, lütfen...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sen ne hakla bir milletvekiline “Terbiyesiz” diyorsun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yaşından başından utanmıyor musun? Bana “terbiyesiz” diyorsun, Kaç yaşındasın?

BAŞKAN – Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Suriye’den bilgisiz bir insansın, ne anlarsın sen siyasetten. (Gürültüler)

BAŞKAN – Lütfen... Arkadaşlar, lütfen...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Baştopçu “terbiyesiz” kelimesini lütfen geri alsın.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Tamam, aldım, geri ne olacak!

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Sayın Bakan buyurun, lütfen tamamlayınız.

DIŞIŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) - Çok teşekkür ediyorum.

Diğer ülkelerle ilgili olduğu gibi Suriye’yle ilgili de politikamızın üç ilkesine hep sadık kalacağız. Birincisi, insani boyuttur. Suriye halkını, hangi etnik kökenden, hangi mezhebi kökenden gelirse gelsin, ister Müslüman ister Hıristiyan ister Sünni ister Nusayri ister Dürzi ister Arap ister Türkmen ister Kürt olsun, hiçbir ayırım gözetmeden bizim kardeşlerimizdir, hiçbir ayırım gözetmeden. Kim, hangi gerekçeyle, hangi baskıdan kaçarak gelmiş olursa olsun, insani boyut gereği onlara kucağımızı açacağız, onlarla acımızı paylaşacağız. Bizim devlet geleneğimiz bunu gerektirir. Geçmişte Bosna’da zulüm olduğunda Boşnaklara, Kosova’da zulüm olduğunda Arnavutlara ve oradaki soydaşlarımıza, Irak’ta zulüm olduğunda Kürt kardeşlerimize ve dünyanın neresinde bir zulüm olduğunda bize gelene evimizi açtığımız gibi bunu yapacağız. Bu, mülteciler politikamızın esasıdır.

İkinci boyut, Siyasi değerler boyutu. Biz, değerlerimiz neyi gerektiriyorsa onu yapacağız. Demokratik talepler için birisi bir talepte... Hiç kimseyi demokratik talepler dışında “Ayağa kalkın” diye teşvik etmeyiz. O her ülkenin kendi iç meselesidir ama bir halk topluca, demokratik hakları için ayağa kalkmışsa, biz aynen 90’lı yıllarda Miloseviç’in ve Jivkov’un karşısında, Çavuşesku’sunun karşısında Balkan halklarının yanında olduğumuz gibi şimdi de Kaddafi’nin, Mübarek’in, Esed’in karşısında Orta Doğu halklarının yanındayız, bu açıktır.

Stratejik olarak da bölgedeki genel trendi takip ederek inşallah yeni ortaya çıkmakta olan Orta Doğu bölgesinin herkesle eşit haklara sahip, hiç kimseye hiçbir şey empoze etmeyen ama herkesle ortak kader anlayışı içinde yeni bir Orta Doğu’yu şekillendiren bir politikayı takip edeceğiz.

Son olarak Sayın Başkanım, Bakanlığımızla ilgili, Bakanlığımızın yapılanmasıyla ilgili özellikle şunu vurgulamak istiyorum: Böylesi yoğun bir dış politika gündemini yürütmek sorumluluğu büyük bir onurdur. Bu aziz milleti dünyanın her yerinden takip etmek, temsil etmek ve bu bayrağı dalgalandırmak bütün büyükelçilerimiz, bütün Dışişleri Bakanlığı mensupları için büyük onurdur ve büyük bir fedakarlık içinde çalışıyoruz. Bu dış politika gündemi içinde -sadece kıyas için söylüyorum- bizim toplam meslek ve diğer memurlar, 6 bin civarında memurla hizmet ediyoruz. Sayıyı artırmaya çalışıyoruz

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 13

çünkü yeni büyükelçiliklere talepler artıyor. Almanya aynı görevi 12 bin 400 kişiyle, Fransa 15 bin, İngiltere 17 bin kişiyle yapıyor. Bu açıdan bütün Bakanlık mensuplarımız büyük bir özveriyle çalışıyor.

Bir şey daha... İnsan unsurumuzu geliştirirken...Şu çarpıcı misali de vermek istiyorum çünkü bugün bazı ifadeleri de okudum, genç diplomatlarımızın en iyi düzeyde eğitim almaları için her türlü fedakarlığı yapıyoruz. Bizim Diploması Akademisini yeniden yapılandırdık ve yeni diplomatlarımıza şu şartı getirdik: "İngilizce veya Fransızca bilmenin dışında mutlaka komşu ülkelerden birinin dilini bileceksiniz." Her biri mutlaka bir dil daha öğreniyor. İki, mutlaka küresel ölçekte konuşulan bir başka dili daha öğrenecek bir diplomat kurumumuz olacak yani Çince, Hintçe ve İspanyolca gibi. Dolayısıyla, yeni nesil Türk diplomatlarının sadece eski sömürge döneminden kalan İngiliz ve Fransız ekolüne dayalı ikili bir bölünmeyi değil küresel trendi takip edecek ölçüde bir donanımla, bir birikimle yetiştirilmelerini istiyoruz. Hemen görev vermiyoruz, her birine yüksek lisans ve doktora yapmalarını telkin ediyoruz, akademik geçmişinin bağlamında da tek tek birçoğunun doktora tezlerini takip ediyorum. İstiyoruz ki yeni dönem diplomatlarımız, bu donanıma gelsinler, Diploması Akademisini uluslararası bir niteliğe kavuşturacağız ve çevre ülkelerin diplomatlarının da burada yetişmesini sağlayacağız. Geçen sene 67 ülkeden diplomata eğitim verdik, 67 ülkeden. Şimdi, daha uzun dönemli olarak yüksek lisans tezi veya bir diploma verecek şekilde komşu ülkeler, özellikle de demokrasileri yeni gelişen ülkelerin diplomatlarını Türkiye'de eğitmeye kararlıyız, Orta Asya cumhuriyetleri de dâhil. Şimdi, böyle bir yapılanma içinde insan unsurunu geliştirirken, büyükelçiliklerimizin yapısını da geliştiriyoruz.

Sizinle onurla paylaşmak istediğim son önemli adımımız, Berlin Büyükelçiliğimizin yapılmasıdır. İnşallah değişik vesilelerle sizler, Berlin'e gideceksiniz ve Büyükelçiliğimizi göreceksiniz. Üç-dört sene önce biz Almanya'ya gittiğimiz de hep şeyden şikâyet edilirdi, başkonsolosluklarımızın metruk yerlerde veya sokak içinde olması vesaire. Berlin Büyükelçimiz yüz sene önce, 1918'de İbrahim Hakkı Paşanın aldığı arsa üzerinde, o arsayı iki misli genişleterek Berlin'deki en büyük, en güzel estetiğe sahip büyükelçiliklerden birini kurduk, Türk mimarisinin de esintilerini taşıyan. Abu Dabi'de örnek bir mimariyle bir yeni büyükelçilik kurduk. Şimdi, Somali'de büyük bir büyükelçilik inşa ediyoruz. Afrika'daki bütün büyükelçiliklerimizi ve şu anda kullanmakta olduğumuz büyükelçilikleri yenileştiriyoruz. Yunanistan'da –gidenler bilir- zor görev yürüttüğümüz bir binamız vardı, hemen karşısındaki binayı da satın aldık ve Atina'nın merkezinde çok geniş imkâna sahip bir büyükelçilik altyapımız oldu. Bunu şunun için arz ediyorum: Başta söylediğim gibi demokrasisi güçlü, ekonomik restorasyonu sıhhatli bir şekilde yürüten bir ülkenin, dış politika restorasyonu da sağlam temeller içinde geleceğe yürütecek.

Bu çerçevede, beni sabırla dinlediğiniz için teşekkür ediyorum ve 2013 yılı bütçemizi, 1 milyar 614 milyon 984 bin Türk lirası olarak Komisyonunuzun onayına sunmuş olduğumuz bu bütçemizi olumlu oylarınızla tasdik edeceğinizi ümit ediyorum, saygılar sunuyorum, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakana sunuşları için çok teşekkür ediyorum.

Kameraman arkadaşlara da teşekkür ediyorum efendim.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Kameraların programı izlemesinde sakınca mı var Sayın Başkan?

BAŞKAN – Şimdi, bugüne kadar uygulanan usul bu şekilde elbette gazeteci arkadaşlarımız var burada ama kameramanlar sadece sunuş bölümü için bugüne kadar...

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Sadece reklam var eleştiri yok.

BAŞKAN – Lütfen efendim...

Evet, teşekkür ediyoruz arkadaşlar.

AHMET ÖKSÜZKAYA (Kayseri) – Sayın Öner biz sizin komisyona karışıyor muyuz efendim?

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Efendim, herkes her komisyonda...

BAŞKAN – Evet, değerli arkadaşlar, teşekkür ediyoruz, kameraman arkadaşlar.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Burası "her komisyon" değil üstat, burası Plan Bütçe.

BAŞKAN – Evet.

Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, görüşmelere başlıyoruz.

İlk söz Sayın Ayaydın'ın buyurun lütfen.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakanım, Dışişleri Bakanlığımızın değerli mensupları, kamu kurum ve kuruluşlarının değerli temsilcileri, değerli basın mensupları; Ben de Dışişleri Bakanlığı bütçesi üzerine söz almış bulunmaktayım, bu vesileyle hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Dış politikamızın, yüzyılların tecrübesinden süzülerek gelen ve Gazi Mustafa Kemal'in "Yurtta sulh, cihanda sulh!" vecizesiyle somutlaşan temel bazı ilkeleri vardır. Bu anlayış, asla silik, kendi kabuğuna çekilen etkisiz bir politika anlamına gelmeyip saldırgan ve maceracı politikalardan uzak, barışa katkı veren dengeli bir yaklaşımı ifade etmektedir. Yıllarca bu eksen üzerinde uygulanan bu dengeli dış politikadan ötürüdür ki, Türkiye, bir yüzü batıda, bir yüzü doğuda olan bir ülke olmuş; Müslüman dünyasının en saygın ülkelerinden biriyken, Batı dünyasının ayrılmaz bir parçası haline gelebilmiştir.

Ancak maalesef bugün dış politikamız büyük bir turbülans yaşamakta olup, hızla irtifa kaybetmektedir. Uçak çakılmaya doğru giderken ve bunu hemen herkes görürken, pilot hala kendinden ve rotasından emin bir şekilde devam

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 14

etmekte, sorumluluğu ve hatayı, kendi rotası dışında her şeyde aramaktadır, hem de tüm uyarılara rağmen. Oysa tablolar nasıl da pembeydi. Komşularla sıfır sorun olacaktı, proaktif politikalarla Türkiye bölgede ve dünyada oyun kurucu ülke olacaktı. Gerçekler ne oldu? Sorunsuz sıfır komşu kalmadı, komşularımızla sorunlar ve gerginlikler her geçen gün büyüyor, başkalarının belirlediği ve yönettiği oyunların çaresiz izleyicisi olduk, ne etken ne de etkin olabildik, tam olarak edilgen bir ülke olduk. O kadar derin stratejilere girdik ki tabiri caizse bu derinliklerden dibe ulaştık, evet, dış politikada dip yaptık. Peki, "Tüm bu olumsuz tablonun mimarı kim?" dersiniz, elbette ki, önce Sayın Başbakanın Dış İşlerden Sorumlu Başdanışmanı ve sonra da Dışişleri Bakanı olarak 10 yıldır Türkiye'nin dış politikasının temel rotasını çizen sayın Davutoğlu

Bakınız, tam bir yıl önce yine burada ne demişiz, kısa bir alıntı yapacağım: "Suriye'de yaşananlara sessiz kalınmamalı, sivil vatandaşların öldürülmesine razı olunmamalıdır. Bu anlamda, Suriye yönetimine demokrasiye geçiş yolunda çağrı yapılması ve yaşananlara tepki verilmesi doğaldır. Ancak burada önemli olan tepkinin dozu ve ne amaçla verildiğidir. 'Suriye bizim iç meselemizdir' denecek kadar ileri düzeye taşınan bu ilgi, yabancı basında, Suriye'ye Türk Ordusunun müdahalesinin konuşulması, yönetim karşıtı Suriye muhaliflerinin Türkiye'nin kanatları altına alınması ve hatta silahlı muhaliflerin Türkiye tarafından desteklenmesi iddiaları gibi unsurlar dikkate alındığında insan kendisine 'Bu proaktiflik mi yoksa maceracılık mı?' diye sormaktan alıkoyamıyor." demiştim.

Evet, geçen bir yıl içinde korktuğum cevabımı maalesef almış bulunmaktayım, maceracılıkmış. Geçen bir yıl içinde maceracılık dozu iyice zirveye çıkan Suriye politikamızın sonucu ne oldu peki? Suriye ile savaşın eşiğine geldik. Daha birkaç yıl önce "Şamgen"den bahsedenler şimdi "Şamcenk"ten yani Şam cenginden söz eder oldular. Tampon bölgeler kuruluyor, birkaç saat içinde Şam'a giriliyor. Doğrusu insanın aklına koca Osmanlı Devleti'ni basiretsiz ve ihtiraslı politikaları sonucu savaşa sokan İttihatçılar geliyor. Acaba neo-ittihatçılıkla mı karşı karşıyayız?

Üzerimize bombalar düşüyor, vatandaşlarımız ölüyor. Sınır güvenliğinden vazgeçtik artık, halkımızın güvenliği ortadan kalktı. Mülteci sayısı resmî rakamlara göre 100 bini geçti, gayri resmî sayı nedir kim bilir? Sınır kentlerimizde huzursuzluklar arttı, toplumsal barışımız riske ediliyor. Sınır illerindeki büyük ekonomik kaybı konuşmaya sıra dâhi gelmiyor, ülke olarak prestijimizi kaybettik. Bakınız, bir sivil toplum örgütü tarafından yapılan "Orta Doğu'da Türkiye Algısı 2012" çalışmasının sonuçlarına göre Orta Doğu'daki halk nezdinde Türkiye'nin saygınlığında ciddi kayıp var. Aynı çalışmaya göre, Suriye politikamızı kamufla etmek için konuşmalarında pek bahsetmediğiniz o Suriyeli kardeşlerimizin yüzde 69'u politikanızdan memnun değil, yüzde 65'i politikanızı düşmanca buluyor yani herkes her şeyi görüyor aslında.

Yakın ilişkiler geliştirdiğimiz, ortak Bakanlar Kurulu toplantısı yaptığımız Esad'a ikide bir ömür biçen kehanetlerle dış politika ürettik. Sonuçta, yaklaşık iki yıldır Esad gidiyor, isabetli öngörülere devam!

Bakınız, hiç dilden düşürmediğiniz ve hemen hemen her konuda nabzını tuttuğunuz halk iradesi ne diyor sizin Suriye politikanıza, ne kadar destekliyor? Böyle devam ederse Esad'dan önce kimler gidecek, merak ediyorum doğrusu. Sahi, on beş gündür ne Suriye ne da Esad'ın gideceğinden artık bahsetmiyorsunuz. Bunun iki sebebi olabilir: Ya siz de artık Esad'ın gitmeyeceğini anladınız ya da sizi sahaya sürenler "Şu ABD seçimlerine kadar bu konuyu biraz dondurun." dedi. Acaba bu iki şıktan hangisi doğru?

Esad rejimi beklenenden güçlü çıkınca Esad'ın yerine bir diğer Baascıyı, Başkan yardımcısı Faruk El Şarayı önerecek kadar pusulamızı şaşkırdık. Hemen yeri gelmişken söyleyeyim, CHP'yi Baascılıkla suçlayanlar, şimdi ben size soruyorum: Acaba Sayın Davutoğlu mu Baascı, ne dersiniz?

Yanlış politikalarımızı, bırakın Şam'dan dönmeyi, Ankara'dan dahi çıkamayınca NATO'dan, Birleşmiş Milletlerden umduğunuzu bulamayınca küresel sistemi dahi yeniden inşa etmeye kalkışacak kadar manasız öz güvenimiz var ama samimiyetiniz tartışılır, onu siz sıfırladınız. Zira, Esad diktatör de arkasında durduğunuz soykırım ve savaş suçlarından hakkında tutuklama kararı çıkarılmış olan Sudan Devlet Başkanı Ömer El Beşir ne? Suriye'de ölenler insan da Bahreyn'de Sünni yönetimin katlettiği Şiiler değil mi? Niye sesiniz çıkmıyor Bahreyn'e? Yoksa izlenen politika mezhep eksenli mi?

Suriye'nin iç işlerine karışmakta o kadar ileri gittik ki bu konuda resmen çatışan güçler arasında taraf olduk. Rejim güçleriyle çatışan Özgür Suriye Ordusunu o kadar destekledik ki ordu, merkezi olarak Hatay-Türkiye'yi gösterebildi.

Hadi diyelim doğru politika geliştiremiyorsunuz, Anayasa'mızı da mı bilmiyorsunuz Sayın Bakanım? Apaydın Kampı olayı hem Suriye politikamızın özeti hem de anayasal bir suçun göstergesidir.

Apaydın Kampı, takkeyi düşürmüş, kel görünmüştür. Türkiye, Suriyeli askerleri ülkesinde barındırıp, eğitip, tekrar ülkelerine savaşmaya gönderiyor. Apaydın Kampı'nda Özgür Suriye Ordusu lideri ile birlikte pek çok Suriyeli generalin dahi bulunduğu söyleniyor. Bunlar, Suriye'de artık bir iç savaşa dönüşen çatışmada Türkiye'nin de aktif desteğiyle ordusunu yönetiyor. Aynısı bize yapılırsa ne diyeceğiz? Bu kadar müdahale olur mu?

Üstelik Anayasa'mız diyor ki: Başka bir ülkenin askerini ülkemizde konuşlandırmamız için yüce Meclisten izin almak gerekir. Bu anayasal suç değil midir? Bu ne hümanist Suriye aşkıdır ki size anayasal bir suç dahi işletmektedir.

Tüm bu sebeplerdendir ki milletvekillerini, halkın temsilcilerini o kampa almadınız, alamadınız. Üstelik, önce izin vermenize rağmen, apar topar giriş izni iptal edilmiş, daha sonra, kamp hazır hâle getirildikten sonra göstermelik bir

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 15

ziyaret yapılmıştır. Sanırım, kendiniz dahi kanmıyorsunuz buna. Doğrusu, Anayasa'yı çiğneyecek kadar şirazesinden çıkmış bir anlayışın, halkın temsilcilerine bu tutumu da şaşırtmıyor.

Bir hususu da özellikle belirtmek istiyorum ki, Cumhuriyet Halk Partisi tüm bunları söylerken "ülkeyi yurt dışına şikâyet ediyor." diye eleştiriliyor. Allah aşkına hangi dünyada yaşıyoruz? Bilgi paylaşımının ve iletişimin bu kadar hızla geliştiği bir dünyada kimden neyi gizliyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Sanırım, AKP kendi gözünü kapatarak kimseyi görmemekte ama kimsenin de kendisini görmediğini zannetmektedir. Oysa söylenenler, bırakın yatsıyı görmeyi daha öğlen vakti ifşa ediliyor.

Bakınız, tüm bu söylediklerimizi New York Times yazıyor, Le Monde yazıyor, Der Spiegel yazıyor. İyi ki de yazıyor, zira, ülke basını korkudan gerçekleri yazamayınca bunları da oralardan öğrenme şansımız oluyor. Eminim ki pek çok AKP milletvekili arkadaşım da tüm bunları yabancı medyadan, bizlerden öğreniyor ve bizler kadar endişe ve tedirginlik duyuyor.

Peki sorun sadece Suriye ile mi? Irak ile ilişkilerimiz, İran ile ilişkilerimizin geldiği nokta da ortada. Vaktim sınırlı olduğu için bunlara pek fazla giremiyorum ama nereden tutsak elimizde kalıyor. Ne oluyor Allah aşkına, nereye gidiyoruz, ne yaptığımızın farkında mıyız?

Bilginize, akademisyen kimliğinize saygı duyuyorum Sayın Bakanım ama artık bu süreçte, belli ki bildiğiniz yanlıklarınıza yetmemektedir. Parlamentodaki sandalye çoğunluğu sayesinde hakkınızdaki gensorunun reddedilmesi, sizin başarısızlığınızı asla kapatamayacaktır. Belki Meclis çoğunluğunuzla Bakanlıktan düşmediniz ama emin olun ki Sayın Bakanım, bu halkın gözünden de, gönülünden de düşünüz.

Lütfen, bu eleştirilerimiz Esad yanlılığı, Baascılık ekseninde algılanmasın. Böyle bir durum, halkı kandırmadan ve demagojiden öteye gitmeyecektir. Tekrar belirtmek isterim ki, Cumhuriyet Halk Partisi olarak diktatör veya rejim ayırımımız olmaz. Her kim ki halkını eziyor, halkına zulüm ediyorsa ona ilk ve en büyük tepkiyi Cumhuriyet Halk Partisi verir. Samimiyetimiz de ortadadır, samimiyetiniz de ortada.

Siz, soykırım ve savaş suçlarından hakkında tutuklama kararı çıkarılmış olan Sudan Devlet Başkanı Ömer El Beşir'i Ankara'da ağırlarken, askerî iş birliği anlaşmaları imzalarken, Cumhuriyet Halk Partisi olarak verdiğimiz tepki ortadadır.

Dolayısıyla, burada size yöneltilen eleştiriler, asla, neden Esad yanlısı olmadığınız veya neden Esad'a tepki verdiğiniz değildir? Size yöneltilen eleştiri neden Baasçı olmadığınız değildir? Eleştiri, neden Türkiye'nin bu denli işin içine sokularak tehlikeli sulara götürüldüğüdür. Biz, Esad'ın değil, Baas rejiminin değil, demokrasinin, barışın yanındayız, ülkenin huzur ve güvenliğinden yanayız.

Sayın Bakanım, sizden ricam, bir erdem gösterilerek yanlıştan artık dönülmesidir. Bakınız, burada sizin yanlıştan dönmeniz sadece erdem olmayacak; bir zaruret olup halkımızın can güvenliği olacak, ülkemizin barışı olacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Bu kadarına hakkınızın olmadığını düşünüyor, zararın neresinden dönülürse dönülsün kâr olacağını dikkatlerinize sunuyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle Dışişleri Bakanlığımızın 2013 yılı bütçesinin hayırlı ve uğurlu olmasını diliyor, hepinize saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Tuğrul Türkeş, size söz vereceğim.

Süreniz beş dakika.

Buyurun lütfen.

YILDIRIM TUĞRUL TÜRKES (Ankara) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Komisyon üyeleri, Sayın Dışişleri Bakanı, Dışişlerinin değerli bürokratları ve milletvekili arkadaşlarım, aynı zamanda, değerli basın mensupları ve bürokrasiden gelen arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, sunumunuzdaki bir iki noktaya değindikten sonra geneliyle ilgili birkaç söz söylemek istiyorum.

Bir kere, bu elçilik adedini artırmanın dış politika başarısı olduğunu ben şahsen ilk defa duyuyorum. Sovyetler Birliği'nin bütün dünyada elçiliği vardı ama çökmesine, çözümlmesine mani olmadı yani olmayan bir dış politikayla, elçilikleri çok açarsak dünyada nasıl etkin oluruz? Bunu nasıl değerlendirdiğinizi pek anlayamadığımı söylemem lazım yani elçilik binaları güzel olsa, mesela Ankara'da Sierra Leone çok güzel bir elçilik binası açsa Sierra Leone Türkiye nezdinde ağırlıklı bir ülke olur mu? Olmaz gibi geliyor. Almanya'da çok güzel bir bina açtık, hepimiz iftihar ettik yani Türkiye'nin güzel elçiliklerinin olmasından biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak memnunuz ama Merkel'in tavrını değiştiremedi yani hanımefendi binaya baktı da ne oldu? Oradan geçiyor her gün yani güzel de yer, ben yerini biliyorum ama Merkel'in "mein set" dediği, yabancıların akıl sisteminde bir değişiklik yapmıyor. O bakımdan, bu tip şeyleri aslında kullanmasanız daha iyi olurdu diye ben kendi payıma düşünüyorum.

İkinci nokta: Bu hazırladığınız kitapta birçok turizm seferinden bahsediyorsunuz. Mesela Hollanda Kraliçesi Beatrix'in davetine icabet filan. Şimdi, bunlar da direkt olarak dış politikayı etkileyen... Tabii, yani ülkeler arasında gelmek,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 16

gitmek lazım da geldiler diye politika iyi olmuyor, gelmediler diye de inşallah kötü olmaz çünkü malumunuz, Putin gelecekti, seyahati iptal etti, şimdi de bir kas ağrısı bahane etti, kökünden Türkiye ziyaretini kaldırdı. Eğer bu kitapta yazan turizm faaliyetleriyse dış politikanın belirleyici olması, aman dikkat edin Rusya'yla çok kötüye gidiyor durumumuz çünkü Putin seyahatini iptal etti yani turizmin de direkt alakasının olmadığını hepimiz biliyoruz.

Bir diğer nokta: Arap ülkelerindeki değişikliklere değindiniz. Tabii hepimiz izliyoruz. 1991'de Fas'ta, Fas Kralı Hasan'ın gidişini gözlemlemezsek Tunus'tan alırız süreci. Hâlbuki 91'de Fas Kralı Hasan ve onun ardından bu oğlu, kıymetli şahsiyet Sidi Muhammed'in nasıl geldiğine bakmazsak Afrika kıtasıyla ilgili dönemleri tam anlayamayız. Bunu çok iyi gözlemlememiz lazım.

Demokrasi, demokrasiye dönüş; hepimiz istiyoruz. 140 milyonla -Arapların- demokrasi geliyor, Anglosaksonların anlaştığı 80 milyonda hiç demokrasi kısıtlısı yok. Suudi Arabistan Kralının değişmesini de arzu ediyor musunuz? Oraya da demokrasi gelsin, Birleşik Arap Emirliklerine de demokrasi gelsin istiyor musunuz? Yoksa sadece Suriye'de ve Mısır'da olmayla yetinmeli miyiz Arap dünyasındaki demokrasi rüzgârında. Bu da bir ayrı düşünülmesi gereken, üzerinde durulması gereken nokta.

Şimdi işin geneline geldiğimizde -Sayın Bakanım, siz de biliyorsunuz ama bilmeyen olabilir diye- 21'inci yüzyılda "Batı" kavramı dâhil her şey değişti ve her yüzyılın başında dünyada coğrafi değişimler olur. Zıttınlızın de işaret ettiği "jeopolitik devrim" dediğiniz 91'den başlayan süreçte... Onunla da ilgili bir şey söyleyeyim, o çok genel kullanılıyor, siz de kullandınız, Sovyetler çökmedi ki çözüldü yani Sovyetlerin çöküşü, nerede çöktü Sovyetler Birliği? Hâlâ güçlü bir Rusya var. Sovyetlerin diğer ülkeleri de dünyada bütün işletim sistemleriyle ilgili yani demokrasi, demokrasi uyumluluğunun haricinde fevkalade etkin hâlde Şanghay İşbirliği Örgütü'nde, şurada burada yani orayı "çözülme" diye tarif edersek daha doğru tedaviler buluruz diye düşünüyorum.

Şimdi, bu noktadan hareketle, 21'inci yüzyılın başında dünyadaki coğrafya ve sınırlar yeniden düzenleniyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YILDIRIM TUĞRUL TÜRKEŞ (Ankara) – Buradaki ana faktör son enerji hadisesi, son enerji yatağı, bu nerede? Afrika kıtasında. Nijer ve Çad'ı ortaya koyduğumuz takdirde Kuzey Afrika'da niye demokrasi olduğunu, niye demokratik dönüşüm olduğunu görürüz. Somali'nin de -siz de belli bir nebze işaret buyurdunuz- bu Aden Körfezi'nde bu enerji nakil hatları açısından önemi de açık.

Şimdi, buralarda yaptıklarımızı, basit ticari ilişkiler veyahut elçilikler... Az önce gene bahsettiniz bu Türk dünyasıyla ilgili Türk Konseyi kurulmasından; çok iyi etmişsiniz, elinize sağlık. Onun temelleri ta 91-92'de Türk kurultaylarıyla başlamıştı ve devletin sahip çıkması o zamandan beri arzu edildi. O bakımdan, devletin sahip çıkmış olması güzel ancak oralarda elçiliklerimiz yirmi senedir var ama orada ne ticari ilişkimiz istediğimiz seviyede ne de sosyal, kültürel ilişkilerimiz de istediğimiz seviyede değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YILDIRIM TUĞRUL TÜRKEŞ (Ankara) – Tamamlayacağım.

Eğer Afrika'da da yapılanlar sadece yani bu elçiliklerle, Sovyetlerin çözülmesi ardından Türk cumhuriyetleriyle olduğu gibi olacaksa o zaman bu elçiliklere masraf etmiş oluruz. Açılmasın değil, açılmasından da memnuniyet duyuyoruz. Buradaki o 6 binlik kadroyu da muhakkak artırmanız gerekiyor ama daha önceden hataları gördük. Şimdi, ne olur dönüp de buna politika içerisinde "o başka hükûmetti" diye demeyin çünkü devlette bir devamlılık vardır. Sizin bu on yıl için de Sayın Başbakanın ilk döneme "acemilik" falan dediğine göre beceremediğinizi de ikrar ettiğiniz zamanlar oluyor yani her zaman da başarılı icraatınız yok.

BAŞKAN – Toparlar mısınız lütfen.

YILDIRIM TUĞRUL TÜRKEŞ (Ankara) – Hayhay. Zaten toparlıyorum.

Şimdi, bu noktadan olmak üzere, 21'inci yüzyılın kavramlarının değiştiğini bilmemiz, Türkiye'nin buna göre bir dış politika oluşturması lazım. "Batı" kavramı, bilgi çağına geçtiğimiz için "sanal Batı" olmuştur. Batı coğrafi bir Batı değildir, bunu algılamamız lazım yani bunu anlayamadığımız takdirde siyasi parametreleri de doğru koyamayız. Bu noktadan hareket ettiğimizde de Avrupa, yaşlanan Avrupa'dan, evet, çağdaş yaşama ölçütleri açısından yani ifade özgürlüğü, hukukun üstünlüğü filan ama onun haricinde, oradan bir ekonomik beklenti içindeyseniz daha çok beklersiniz çünkü çocuk yapamadıkları için Avrupa'nın geleceği tehlikede, onun için Avrupa Birliğinden de çok fazla bir şey beklemeyin derim ben size.

BAŞKAN – Sayın Türkeş, lütfen...

YILDIRIM TUĞRUL TÜRKEŞ (Ankara) – İki noktaya değinip bağlıyorum.

Amerika Birleşik Devletleri'nde bugün seçim var, saat farkı sebebiyle başlamadı, birazdan başlayacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YILDIRIM TUĞRUL TÜRKEŞ (Ankara) – Amerika'nın, kim seçilirse seçilsin politikası değişmeyeceği için o konuda Suriye'deki durumunuzun bundan sonra ne olacağını merak ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 17

Son nokta da, dış politikamızın Türkiye'ye bir ekonomik maliyeti var yani yaptığınız masraflardan bahsetmiyorum ama o politikanın neticesinde Türkiye'nin gelir kayıpları var. Bu konuda da dikkat edilmesi gereken bir husus olduğunu düşünerek 2013 yılı Dışişleri bütçesinin ülkemize, milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Türkeş.

Sayın Adil Kurt, buyurun lütfen.

ADİL KURT (Hakkâri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakanım, Dışişleri Bakanlığımızın değerli bürokratları, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, Dışişleri Bakanlığını değerlendirirken sıradan bir bakanlık olarak yaklaşım iç politikadaki mülahazaları ön plana çıkararak bir değerlendirme içerisinde olmayacağımızı ifade etmek isterim çünkü dış politika -eğer ülke bir gemiyse ve biz bu geminin içerisinde isek- dış politikayla ilgili olarak Dışişleri Bakanlığının bütün aktiviteleri, hepimizin siyasi görüşümüz ne olursa olsun, hangi pencereden dünyaya bakarsak bakalım hepimizi ilgilendiren, doğrudan ilgilendiren bir konu ve biz de bu perspektiften, bu cepheden bakacağız ve değerlendireceğiz.

Tabii, Bakanlığımızın geçmiş yıllarda yaptıkları sunumlar, yaptıkları değerlendirmeler, çeşitli vesilelerle yaptığı basın açıklamaları vesaire, tümü üzerinden bir değerlendirme yapıp aslında hazırlıklı olarak buraya geldim ama burada konuşmanızda iki önemli parametreyi gördüğüm için bu hazırlıkları bir tarafa koyuyorum, bu iki parametre üzerinden yürüyerek bir değerlendirme yapmakta yarar görüyorum. Bu parametrelerden bir tanesi, soğuk savaş dönemi yapılarının çöktüğü, son bulduğu yönünde bir değerlendirme. Şimdi, bu değerlendirmeyi veri olarak doğru buluyorum ama bu verinin Türkiye'ye yansımalarının da olması kaçınılmazdır çünkü biz de soğuk savaş dönemi yapılarımızı değiştiren bir ülke değiliz. Belirtiler olabilir, niyet olabilir ama sonuçta, Türkiye de bu soğuk savaş dönemi parametrelerine uyan bir yapılanma içerisinde, uluslararası ittifaklarımız da bu çerçevededir, sorunlara yaklaşımımız da bugüne kadar hep bu çerçevede gerçekleşti. Şimdi, bu değişimin Türkiye'ye yansımaları ne şekilde olacak, bunu iyi irdelemek gerekir diye düşünüyorum.

İkinci önemli parametre de, Orta Doğu'daki değişimin mevcut sınırlar değişmeksizin halkların kendi iradeleriyle oluşturacakları bir yapıya evrilmesi yönünü tespitleriniz. Bunu da önemsiyorum yani bu tespitleri önemsiyorum. Belki bilinirliği açısından Avrupa Birliği örneğini bu konuda siz retorik olarak tercih ettiniz, örneklediniz ama ben, bunun için Avrupa Birliği örnekleme de ihtiyaç duymadan, Orta Doğu halklarının kendi halklar iktidarını pekiştirebilecekleri ve bunun için de Orta Doğu'daki statik dengelerin, Orta Doğu halklarının iradesine rağmen oluşturulmuş statik dengeler içerisinde hapsolmeden çözülebileceğine inanıyorum. Böyle bir pencereden olaya bakıyorum. Bu yönlü tespitinizde bu parametreyi koyuşunuzu da önemli görüyorum ama unutmamak gerekir, şimdi, kuyuyu iki şekilde Orta Doğu'da yani kuyu-derinlik ilişkisini değerlendirdiğimiz zaman Orta Doğu'da iki şekilde değerlendirmek mümkündür.

Bundan 2.600 yıl önce Orta Doğu insanı kuyunun derinliğinden dünyanın yuvarlak olduğunu tespit etti yani böyle bir stratejik derinlik çıkardı ama mevcut iktidarlar, sadece Türkiye'yi kastetmiyorum, özellikle uluslararası egemen güçlerin çıkar döngüsü üzerinde şekillendirdiği mevcut Orta Doğu iktidarları, maalesef o 2.600 yıl önceki tespitin tam tersi bir noktada kuyuları saplanma noktasına dönüştürdü ve biz şu anda bu saplantıdan kurtulma arayışı içerisindeyiz. Eğer Orta Doğu bütünlüğü içerisinde biz de kendimizi önemli bir unsur olarak görüp değerlendirirsek şu anda biz, o son dönemlerde, özellikle sizin “soğuk savaş dönemi” dediğiniz dönemde -ki bunu sadece “soğuk savaş dönemi” olarak ifadelendirmemek lazım- 20'nci yüzyılın başından itibaren oluşan suni şekillenmenin, özellikle suni sınır şekillenmesinin dayattığı o çıkar döngüsünden bizim kurtulmamız gerekir.

Şimdi, buraya sadece “demokrasi” kavramını oturtursanız yetersiz kalırsınız yani salt demokratik bir perspektif, bir cephe, bir pencere açarsanız mutlaka özgürlük penceresini açmanız gerekir. Demokrasi ve özgürlükler penceresinden olaya baktığınız zaman farklı noktalara ulaşırsınız. Şimdi, Dışişleri Bakanlığımızın yani bizim ülke olarak dış işleri politikamızın bu noktada eksik olduğunu ifade etmek istiyorum. Sorunu sadece “demokrasi sorunu” olarak algıladığınız zaman, sizin sunumunuzda vardığınız sonuca ulaşmak mümkündür. Hangi noktaya vardınız? İşte, biz mevcut ekonomik kapasitemizi geliştirelim ve esasında, bu kaos sürecinin sonucunda ekonomik getirisi boyutuyla bu süreçten kazanımla çıkan ülke olmak arzusu içerisindeyiz.

Geçmişte merhum Özal hükümetleri böyle yaklaştı sorunlara, “1 koyacağız, 5 alacağız.” dedi ve işin açıkçası 1 koyduk, hiçbir şey de alınamadı ya da gelişmeler bizim tasavvur ettiğimiz çok çok öte noktalarına taşındı. Müdahalede ya da müdahil olma konusunda yeterli beceriyi sarf edemedik.

Şimdi, temel sıkıntı noktası şu: Şimdi, istediğimiz kadar reddedelim, Orta Doğu'da çatışmanın merkezinde mezhepler ayrılığı vardır. Biz bunu koymazsak bile Orta Doğu'ya müdahale eden uluslararası güç dengeleri çelişkiyi buradan yakalayarak hareket ediyor ve uluslararası güçlerin Orta Doğu politikasında özellikle paradokslar üzerinde şekillendirdikleri yaklaşım mezhepler ayrılığı üzerinedir, buradan toplumlara birbirine düşürme gayreti içerisinde.

Şimdi, özellikle Suriye krizine kadar hep iki eksen vardı: Şii eksen, Sünni eksen, çatışması vardı. Son dönemlerde, özellikle Suriye kaosuyla birlikte, Sünni eksen içerisinde de ikiye ayrılma söz konusu oldu; bir Selefilere

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 18

dayandırılan eksen bir de Müslüman Kardeşler argümanı üzerinde Seyyid Kutb'a dayandırılan ve Cemaleddin Afganiye dayandırılan eksen. Şimdi, politikalarınızı, ağırlıklı olarak, ben bu dönemde Kadiyaniliğe yakın görüyorum.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Anlayamadım, adı ne? Kaddaficilik mi?

ADİL KURT (Hakkâri) – Kadiyanilik yani daha izah edilir, anlaşılır olması için şöyle söyleyeyim: Kadiyanilik, 19'uncu yüzyılda, Hindistan'da, İngiliz politikalarına dayanan Sir Seyyid Ahmed Han öncülüğünde, gerçek dünyada sir unvanını kazanmış tek İslam âlimidir ve onun temsil ettiği dünya görüşü, İslam görüşü, fıkı Kadiyanilik mezhebiyle algılandığı için o tanımlamayı yapıyorum. Şimdiki politikalar, bizim ülke politikalarımız, dış politikalarımız burayı anımsatıyor, böyle bir yoruma yavaş yavaş sizi götürüyor. Öyle olmadığınızı iddia edebilirsiniz, ifade edebilirsiniz. Biz, sizin icraatlarınızla söylemleriniz üzerinden yorum geliştirmek durumundayız, uygulamaların üzerinden yorum geliştirmek durumundayız. Kafanızın içinde söylemediğiniz ne vardır bilmiyoruz. Dolayısıyla, gaipten de haber alamadığımızı göre onu yorumlama şansına sahip değiliz.

Bakın, çok açık bir Orta Doğu politikasıyla ilgili, sizin özellikle zaman zaman çelişkiye düştüğünüz bir noktaya parmak basmak istiyorum; bu da sizin Kürt politikanızdır. Bakın, Suriye sıkıntısında özellikle Kürt fobiyasından hareket etmemiş olsaydınız farklı bir noktada olabilirdiniz. Kürt fobiyasını bir kere bir tarafa koymak lazım. Eğer Suriye'deki ezilen halkın dini, mezhebi, ırkına bakılmaz ama Müslüman kategorisinden yaklaşırsanız oradaki Müslüman Kardeşler denildiği zaman, Kürtlerin de o Müslüman kardeşlerimizin içerisinde olduğunu unutmamak gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kurt, ilave süre veriyorum.

Buyurun.

ADİL KURT (Hakkâri) – Eğer halkların kendi iradelerine dayalı bir yönetim organizasyonundan söz ediyorsak ve bizim de ona saygılı olacağımızı ifade ediyorsak bunların içerisinde Suriyeli Kürtler de vardır. Bakın, zaman zaman Hükümet övünerek ifade ediyor, ben de iyi buluyorum bu ilişkiyi. Irak Kürdistan Federal Bölgesi'nde ekonomik potansiyelimiz -daha dün de burada açıklandı- 17 milyar dolar civarında. Yarın öbür gün Suriye'yle de benzer bir uygulama, benzer bir durum ortaya çıkabilir. Sorunlu olmak yerine yol gösterici olacak bir politikayı önümüze koyarsak daha iyi olur.

İkincisi: Türkiye, kendi sınırları dışındaki Kürtlerle fobi yaklaşımı içerisinde bir dış siyaset geliştirdiği zaman, kendi içindeki Kürt'ü de öteler ama biz, bunun tersinin olması gerektiğini düşünüyoruz. Suriye, İran, Irak'taki Kürtler açısından Türkiye, demokrasi ve özgürlüklerini geliştirme noktasında rol modeli olabilir. Bunu yaptığınız zaman, o ülkelerde yaşayan Kürtlerin yönü size daha fazla dönecektir.

Üzerinde durulacak ya da değerlendirilecek çok fazla konu var ama şu konuyu biraz önemli bulduğum için, Sayın Başkanın da hoşgörüsüne sığınarak bir iki dakika zamanını alacağım.

Sayın Bakanım, şimdi, Mahmur'daki Kürtlerle ilgili, birebir tamamıyla belki sizinle yani sizin Bakanlığınızla sınırlanacak bir sorun değil ama sonuçta yirmi yıla yakın bir süredir, Mahmur'a zorunlu koşullardan dolayı göç etmiş ve orada yaşayan Türkiyeli Kürt vatandaşlarımız var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kurt, toparlar mısınız.

ADİL KURT (Hakkâri) – Sayın Bakanım, biz Parti olarak, orada, Mahmur'da yaşayan Kürtlerin kendi yerine yurtlarına dönmelerini arzuluyoruz, içtenlikle söylüyorum ama şunları göz önünde bulundurmanız lazım: Yirmi yıldır o insanlar orada yaşıyor, çocukları orada okudu, birçoğu üniversiteyi bitirdi. Onlardan biri Türkiye'ye geldiği zaman, yani orada üniversite bitirmiş bir gencimiz ya da ilköğretim düzeyinde bir öğrenci yarın Türkiye'ye geldiği zaman ehliyet almak bile istese cahil sayılıyor, okumamış sayılıyor. Dolayısıyla, Bakanlığınızın bu konuda yani eğitimdeki o denklik sorununun çözülmesi için bir yol göstericiliğe itiyor yani bir kapı var arada çünkü...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kurt, toparlar mısınız lütfen.

ADİL KURT (Hakkâri) – ...biz, o insanların -demin de ifade ettiğim gibi- Türkiye'ye dönüşlerini istiyoruz ve bu çok basit bir sorundan hareketle yani işin hangi noktalara geldiğini ifade etmek istedim.

Bir önemli argüman daha, şimdi hep söylenir, Hükümet yetkililerimiz, daha doğrusu iktidar mensubu partililerimiz hep ifade ederlerken metinden okuduğu zaman "Esed" derler, spontane konuştukları zaman "Esad" derler. Şimdi, bundan kurtulmanız gerekiyor. Şimdi, "Esad" demekle "Esed" demek arasında kelime anlamı itibarıyla -Arapça bildiğinizi biliyorum- bir fark var yani Esad "mutlu" demektir, Esed "arслан" demektir yani kelime anlam farkını biliyoruz ve doğrusunun da "Esad" olduğunu da biliyoruz ama yani bu argümanı niye bu kadar sorun durumuna getirdiniz doğrusu merak ediyorum.

Son bir cümle ifade edeyim. Demin mülhaza konusu oldu, tartışma konusu oldu sözleriniz içerisinde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ADİL KURT (Hakkâri) – Dünyada -nerede- iktidarlara kendi halklarına zulmederlerse kötüdür. Evet, "Beşar Esad" ya da "Beşar Esed" ne dersiniz deyin, halkına zulmediyor ve biz bu zulmün karşısındayız. Onun uçakları kendi şehirlerini bombalıyor, insanlarını katlediyor, lanetliyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 19

Sayın Bakanım demin kulislere konuşurken bir sayın vekilimize uygun üslupla sorulması gerektiğini söyledi, ben de uygun üslupla soruyorum size. Roboski ya da işte Uludere'de olup bitenlere ilişkin olarak -mutlaka gittiğiniz yerlerde Dışişleri Bakanı olarak karşınıza çıkıyor- ne diyorsunuz bu konuda? Artık bir cevap verin bu soruya, bilelim, biz de artık bunu gündemimize taşımayalım.

Teşekkür ederim.

Bütçenizin hayırlı, uğurlu olmasını dilerim. Sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Korutürk, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakika.

OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan .

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, Sayın Bakanım, değerli milletvekili arkadaşlarım, çok değerli Dışişleri Bakanlığı mensupları, değerli basın mensupları; Sayın Bakanı biraz önceki takdiminde dinlerken aklımdan keşke akademik kariyerine devam etseydi ve üniversitede kalsaydı diye geçirdim. Akademisyenlerin teorileri ayağı yere basmasa da, hayali unsurlar içerse de uygulayıcılar için her zaman ufuk açıcı, ilham verici oluyor ama ayağı basmayan teorileri günlük hayata geçirmeye kalktığımız zaman, uygulamaya koyduğunuz zaman bazen çok hüsrana verici sonuçlara ulaşabiliyorsunuz. Atatürk, 1937'de dış politikadan bahsederken şöyle demiş: "Biz, ilhamlarımızı gökten ve gâipten değil, doğrudan doğruya hayattan almışızdır. Bizim yolumuzu çizen, içinde yaşadığımız yurt, bağrından çıktığımız Türk milleti ve bir de milletler tarihinin binbir facia ve ızdırıp kaydeden yapraklarından çıkardığımız neticelerdir." Türk dış politikası son üç senelik uygulamalar sonucu bugün tam bir çıkmaza girmiştir. Sayın Bakan gayet veciz ve akıcı bir ifadeyle burada anlattığı başarıları gerçekten inanıyorsa o zaman biz çok vahim bir durumdayız demektir.

Suriye'den başlayalım isterseniz. Suriye'yle ilgili politikayı Sayın Bakan insani mülahazalara, ahlaki yaklaşım ve zorunluluklara dayandırdı. Bu kulağa çok hoş gelen bir şey, buna da itiraz çok kolay değil ama bir hükümetin insanlık açısından borcu öncelikle kendi halkına, kendisini seçen ve göreve getiren insanlara karşıdır. Suriye politikamızda, bizim Orta Doğu'da etkin olduğumuz şeklindeki inanç hem bizim açımızdan hem bu inanca sahip olup da bize o şekilde bakanlar açısından kaybolmuştur. Bakın, Sayın Bakan kendi söyledi, diyor ki: "Başbakanımız Esad'a defalarca telkinde bulundu. Demokrasi yoluyla sorunlarını çözmesi için ben de kendisiyle çok defa konuştum, tavsiyelerde bulunduk, bunları dinlemedi. Ekonomik yaptırımla tehdit ettik, dinlemediğini görüyoruz. Tezkere çıkarttık, askerî yaptırım koyuyoruz, dinlemiyor." E, o zaman bizim etkinliğimiz nerede kalıyor arkadaşlar? En yakın olduğumuz... Ortak Bakanlar Kurulu toplantısı yapmaktan hep bahsediliyor. Ortak bakanlar toplantısı güzel de ortak bakanlar toplantısı sonucu yayınlanan bildiriye şöyle bir bakalım: Stratejik ortaklık ilan ediliyor. "İki ülke Orta Doğu'da benzer tehditlerle karşı karşıyadır. Bu tehditlere karşı ortak hareket tarzları geliştirmeyi kararlaştırmışlardır." diyor. Ezbere söylenecek, arkası boş sözler değil bunlar. Bu noktalarda olduğunuz bir ülke telkinimizi dinlemiyor, tavsiyemizi dinlemiyor, tehdidimizi dinlemiyor, ortada kalıyoruz, ondan sonra da oyun kurucu ve etkiniz.

Tarihin akışını takip etmek ve tarihin akışına yön vermek. Hangi tarihin akışına, nerede yön veriyoruz arkadaşlar? Bakın, Irak'la ilişkilerimiz sadece Barzani'ye mahkûm kalmış. Maliki bizim tarafımızdan itilmiş, İran'a yaklaşmış. Maliki'nin adamları Adalet ve Kalkınma Partisinin kongresine tam kadro geldiler neredeyse. O kongrede, Tarık Haşimi'yi, Irak Hükümetinin kendisinden almış olduğu sıfatla Irak Cumhurbaşkanı Yardımcısı diye oturuyor görünce çıktılar, gittiler. Onların gelmesi Irak'ın bize el uzattığını gösteriyor, biz onun elini tutmadık. Talabani'yi küstürdük, Talabani'nin ikinci seçiminde başka bir adayı destekledik, seçilmesi muhal olmayan bir adayı destekledik. Talabani'yle aramız bozuldu. E, şimdi ne oldu? Tarık Haşimi var bizimle ilgisi olan, Tarık Haşimi Ankara'da. Tarık Haşimi'yi geri vermemek zor bir şey değil ki "Türkiye'de idam cezası yok, siz de idam cezası var. Onun için vermiyoruz." demek varken Tarık Haşimi'yi sıfatıyla burada muhafaza ediyoruz.

"Tarihin akışına yol veriyoruz." diyoruz, geçen gün Genel Kurulda da söyledim, Adalet ve Kalkınma Partisinin Kongresine Meşal'i çağırıyoruz. Meşal'in yanında Emin Cemayel'i çağırıyoruz. Emin Cemayel, 85 senesinde Sabra Şatilla Katliamı'nı yapan Hristiyan Falanjistlerin lideri. Bir de Samir Caca gelmiş duyduğumuza göre, Samir Caca da bu katliamı bilfiil -elinde bıçak- yapan adam. Bu bilinçli bir politika mıdır? Neden böyle yapıyoruz? Niye yapıyoruz? "Irak" diyoruz, Irak'ın istatistiklerini gördük, çok yüksek ihracatımız var Irak'a. Iraklıları unutmayalım arkadaşlar, bunu herkesin bilmesi lazım. Irak sıkıştığı zaman ekonomik yaptırımları uygular, hiç gözünü kırpmaz, yavaş yavaş o noktaya doğru gidiyoruz.

Şimdi, gücümüzü küçümsemeyelim. Türkiye hakikaten güçlü bir devlet bölgede, çok da ağırlıklı bir devlet, bunda da bir tereddüt yok ama gücü küçümsemek kadar abartmak da büyük hatalara sebebiyet verir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – İlave süre veriyorum.

Buyurun.

OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 20

Eğer gücümüzü abartırsak, o gücü daha sonra kullanamazsak biz de güç, hayal edenlerin de bu görüşlerini, dikkatlerini ellerinden almış oluruz, buna çok dikkat etmek lazım. Dış politika mutlaka ve mutlaka gerçekçi tahlillere dayanmalıdır.

Osmanlı döneminden bu yana Arap ülkeleri Türkiye'nin kendi işlerine karışmasını istemiyorlar, bunu biliyor herhâlde Sayın Bakan, bunu bütün arkadaşlarınız da biliyor. Dışişleri Bakanlığının şimdi şurada oturan kadrosu -hiçbirini ayırmadan söylüyorum, hepsini kastederek söylüyorum- hepsi dışişleri geleneğinden -taa Kutadgu Bilig'den bugüne gelen- yetişmiş çok bilgili, birikimli, deneyimli insanlardır. Bunların, Sayın Bakanı ve siyasi kadroları bu konularda uyardığından en küçük bir tereddütüm yok. Bizi yetiştirenler böyle yetiştirdi, biz de bizden sonra gelen arkadaşlarımızı böyle yetiştirdik. Bunların sözlerine kulak vermek lazım. Bu birikimleri eğer dinlemezseniz "Her şeyi ben biliyorum." deyip de teorilere dayalı bir politika izlemeye kalkarsanız bugün geldiğimiz noktaya geliriz arkadaşlar. Bugün geldiğimiz nokta iyi bir nokta değil, onu açık açık konuşalım, açık açık değerlendirelim ve hakikaten bunun ne olduğunu görelim.

Zaman sıkışık olduğu için her şeyi konuşmak çok mümkün değil fakat kadrolar konusunu da bir dile getirmek istiyorum. Dışişleri Bakanlığının öteden beri geleneğidir, meslek dışı büyükelçi ataması yapılır. Meslek dışı büyükelçilik - ismi üstünde, yasada da öyle geçer- istisnai memuriyettir, istisnai kalmasında da yarar vardır. Gider hep arttığı zaman -o size demin bahsettiğim- Kutadgu Bilig'den kalma ve Selçuklu'dan, Osmanlı'dan, cumhuriyetin başlangıcından buraya kadar gelen birikimleri yaşamamış olan, Dışişleri Bakanlığının meslek erbabının esasını teşkil eden, usta-çırak ilişkisinden geçmemiş olan, o Bakanlığın birikiminden geçmemiş, çoğu zaman küçümşenen bu birikimi özümsememiş kimseleri göreve getirdiğiniz zaman bunların sadece lisan bilmesi yahut da etrafı görüp konuşmayı, oturmayı, kalkmayı bilmesi görev yapmalarını sağlamaz. Ankara'daki Polonya Büyükelçisine bakın, yeni gitti -muhtemelen Sayın Bakanı da tanıyordu, diğer bakanlık mensuplarının da tanıdığını düşünüyorum- adam bizim gibi Türkçe konuşuyordu, sokakta konuştuğu zaman Türk olmadığı anlaşılmaz, Türkiye uzmanı. Bizim Polonya'ya tayin ettiğimiz meslek dışı büyükelçi giderken bir beyanat verdi, dedi ki: "İnternet'ten baktım, Chopin'in ülkesiymiş, çok mutlu oldum." Böyle bir şey olabilir mi arkadaşlar? Bu kadro işlerine de çok dikkat edilmesi gerektiğini düşünüyorum.

BAŞKAN – Evet, toparlar mısınız lütfen.

OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul) – Hemen bağılıyorum Sayın Başkan. Teşekkür ederim müsamahanıza. Başkalarına daha uzun müsamaha gösterildi ama ben uzun konuşmayacağım çünkü çok uzun konuşmam gerekiyor. Onun için, çok kısa olarak söyleyeceğim.

Benim söylemek istediğim şu: Bizim gerçek olarak külahımızı önümüze koyup dış politikamızın hangi noktaya geldiğini gerçekçi bir şekilde değerlendirmemiz lazım ve bugün izlediğimiz dış politikadan tam 180 derece geri dönmemiz lazım. Bunu yapacak cesareti Hükümet göstermelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Korutürk.

OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul) – Çok teşekkür ederim, saygılar sunuyorum.

Dışişleri Bakanlığı bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Badak, buyurun lütfen.

SADIK BADAĞ (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, Sayın Dışişleri Bakanımız, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, çok değerli bürokratlar, sayın basın mensupları; sözlerime başlarken ben de sizleri saygıyla selamlıyorum.

Önce genel üzerinde kısa bir değerlendirme yaptıktan sonra World EXPO konusuna temas etmek istiyorum, bir de küçük sorum olacak.

Hep müzakere edilir "Sanat sanat için midir, sanat toplum için midir?" diye. Yine bu bağlamda bir başka ifade "Spor spor için midir, spor sağlık için midir?" denir. Diploması diplomatlar için midir, diplomatların güzel salonlarda güzel diploması hareketleri, fotoğrafları vermesi için midir, yoksa diploması toplum için midir, her ülkenin kendi toplumu için midir? Ben ikincisini düşünüyorum. Diploması topluma son tahlilde eklemek, su ve et sağlamak içindir, sürdürülebilir eklemek, su ve et sağlamak içindir. İlk çağlardan beri ülkeler arasındaki ilişkiler kendi halkına sürdürülebilir gıda ve son yıllarda enerji sağlamak içindir. Bu itibarla, Dışişleri Bakanlığımızın son yıllarda geliştirdiği yaklaşımları ve diplomasiyi, politikayı halkımıza, Anadolu toplumuna sürdürülebilir enerji, sürdürülebilir eklemek, sürdürülebilir pazarlar sağlaması açısından isabetli bulduğumu ifade etmek istiyorum. Nitekim tablo bunu doğruluyor. Çevre ülkelerle dost ilişkiler politikası, bizim yüzde 10'lar mertebesinde olan çevre ülkelerle dış ticaretimizi yüzde 30'lara çıkartmış, toplam ihracatımızın yüzde 30'unu aşmış bulunuyor. Keza dünya ülkeleriyle iyi ilişkiler bizim ihracatımızı bugün neredeyse 150 milyar dolara ulaştırdı. Sayın Bakan ekonomi restorasyonu ile dışişleri diploması restorasyonunun eş zamanlı gitmesini ifade ederken herhâlde bu tabloyu ifade etmek istiyor, ben böyle anlıyorum.

Orta Anadolu'da ekonomi geliyor. Millî gelirimiz 3 bin dolardan 10 bin dolara çıktı. 25 bin doları hedefliyoruz. Millî gelirimiz de 3 bin dolar seviyesindeyken yeni pazarlara ihtiyacımız yoktu. Şimdi yeni pazarlara ihtiyacımız var, diploması bunun için çaba gösteriyor. Hele fert başına 25 bin doları hedeflediğimiz ve gerçekleştirdiğimizde yeni pazarlara daha çok ihtiyacımız olacak. İşte bu diploması o yeni pazarların altyapısını sağlamak için var ve bu harekete devam etmek

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 21

mecburiyetindeyiz. Tabii ki Türkiye tarihimizin getirdiği mecburiyetler, zorunluluklardan dolayı uzun zamandır dünyada politika kurabilen güce erişemedi. Fakat şimdi yeni bir politika alanı oluştu. Eşyanın kullanım şeklinin değişmesinden dolayı tıpkı 19'uncu yüzyılın, 18'inci yüzyılın sonlarında olduğu gibi, elle üretimden makine üretime geçişteki gibi toplumların düşünme tarzları, yaşama tarzları değişti, yönetim tarzları değişti. Şimdi de iletişim çağında, gelişim çağında toplumların yaşama tarzları, düşünme tarzları ve buna bağlı olarak yönetim tarzları değişiyor, değişmekte. Hükümetimiz, Dışişleri Bakanlığı bu değişimi doğru zamanda algılamak suretiyle pozisyon alıyor. Bu pozisyon alışıta elinden gelen imkân ve kabiliyetleri uygulamakta. Tabii ki süreç içerisinde elinde olmayan gelişmeler meydana geliyor. Suriye'yi böyle bir hadise olarak telakki etmekteyiz ama uzun vadede, Suriye'de meydana gelecek istikrar Türkiye'nin yine bu bölgede, sadece Suriye değil, Ürdün ve devam eden Suudi Arabistan'a kadar uzanan bölgeden Azerbaycan'a kadar uzanan bölgede ciddi bir ticaret alanı, ciddi bir ekonomik alanı meydana getireceğine inanıyorum. Bu hareketle netice itibarıyla diplomatlar bunun öncülüğünü yapmakta, asıl iş erbabına bir alan meydana getiriyorlar. Orta Anadolu'da Kahramanmaraş'tan Diyarbakır'a, Muş'tan Konya'ya, Eskişehir'e kadar genişleyen iş hacmi bu alanları, bu ekonomik pazarları kullanacaktır. Bu bakımdan meydana getirilen, üzerinde hassasiyetle çalışılan bu politikada Dışişleri Bakanlığımıza başarılar diliyorum, gayretlerinin milletimiz tarafından takdirle takip edilmekte olduğunu ifade etmek istiyorum.

Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; World EXPO 2016 önemli çabalarla, Dışişleri Bakanlığımızın da önceki yıllarda yaptığı önemli gayretlerle ve desteklerle Botanik EXPO olarak Antalya'ya alındı, kanununu da geçen hafta Parlamentoda bütün partilerimizin iş birliğiyle çıkardık. Burada bir hususu ifade etmek isterim: Büyüyen Türkiye'nin, dünyada etkisini artıran Türkiye'nin tabii ki uluslararası bu gibi organizasyonlara da ihtiyacı var bu etkisini artırabilmesi için. Bunun için olimpiyatlara aday oluyoruz, EXPO'lara aday oluyoruz. İzmir ilimizin de 2020 EXPO'suna aday olmasını bu bakımdan çok anlamlı buluyoruz, keşke alabilse. Fakat yakından takip ettiğimiz kadarıyla Dubai'nin 2020 EXPO'ya adaylığı ne yazık ki Müslüman ülkelerin oylarını bölcek gibi görünüyor. Bu bakımdan İzmir'in alabilme şansının yüksek olduğunu henüz göğsümüzü gere gere söyleyemiyoruz. Fakat elimizde elde edilmiş bir başarı var, Antalya World EXPO başarısı var.

Süremiz çok kalmadı. EXPO'larda, özellikle bu "A1" dediğimiz kategorideki BA'in standartlarının uygulandığı EXPO'larda altı-yedi yıl öncesinden hareket etmek gerekiyor, bizim üç yılımız kaldı. Ben Sayın Dışişleri Bakanımızdan ve Bakanlıktan yüksek önem düzeyinde bir dikkatle Antalya EXPO çalışmalarına yaklaşılmamasını temenni ediyorum.

Son olarak küçük bir sorum var. Tarımın önemi dünyada giderek artıyor. Toprağı kıt olan bazı gelişmiş ülkelerin, ekonomik gücü yüksek ülkelerin Orta Afrika'dan tarım toprağı satın aldığını duyuyoruz. Bu doğru mudur? Mertebesi acaba nedir?

Bu düşüncelerle Dışişleri Bakanlığı bütçemizin ülkemize hayırlı, uğurlu olmasını diliyorum. Sizleri saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Badak.

Sayın Oral, buyurun lütfen.

SÜMER ORAL (Manisa) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, Dışişleri Bakanlığının kıymetli mensupları ve basınımızın değerli mensuplarını saygıyla selamlıyorum.

Uluslararası gelişmeler ve bu gelişmelerin karşısında oluşturulan dış politikalar ülkeler açısından büyük önem taşır. Dış politikalar bu niteliği nedeniyle kısa zaman aralıklarında temel parametreleri itibarıyla değişmeyen -bir bakımdan devlet politikalarıdır.

Türkiye hayli sorunlu ve oldukça karışık bir coğrafya üzerinde bulunuyor. Bir yandan her birinde ayrı ayrı ciddi ihtilafların seneler boyu yaşandığı Balkanlar, Kafkaslar ve Orta Doğu'nun tam orta yerinde bir konuma sahip, diğer yandan, özellikle 21'inci asırda daha da önem kazanan enerji kaynaklarına son derece yakın ve enerji transferleri açısından hayati öneme haiz, âdeta köprü niteliği taşıyan bir Türkiye. Coğrafyanın sunduğu bu yapının bize ciddi avantajlar sağladığından da kuşku yok ancak iki büyük kıtayı birleştiren bu coğrafya dış politika alanında son derece dikkatli ve dengeli davranılması gibi bir sorumluluğu da bünyesinde barındırır. Denge, dış politikada fevkalade önemlidir. Dengeyi gözetmek ve özen göstermek durgunluk ve pasiflik olarak asla değerlendirilemez. Bunlar ayrı ayrı şeylerdir. İlla hareketli olacağız diye gereği olmayan davranışlarla denge bozulursa bir daha o dengeyi sağlamak kolay olmaz, maliyeti de büyük olur. Türkiye bu dengeyi hep gözetmiştir, bundan da bir kaybı olmamıştır.

Dışişleri Bakanlığının 2012 yılı bütçesinin görüşülmesinde de ifade etmiş olduğum gibi, Türkiye bulunduğumuz coğrafyada büyük Atatürk'ten bu yana gerek içeride gerek dışarıda istikrar ve barışı mutlaka önde tutmuş ve barışa özen gösteren bir ülkedir. Hep bu çaba içinde olmuştur. Zor bir coğrafyada komşu olduğu ülkelerle ilişkilerini düzgün tutma gayretini hiç eksiltmedi. Yakın tarihimize göz attığımızda komşularımızla yaşanmış bulunan ihtilafların hiçbirinin bizden kaynaklanmadığı görülür. Ülkeler arası sorunlar tek taraflı değildir, iki tarafı vardır. Sorunsuz ilişki ya da sıfır sorun belki bir hedef olarak, bir niyet olarak yerinde olabilir, o nedenle de ortaya konulmuş olabilir, kulağa da hoş gelebilir ama reel dış politika ile bu her zaman örtüşür mü? O ayrı bir şey. Nitekim örtüşmediğini de çok açık ve acı şekilde yaşıyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 22

Orta Doğu coğrafyası siyasi açıdan dünyadaki duyarlı bölgelerin başında gelir. Türkiye Orta Doğu'nun kronik ihtilaflarına karşı daima ihtiyatlı davranış içinde olmuştur, dengeli yaklaşımını hiç yitirmemiştir. Ayrıca uluslararası ilişkilerde millî yararların gözetilmesi de esastır, atılacak her adımda bu mutlaka göz önüne alınır. Bugün itibarıyla bazı Orta Doğu ülkelerine Türkiye ilişkileri açısından baktığımızda şöyle bir tablo karşımıza çıkıyor: Orta Doğu gibi son derece istikrarsız bir bölgenin Suriye, Irak, İran, İsrail gibi dört önemli figürü, aktörleriyle aynı anda farklı düzeylerde de olsa uzunca bir süre ihtilaf içinde olunması Türkiye için önemli bir istikrarsızlık kaynağı olmuyor mu? Kaldı ki bu ülkelerin üçü müşterek sınıra sahip komşularımız. Türkiye niye bu noktada? Bunun üzerinde durulması herhâlde gerekir.

Suriye'de gelişen, yaşanan olaylara, can kaybına karşı çıkmamak imkânsız, gelişmeler tam bir trajedi, Suriye rejiminin kanlı tavrı endişe verici. Bir bakıma iş, Suriye rejimine muhalefet ölçüsünü de aştı. İç ve dış basında da belirtildiği gibi El Kaide'den tutun, diğer radikal örgütler orada âdeta at koşturuyor. Neyin ne olduğu belli olmayan karışık bir tablo. Bu olup bitenlerin bir bölümünün en uzun sınırlarımız boyunca gerçekleşmesi ülke güvenliği açısından da fevkalade endişe verici. Şunu ifade etmek isterim: Hükümetin Suriye politikası şu veya bu yönden eleştiriye uğrayınca hemen "Sen Suriye yanlısı mısın? Akan kana razı mısın?" gibi karşılık geliyor. Bunların kabul edilmesi mümkün değildir, onları benimsemek başka, uygulanan politikanın bazı yönlerini değerlendirmek başkadır. Yani bu tür bir karşılık bir bakıma ucuz bir cevap niteliği taşıyor. Suriye politikasında şu konular haklı olarak bugün tartışılıyor: Bunlardan birisi "Başlangıçta değerlendirme hatası vardı, acele edildi." Bu ifade ediliyor. "Süreçte bocalama oldu." Bu ifade ediliyor. "Fazla tarafgil davranıldı, ileri gidildi." Bu ileri sürülüyor. "Hesaplar tutmadı." değerlendirmeleri yapılıyor. Bunları tamamen reddetmek mümkün de değildir. Son dönemde Hükümetin de bunları bir ölçüde fark ettiği anlaşılıyor. Söylenenler sert ve farklı olsa da gerçekte izlenen politikada bazı revizyonlara gidilmekte olduğu gözleniyor, yaşananlar da bunları doğruluyor. Nitekim, bir süredir, Esad için "Bu hafta gider, bir ayda gider, dayanamaz, sonu geldi..." Bugünlerde bunları işitemez olduk. Ayrıca, Suriye politikası akan kanı azalttı mı? Buna da bakmak icap eder. Esad'ın gidişini çabuklaştırdı mı? Bunu da göz önüne almak lazım.

Ayrıca Türkiye'nin diğer bazı komşuları ile aramıza soğukluk girdiği de bir gerçek. Türkiye daha dengeli bir politika ile bu duruma gelmeyebilirdi, bir hayli de yalnız kalındı. Öyle görünüyor ki Amerika Birleşik Devletleri'nin de Suriye'ye dönük tavrının bir yıl öncesine göre bugün aynı koordinatlara dayandığı da söylenemez.

Sayın Bakan konuşmasında "Mısır'a gidiyoruz..." Ortak Bakanlar Kurulundan bahsettiler, arkadaşlarımız da "Aman dikkat." dedi. Bu sadece bir uyarıydı Sayın Bakan yani fazla bir yönü yoktu.

Ekonomik restorasyondan bahsedildi, bu doğrudur. IMF ilişkisinden bahsedildi, bu da doğrudur ama bu değerlendirmeleri yaparken fotoğrafın büyüğünü ve tamamını da görmek lazım. 2002'den sonraki tabloyu eğer sadece 2002'den sonra ele alırsak tablolu resmin büyük bir kısmını göremeyiz. Türkiye 21'inci asra girerken fevkalade bozuk bir ekonomik yapıya sahipti. Onunla bir gün dahi yürümesi mümkün değildi, bütçesinden tutun, birçok konuların kamu maliyesini... Bunları düzeltmek için bir program uygulanacaktı, başka çaresi yok ve o program uygulandı. O program uygulanırken gayet tabii IMF'yle de iş birliği yapıldı ama eğer o programın uygulanması ve özellikle -o deprem dediğiniz ifadeye ben de katılıyorum- o depremi önleyecek ekonomik yapılar oluşmasaydı 2002'nin Kasımına kadar -2002'den sonra o gelişmelerin sağlanması mümkün değildi- bankacılık kesimi, Merkez Bankasının bağımsız hâle gelişi, kamu maliyesini disipline edecek tedbirlerin alınması, bütçe disiplininin sağlanması, kamu ihalelerinin düzenlenmesi, bütün bunlar ve yapısal reformlar, gerçek reformlar...

Şimdi, son zamanlarda reform tanımında da hayli geniş düşünüldüğünü görüyoruz. Reform, yapısal, kanuni reformlar hepsi yapıldı. Bunlar IMF'yle üç yıl içerisinde birlikte bir çalışmayla yapıldı ama IMF'yle ilişkilerimiz sekiz yıl devam etti. Bunun altı yılı 2002'den sonra -2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008- tam altı yılı bugünkü Hükümetle yürütüldü ve bugünkü Hükümet de bu altı yıl içerisinde 13-14 milyar dolar IMF'den kaynak kullandı, sadece borç ödemedi, 14 milyara yakın da kaynak kullandı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SÜMER ORAL (Manisa) – Onun için bu mukayeseleri yaparken biraz insafılı ve gerçekleri de ortaya koyarak götürmekle sanıyorum daha doğru hareket edilir.

Bu Suriye politikasıyla ilgili yapılan İstanbul, Paris toplantıları, Cenevre'deki toplantılar, Suriye aksiyon toplantıları, burada esen havalar; bu esen havalarda Türkiye'nin değerlendirmelerine fazlaca girmiyorum çünkü zamanım da çok müsait değil ama yani bunları da hep göz önünde bulundurmanız lazım. Yalnız, burada bir konuyu dikkate çekmek istiyorum: Sayın Annan, planını uygularken Türkiye'ye de geldi ve Türkiye'de Suriye mültecilerinin kamplarını Hatay'da dolaştığı bir sırada Dışişlerinin, Annan Planı'nın kadük olduğuna dair bir beyanı çıktı. Hâlbuki aynı gün -sanıyorum 9 Nisan 2012- Annan Türkiye'de ve Planı uyguluyor. Daha sonra da bu devam etti, Annan bıraktıktan sonra, devrinden sonra da gene bu eksen pek değişmedi. Yani bu Annan Planı'nın kadük oluşunu bu konudaki bir miktar aceleciliğe bağlıyorum.

Sayın Başkan, son olarak şunu ifade etmek istiyorum: Sayın Dışişleri Bakanımızın hakkındaki gensoru Meclis Genel Kurulunda görüşülürken ben Genel Kurul toplantısında değildim ve gribal bir durum nedeniyle evde televizyondan dikkatle izledim. Sayın Bakan yaptığı konuşmanın son bölümünde -özellikle AKP sıralarından büyük alkışların arasında belki duyulmadı ama- aynen şunu ifade etti: "Bu ülke artık hasta adam değildir, 90'lı yılların hasta adamı değildir. Ayağa

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 23

kalkmıştır, nekahet dönemini atlatmıştır ve yeni bir dev olarak dünya gündemine ağırlığını koymaktadır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Kimse bu deviyi tekrar uykuya döndürmeyecek. Bundan emin olunuz.”

Şimdi, Sayın Bakan, Türkiye'ye "hasta adam" ifadesi, Türkiye'nin içini kanatan bir ifadedir ve Türkiye'ye de bu, Osmanlı döneminde Ruslar tarafından ifade edilmiştir ve Türkiye Cumhuriyeti döneminde hiçbir devlet ve hiçbir kimse Türkiye'yi hasta adam olarak değerlendirmemiştir.

Tahmin ediyorum, sizin de maksadınızı aşan bir ifade idi ama fevkalade üzücü bir ifadaydı. İnşallah, Bütçe Komisyonu, bu sözlerinizin maksadını aştığını ifade etmek ve tashih etmek için bir vasıta olur, bir zemin olur.

Ayrıca şunu söyleyeyim: "Hasta adam" olarak vasıflandırdığınız 90'lı yıllarda Türkiye, bugün çeşitli toplantılarına katıldığınız ve övünerek de söylediğiniz G20'ye 1999 yılında girmiştir ve o 90'lı yıllar içinde girmiştir.

Ayrıca, Türkiye'nin Avrupa Birliği yolunda en önemli kavşaklardan biri olan 1999 yılının sonlarında, her şekilde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SÜMER ORAL (Manisa) - ...Türkiye'nin Avrupa Birliğine tam üyelik statüsünde müzakerelerinin başlama kararı da o 90'lı yıllarda alınmıştır. Türkiye, Allah'a çok şükür hiçbir zaman hasta adam olmamıştır.

Sorunları olmamış mıdır? Olmuştur. Sorunlar sadece 90'lı yıllarda değil, daha önceki yıllarda da olmuştur, bugün de vardır, yarın da olacaktır. Sadece Türkiye'de değil, diğer ülkelerin de sorunları vardır ve olacaktır ama böyle Türkiye tarihinde çok acı bir ifadenin dile getirilmiş olması, hakikaten beni o gribal yapımda daha da rahatsız etmişti.

Mukayeseleri yaparken o yılların şartlarını da değerlendirmek lazım. "On yılda şuradan şuraya geldik." Peki, sizden önceki on yılda bir geriye gidin bakalım, orada da mesafe alınmıştır; ondan önceki on yıla gidin, orada da alınmıştır. "Ama efendim, hız farklıdır." Gayet tabii farklıdır çünkü her sene bir temel atılıyor, o temelden sonra işler gayet tabii daha kolay gidecektir. Bu şuna benzer: "Her yılın bütçesi Türkiye'nin tarihindeki en iyi bütçedir." demek gibi bir şey olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SÜMER ORAL (Manisa) – 2012 yılı bütçesi bugüne kadar ki en büyük bütçeydi, şimdi görüştüğümüz tasarı da bugüne kadar Türkiye'nin en büyük bütçesi oluyor. 2014'te de böyle olacaktır.

Onun için, mukayeselerin sağlıklı bir değerlendirmesinin yapılabilmesi için o verilerle birlikte o şartların mutlaka gündeme getirilmesi lazım.

Ben 2013 bütçe tasarısının ülkemize ve Bakanlığımıza hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Oral.

Sayın Günal, buyurun lütfen.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarımız, değerli bürokratlar, kıymetli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanımız bir saati aşkın bir sunum yaptı gayet etraflı bir şekilde. Önce bir iki küçük tespiti -sunumla ilgili- paylaşacağım. Biraz daha ekonomik analizlere ağırlık verdiğini gördüm. Bir alan kayması tespiti, akademik olarak söylüyorum. Tabii, arasında ihracat ve ithalatın ayrıştırılmadığını arkadaşlarımız söyledi, analizine girmeyeceğim ama öbür taraftan bakıyorum, şu anda Türkiye'deki en önemli sorunlardan, her gün gündemde bir boyutuyla tartışılan terörle ilgili konuda bir tek arada bu Uluslararası Küresel Forum'un eş başkanı olduğumuzun dışında çok fazla bir şey, ne yaptığımıza dair duymadım. Kitapçıkta iki yerde, iki buçuk sayfa kadar bir, 100 küsuruncu sayfalarda var. Önce bir durum tespitiyle başlayalım istedim.

Aşağı yukarı geçen yılki sunumun aynı çerçevesi; üç dayanak olarak demokrasi, ekonomik büyüme ve dış politikaydı. Bu sefer "restorasyon" olmuş adı, "ekonomide restorasyon, dış politikada restorasyon" olmuş. Fikrî takip açısından söylüyorum Sayın Bakanım.

Şöyle, genel çerçevede baktığımız zaman, Adalet ve Kalkınma Partisinin dış politikasında sizin büyük şeylerle, sizden önceki bakanlıklar döneminde değişim, özgünlük, en son işte "sıfır sorun" dediğiniz şey maalesef "sıfır sorun" politikasına dönüşmüş. Sıfır sorun, sıfır sonuca doğru gidiyoruz. Yani hakikaten burada konu konu gidersek belki daha net bunları tartışmış olabiliriz.

Önce Azerbaycan'la ilgili başladık. Ermeni meselesinde ciddi tavizler verdik. Azerbaycan'ı küstürdük, Ermenistan'la dost olduk; şimdi barışacağız diye uğraşıyoruz. "Rumlarla, Yunanlılarla yine sıfır sorun." dedik. Yani onlar geldiler, dönem başkanı oldular, biz "Yes be annem" cillerle beraber olduk. Hatta hatta Kıbrıs'ta bir Ergenekon yaratmak için seçimden bir iki hafta önce operasyonlar yapıldı. Allah'tan ki Kıbrıs Türk halkı duyarlı davrandı da bir milletvekili fazlasıyla sizinle iş birliği yapan arkadaşlarımız iktidara gelemedi de bir dönüşüm yeniden yaşandı. Sağ olsun, Sayın Başbakan seçimden sonra Sayın Denktaş'ın sözleriyle durumu yeniden teslim etti ama 2011 seçim öncesi hâlimiz, iki üç ay öncesine dönersek çok kötü durumdaydık.

Şimdi, öbür taraftan bakıyoruz Ortadoğu Eş Başkanlık meselesine. Ben söylediğim zaman sizler kızılıyorsunuz, geçen sefer de kızdınız. Dedim ki: "Yani subcontractor" lafını biz kullanmadık, bütün yabancı basında yer alıyor, birtakım

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 24

yandaş medyadaki yazarlar da kullandı. 'Türkiye artık taşeron hâline geldi.' dediler." Siz ona bir kurumsal cevap yerine, "Bunu söylemek ayıptır." diyorsunuz.

Şimdi onu söylerken gerekçelerini söylüyor. Amerika Birleşik Devletleri yeni bir konsept geliştiriyor. Daha iki hafta önce, bir ay olmadı, Stratfor'da Withman'ın bir şeyi vardı, diyor ki: "New emerging doctrine." O da ne? "Amerika artık bundan sonra her şeye müdahale etmeyecek, Türkiye uğraşsın; Suudi Arabistan kadar bölgesel olarak İran, onlar kendi arasında bir denge kursun ancak bizim enerji işimize, ulusal çıkarlarımıza çok büyük zarar gelirse bu Pasifik'te de aynısını yapacak, Orta Doğu'da da aynısını yapacak. Obama gelse de aynısını yapacak, Romney gelse de aynısını yapacak. Bu bir ulusal politikadır, biz bunu bu hâle getirdik." diyor.

Şimdi biz ne yapıyoruz? Biz geri dönüş yolları arıyoruz ama maalesef dönecek hâlimiz kalmadı. O konuya sonunda döneceğim.

Şimdi, burada onun dışında değindiğiniz birtakım konular var Sayın Bakanım. Özellikle serbest ticaret anlaşmaları... Ekonomik kısmını hızlıca söyleyeyim, bunu çok önemsiyoruz. Dün TİKA'yla ilgili bütçe konuşulurken de Sayın Bozdağ'a, TİKA Başkanına ilettik. Biraz akamete uğramış ECO'nun çalışmaları. Her ne kadar arkadaşlarımız yapsa da Ecobank'ta da istediğimiz şeyi alamadık. Sayın Başbakan önceki hafta Azerbaycan'da da toplantıda söyledi, Ecobank'a onların da katılmak istediğini ama taraf olanları, taraf olmayıp da imza atmayan ülkelerin de bir an önce işlerlik kazanabilmesi için ECO bünyesinde de bu serbest ticaret anlaşmalarının, özellikle Türk cumhuriyetleriyle ilişkilerimizin geliştirilmesi açısından da bir platform olduğu için hassaten bu konularda biraz daha hem Dışişleri nezdinde hem de diğer birimler nezdinde bir ikili ilişkilerin, üst düzeyli bürokratların ilişkilerinin geliştirilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Bununla ilgili bir cümle daha; sonra unutturum, ekleyeyim. Geçen gün SPK da yurt dışında temsilcilik açmak için bizden yetki istedi. Genel Kurulda konuşulacak. Sayın Bakanım, sizden istihram ediyoruz, Türkiye Cumhuriyeti'nin büyükelçilikleri var, herkes ayrı ayrı binayla, ayrı ayrı müşavirlikler açmasın. Bazıları orada ama işte SPK'nın var, BDDK diyor, ötekiler diyor, berikiler diyor. O ülkede hangisi gerekiyorsa... Gerekirse üç tane ekonomi müşaviri olsun, birisi o birime, birisi bu birime baksın ama Dışişleri Bakanlığının ve büyükelçinin koordinasyonunda olması gerekiyor.

Sonra çünkü çok başlılık oluyor. Burada yaşadığımız içerideki ekonomik koordinasyonsuzluğu orada da yaşıyoruz ve kaynak israfı olabiliyor, ekonomiyi söylemişken buna da hızlıca değinmiş olayım diye düşünüyorum.

Şimdi, bu arada "Asıl değinmediniz." dediğim, şu andaki terör meselesi ve burada Irak'la ilgili politikalarımızda ciddi sorun yaşıyoruz; onunla bağlantılı Irak'ın kuzeyindeki gelişmeler. Maalesef BOP Eş Başkanı olmakla övünen Sayın Başbakanımız ve siz de bir milletvekilimize verdiğiniz cevapta daha geliştirmiş, Ortadoğu Projesi'yle ilgili de birtakım şeyleri başarmak zorunda olduğumuzu siz de savunmuşsunuz. Bir ara "BOP bitiyor." falan gibi bir şeyler olmuştu ama o, Arap baharıyla yeniden canlanır gibi oldu. Bazı şeylerde geri adım atılmaya başlanmıştı. Burada PKK'nın en önemli destekçilerinden olan Barzani, maalesef, artık bırakın kırmızı halılarla karşılanmayı, Partinizin kongresine çağrılmış ve alkışlanmış. Tamam, bu sizin tercihinizdir, Türk milleti onu takdir eder.

Ben burada başka bir şeyi dikkatinize sunmak istiyorum. Az önce Sayın Türkeş'i tebrik etmişsiniz Divan Başkanlığından dolayı. Biz de oradaydık. Akşamleyin otelde, yurt dışından gelen misafirlerimizle ilgilendik ama maalesef burada Güney Azerbaycan Millî Uyanış Harekâtı'nın Lideri Ali Çöhreganlı'nın sınıra kadar gelip, oğlunun girdiğini, kendisinin geriye gönderildiğini öğrendik. Nasıl oluyor, nasıl bir rahatsızlık verebilir? Neymiş efendim? Şöyle bir şeyle gelir: "Güney Azerbaycan" deyince İran rahatsız olurmuş, oradaki milliyetçilikten rahatsız olurmuş.

Adam geliyor, "Ben bağımsız Kürdistan kuracağım, bu dördünü birleştireceğim." diyor, kaç tane açıklaması var Barzani'nin. Onu getirip alkışlatabiliyoruz. Bunda ne var yani?

Başka bir örnek: Rabia Kadir; yani gelseydi şimdi -çağırıldı, davetliydi, gelmek de istiyordu- bir gün gelip gitse ne olur, dünya mı yıkılır? Böyle bir şey olabilir mi? Yani sizin tercihinize bir şey demedik; tercihinizdir, yapıyorsunuz, artık siz onu nasıl savunursanız, "taşeron" mu dersiniz, ne dersiniz, "başka bir iş", "Biz bölgesel güçüz" mü dersiniz, "Verilen görevi yapıyoruz" mu dersiniz ama hakikaten bu iki örnek çok enteresan gelmiş. Hatta o Çöhreganlı'yı İran'ın talebi üzerine İstanbul'da 2006 yılında -siz Bakan değildiniz tabii, sorumlu değilsiniz ama "AKP Hükümetinin son on yılı" diyorsunuz ya-tutuklatarak iade etmiştik. Bakın, yani evet, kırmızı bültenle şeyi yurt dışı ettiniz. Önemli olan o değil.

Peki, şimdi? Şimdi aynı şeyi yapıyorlar. Irak'ın Cumhurbaşkanı Yardımcısını niye tutuyorsunuz? "Lazım olduğu sürece tutuyoruz." diyorsunuz. Suriye'nin muhaliflerini niye tutuyorsunuz burada, Türkiye'de? Yani yine "Hani, millî bir politikadır." diyeceksiniz.

Peki, ötekiler millî değil mi? Yani bizim kendi insanlarımızı, orada soydaşlarımızla beraber onların haklarını savunanları korumayacağız, ne olur ne olmaz, dış politika, yumuşak yapaalım. Ee? Beri tarafta bizim arkamızı oyan, küresel güçlerle beraber bu işlerin içerisinde yer alan güçleri burada meşhurlaştıracağız. Hakikaten bundan biz büyük ölçüde muzdarip olduk.

Yani yine orayla bağlantılı olarak Sayın Genel Başkanımızın Kerkük'te bayram namazı kılma talebi ve sonrasında gelişmeler. Ama Allah'tan işe yaradı, o sayede siz Kerkük'e hiç olmazsa bir hafta önce gidip bir ziyaret yapma imkânı buldunuz. Belki onu söylemeseydi, Erbil'e gitmişsiniz ama Kerkük'e de gitme imkânı olmayacaktı. Bir işe yaradı ama

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 25

bunlar önemli şeyler yani Türk dış politikasında dikkate alınması gereken, çifte standardın olmaması gereken uygulamalar diye düşünüyorum.

“Biz Terörle Mücadele Küresel Forum’un eş başkanınız.” Güzel. Peki, Türkiye’yle ilgili, o Forum’da ne yaptık yani ne karar aldırabildik? Yazmışsınız, sadece Danimarka’da Roj TV bilmem nesi bir buçuk sayfa. Başka da bir şey yok. Finansal kaynakları kurutma yolunda çalışmamız devam ediyor. Yani bakıyoruz OECD’nin eylem gücü var, bilmem nesi var, kara para aklamalar, bir sürü yöntemler var yani yaptırım yapabileceğimiz; hâlâ çalışıyoruz, ediyoruz. Yani ekonomide güzel söylüyorsunuz ama ya burada isterseniz eş başkan değil, isterseniz baş başkan olun yani Uluslararası Terörle Mücadele Forumu’nun başkanı olun. Bizim kendimize hayrımız olmadıktan sonra, o mücadeleyi yapamadıktan sonra nasıl yapacağız?

Burada “Türkiye AB hedefinden uzaklaşmadı.” dediniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Affedersiniz Başkanım, bitiriyorum.

Şimdi, burada bir “Orta Doğu’daki değişim de gecikmiş bir değişim. 90’lı yıllarda olduğu gibi Orta Doğu’da da yaşanması lazımdı.” dediniz. Yani şaşırımdı. Ta o zamandan mı BOP’un başlaması lazımdı da gecikti, algılayamadım. 90’lı yıllarda -sadece bir tane, demin Sayın Türkeş söyledi işte Tunus’taki olayı- çok daha önceden bu işlerin olması lazımdı da ortam oluşmadığı için mi beceremediler? Tam açıkçası, genel olarak bu söylediğinizi anlayamadım Sayın Bakanım.

Yani burada birçok konuda sıkıntılarımız var. Sonuç olarak, genel olarak baktığımız zaman, maalesef dışarıya bağımlı, biraz daha Brüksel ağırlığı azaldı, her ne kadar siz deseniz de biliyoruz ama daha çok Washington ağırlıklı ama ortadaki Türk milletine doğrudan bakamayan bir dış politikamız var. Bu şaşırı bakmaktan bir an önce vazgeçmemiz lazım. “Sıfır sorun” derken sıfır sonuçla ve sıfır sorunla karşılaşan bir dış politikamız var. Maalesef, bu misyonumuz, bu BOP’un taşeronluğu projesi bize çok faydalı bir şeyler getirmiyor.

Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak her zaman yapıcı, yol gösterici, uzlaşmacı politikadan yana olduk. Sayın Genel Başkanımız da söyledi, ülkenin çıkarına ne yaparsanız, terörle ilgili de diğer konularda da, özellikle dış politikada her zaman millî duruşumuzu gösterdik. Bu söylediklerimiz daha iyi bir dış politika uygulanması için, ülkemizin çıkarlarının diğer ülkelerin çıkarlarından daha önce geleceğine yönelik bir politika uygulanması lazım.

Aslında Suriye’yle ilgili de söyleyeceklerim var ama ben size iki yıl önce kitabınızı imzalatmıştım. Siz ekonomi alanına giriyorsunuz, ben de naçizane mayın meselesinde -uzunca arkadaşlarımızla tartışıp bir süreç yaşadığımız için- bugünün ışığında mayın temizleme...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bitirdim Başkanım.

“BOP, Arap Baharı ve Suriye meselesi ışığında mayın temizleme İsrail ve AKP” ilişkilerini ele alan bir kitap hazırladım. Geçen bütçeden sonra olduğu için mart, nisan aylarında çıktı. Sonuç olarak o kısmını fazla söylemeyeceğim, kitabı size takdim edeceğim, Suriye meselesi biraz daha orada var.

Çok teşekkür ediyor, biz de inşallah bu yanlışlardan -Amerika bile kendine göre yeni politika belirlemiş, en az zararlar çıkmak için geri adım atıyor, demin söylediğim makalelerde var- bu yanlışları görerek yavaş yavaş kendimize doğru döner, hep birlikte daha millî çıkarları gözeten politika uyguluyoruz diyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Günal

Sayın Tanal, buyurun.

Süreniz beş dakika.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, sayın milletvekilleri, Sayın Bakanlık bürokratları, sayın basın mensupları, sayın dinleyiciler; sizi en içten sevgi ve saygılarımla selamlıyorum.

Sayın Bakan, direktman Bakanlığınızla ilgili olarak 2 Ağustos 2012 tarihinde şöyle sorular yöneltmiştim Bakanlığınıza bütçeyle alakalı olarak:

“1) 2007 yılından dilekçe tarihine kadar Dışişleri Bakanlığının konutunda kim ikamet etmektedir?

2) Dışişleri Bakanı ikamet etmiyor ise Dışişleri Bakanı nerede ikametgâh etmektedir?”

Hatta ben, siz yazmayasınız diye aynen fotokopilerini size takdim edeyim bir görevli arkadaşımız varsa, rahat olur en azından yani tarih ve belge açısından da iyi olur.

“3) 2007 yılından dilekçe tarihine kadar süre içinde Dışişleri Bakanı için bir başka konut kiralınmış mıdır? Eğer kiralınmışsa hangi tarihler arasında kimden kiralınmıştır? Bu konutların kira bedeli nedir, aylık kira bedeli ne kadardır? Bu konutların kira bedeli kimin tarafından karşılanmaktadır? Kiralanan konutların yapı özellikleri nedir?”

4) Devlet tarafından tahsis edilmiş bir konut söz konusu iken kiralama yoluna gidilmesi ile kamu malını israf ettiğinizi düşünüyor musunuz?”

Yani bu, esas, bütçenin israfı açısından önemli.

Sayın Bakan, verilen cevap aynen şu:

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 26

"2007 yılından bugüne kadar Dışişleri Bakanlığı konutunda Sayın Cumhurbaşkanımız ikamet etmektedir. Söz konusu konut 3 Temmuz 2009 tarihinde yapılan bir protokolle Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğine devredilmiştir. Sayın Dışişleri Bakanımız ise 15 Temmuz 2009 tarihinden mülkiyeti Ayşe Hattat'a ait olan bir konut kiralamıştır. Aylık kirası 49.151.39 TL olup Bakanlığımız bütçesinden karşılanmaktadır."

Bunu ben size takdim edeceğim.

"2.500 metrekare kullanım alanı olup diğer ülkelerde olduğu gibi temsil, ağırlama ve resmî amaçlarla düzenlenecek etkinlikler için devlet geleneğine uygun ve Türkiye'yi temsil vasfına sahip bir mekân olarak kullanılmaktadır."

Aynen yazı bu.

Şimdi Sayın Bakan, aylık kira 49.151.39 olunca yıllık 589.816.68 TL. Üç yıllık -siz üç yıldan beri burada oturuyorsunuz yani şahsınızı bilemem ama bu kiralama tarihinden itibaren üç yıl devam ediyor bugüne kadar - 1 trilyon 769 bin 450.04 TL.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – O paraya yenisi yapılır.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani bu parayla yeni bir bina alınamaz mı, bu bir israf değil mi, bu bir savurganlık değil mi, kamu kaynaklarının israfı değil mi? Hatta, bu şahıs mülkiyeti sahası olan kişinin siyasi partinizle bir bağlantısı var mı, yok mu veya bir taraftarlığı var mı, yok mu? Onun da takdirini size ve kamuoyuna ve tüm milletvekili arkadaşlarımın takdirine sunuyorum.

Ayrıca yani bu kadar demokrasi, şeffaflıktan bahsediyoruz, bu şekilde Dışişleri Bakanlığının konutu, dünyada bizim benzeri gibi bu şekilde eşit vaziyette var mı yok mu onu da doğrusu ben öğrenmek istiyorum. Yani bunu yaparken son cümlede "2.500 metrekare kullanım alanı." denilmiş.

Hemen bitiyorum, süreye de bakıyorum.

Aynı şekilde bir başka belge: Efendim, siz yurt dışından gelen misafiri nerede ağırlıyorsunuz? Rixos Oteli'nde ağırlıyor, Rixos Oteli'nde bu tür şeyler yapılıyor, Rixos Grand Oteli'nde.

Peki, mademki bu kadar aylık kira buraya yapıyorsanız Rixos Grand'ı niye yapıyorsunuz?

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Hangi tarih?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Onu da hemen ben, Sayın Bakanım, yine size söyleyeyim, ona da verdiğiniz cevap tarihi 1 Mart 2012 tarihi.

Yani çelişkili bir durum var. Siz bu kadar yüksek paraları... Özür dilerim yani birer, ben size şimdi fotokopi vereceğim...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Cevabı gelince vereceğim ama Rixos'ta gece kalması için mi?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Gece kalma değil, ağırlama anlamında.

Peki, burada gece mi kalınıyor, sizin konutunuzda gece mi kalınıyor?

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Hayır, Rixos'ta ağırlama için yani... Gece kalması için tabii konutta olmayacağı için Rixos'ta ağırlama. Rixos'ta Bakanlığımız adına herhangi bir heyetler arası görüşme mi yapılmış? Yok.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok, cevap vereyim, ben sorumu okuyayım o zaman, hemen onu da okuyorum ben size.

Yani sizin burada temsil, ağırlama, Dışişleri Bakanlığının yani sizin konutunuzun büyük olması, temsilî ağırlama anlamında. Gerekçe o değil mi? Burada da aynı gerekçeyle "temsil ve ağırlama" deniliyor. Yani şimdi Sayın Bakanım, ya konuttan vazgeçeceksiniz ya Rixos Oteli'nden vazgeçeceksiniz.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Rixos Otel mi ya...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Orada yatırıyorsunuz.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Vakti geldiğinde cevabı vereceğim, siz bitirin.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İki: Şimdi aynı şekilde... Sadece bunu sizin Bakanlığınız açısından söylemiyorum Sayın Bakan, inanın tüm bakanlıklara tek tek yazdım, tüm bakanlıklarımızın temsil ve ağırlama olayı hep Rixos Oteli. Bu ülkemizde başka otel yok mu? Bu Rixos Oteli'e Hükümetinizin yakınlığı, bağı nedir? Yani bu haksız rekabet teşkil etmez mi? Bu sermaye, millî sermayedar açısından bir eşitsizlik yaratmaz mı? Yani bu anlamda bu hususlara dikkat edilmesini istirham ediyorum.

Bitireceğim Değerli Başkan, hemen çok kısa.

Geliyoruz, dağıttığınız kitapçığın sayfa 18'de üstten üçüncü paragrafında: "İngiltere, ülkemizde faaliyet gösteren şirket sayısı bakımından ikinci sırada yer almakta olup İngiliz şirketlerinin ülkemize ilgisi sürekli artmaktadır."

Sayın Başkan, ben bir avukatım ve hukukçuyum. Harçlardan yabancı şirketleri niye muaf ediyorsunuz, benim millî burjuvazime aynı koşulları niye getirmiyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İki: Hemen Cenevre Sözleşmesi'yle bitireceğim. Yabancı bir ülkeden ülkemize sürekli terörist faaliyetleri eğer ihraç ediliyorsa Cenevre Sözleşmesi uyarınca bir savaş nedenidir, bir müdahale nedenidir,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 27

bazı kısıtlama getirme nedenidir. Irak'a bunu neden yapmıyorsunuz? Cenevre Sözleşmesi uyarınca, Suriye'ye gelen mültecilerle ilgili askerî kıyafetle ve silahla gelenlerin, takdir edersiniz yine Sözleşme uyarınca askerî kıyafetten arındırılması lazım, silahlardan arındırılması lazım, bunların bir kaydının olması lazım ve ayrı bu kayıtların bugüne kadar yapıldığını göremedik.

Yalnız, Akçakale ilçemizde bomba düştüğü zaman saat dördü yirmi geçe geçti, sekiz buçuk, dokuzda oradaydık biz. Vatandaşımıza kaymakamlık şunu söylüyor: "Efendim, biz size 400 lira kira yardımında bulunalım, siz nereye giderseniz gidin." deniliyor.

Bitiriyorum, bağlıyorum Sayın Başkan, özür diliyorum.

Vatandaşımız sizlerden şunu istiyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bitiyor, özür dilerim.

BAŞKAN – Evet, tamamlayınız lütfen.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – "Suriye'den gelen mültecilere nasıl güvenlik sağlanıyorsa, ne olur, 400 lira kirayla biz buradan göç edersek bir yerde kira bulamayız, bu parayla geçinemeyiz, su parasını, elektrik parasını ödeyemeyiz. Siz mültecilere nasıl üç öğün yemek veriliyorsa, elektrik, su, ulaşım, telefon parası nasıl veriliyorsa aynı şekilde de bize verin." diyorlar yani halkımızın bu sesine kulak verin.

Sabrınız için teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Öner, buyurun lütfen.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Sayın Bakan, Bütçe Plan Komisyonun değerli üyeleri, sayın milletvekilleri, Dışişleri Bakanlığının seçkin mensupları, değerli basın mensupları ve katılımcılar; "Asu Maralman" adlı, kadife sesli bir sanatçı vardı. Çok da güzel bir şarkısı vardı.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Kendisi de güzeldi.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – "Bana güzel bir şey söyle, varsın yalan olsun."

Bugün yalan değil ama hayal mahsulü şeyleri Sayın Bakanımız çok güzel anlattı. Daha önce de Sayın Korutürk'e bir söylemi var: "Sayın Korutürk, yedi gün olmazsa sekiz gün, yirmi dört saat olmazsa yirmi beş saat telefonum açık." Sekizinci günü Sayın Bakan mı icat etmiş veya yirmi beşinci saat vardı da biz niye şimdiye kadar haberdar olmadık?

Sayın Bakanın anlattıkları ne kadar doğruysa "sekizinci gün" ya da "yirmi beşinci saat" de o kadar doğru.

Sayın Bakan, hayal olan şeylerini anlatıyor, hayalinden geçen şeyleri anlatıyor ama gerçekler o kadar hoş değil. Nereden hoş değil? Sayın Bakanın bir "Stratejik Derinlik" tezi var. Gerçekten akademisyen olarak Sayın Başbakan'a da beğendirmiş ama Stratejik Derinlik kuyunun dibine inmiş durumda.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Okudunuz mu?

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Evet efendim. Keşke okumasaydım, vakit kaybı.

Sayın Bakan, "sıfır sorun" dedi. Bugün hiçbir komşumuzla, Sayın Bakanın büyükelçi ve başkanışmanlığından, Bakanlığından daha iyi konumda değiliz. Ermenistan'la sorunları sıfırlayacaktı, Azerbaycanlı kardeşlerimizle sorunlarla baş başa kaldık. O kadar ki o kardeşlerimizin bayrakları Bursa Stadyumu'na alınmadı, çöp kutularında görüldü. Ne kadar utanç verici.

İran en eski sınır komşumuz; şimdi kolay gidilir, gelinir ülke olmaktan çıktı.

Suriye, İsrail karşısındaki son cephe. Manzara çok kötü. Müsebbibi kim? Bizi hayal âleminde dolaştıran Sayın Bakanımız.

Şimdi, İran'la olan münasebetlerimizle Sayın Başbakanımızın bekletilmesini ben bir Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak üzüntüyle karşıyorum. Suriye Dışişleri Bakan Yardımcısına Sayın Ahmedinejad randevu veriyor, Sayın Başbakanımızı bir gün bekletiyor. Dinî liderleri de ertesi gün Başkentte değil Tebriz'de kabul ediyor. Bu ne kadar utanç verici bir dış politika rezaleti.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Size göre.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Öyle efendim, gerçek bu. İşinize gelse de gelmese de gerçekler ortada. Irak'ta... Irak'ta dostumuz sadece Barzani. Erbil'e gidiyor, Irak Başbakanı protesto ediyor, nota veriyor.

Bu kadar saygın dış politika ve saygın dış politika uzmanı, Obama tarafından nasıl çağrılıyor, Putin tarafından nasıl çağrılıyor? Ben utanıyorum. Saygın dış politika mimarı böyle mi çağrılır iki büyük güç olarak kabul edilen ülkenin başkanları tarafından?

Sayın Başkanım, Suriye konusunda sorun çıkana kadar Suriye'de iç karışıklık boyutu sınırlı sayıda muhalifin karşı duruşundan ibaretti ama hâlen de Suriye'deki rejimin dayanakları Dışişleri Bakanımızı yanıltıyor. Gerçekten Suriye Devlet Başkanı halkına karşı kabul edilemez uygulamalar yapıyor ancak bizim ülkemizde konuşlandırılan ve artık Amerika Birleşik Devletleri tarafından bile desteklenmeyen Özgür Suriye Ordusu'nun içine El Kaide'nin karıştığı biliniyor. Buna da fevkalade dikkat etmek gerekiyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 28

Sayın Bakanımızla ilgili, vakit darlığından dolayı bir iki şeyi daha kısaca vurgulamak durumundayız. Dışişleri camiası seçkin kariyere sahip bir camia. Öyle, Sayın Başbakanın “monşerler” diye küçümseyebileceği bir camia değil ama her gün Dışişleri meslek kariyerinden gelmeyen kimseler büyükelçiliklere atanıyor. İçişleri Bakanlığının bir yaklaşımını biliyoruz. Onlar kaimi makamlığı kaldıracaklar, mülki idare uzmanlığı getirecekler. Acaba Sayın Bakan da Dışişleri meslek memurluğunu kaldıracak mı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Gerçi birtakım çalışmaların yapıldığı hem kitapçıkta hem Bakanın söyleminde var ama istisnai memuriyet olan büyükelçiliğe çok sayıda istisnai atama olursa, bir konuda istisna varsa kural vardır ama istisnalar çoğalırsa kurallar bozulur. Bunu da hatırlatmamız lazım.

Sayın Bakanımızın ve Hükümetimizin çok övündüğü BOP Eş Başkanlığı süreci vardı. Öteki Başkan nerelerde? Niye hiç sesi sedası çıkmaz oluyor? Bizim BOP Başkanlığımız devam ediyor mu? Bu BOP Başkanlığından bugüne kadar ne yarar gördük, bundan sonra ne gibi yararlar görebileceğimiz öngörülüyor?

Bir de “Ömer El Beşir” adlı bir kanlı katil konuğumuz vardı. Artık niye gelmez oldu? O mu akıllandı yoksa aklandı mı ya da biz onun bir katil olduğunun yeni mi farkına vardık?

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Arkadaşlar, birleşime 14.00'e kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.04

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.11

BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Karaman)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Ahmet ÖKSÜZKAYA (Kayseri)

KÂTİP: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

---0---

BAŞKAN – Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Sayın Bakan; 7'nci Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Görüşmelerimize devam ediyoruz.

Söz sırası Sayın Çetin'de.

Buyurun Sayın Çetin.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakan, çok değerli kamu görevlisi arkadaşlarım, Dışişleri Bakanlığının değerli görevlileri, değerli basın mensupları; ben de hepimizi selamlayarak konuşmama başlamak istiyorum.

Sayın Başkan, ben de biraz önceki bölümde Sayın Günal'ın yapmış olduğu tespite katılarak başlamak istiyorum. Gerçekten, sanki Dışişleriyle ilgili bir bütçe değil de ekonomi ve ticaret konularıyla ilgili bir bakanlığın bütçesi gibi bir sunumla karşılaştık. Sayın Bakan, konuşmasında bölümlere ayırarak hem glasnost ve perestroika politikalarını birinci değişim olarak 1994'ten başlattı. Herhâlde o, 1984, 85 yıllarından başlayan değişim politikalarıydı Sovyetlerin dağılma süreciyle birlikte. İkincisi, 11 Eylülle bağladığı özgürlük yerini güvenlik politikalarına bıraktı diye ve 2004 ekonomik depremini Suriye'deki ve Orta Doğu'daki artçı depremler olarak soğuk savaşın sonrasına sarkan politikaları olarak değerlendirdi. Oysa Orta Doğu'daki ve Suriye'deki politik gelişmelerin oldukça geriye doğru geniş bir zaman dilimine ayrılmış, ta yeşil kuşak, yeşil hattan başlayıp Büyük Orta Doğu Projesi'yle devam eden Orta Doğu'da ABD'nin ve egemen güçlerin, emperyal güçlerin çıkarları doğrultusunda şekillendirilmeye çalışılan bir politikalar dizini olduğunu herhâlde Sayın Bakan da en az bizler kadar bilir. Yine de son on yılda da özellikle demokrasi alanındaki, ekonomik restorasyondaki ve dış politikadaki konulara değindi.

Şimdi, ben, bütün bunları dinlediğim zaman Sayın Bakandan, gerçekten -aynı terimleri kullanmak istemiyorum ama- tam bir hayal ve blöf üzerine inşa edilmiş bir dış politika diziniyle karşı karşıya olduğumuzu düşünüyorum.

Esasında, Türkiye'nin dış politikasının son on yılda AKP döneminde nasıl şekillendiğine bakabilmek için bizim zaman zaman gündeme getirdiğimiz 2003 yılında AKP iktidarının o zaman Irak'a sınır ötesi operasyon yapmamak ve de kamu yönetimi alanında köklü değişimleri taahhüt ederek 1 milyar hibe, 8 milyar dolarlık bir anlaşmayla, Dubai Anlaşması denen bir anlaşmayla Türk dış politikasında köklü değişimlerin ilk adımlarını attığında Sayın Dışişleri Bakanımız bakan değildi, o nedenle belki onu anımsamadı. Tabii, o sadece kamu yönetimi alanında değil, otuz dört yasada değişiklik öngören bir anlaşmanın sonucunda Türkiye hem dış politikasında hem de Türkiye Cumhuriyeti'nin rotasında belli değişiklikleri gündeme getirdi.

Örneğin, Sayın Bakanın geçtiğimiz eylül ayında Hürriyet gazetesindeki bir röportajında şöyle bir kavram vardı: “19'uncu yüzyıl ideolojisi olan ulusçuluk Avrupa'da feodalite ile bölünmüş yapıları bütünleştirdi. Biz de ise tarihten gelmiş organik yapıları dağıtarak geçici, suni karşıtlıklar ve kimlikler ortaya çıkardı. Hepimizin bu ayrıştırıcı kültürle hesaplaşma

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 29

zamanı geldi. Herkesin kültürel kimliği, dili başlı başına insanlık birikimi açısından değerlidir ama bu, bölünme değil, birleşme vasıtası olarak değerlendirilmeli." diye başlayan ve içinde de yine ulusçulukla hesaplaşmayı herkese bir görev tevdi eden bir anlayışı cumhuriyet Türkiye'si'nin Dışişleri Bakanı gündeme getirdi. Yani, ulusçuluk Batı'da, diğer ülkelerde farklı, bizde farklı değerlendiriliyor diye ayrıştırarak gündeme getirmiş olması bazı düşüncelerin daha iyi anlaşılması açısından dikkatle incelenmesi gerekir. Bunu şunun için de söylüyorum: Sayın Dışişleri Bakanı böyle diyor, Hükümetin Millî Eğitim Bakanı da daha bakan olmadan evvel "Cumhuriyet ömrünü tamamlamıştır, cumhuriyetle hesaplaşma gerekir." mealindeki açıklamaları geçtiğimiz yasama dönemlerinde gündeme geldiği için herhâlde bakanların konuşmalarını birleştirdiğimiz zaman dış politikadaki ve iç politikadaki kırılma ve gelişmeleri daha iyi anlamamız mümkün olur.

Şimdi, özellikle Başbakanımızın ve Dışişleri Bakanımızın BOP'un küresel vizyonu ile Avrasya Birliği arasında taban tabana zıtlıklar varlığını herhâlde bizler kadar bilirler. Yani Osmanlı göndermeleriyle başlayan BOP, belinde kılıç Orta Doğu'da halklara bomba yağdıran yeni bir müstevli görüntüsü veriyor. Biz de bununla, eş başkanlıkla övünen bir ülke konumundayız şu anda. Bu görüntü sadece bize yani Türkiye'ye zarar vermekle kalmıyor, esasında bölgede egemenlik savaşı veren ABD ve Avrupa Birliği gibi aktörlere de, onlara da zarar vermeye başladı. İş birlikçilerin yarı yolda bırakmakta mahir olanları, bu konuda da Sayın Dışişleri Bakanını ve Başbakanı yani Hükümetinizi yalnız bıraktığı artık gözle gözüktüyor ve bütün dünya da bunu biliyor. Biraz sonra, bu konuyla alakalı olarak The Guardian gazetesinden size bir bölüm okuyacağım.

Şimdi, biz, Türkiye olarak "Yurtta sulh, cihanda sulh" talimatının yanlış anlaşılmayacak kadar açık olduğunu biliyoruz. Yine "Bağımsızlık tehlikede olmadıkça savaş cinayettir." anlayışından geliyoruz. Savaş istemek, gerçekten bir halkı, bir devleti düşman kabul etmek, savaş uçakları göndermek bu çağda çözüm değil. Biz, ülkemizde ve bölgemizde barış ve demokrasi istiyoruz. Suriye politikamızı ABD çıkarlarına göre değil, tarihsel bir sürece göre ele almak mecburiyetimiz var. Suriye ile vizeyi kaldırdınız, ortak bakanlar kurulu topladınız, ortak maç yaptınız; bütün bunlardan halkımız da çok mutluydu, memnundu, biz de memnunduk -hatta Beşar Esad'ın eşi komşu ilçem Beypazarı'na geldiğinde, işin doğrusu, oradaki zarafetten bizimkiler de etkilenir diye düşünmüştük ama- siz, Suriye konusunda o günlerde ABD ile farklı düşünüyordunuz, basında var. Siz de biliyorsunuz ki ABD diyordu ki: "Türkiye, Suriye konusunda görüşlerini bir daha gözden geçirmeli, bizim bakış açımıza göre görüşlerini şekillendirmeli." diye basında, kamuoyunda vardı. Siz tıpkı Cezayir'de olduğu gibi birdenbire görüş değiştirdiniz...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – 30 bin kişi öldü de ondan değiştirdik. 30 bin kişi öldü.

İZZET ÇETİN (Ankara) - ...şövalye oldunuz, savaşa çıkıyorsunuz.

Şimdi, Sayın Bakan, dış politika alanı blöf alanı değil. Kuzey Irak'ta askerlerimizin başına çuval geçirildi bir şey yapamadınız. Üstelik, çuval geçirenlerin başındaki generali Başbakan da siz de kırmızı halılarla makamlarınızda kabul ettiniz CIA Başkanı olarak.

Gazze olayında yani Mavi Marmara olayında 9 vatandaşımızı bile bile ölüme gönderdiniz. Hâlâ bir şey yapmadınız. Yaptığınız tek şey, o Mavi Marmara olayından sonra İsrail'le ticaret hacmimizi yüzde 30 arttırmanız oldu.

Doğu Akdeniz'de Rumlar doğal gaz ve petrol buldular. "Bunları aramaya başladıklarında savaş nedeni sayarız, gemi göndeririz." dediniz, herhangi bir şey yapılamadı.

Biz asla hiçbir ülkeye karşı savaş istemiyoruz, yanlış anlaşılmasın. Söylemek istediğim, bizim ülkemizin dış politikasının hayal ve blöf üzerine kurulamayacağını açıklığa çıkartmak. Yanlış bir politika izliyoruz. Orta Doğu bir denklem. Sayın Bakan, siz de bilirsiniz, Suriye tek başına Suriye değil. Bu denklemde Rusya var, Çin var, İran var. Sizin Dışişleri Komisyon Başkanınız Sayın Bozkuş'un bu konuda söylediği çok güzel bir şey var: "Rusya, Suriye konusunda kilit ülkedir. Rusya'nın, Suriye'deki avantajlarını kaybetmeyeceği konusunda ikna olmadan Suriye'de Esad'ın gitmesi güç gözüktüyor." diyor. Ee siz de burada farklı bir politika izliyorsunuz: "Esad gitsin." diyorsunuz. Yine konuşmanızda "Diğer ülkelerdeki değişim taleplerini destekliyoruz." diyorsunuz ama bugüne kadar sözde Arap Baharı'nın yaşandığı hiçbir ülkeye demokrasi gelmedi. Arap Baharı'nı yaşamış ülkelerde demokrasinin kenarından bile geçilmedi. Bu dönemde bizde bile demokrasi tartışılır oldu, giderek diktatörlüğe doğru dört nala yol alan bir ülke konumuna geldik.

Sayın Bakanım -ben biraz evvel söyledim- bahar aylarında okumuştum, bir Fransız gazeteci diyor ki: "1789 Fransız Devrimi bile hâlâ oturmadı." Yani Lenin de o Ekim Devrimi'ni gerçekleştirdiğinde 1917'de "Ana rahmindeki ceninin hayattan göçmeden devrimin kalıcılışamayacağını" söylüyor idi. Yani dış politika uzun erimli, öyle günübirlik çıkar ilişkilerine dayalı politika...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İZZET ÇETİN (Ankara) - ...geliştirmenin yanlışlığı her yerde geçerli. Şimdi, biz, on yıl önce yani bir ülke olarak Şam'ın üzerinden bir Türk uçağı geçse hiçbir kimse "Nedir bu?" diye sormazdı bize yani Türkiye'ye. İlişkilerimiz o düzeydeydi. Türk jetinin Suriye tarafından düşürülmesinin ardından iki ülke arasında gerilim son derece tırmandı ve bu neredeyse sınıra yaklaşan Suriye askerlerini hedef alan, yemin edecek konuma geldiniz.

Şimdi, bu konuda Sayın Bakan, gerçekten itibarlı bir konuma geldiğimizi söylüyorsunuz, Afrika'daki ülkelerin bizim oralardaki binalarımızı hayranlıkla seyrettiklerini ve bizim gücümüzü anladıklarını söylüyorsunuz. Ben şimdi bunu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 30

Afrikalılara da bir hakaret olarak algılıyorum. "Acaba Afrika'dakiler bir ülkenin güçlü olup olmadığını binalarına göre mi değerlendiriyorlar?" diye düşünmeden alıkoyamadım.

Yine, itibarımızın arttığını söylüyorsunuz ama bakın, Suriye kriziyle ilgili The Guardian gazetesinde Simon Tisdall imzalı haberde "Suriye krizi Ankara'nın bölgesel, süper bir güç olmak için girişimlerinin akılsızlığını ve zayıflığını ortaya çıkardı." savını belirterek Bush yönetiminin Irak işgali için Türkiye topraklarından geçme izni istemesinin Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın Başbakanlığı döneminde reddedildiğini ve bunun cesur bir meydan okuma olduğunu söyledikten sonra şöyle söylüyor Tisdall: "Erdoğan'ın sınıra yaklaşan Suriye ordusunu hedef alan yemini neye mal olursa olsun muhalif güçlere destek ve Esad hanedanını düşürmek için yapabileceği bir şey Türkiye'nin pozisyonunun zayıflığını hemen hemen hiç değiştirmedir. Ankara'nın ikiz önceliklerinin her ikisi de içe yönelik." Türk zayıflığının güçlü otorite yani Başbakan Erdoğan, Dışişleri Bakanı Davutoğlu ve...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İZZET ÇETİN (Ankara) - ...Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün ciddi yanlış hesaplamalarıyla daha da kötüleşeceğini belirten Tisdall, Türkiye'nin gerçek dostlarının kim olduğunu ya da kimin olamayacağını bilmesi konusunda Türkiye'nin liderlerine ülkenin görünümüne yeniden yön vermek için bir fırsat sunduğu yorumunu yapıyor.

Siz şimdi her yerde itibarımızın arttığını söylüyorsunuz Sayın Bakanım, bakın, Başbakan Mahmud Abbas'a dedi ki: "Gel, birlikte Gazze'ye gidelim, Hamas'ı ziyaret edelim." Hatırlıyorsunuz. Abbas ne dedi? "Ben kendi ülkeme kendim giderim, beni kendi ülkeme kimse davet edemez, Türkiye kendi işine baksın." dedi. Dedi mi, demedi mi bunu?

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) - Demedi öyle bir şey.

İZZET ÇETİN (Ankara) - Yok ya, gazeteler o zaman yalan söylüyor.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) - Zaten gazeteler hep doğru söylüyor, Başbakan yalan söylüyor!

BAŞKAN - Sayın Çetin, konuşmanızı tamamlayabilir misiniz lütfen.

İZZET ÇETİN (Ankara) - Yine, bakın, ben böyle bir konuyu burada gündeme getirmekten üzüntü duyuyorum ama getirmek zorundayım, gerçekçi olmak zorundayız. Dış politika her siyasi partiye göre şekillenen bir olgu değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İZZET ÇETİN (Ankara) - Her ülkenin gerçekten dış politikası kolay oluşturulmuyor ve birdenbire değiştirilmemesi gerektiğini düşünüyorum. Benim ülkemizin Başbakanı Almanya ziyaretine giderken Junge Welt gazetesi başlık atıyor Türkçe, "Savaş kıskırtıcısı defol!" diye. Gittiniz, gördünüz, bu yayınlandı önceki gün gazetelerde siz Almanya'dayken, bu Alman gazetesi yani bunları bu hâle bu kadar, bu konuma... İsterseniz vereyim size.

BAŞKAN - Evet, konuşmanızı bitirebilir misiniz lütfen.

İZZET ÇETİN (Ankara) - Tamam.

Sayın Bakan, tabii, bazı konuları arkadaşlar gündeme getirdi, gerçekten dış politika konusunda Türkiye bir hayal âleminde yüzüyor ve hiçbir dönemde dış politikamız bu kadar zafiyet içerisine girmemiş, hiçbir ülkeyle bu kadar sorunlu hâle gelmemiştik. Şimdi, siz az evvel yine söylediniz, İran'la birtakım konuları görüşebileceğiz, görüşeceksiniz, Mısır'a gideceksiniz ve görüşmeler yapacaksınız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çetin, lütfen...

İZZET ÇETİN (Ankara) - Sayın Başkan, lütfen, ben burada yarım saat konuşmalara da tanık oluyorum yani...

BAŞKAN - On beş dakikayı doldurdunuz Sayın Çetin ama buyurunuz.

İZZET ÇETİN (Ankara) - Peki, ben o kadar olduğunu zannetmiyordum, özür dilerim.

Mısır'a gideceksiniz, İran'a gideceksiniz. Peki, İran da yarın Suriye gibi sizinle ters düştü, oraya da savaş ilan edecek misiniz? Yani iki yıl evvel dosttunuz Suriye'yle.

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) - Suriye'ye savaş mı ilan ettik?

İZZET ÇETİN (Ankara) - Neredeyse, utanmasanız kılıcı kuşanıp gideceksiniz, zor durduruyoruz şu günlerde. Ama yapayalnız...

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) - Utanılacak ne var? Biz nelerle savaştık, utanılacak bir şey yok.

İZZET ÇETİN (Ankara) - Savaş utanılacak bir şey.

Sayın Bakan, tabii, Arkadaş gündeme getirdi biraz evvel, Milletvekili Arkadaşımız, gerçekten konutunuzun kirası ve hatta korumanızın oturduğu konutun kiralaları kamu vicdanını rahatsız ediyor. Bakan konumunda olanların daha sorumlu davranması gerektiğini düşünüyorum.

Bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Sayın Akçay, buyurun lütfen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, Dışişleri Bakanlığının değerli mensupları, basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben de kısa başlıklar hâlinde birkaç konuya temas ederek konuşmamı tamamlayacağım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 31

Sayın Bakanın 17 Eylül tarihinde bir gazetede ulusçulukla hesaplaşmaktan bahsetmesi tartışma konusu oldu, çeşitli şekillerde değerlendirildi ve "19'uncu yüzyıl ideolojisi olan ulusçuluk, Avrupa'da feodalite ile bölünmüş yapıları bütünleştirdi, biz de tarihten gelmiş organik yapıları dağıtarak geçici, suni karşıtlıklar ve kimlikler ortaya çıkardı, geçici, suni ve karşıtlık ve kimlik ortaya çıkardı. Bu ayrıştırıcı kültürle hesaplaşma zamanı geldi." dedi ve âdeta Atatürk dönemi milliyetçiliğini çeşitli kaygılarla ulusalcılık şeklinde de ifade etmeye çalışması... Ben kendisinin siyasi ve akademik konusunda tartışılması gerektiğini düşünüyorum yani yetkinlik konusunda. Milliyetçilikle hesaplaşma her şeyden önce milletinle hesaplaşmadır. Milliyetçilikle mücadeleyi ancak millet karşıtları yerine getirebilir ve Sayın Bakan bu talihsiz açıklamasıyla Türk milletinin tarihini âdeta 1923 ile başlatmaktadır. Türklük yerine bugününün modası olan Türkiyeliliği önerenlerin sözcülüğünü yapmaktadır ve bu bakış açısı Batı ve Batıcı gözlüğünden bakarak milleti ve milliyetçiliği açıklamaya çalışan bir anlayıştır ve zamanımızın darlığı nedeniyle bu tartışmalara ayrıntılı olarak girmeyeceğim fakat yanılınan en temel nokta Doğu'da milletlerin oluşumunun Batı'dakinden çok farklı bir süreç ile çok daha önce oluşmuş olmasını hatırlatmak istiyorum. Aidiyet duygusunun temel olduğu millet kavramı, daha 6'ncı, 7'nci yüzyıllardaki eserlerde kendini göstermektedir ve millet kavramı bu tarihlere kadar gitmektedir. Orhun Abideleri en önemli delillerden birisidir, Kaşgarlı Mahmut'un, Yusuf Has Hacib'in eserlerini de buna dâhil edebiliriz. Yani Türk milletinin tarihini 1923 ile başlatamayız.

Türk milliyetçiliği ve Türk milleti tarihten gelen organik yapıları dağıtan, cumhuriyetin bugünkü kendi deyimleriyle etnik bölünmüşlüğü'nün nedeni olarak gösterilmektedir ve bu tarihsel bir yanılıdır. Osmanlı içerisinde Türk milliyetçiliği diğer bütün milliyetçiliklerden sonra vatanın kalanını elde tutmak için ortaya çıkmıştır. Yani önce Osmanlı tarumar oldu, dağıldı, Bulgar'ı, Yunan'ı, Arap milliyetçiliği vesair birtakım olaylardan sonra Türk milliyetçiliği Türkiye Cumhuriyetini kurmuş ve milleti kurtarmıştır. O yüzden Sayın Bakana ve "One minute" diyorum.

Şimdi, hesaplaşmayı, Hükümet ve Sayın Bakan, önce Türk askerinin Irak'ta başına çuval geçiren ülkeyle yapmalıdır. Önce Mavi Marmara'da öldürülen vatandaşlarımız için İsrail'le hesaplaşmalıdır ve Türkiye'yi tahkir eden davranışlarda bulunanlarla yapmalıdır.

Sayın Bakan, dünyanın pek çok yerini gezdiniz, millet gerçeğini de ben kesinlikle iyi bildiğiniz kanaatindeyim. 2010 kasımında, iki yıl önce de Çin ve Doğu Türkistan'a beraber gittik ve çok güzel de bir gezi olmuştur. Urumçi'de, Kaşgar'da soydaşlarımızla beraber sohbet ettik. Kaşgar'da Asiyeye Hanım ve eşiyile sohbet ettik, bir yaşındaki kızları Gülbahar mıydı, Gülizar mıydı, o sevimli çocuğu birlikte sevdik, birlikte cuma namazına gittik, cenaze namazı kıldık, birlikte ağladık ve güldük. Kaşgarlı Mahmut'un, Yusuf Has Hacib'in türbelerinde millet gerçeğinin şuuruna bir kez daha varmadık mı? Kaşgarlı Mahmut kitabına şöyle başlıyor: "Esirgeyen, koruyan Allah'ın adıyla. Allah'ın, devlet güneşini Türk burçlarından doğurmuş olduğunu ve Türklerin ülkesi üzerinde göklerin bütün dairelerini döndürmüş olduğunu gördüm. Allah onlara 'Türk' adını verdi ve yeryüzüne hâkim kıldı. Hak'tan ayrılmayan Türkler, Allah tarafından hak üzerine kuvvetlendirildi. Türkler ile birlikte olan kavimler aziz oldu. Böyle kavimler Türkler tarafından her arzularına eriştiler." diyerek devam ediyor ve bu konuda da, Bahaeddin Ögel'in "Dünden Bugüne Türk Kültürünün Gelişme Çağları" çok değerli bilimsel bir özet şeklindedir.

Bir milletin en temayüz etmiş özelliği, devlet kurma ve yönetme yeteneğidir, bu da bizim Türk tarihinde fazlasıyla mevcuttur.

Sayın Bakan, siz akademisyensiniz ve sunumunuzu da üniversite talebelerine ders anlatır gibi yaptınız. Bu bir mesleki alışkanlıktır, bunu da anlayışla karşılıyorum. Sayın Bakanım, ben de sizden ilham alarak Atatürk döneminde yani 1920'li, 30'lu yıllarda ilkokullarda okutulan üçüncü sınıf bir ders kitabının fotokopisini biraz sonra size takdim edeceğim. Bunu yani dokuz yaşındaki çocuklara okutulan ders kitabının bir örneğini sunacağım. Bu kitap aslında iki yüz yirmi yedi sayfadan oluşmaktadır; matematikten coğrafyaya, tarihten edebiyata bütün bilgileri veriyor ve kitap... Kitabı ben on üç, on dört yıl önce okudum. Bir ilköğretim müfettişi arkadaşım, Manisa'nın köylerinde bir köy okulunun tavan arasındaki toz, toprak içerisinde bulmuştu ve birkaç defa okudum ve hakikaten çok şey öğrendim. Yani, stratejik derinliği olan bir kitap Sayın Bakanım, bütün samimiyetimle ifade ediyorum. Oradan da birkaç satırı okumaktan... Diyor ki kitap: "Türk ülkeleri içinde kendi başına buyruk olan ülke, bizim sevgili yurdumuz Türkiye'dir. Bu ülkeye hiçbir yabancı giremez ve bizim işimize karışamaz. Bu ülkede yalnız Türk kanunlarının buyruğu yapılır ve yalnız Türk bayrağı dalgalanır. Hâlbuki yad ellerde kalan zavallı kardeşlerimiz şimdi boyunduruk altında yaşıyorlar. Oralarda başka bayraklar dalgalanıyor, başka kanunların dediği oluyor. -Bu çok önemli- Elbet bir gün onlar da kendi başlarına birer hükümet kuracaklar ve boyunduruk altından kurtulacaklardır." diye devam ediyor.

Yani, çok eleştirdiğimiz, efendim jeopolitikten bahsediyoruz, Sovyetlerin çöküşünden... Hep yıllarca ne dedik? Devletin en yetkili kesimleri, Başbakanları, Cumhurbaşkanları, hatırlarım, beş altı yıl önce bir MİT Müsteşarı "Efendim Sovyetlerin dağılacağına hazırlıksız yakalandık." filan. Demek ki sonradan bazı şeyler değişmiş, Atatürk'ten sonra. Atatürk dönemi, ilkokul üçüncü sınıfındaki çocuğa dahi bir gün bu Sovyetlerin dağılacağı mesajını ince bir şekilde veren kitaptır. Ayrıca bu kitapta, göreceğiz ki, Türkiye Cumhuriyeti Osmanlı'yı ne reddetmiştir ne inkâr etmiştir, bunun da şeyleri var. Bunları dikkatlerinize sundum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 32

Değerli milletvekilleri, AKP dış politikasının bir önemli yansıması da, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının seyahat özgürlüğünün kısıtlanmasıdır. Bu durum Türkiye'nin etkisini, gücünü, imajını bozmaktadır. Sayın Genel Başkanımız Ramazan Bayramı namazını Kerkük'te kılacağını açıklamıştı. Sayın Bakan, bu programın netleşmesinin hemen ardından âdeta bir panik havasıyla Kerkük'e acele ziyaret programı düzenledi. 1 Ağustos 2012'de önce Erbil'e, sonra Kerkük'e gitti ve Sayın Bakan, Kak Mesut'unu defalarca ziyaret etmesine rağmen, Türk bölgesi olan Musul ve Kerkük'e daha önce hiçbir ziyarette bulunmamıştır. Sayın Genel Başkanımız vesilesiyle Sayın Bakanın bu ziyareti elbette bizim bakımımızdan sevindirici olmuştur, ancak keşke Sayın Bakan bu ziyaretini daha önce gerçekleştirseydi de, biz de, Hükümetin, oradaki Türk nüfusu için, en az Barzani için, en az Amerikan askerleri için kaygılandığı kadar kaygılandığını görebileydik. Sayın Bakanın böyle bir kaygısı olmadığını Barzani'yle olan ilişkilerinden biliyoruz. Oradaki Türkmenler için bir emniyet noktası olarak değerlendirilebilecek Irak merkezî hükümetinin Kerkük'teki otoritesini sarsmasından biliyoruz. Sayın Bakan Kerkük'e giderken merkezî hükümetle hiçbir iletişime geçmemiş ve doğrudan Erbil üzerinden Kerkük'e ulaşmıştır ve ilk defa tutuklanma tehdidi olan bir Dışişleri Bakanı olmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ve AKP İktidarı Irak'la ilişkilerimizi bozmuştur. Irak merkezî hükümetine bu meydan okuma, Sayın Genel Başkanımızın Kerkük ziyaretinin önüne geçmek için sözüm ona açık göz bir hamleydi. Ancak, Irak merkezî hükümetinin Sayın Bakana ve Hükümete tavrı Sayın Genel Başkanımızın Irak'tan vize almasını engellemiştir.

Siz, iktidar olarak, kongremize davet ettiğimiz Uygur Türk'ü Rabia Kadir'i, Azeri Millî Uyanış Lideri Mahmut Ali Çöhreganlı'yı Türkiye'ye sokmadınız, gümrükten çevirdiniz. Yani bunun üzerine daha ne söylenebilir bilemiyorum.

Sözlerimi toparlarken, efendim, daha evvel birkaç defa soru önergeleriyle de dile getirdim. Didim açıklarında bulunan Eşek ve Bulamaç adaları dört yüz altmış üç yıldır bütün resmî belgelerde Türk egemenliğinde görülmektedir. 2004 yılına kadar boş olan, yerleşime kapalı olan, günübirlik turlarla Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının pikniğe ve deniz tatili için gittiği bu adalara önce Yunanistan tarafından Yunanistan vatandaşları yerleştirildi, sonra Yunan askerî birlikleri yerleştirilmiştir. Yani bu adalar düpedüz işgal edilmiştir. 31 Aralık 2008 tarihinde Yunanistan Genelkurmay Başkanıyla Kara Kuvvetleri Komutanı bu adaları ziyaret etmiştir. 5 Ocak 2009'da Yunanistan Cumhurbaşkanı adalara gelip askerleri ve vatandaşlarını ziyaret etmiş, denize haç atma töreni düzenlemiştir. Bu adalara giden Türklere pasaport sorulmaya başlanmıştır. Bulamaç Adası kıyılarımıza 6, Eşek Adası 9 mil uzaktadır. Eşek Adası ki, İstanbul Büyükkada'nın üç katı büyüklüğündedir ve Sayın Bakan, soru önergemini cevaplarırken aynen şu cevabı veriyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – “Ülkemiz ile Yunanistan arasında Ege Denizi'yle alakalı olarak bazı adacıklar ve kayalıkların aidiyeti dâhil bir dizi sorun bulunmaktadır. Bu sorunların tümü, mevcut diyalog kanalları çerçevesinde bu ülkeyle ele alınmaktadır” şeklinde cevaplandırmıştır.

Değerli milletvekilleri, Yunanistan Dışişleri sözcüsü, 19 Mart 2012 tarihli diplomatik muhabirler brifinginde, bir muhabirin “Bakanlar Kurulunda bir Türk milletvekilinin, Farmakonissi ve Agathonissi'nin egemenlik durumuyla ilgili sorusuna yanıt olarak; Türk Dışişleri Bakanı onları gri bölgeler içine koydu. Bu konuda yorumunuz var mı?” diye soruyor. Yunan Dışişleri sözcüsü diyor ki; “Biz bu soruyu ve Türk Dışişleri Bakanlığının verdiği cevabı gördük. -Lütfen dikkat buyurun- Ege'de herhangi bir ada veya adacığın egemenlik statüsü hakkında hiçbir sorun yoktur.” Türkiye Dışişleri “Sorun vardır.”, Yunanistan “Sorun yoktur.” diyor. “Türk tarafıyla herhangi bir şüphe veya anlaşmazlık yoktur, Yunan topraklarının herhangi bir parçasıyla ilgili bir şüphe yoktur.” Yani düpedüz “Yunan topraklarıdır.” diye ilan ediyor...

Toparlıyorum Sayın Başkan.

...ve Sayın Bakan “Bu adacıkların aidiyeti konusunda Yunanistan ile sorun var.” diyor, Yunanistan böyle diyor ve Ege Denizi'ndeki adaların statüsü Lozan Barış Anlaşması ve Paris Barış Anlaşmalarında belirlenmiştir ve bu anlaşmalara göre de bu adalar Türkiye'ye aittir. Ne hikmetse, bunu bir türlü Dışişleri Bakanlığı sahiplenmiyor.

1939 yılında İngiltere tarafından çizilen haritada on iki adanın sınırları belirtiliyor, bu haritada Eşek ve Bulamaç adaları Türk toprağı olarak gösteriliyor. İngiltere, Lozan ve Paris anlaşmalarının tarafı olduğu için bu da resmî bir belgedir. 1943 tarihli İngiliz askerî haritasında, Eşek ve Bulamaç adaları Türkiye'ye ait görünürken, Eşek Adası'nın ismi de Türkçe “Eşek” diye yazıyor haritada, yani “donkey” yazmıyor.

Paris Barış Anlaşması'na taraf olan ABD'nin 1951 ve 1957 tarihli haritalarında bu adaların Türk egemenliğinde olduğu da açıkça görünmektedir, bu da resmî bir belgedir. Çünkü ABD de Paris Anlaşmasına taraftır. Ayrıca her iki adanın payına düşen Osmanlı genel borcu da Lozan Barış Anlaşmasınının 46'ncı maddesi gereği Türkiye Cumhuriyeti tarafından ödenmiştir.

Değerli milletvekilleri, biz Eşek ve Bulamaç adalarıyla ilgili olarak soru önergesi verip kamuoyunun dikkatini bu konuya çektiğçe, Yunanlılar tarafından işgal edilen adaların sadece bu iki adadan ibaret olmadığı, Nergizcik Adası, Ege Denizi'nde Hurşit Adası, Fornoza Adası, Koçbaba Adası, Sakarcılar, Keçi Adası gibi daha başka adaların da olduğu, 1913 Londra, 23 Lozan ve 47 Paris anlaşmalarıyla...

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Tapu çıkarır yayın yaparlar sonra dikkat edin.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Şimdiye kadar elli defa duyurdular, siz endişe etmeyin Sayın Güneş.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 33

...verilen adalar dışında Türkiye Cumhuriyeti egemenliği altında bulunan Ege Denizi'ndeki on bir ve Akdeniz'deki beş ada AKP döneminde Yunanlılar tarafından işgal edilmiştir. Konunun uzmanları bunun daha da fazla olduğunu ifade etmektedir ve ben, maalesef üzülererek, Sayın Hükümete ve sayın bakanlara, Türk Ceza Kanunu'nun 300, 302'nci maddelerini tekrar tekrar okumalarını tavsiye ediyorum ve Sayın Başkanım, hoşgörünüze de teşekkür ederim, tamamliyorum.

Sayın Bakan, 10 Ekimde Yunanistan'ı ziyaret ettiniz. Yunan mevkidaşınız Dimitris Avramopoulos ile görüşmenizin ardından düzenlediğiniz ortak basın toplantısında "Ege Denizi'nin bir dostluk, barış ve refah denizi hâline dönüşeceğine kesinlikle inanıyoruz. Avrupa'daki bazı çevrelerin liderlerinin anlayamadığını Yunanistan çok iyi anladı ve Türkiye'nin AB sürecine destek veriyor, bu konuda Yunanistan'a minnettarız." dediniz. Ege ve Akdeniz'deki tüm adaları Yunanlılara vererek mi Ege Denizi'ni bir dostluk, barış ve refah denizi hâline dönüştürecekleriniz?

Son olarak ifade ediyorum ki, Avrupa Birliği Devlet ve Hükümet Başkanları Konseyi Bürüksel Zirvesi'nde, 16-17 Aralık 2004, Türkiye'yle tam üyelik müzakerelerine 3 Ekim 2005'de başlanmasına yönelik karar almıştır. Avrupa Birliğinin Türkiye'ye vereceği tam üyelik müzakere tarihini veto etmemesi karşılığında mı acaba suskun kalınmaktadır? Doğru mudur ve "One minute, one minute" diyerek sözlerimi tamamliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Gök, buyurun lütfen.

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, kıymetli bürokratlar, çok kıymetli basın mensupları, çok kıymetli komisyon üyeleri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Açıkçası ben, buraya gelmeden önce Türk dış politikasında 1980'den sonra yıllar itibariyle kısa kısa paragraflarla acaba nasıl bir politika izlendi diye bir konuşma metni hazırlamıştım, fakat Sayın Bakanımın konuşmasından sonra, biraz da Sayın Bakanımın satır aralarındaki ifade ettiği kavramlardan hareketle ve burada ifade edilen... Sözlerimin başında şunu açıklamak istiyorum; hiçbir kimseye cevap niteliğinde herhangi bir ifadede de bulunmayacağımı ifade etmek istiyorum.

Şimdi tabii, burada dikkat çeken bir konu, özellikle yurt içi ve yurt dışında şöyle bir algılama söz konusu: Yıllarca Türk dış politikasında artık ezberler bozulduğu için, artık statüko denilen mevcut durumla nereye giderse gitsin anlayışının bozulduğu ve bu bozulmayla beraber Türk dış politikasında birtakım yeni parametrelerin tartışılmaya başlandığı, konuşmaya başlandığı, dolayısıyla yurt içi ve yurt dışındaki gerek sosyal bilimciler gerekse siyaset bilimcileri tarafından Türkiye'de dış politikada neler oluyor diye izlenmeye başlandı.

Statüko dedim, evet, şöyle bir örnekle ilk etapta açıklamak istiyorum: Örneğin bizim yemek kültürümüzde böyle bir şey yok, Avrupa'dan gelen bir kültür. Hepimiz biliyoruz, çatalı sola, bıçağı da sağa koyarız, yani yemek ikram edildiği zaman. Şuraya gitireceğim, peki, bir anda acaba bunun tersini yaparsak dediğimizde, bu çatalın sağa ve sola konulmasını çok önemseyenler acaba nasıl bir tartışma başlatırlar? Çünkü, bir anda bu Avrupa'dan gelen, yemek kültüründen bize transfer edilen bir boyut. Dolayısıyla burada alışılmışların dışında hareket etmenin anlaşılması, yeni dünya düzeninde yeni algılamalar içerisinde Türkiye'nin de var olması noktasında gerek içeride gerekse de dışarıda Türkiye'nin dış politikasında algılama biraz zorlaşıyor anlıyorum.

Türk dış politikasında, geçen yılki konuşmamda da ifade etmiştim Sayın Bakanımız da üzerinde durdu bugün, sadece dış politikada kamuda yıllarca üniversitelerde hocalarımız bizlere okuttu. Dış politika menfaate dayalı, menfaatler üzerine yapılır ama görüyoruz ki, bu bakanlıkla beraber, AK PARTİ iktidarlarıyla beraber, menfaat kavramının yanına değerler siyaseti diye bir kavramla tanıştık. Bu, son derece önemli. Bu değerler siyasetinden kastım şu: Bugün baktığımızda, "insanî boyutuyla" diye Sayın Bakanımız ifade etmeye çalıştılar; Somali'de, Arakan'da, Arap ülkelerinde, Myanmar'da, benzeri birçok yerde hiçbir menfaaitemiz yok, ama oralarda insanî boyutta, ama oralarda değerler siyaseti adına, sadece menfaatler adına değil, orada bulunmanın zorunluluğunu ifade ediyoruz artık. Çok şükür ki Türkiye artık bu ortamı yakalamış bulunuyor.

Şimdi tabii ben, burada konuşulanlar içerisinde neleri sıralayabilirim; Türk dış politikası, dediğim gibi, 24 Ocak 1980 ekonomik kararlarıyla beraber dış politikadaki gelişmeler nasıl bir seyir izledi diye baktığımızda, en çarpıcı olanı, bunu iftiharla söyleyebiliriz, son on yılda AK PARTİ iktidarlarıyla olmuştur. Burada baktığımızda, özellikle bunun -en son söyleyeceğimi başta da söyleyeyim- en önemli nedeni siyasal istikrardır. Buradaki hareketliliğin, buradaki çok fazla farklı parametrelerin tarihî değerlerimizle örtüşen bir dış politikanın varlığının ana sebebi siyasal istikrardır.

Ben, kısa kısa başlıklarla ifade edeceğim.

Kendimize ait tarihimize bağlı bir dış politika oluşmaya başladı. Avrupa Birliği ülkelerini izleyen veya yıllarca ABD'yi izleyen bir dış politika yerine, bu saymış olduğum ülkelerin, Türkiye neler yapıyor bu ülkeler tarafından izlenmeye başlandığı bir konuma geldik.

İzlediğimiz dış politikayla, Sayın Bakanımız detaylı bir şekilde değindiler, ihracatımız artış kaydetti. On dokuz yıl aradan sonra uluslararası kredi derecelendirme kuruluşları Türkiye'nin yatırım yapılabilir ortama kavuştuğunu belirtiyorlar.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 34

Bundan on beş, yirmi gün önce, muhalefet milletvekilleri arkadaşlarımız da vardı, Sayın Meclis Başkanımızla beraber bir Macaristan gezimizde dikkat çeken bir konuyu da siz değerli komisyon üyeleri ve Sayın Bakanımızla da paylaşmak istiyorum.

Macaristan, malumunuz Avrupa Birliğine üye ve öyle zannediyorum ki dönem başkanlığı yaptı. Cumhurbaşkanı ve Meclis Başkanının aynen ifadeleri, farklı farklı saatlerde ziyaretimizde bizlere ifadeleri şunlar oldu: "Sizin ekonomik olarak yürüttüğünüz bu politikanın sırrı nedir bizimle paylaşır mısınız?" Bir. "Sizi dış politikada da bölgenizde etkin bir şekilde görüyoruz." İki. Bu bizim kavramlarımız değil, Macaristan Cumhurbaşkanı ve Meclis Başkanının kavramları.

Türkiye'de oturarak dış politika izleme yerine son derece proaktif bir politika yürütüyorsunuz Sayın Bakanım. Neden? Çünkü geçen sene yine sizlere burada muhalefet milletvekili arkadaşlarımız, unutmadım, "Biraz da yurt dışını bırakırsanız, Türkiye'ye gelirsiniz iyi olur." demişlerdi. Ama, bu da bir ezber bozmadır.

Türkiye'nin Suriye konusunda izlediği politikanın, bunu AK PARTİ'de siyaset yapan bir milletvekili olmanın ötesinde Şanlıurfa'da bir bölge milletvekili olmakla beraber ve az da olsa Ortadoğu politikalarını yıllardır okuyup inceleyen biri olarak inandığım için söylüyorum, yıllar sonra Türkiye'nin şu anda izlediği Suriye konusundaki politika noktasında tarih bunun haklılığını verecektir, hep beraber de inşallah göreceğiz.

Şunu tekrar sormak istiyorum: Üç deniz ötesinden Sovyet Rusya'nın, Amerika Birleşik Devletleri'nin, Çin'in, kalkıp Şanlıurfa'da hemen yanı başımızda komşu olan ve birçok akrabalıkların olduğu bir ortamda Suriye konusunda, Ortadoğu konusunda politika belirlemede biz varız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – Acaba onların da Ortadoğu politikalarında enstitülerde yeni dünya düzleminde Amerikan çıkarları doğrultusunda "yeni dünya düzeni" diye okuttukları derslerde "Amerika orada ne geziyor?" diye sorguluyorlar mı yoksa "Amerika orada bulunmalı ve yeni dünya düzeninde Amerika Ortadoğu'yu yeniden dizayn etmeli." mi diyorlar? Oysa ki biz hep şunu vurgulamaya çalıştık: Buradaki tabii benim algılamam bu. Dış politikanın elbette ki yıllar öncesi tarih bağlamında getirdikleri vardır ama değişen bir dünya düzlemi vardır, küreselleşme diye bir kavram vardır. Sınırların artık ortadan kalktığı yeni bir kavramla tanıştık. Öte taraftan, son derece teknolojinin olduğu bir ortamda yeni bir dünya düzlemi var, kapalı ekonomik modelden dışa açık bir ekonomik modeli tercih etmeye başladık.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Küreselleşmeyi bir daha oku.

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar...

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – Bütün bunlarla beraber elbette ki dış politikamızın parametrelerinin de sabit kalmayacağı ve statüko anlayışıyla da "Böyle gelmiş böyle devam edecek" anlayışının doğru olmadığını, buna katılmadığımı da özellikle ifade etmek istiyorum.

Dün de ifade ettim konuşmamda, hiçbir uluslararası kuruluştan yardım almadan, eski parayla 450 trilyon lira harcayarak şu anda sınır bölgelerinde son derece en güzel ortamlarda sayıları 100 bini aşmış kardeş Suriye halklarını ağırlıyoruz. Hiçbir uluslararası kuruluştan yardım almadık, böyle bir ekonomik modeli idare ediyoruz.

Birleşmiş Milletlerdeki...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Suriye'yi ziyaret ettiniz mi?

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – Suriye'yi gezdim arkadaşlar. Suriye'yi gezdim, Halep'i gezdim, Şam'a gittim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ne zaman, olaylar olmadan evvel mi gitmişsiniz?

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – Evet, belki farklı bir konu ama şunu da söyleyeyim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – Eski Halep, Türkiye'nin 1920'li yıllarını hatırlatırken, yeni Halep belki evlerin 600 bin dolarla başladığı... Halkına bu kadar zulüm eden bir anlayışın ortamından bu Halep doğdu.

Bakin, oradaki yeni Halep'te evler minimum düzeyde 600 bin dolarla, tek tek söyleyebilirim; ama eski Halep'te, Türkiye'nin 1920'li yıllardaki kırmızı işaretin olmadığı, bu kadar ayrımcı politika yapan bir anlayış ortamından işte bugün Ortadoğu ve bugün Suriye'nin olduğu ortam yaşanmıştır.

Birleşmiş Milletlerdeki konumuz dış politikada son derece izlenir konumda ve Birleşmiş Milletlerde geldiğimiz yer de zaten bizlerin durumunu ortaya çıkarmakta.

Her türlü dış yardımlarda Türkiye artık alan el yerine veren el konumuna geldi, bu bizi mutlu ediyor.

Sayın Başbakanımız şunu ifade ettiler; biz...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ver... Ver...

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – Mevlüt Ağabey cebimde ne varsa paylaşayım.

BAŞKAN – Bir şeyler getirdin Sayın Aslanoğlu, nedir o? Bir şeyler var herhâlde.

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – Sayın Başbakanımız şunu ifade ettiler: Ama az ama çok...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – ...dünyanın neresinde olursa olsun biz, orada her türlü zulümle karşı karşıya kalmış olan milletlerin yanında olmaya gayret edeceğiz. Biz, böyle bir felsefeyle siyaset üretmeye çalışıyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 35

Büyükelçilikleri, konsoloslukları aktif hâle getirerek, alışlagelmiş yapıdan kurtardınız Sayın Bakanım. Bunlar, sayın milletvekili arkadaşlarım gerek muhalefetten gerek bizlerin yurt dışı ziyaretlerinde, ekonomik hayatta bulunan vatandaşlarımızın bizzat kendilerinin ifade ettikleridir. Biz artık konsolosluka, oraya gittiğimizde işlerimizin rahatlıkla görüldüğü, kapıların açık olduğu "Hoş geldiniz" dedikleri ve rahatlıkla bizleri tekrar uğurladıkları bir ortam hâline geldi. Neyle geldi? Son on yılda geldi.

BAŞKAN – Sayın Gök tamamlayabilir misiniz.

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – Bitiriyorum Sayın Başkanım.

Yapılan bu yoğun dış politikanın daha verimli olması için, Sayın Bakanım sizler de ifade ettiniz, bir an önce Bakanlıktaki özellikle beşeri sermaye noktasında sayının acilen artırılmasını diliyorum.

Dış politikayı iç politikayla entegre bir şekilde yürüttünüz; çünkü dış politika iç politikadan farklı bir şekilde yürütülemez. Ama biz biliyoruz ki, tarihimizde yıllarca bu iki kavram veya bu iki bakanlık çok farklı şekilde politikalar ürettiler.

Şunu geçen sene de ifade ettim; açıkçası ilkokul yıllarında bütün bakanlıkları, orta okul, lise yıllarında, üniversitede görüyordum, ancak sizler bir ilki daha gerçekleştirdiniz. O da, Dışişleri Bakanlığının bürokratlarını birçok ili gezdirerek buradaki bakanlıkla ilgili politikaların nasıl üretildiğini ve bu insanların burada nasıl istihdam edildiğini, halkımızın, milletimizin bakanlığa bakışını da değiştirdiniz.

BAŞKAN – Sayın Gök lütfen tamamlayınız.

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – Son cümlem.

21'inci yüzyılın değişen dış politika kavramlarıyla iç içe bir politika yürütülmektedir.

Son olarak, konuşmamın da başında ifade ettim, bütün bu gelişmelerin ana eksenini ve faktörü siyasal istikrar ve güçlü bir siyasi kadronun varlığındadır.

Ben, bütçenin hayırlı, uğurlu olmasını diliyorum, sabrınızdan dolayı da teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Gök.

Sayın Güneş buyurun lütfen.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Sayın Başkan, komisyonun değerli üyeleri; öncelikle şunu belirteyim: Ben Bakana konuşmamın sonunda teşekkür edecektim, fakat baştan teşekkür etmeyi bir duygusal yükümlülük hissediyordum. Kendisini dinlerken çocukluk yıllarıma gittim. Bana, rahmetli babam çocukluk yıllarımda derdi ki; "Hayalle rüyanın bir farkı vardır oğlum. Hayal görenler, gördükleri görüntüyü gerçek zannederler; rüya görenler sabahları uyanırlar. Dolayısıyla hayal görme, gerçekleri gör." demişti. O nedenle, bana çocukluk yıllarımı anımsattığınız için size teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, başında şunu söyleyeyim: Verdiğiniz rakamlar doğru değil, ben iktisatçıyım. Şimdi, dış ticaret rakamlarını veriniz, 2002-2012. Dünya dış ticareti 2002'yle 2012 arasında arttı yani Türkiye'de dış ticaret hacmi arttı ama yani dünyada da arttı. Şimdi, burada bakılması gereken rakam ihracat. İthalata bakarsanız ben size şunu sorarım: Rusya ve İran'dan yaptığınız ithalat çok büyüdü. Toplam dış ticarete bakmak doğru değil. O nedenle o rakamlar doğru değil, gerçeği yansıtmıyor.

İkincisi, sizden bir ricam var. Dış politikanızı anlatıyorsunuz, uzun uzun anlattınız, kamuoyunda anlatıyorsunuz, medyada anlatıyorsunuz ama sizden bir ricam var, Hükümet olarak bir ricam var: Şu yabancı basının Türkiye'ye girmesini yasaklayın. Yasaklayın ki Türkiye'nin dış politikasının çok yanlış bir noktada olduğunu biz de okumayalım çünkü bu bizi rahatsız ediyor. Siz anlatıyorsunuz çok güzel şeyler, hangi yabancı basını alsam elime Türkiye'nin dış politikasının tıkanırdığını, büyük bir sıkıntıya girdiğini yazıyor. Türkiye'ye girmesini yasaklarsanız biz de bunları okumamış oluruz.

BAŞKAN – Yandaş basın...

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Bakınız, yabancı basın. Yandaş olsa neyse yani onları da yandaş yapabilirsek iyi olacak.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Candaş o, candaş.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Wall Street Journal'mış, efendim Le Monde'muş filan, Der Spiegel'miş bunları da bir şekilde biçimlendirecek iyi olacak.

Şimdi, bakınız bu güney komşularımız meselesi önemli. Güney komşularımız, üç tane ülke. Uzun sınırlarımız var Suriye'yle, bunlarla ilişkilerimiz son derece bozuldu. Geçtiğimiz günlerde Parlamentolar Arası Birlik toplantısına AKP'li de milletvekilleriyle beraber Quebec'e gittik. İki tane karşılıklı görüşme yaptık, heyet görüşmesi yaptık. Bunlardan bir tanesi Irak'la oldu, bir tanesi İran'la oldu. AKP'li milletvekillerine görüşmede dile getirilen konuları size iletmelerini söyledim, dedim ki: "Bakınız, ben burada size mümkün olduğunca Türkiye'nin konumunu anlatmaya çalışıyorum, yardımcı olmaya çalışıyorum ama bu duyduklarınızı gidin anlatın." Mesela, örnekle söyleyeyim, İran'ın –ki Dışişleri Komisyon sözcüsü oradaydı, başkanı oradaydı- İranlıların söylediği sizinle hiç bağdaşmıyor. Bize sadece Suriye konusunda değil, genel olarak kırımlar, radar meselesinde de kırımlar. Keza Irak... Bize Irak heyetinde bir Şii –dinî de bir lider galiba, kıyafeti itibarıyla- çok ağır şeyler söyledi. Arkadaşlar bozuldu, ben de bozuldum yani nihayetinde benim ülkem, bu kadar eleştirilmesini de istemiyordum yani yanlış yapıyor olabiliriz ama üslubu onlar da ufak yapsınlar, bizi de bu kadar kırmayınlar. Şimdi, bunların size aktarılması gerekiyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 36

Suriye'yle ilgili konuyu hiç anlatmayacağım. Bakın, Suriye'yle ilgili geçen hafta Dışişleri Bakanı Clinton, Suriye Ulusal Konseyini tanımadıklarını söyledi. Bu çok önemli çünkü Türkiye bunun doğrudan oluşturucularından biri ve onun da askerî kanadı olarak Özgür Suriye Ordusunu koyduk, koruduk, Apaydın'ı oluşturduk, Riyad El Esad'ı içine koyduk, Malik El Kurdî'yi içine koyduk "Buradan işleri yönetin." dedik; kimse memnun olmadı, işi de beceremediler. Bu ziyaretler sonucunda ki Riyad El Esad, MHP'liler, MHP'li Atilla Kaya görmüş Apaydın Kampı'nda, o kişiyi çıkarttınız, İdlip'e gitti. Neden İdlip'te barınmadı da Riyad El Esad tekrar Türkiye'ye geri döndü, niye? Madem Özgür Suriye Ordusu'nun komutanıydı, bütün orada her şeyi koordine edecekti, niye geri geldi, niye beceremedi? Yani yaptığınız askerî işleri, silahlandırmayı bile neticelendiremediğiniz ortaya çıkıyor.

Şimdi bakın, bu Rusya'yla ilgili bir şey söyleyeceğim: Barfıksten örnek verdiniz, "Barfıkse uzanabileceğiz fakat biraz daha üstünde olursa iyi olur." dediniz. Rusya'dan aldığınız enerji ortada. Siz merdivenin üstüne çıksanız –Rusya'nın askerî ve ekonomik gücünü bir tarafa koyuyorum- Türkiye'yle olan ekonomik ilişkisi bakımından merdivenin üstüne çıksanız yukarıda kalır, elinizi uzatamazsınız. Ya, Rusya'yla Türkiye böyle bir gergin ilişkiyi girebilir mi? Şimdi, Rusya'nın Dışişleri Bakanı iyi bir demeci verdi. Sadece o iyi bir demecin diplomatik bir demeci olduğunu göz ardı etmeyin. "Aramızda bir sıkıntı yok." dedi ama aramızda bir sıkıntı olduğu aşikâr. Onu söylemek zorunda kaldığınızı düşünüyorum.

Diyorsunuz ki: "Ya bu Mübarek'i indirdik, yerine El Mursi geldi, o da Sünni." Şimdi diyorsunuz ki "Mübarek Sünni değil miydi?" Sünni'ydi, indirdiğiniz Sünni'ydi ama getirdiğiniz de Sünni, niye onu örnek veriyorsunuz? Vermeyin.

Kaldı ki bir şey daha söyleyeceğim: Bu Esad'la Esed farkı da beni rahatsız ediyor ve Türkiye'de birçok insanı rahatsız ediyor çünkü aradaki anlam farkı bir mezhep imasında bulunuyor. O doğru değil.

Şimdi, başka nokta...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – ...2011'le 2012 yılları arasında gizli hizmet giderlerinde –ilk dokuz aylık rakamı söyleyeceğim- olağanüstü fark var. 665 milyon TL harcanmış, geçen yıl 391 milyon TL harcanmış. Gizli hizmet giderleri örtülü ödenek demektir. Şimdi bakın, bu sadece dokuz aylık. Bunu Başbakan'a sormak isterdim, bu rakamın altında ne var? Yemen'e giden o gemi filan mı var bunun altında? Bunlar ciddi rakamlar ve bunun için de kaygım o ki o ortaya çıkartmaya çalıştığım Apaydın konusu da var.

Şimdi, bu büyükelçilik binalarını hiç söylemeyin. Sayın Türkeş de söyledi. Ya, binalarla dış politika olmaz. Bir yerde binanız olur, dış politikanız iyi olmayabilir; binanız olur, çok iyi de olabilir yani. Tabii bunların olması, geliştirilmesi bence çok iyi ama buradan bir yere varmak mümkün olmaz.

Bir başka noktayı daha dile getireyim müsaade ederseniz. Orta Doğu'da demokrasiyle yönetilmeyen bir çok ülke var; Katar var, Suudi Arabistan var. Bu ülkelere karşı demokratik telkinlerde bulunuyor musunuz? Bırakın o silahlandırmayı, Özgür Suriye Ordusu'nu yahut özgür Katar ordusunu, özgür Suudi ordusunu, onları bırakın. Telkinde bulunuyor musunuz yani "Size demokrasi gelsin, böyle davranmayın, reform yapın." diye söylüyor musunuz? Söylemiyorsunuz. Demek ki bu söyledikleriniz samimi değil.

Şimdi, son olarak da şunu söyleyeyim: Türkiye'nin dış politikası doğru bir rayda değil. Söyledikleriniz doğru değil ama bir yanlış var, politikanız yanlış. Bunun da mutlaka düzeltilmesi gerekiyor çünkü biz yabancı ülkelerin iç işine karışıyoruz ve o ülkelerde de ne yazık ki Türk halkına kalıcı husumetler yaratıyoruz, onların tohumlarını ekiyoruz. Suriye'de bu böyle oldu, İran ve Irak'ta da böyle olacak anlaşıldığı kadarıyla ve bu çok tehlikeli.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Güneş.

Sayın Baştopçu, buyurun lütfen.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Teşekkür ederim Başkanım.

Değerli Bakanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Bakanlığımızın çok değerli, seçkin temsilcileri, değerli basın; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum. Bütçe görüşmelerimiz sırasında bugün Dışişleri Bakanlığımızın bütçesini görüşüyoruz. Ben hemen bu söylediklerime kimsenin alınmaması, tenzih ettiğim kişileri de ayırt ederek söylüyorum.

Şimdi, şöyle bir baktım da İç Tüzük'ümüze, İç Tüzük'ümüz madde 46'da "Komisyon toplantılarının düzeni" deniyor ve orada şöyle bir yasaklama var: "Şahsiyatla uğraşmak ve toplantı düzenini bozmak." Gene aynı şekilde 67'nci maddede konuşma üslubu geçiyor. "Kaba ve yaralayıcı sözler söylememek, temiz bir dille konuşmak." Tabii, burada muhalefetteki arkadaşlarımızın bir kısmını ben temiz bir dille konuştuklarını, bizler için çok önemli açıklamalar yaptıklarını, bu Komisyonun en kıdemli, en yaşlı üyesi olarak çok rahatlıkla söyleyebiliyorum ama bu kuralın dışına çıkan arkadaşlarımızın da şahsiyat cellatlığı yaptığını biliyorum. Eğer bir konu üzerinde defalarca cevap verildiyse ve bu cevap üzerine de hâlâ ısrarla sorular soruluyorsa bunun ne anlama geldiğini hepiniz biliyorsunuz.

Şimdi tabii, bu Komisyonumuz özel bir komisyon. Bu özel komisyonda gayet tabii ki arkadaşlarımız eleştireceklerdir ve bu eleştirileri haklı olduğu zaman da ben inanıyorum ve biliyorum ki ilgili arkadaşlarımız –başta bakanlarımız olmak üzere- bu konuda hem cevap veriyorlar hem de anlatıyorlar, açıklamalarda bulunuyorlar ama yıllardır, üç dönemdir bu Komisyonda olan bir kişi olarak ben hep şunu görmek istedim: Evet, eleştirin, eleştirin, eleştirin. On tane konuda dokuzunu eleştirin, dokuzunda "Yanlış yaptın." deyin, tamam, ona da kabul diyelim ama en azından da "Ya, bir

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 37

tanisini de doğru yaptınız, bu da güzel oldu” deyin. Bu, şimdiye kadar maalesef –tabii, bazı arkadaşlarımı tenzih ederek söylüyorum- hiç olmadı.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Muzaffer Bey, güzel olanları sizin arkadaşlarınız söylüyorlar. Bize de şu kalıyor: Güzel olmayanları söylemek.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Güzele güzel denir Mevlüt Baba.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Siz ne zaman güzel olmayanları söylerseniz biz de güzel olanlara daha çok basarız.

BAŞKAN – Evet, lütfen.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Sayın vekilim, şimdi biliyorsunuz burada Sayın Bakan konuşurken, cevap verirken bir bakanımıza –şimdi adını söylemeyelim- sizin sıralardan “devam edin, çok şeyler öğreniyoruz, memnun oluyoruz, devam edin.” dedi bize. Önemli değil, neyse.

Şimdi tabii, bu bana şunu hatırlattı, Sevgili Mevlüt Kardeşim bunu bilir, onun da hoşgörüsüne sığınarak bunu anlatacağım: Şimdi, Cemal geldi Temel’e dedi ki “Temel uşağım, ha biz bu askerde de olsa, avda da olsa tüfeği böyle omzumuzu koyup da nişan alırken niye tek gözümüzü kapatırız?” Şimdi, Temel “Ula Cemal, böyle laf olur mu oğlum? İki gözünü kaparsan hiçbir şey göremezsin.” dedi. Şimdi tabii, birtakım şeyleri görmek için de iki gözümüzün açık olması lazım.

ADİL KURT (Hakkâri) – Bunları niye dün anlatmadın? Karadenizli Bakan vardı.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Şimdi, biz yurt dışına da gidiyoruz, toplantılara da katılıyoruz. Yanımızda bizim muhalefetten arkadaşlarımız da oluyor, hep beraber gidiyoruz. Özellikle gittiğimizde başta tabii, büyükelçilerimiz, konsoloslarımız, başkonsoloslarımız ve orada yaptığımız çalışmalarda yani misyonlarla yaptığımız çalışmalarda size samimiyetle söylüyorum yani “Şunu çok yanlış yaptınız, şu hiç olacak şey değildi.” diye bir şeye rastlamadık ama şimdi ben dinliyorum arkadaşlarımı yani biz her şeyi yanlış yapıyoruz yani her şeyi yanlış yapıyoruz. Arkadaşlar, bu kadar kötümserlik olabilir mi ya, bu kadar kötümserlik olabilir mi? Biz başından beri söylediğimiz gibi, iyi niyetle güzel şeyleri yapmaya gayret ediyoruz bütün bakanlıklarımızla, bütün ilgili kurum ve kuruluşlarımızla. Ben Dışişleri Bakanımızın... Tabii yıllar önce okuduk yazdığı çok önemli kitabı ama bazı arkadaşlarımız diyor ki “Okuduk ama bir şey yoktu.” E, şimdi tabii, okumak ayrı, anlamak ayrı; bakmak ayrı, görmek ayrı yani bunlar tabii farklı şeyler.

Şimdi göreceksiniz, sorularımızı da soracağız, Sayın Bakan burada, eleştirilere cevap verecek, sorularınıza cevap verecek, ondan sonra biz de sakin sakin dinleyeceğiz ama ben tekrar tekrar rica ediyorum ki birbirimizi incitecek... Çünkü birbirimizin yüzüne bakıyoruz yani bu toplantı bittikten sonra çekip gitmiyoruz ki. Yarın gene geleceğiz yani onu söylüyorum. Bu konularda hepimizin özenli olması lazım.

Ben lafı daha fazla uzatmadan Bakanlığımız bütçesi için emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Bakanlığımızın bütçesinin hayırlara, güzelliklere ve bereketlere vesile olmasını diliyorum ve hepinizi saygıyla selamlıyorum. Sağ olun, var olun.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Gümüş, buyurun lütfen.

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, sayın üyeler, değerli bürokratlar ve değerli basın mensupları; Sayın Bakan, sizi geçen yılki gibi uygulamalarınızdan dolayı ağır eleştirmeyeceğim, sıfır sorun politikasına “sıfır isabet” demeyeceğim, Suriye konusunda yalnız kaldınız, kraldan çok kralcı oldunuz diye hesap sormayacağım. Burada açıklayacaklarım başka bir endişenin yansıması olacaktır. Mademki aynı gemideyiz, madem ki aynı sorumluluğun farklı taraflarıyız, sizi eleştirmek yerine birkaç konuyu bizim açımızdan, dar zamana rağmen açıklamaya çalışacağım çünkü gelinen nokta eleştiri ihtiyacını geçmiştir. Bu nedenle konular hakkındaki görüşlerimizi söylemek belki daha yararlı olacaktır diye düşünüyorum.

Önce terör, Suriye, Arap Baharı’nı ele alalım. Suriye’deki olayların, bize “Arap Baharı” diye tanımlanan sürecin devamı olduğunu herkes bilmektedir. Bizler görüyor ve anlıyoruz ki Kuzey Afrika ve Doğu Akdeniz’deki gelişmeler dışarıdan yönlendirilen ve finanse edilen bir özelliğe sahiptir. Dolayısıyla yaşananlar, Arap ülkelerinde demokrasi isteyenlerin taleplerine uygun görünse de ve Arap aydınlarının bir kısmından yanıt alabilse de yaşananlar bu ülkelerin gerçek iç dinamiklerinden ağırlıklı güç alabilen bir süreç değildir yani iç dinamiklerin sonucu değildir. Bunu herkes biliyor. Kısaca, yaşananlar Batılı büyük ülkelerin hedeflerine uygun olarak uygulamaya sokulmuş “Akdeniz dönüşümü”dür. Adı bu olmalıdır. Arap Baharı değil Akdeniz dönüşümüdür.

Peki, şimdi soruyu soralım: “Akdeniz dönüşümü”nden ne hedeflenmektedir? “Akdeniz dönüşümü” hangi küresel hesapların bir parçasıdır? Zaten düne kadar dünyanın küresel güçlerine ve kendileri için biçilmiş uluslararası ilişkiler ağına çok fazla direnci olmamış bu ülkelerde, şimdi gelişmiş ülkeler tarafından belirlenmiş ne gibi hedefler söz konusudur? Bu hedeflerin Akdeniz’in tümünde mi geçerli olması istenmektedir? Benim tespitim, bugün dünyanın gelişmiş ülkeleri, Güneydoğu Asya tarafında yoğunlaşmakta olan olağanüstü ekonomik gücün karşısında eski güç dengelerini ve sürdürülebilirlik şartlarını hızla yitirmektedirler. Bu soruların cevaplarını geçen yıllarda bazı ülke liderlerinin dile getirdiği açıklamalarda aramak gerekir. Avrupa ülkelerinden bahsediyorum ama buna girmeyeceğim zaman nedeniyle. Akdeniz

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 38

Bölgesi'nde Batı'nın kontrolünde, Batı'ya sistem, işleyiş olarak daha fazla entegre olmuş yeni bir bölgesel alan yaratılmak istenmektedir. Böylelikle uluslararası sermaye ve dünyanın ticari dinamiği önemli ölçüde Batı'nın kontrolünde, tarihte olduğu gibi Akdeniz civarına çekilmek istenmektedir. Bize göre, Akdeniz'de yaratılması hedeflenen bölgesel nitelikli entegrasyon yoğun ve gelişmiş ülkelerin içinde olacağı bir yapıda kurgulanmak istendiği için diktatörlük rejimlerine son verilerek istenmektedir. Buradan anlaşılması gereken, uluslararası sermaye entegrasyon alanları için hukuksal ve işlevsel olarak aynı tarzda işleyen sistemleri tercih ederler. Bu, şu demek: Uluslararası sermaye entegrasyon alanlarının bankacılık, yönetim, hukuki yapı vesaire olarak homojen bir yapıda oluşmasını isterler ancak bunu yapmak için uygulanan yöntem Akdeniz'de yine çok acımasız, dışarıdan müdahaleci ve gayri ahlakidir. Ulusların kaderlerine karar verebilme haklarına açıkça ve acımasızca müdahale edilmektedir. Hâlen Arap Baharı projesi uygulamadadır ancak şunu belirtiyim ki bırakın Suriye'yi, diğer ülkeler dâhi istenen sürece sokulamamıştır.

Her gün Libya'da onlarca kişinin ölüm haberi gelmektedir. Mısır dengede midir? Yine Tunus'ta aynı karmaşalar söz konusudur. Irak'ta istenen sonucun elde edilmediğini ABD söylemiştir. Suriye'de durum ortadadır. Yine belirmeliyiz ki Akdeniz'de gerçekleştirilmek istenen entegrasyon, öyle beş altı yılda gerçekleşecek bir süreç değildir. En az yirmi yıl sürebilecek, Orta Doğu'da aşiret yapıların yerine birey toplumlarının gelişimini gerektirecek bir yapıya ihtiyaç duyulacaktır. Dolayısıyla, yapay bir anlayışla bölgeye yapılan müdahale başarılı bir girişim olarak tarihe geçmeyecektir ancak Kuzey Afrika'nın biraz daha dengesizleştirilerek Batı'nın avucunda kalma süreci varlığını sürdürecektir.

"Akdeniz dönüşümü" sürecinin en açık kilitlenme görüntüsü Suriye'de gerçekleşmektedir. Soruyu soralım: Afrika'nın ve Orta Doğu'nun diğer ülkelerinde çözülen yapılar, niçin Suriye gibi küçücük bir ülkede bu ülkenin gücünün üstünde, olağanüstü bir dirençle karşılaşılmıştır? Çünkü Suriye'de dünyanın çok kutuplu yeni yapısı ilk defa baş göstermiştir. Suriye'de karşılaşılan, yeni süper güçlerin Suriye'deki gölgeleridir. Artık giderek, Sayın Bakan, tek kutuplu yapıdan çok kutuplu dünya yapısına doğru dönüşen yapıda, manzarada, "Akdeniz dönüşümü"nin hızı ve yapılındaki yanlışlar ve anlayış, Batı'nın ihtiyaçlarına cevap veremeyecektir çünkü dünya çoktan yeni kutuplaşmanın şartlarını yaşamaya başlamıştır. Artık dünyamız yeniden çok kutuplu bir döneme girmiştir. Batı bunu nihayet fark etmiş, geç de olsa Batı'yi dönüştürmek, Doğu'yu dengelemek adı altında Rusya'yı, Doğu Avrupa'yı, hatta Türkiye'yi de kapsayan yeni stratejileri tartışmaya başlamıştır. Bu, aslında Batı açısından sürdürülebilirlik için yeni ve daha akılcı bir dönemin başlangıcıdır. Buna rağmen sürdürülebilirlik için taviz verme dönemi başlayacaktır süper güçler açısından.

Suriye meselesinde gene vurgulamak istediğimiz bir nokta var. Türkiye'nin içinde yaşanmaya başlayan fırsatçı karmaşaları anlatmaya çalıştığım bu gelişmeler çerçevesinde düşünmek gerekir. "Suriye, ABD ve Batılı güçleriyle, yeni kutuplaşmaya başlayan yeni güçlerin karşı karşıya geldiği bir alandır." demiştik. Tahmin ediyorum ki Suriye'de bir şey değişecekse bu değişiklik sadece Batılı güçlerin isteğine uygun olmayacaktır. Dolayısıyla Türkiye'nin iç politikası için de şunu söylemek gerekir: Bizdeki fırsatçılar hiç ümitlenmesinler. Terör ve destekçileri Suriye'deki şartları iyi analiz ederlerse dünyada yeni bir çağın başlamakta olduğunu ve bu şartların bundan altı yedi yıl öncesi öngörülenlerle aynı olmadığını, bu nedenle de yeni bir dönemin eskisine benzemediğini göreceklerdir. Elbette terör, ayrılık sevdalısı taşeronlar ve terörü kazanç kapısı yapanlar, son kozlarını oynamak için saldırılarını daha da yoğunlaştıracaklardır. Türkiye'nin geleceği göremeyen, giderek daha ağır şartların altına girmekte olan Hükümetinin şaşkınlığından yararlanmak isteyeceklerdir. Evet, şartlar ağırlaşmaktadır ve bu ağırlaşan şartlar altında teslimiyetçi ve çok yüzlü İktidar tüm yanlışların faturasını ödeyecektir.

Sayın Bakan, önünüze koyulan ve sizin de benimseyip dillendirdiğiniz yeni Osmanlılık için "Şartlar uygundur." söylemi sadece bir havuçtan ibarettir. Bu havaya uyup "Suriye bizim iç işlerimizdir." diye çok ileri yorumlar yapılmıştır. Bakın, bugün ABD, gücünü ve ordularını Orta Doğu'yu bırakıp Güneydoğu Asya ve civarına yığmaya başlamıştır. Öncelikler Güneydoğu Asya'da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, ilave süre veriyorum. Toparlarsanız lütfen Sayın Gümüş...

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – Ya, ben söylemiştim biraz aşacağımı. Yirmi iki dakika konuşuldu Sayın Başkan burada biraz önce.

BAŞKAN – Efendim, anlayamadım?

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – Biraz önce yirmi iki dakika konuşuldu burada.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, arkadaşı gayet güzel dinliyoruz, önemli şeyler anlatıyor.

BAŞKAN – Efendim, bütün arkadaşlarımıza uyguladığımızı uyguluyoruz. İki dakika ilave süre verdim.

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – İki dakika değil, yirmi iki dakika konuşuldu Sayın Başkan. Şimdi zamanımızdan da gidiyor ama burada yirmi iki dakika da konuşuldu biraz önce.

BAŞKAN – Ben öyle bir şey görmüyorum yani en fazla konuşan Erkan Akçay, o da on yedi dakika konuştu.

Buyurun...

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – Yirmi iki dakika konuştu Erkan Bey.

Bakın, ABD'nin gücünü ve ordularını Orta Doğu'ya bırakıp Güneydoğu Asya civarında yığılmaya başladı. Öncelikler Güneydoğu Asya'da büyüyen gücü dengelemek konusunda ağırlaşmaktadır. Dünya bundan sonra Orta Doğu'nun Sünni ve Şii diye ayrılan çatışmacı dengesiz ortamını ve Orta Doğu'da bombalamalardan dolayı beli kırılacak

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 39

ülkelerinden değil, dünyanın gündemindeki yeni süper gücün neden olacağı gerginlikleri konuşacaktır. Dünyanın gündemine gelen bu yeni güçlerin dengelenmesi ve bunun için yapılabilecek, oluşturulabilecek yeni iş birlikleri ve muhtemel entegrasyonlar, yeni çalışma konuları olacaktır. Sizin savaş çılgınlıkları yerine bu analizleri yapmanız lazımdı. Biz bu konularda geçen yıl yine burada uyarıydık. Çevre ülkelerinin istikrarlı, demokratik yapıları yüksek ve sanayileşmiş olanları bizim gelecekte iş ve iş birliği potansiyelini de geliştirebilmemiz için en uygun olanlardır.

Ateşe atlamak yerine, barış ve akli sevenlerle iş birliği yapmalıyız. Ortak geleceği akli ve barışı sevenler kurabilecektir, ortak geleceği birilerinin peşine takılıp başka yerlerde pişirilen yemekleri yemekle oluşturamayız. Sizin de fark ettiğiniz gibi dünyanın mevcut tüm dengeleri sorgulanarak yeni bir ufka doğru yol alınmaktadır. Batı'nın ışıklı ülkeleri savunma ve gelecek stratejilerine, Batı'nın 1600'lü yıllardan beri sürdürdüğü dünya egemenliğinin son bulduğunu, dünya hakimiyetinin dünyanın başka coğrafyalarıyla paylaşma döneminin başladığı ibaresini koyarak 2013 raporlarını tanıtmaktadırlar. Bu büyük değişim içerisinde gelecekte Türkiye'nin hareket alanının büyüyeceği öngörüsüne biz de katılıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

Bitmek üzere...

BAŞKAN – Buyurun, toparlarsanız...

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – Ancak yol, bu yol değildir. Yol, sizin tutturduğunuz yol değildir çünkü Orta Doğu'da politika hâlen tek kutuplu bir yapı döneminde çizilmiş bir projedir. Göreceksiniz, süper güçler... Sayın Bakan gülmeyin, burada gelecek bir şey yok.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Gülmüyorum.

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – Göreceksiniz süper güçler yeni şartlar için bölgemize yeni projelerle tekrar bakacaklardır. O kitabı yeniden yazmanız gerekiyordu. 2006'da bitti o kitap. Dönem, herkes için taviz verilmesini gerektiren bir dönemdir. Dönem, Rusya için de, ABD için de taviz ve iş birliği dönemi olacaktır ama sizler bizim verebileceğimiz tavizleri fazlasıyla verdiniz Sayın Bakan, fazlasıyla başkalarının işlerine karıştınız, artık bizim verebileceğimiz tavizler yok. Yine de işleriniz hayırlı uğurlu gitsin diyorum.

Buraya gelen bir not var sizinle ilgili: "Halkın ödediği vergilerden bütçenize konulan ödenekten her ay 50 bin yılda 600 bin TL aileniz ile birlikte konut kiralamadınız. Bu ne kadar etik bir durumdur? Sayın Başbakan da konutta oturuyor. Kendi cebinden kirasını ödediği konutları kiralamıştır. Siz de Sayın Başbakanı örnek alıp parayı neden kendi cebinizden ödemiyorsunuz? Devlet bütçesinin bu kadar israf edilmesi günah değil midir?" diye bu not geldi. Bilgilerinize sunulur Sayın Bakan.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Gümüş.

Sayın Loğoğlu buyurun, süreniz beş dakikadır.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum. Bu Komisyonunda ilk defa sıraların bu tarafından söz aldığım için hem değerli milletvekillerini, hem Sayın Bakanı hem Dışişleri Bakanlığının çok saygın ve sevdiğim mensuplarını basını temsil eden arkadaşlarla birlikte, selamlıyorum. Ben genelde uzun konuşan bir insan değilim, bu sefer de öyle olacak. Görüşlerimi altı noktada toplamaya çalışacağım.

Bunlardan birincisi, dış politikanın genel gidişatı hakkındaki izlenimlerimi sizinle paylaşmak. Burada tabii, iktidar partisinin sözcülerini de dinledik, son on yılın ne kadar parlak olduğunu. Sayın Bakanın konuşmasını maalesef sabah dinleyemedim, benim kendi toplantım vardı fakat Sayın Bakanın ne söylediklerini de bana arkadaşlar naklettiler. Ben sıranın her iki tarafında da bulunmuş bir insan olarak, özellikle son beş yıldır yani Sayın Bakanımızın bakanlığına tekabül eden dönemde Türk dış politikasının en zor, en sıkıntılı, en sorunlu dönemini yaşadığını maalesef üzüntüyle gözlemliyorum ve kaygıyla izliyorum. Bugün artık Türk dış politikası... Bir arkadaşımız siyasi iktidar, iktidar partisi tarafından "Evet, ezber bozuldu, tanımakta zorluk çekiyorsunuz." diye bir gözlemde bulundu. Doğrudur, hakikaten Türk dış politikası bugün tanınmaz hâle gelmiştir. Bunun da tabii, Türkiye'ye maliyeti hem güvenliğimiz bakımından hem itibarımız bakımından hem ülkemizin geleceği bakımından maalesef çok yüksektir. Bugün Türkiye nerededir, nerede durmaktadır, nereye aittir? Bu belli değildir. Avrupa Birliği'ne üyelik hedefi rafa kaldırılmıştır. İslam dünyasına yanaştık fakat İslam dünyasına yanaşırken bir ölçüde, büyük ölçüde kendi kendimize gelin güvey olduk. Arap dünyası Türkiye'nin liderliğini tanıyan, bunu arzu eden bir noktada değil ama bizim onlara nasihat vermemiz, yol göstermemiz, Orta Doğu'nun düzen kurucusu ülke olma iddiamız hâla devam ediyor. Neye rağmen devam ediyor? İçeride demokrasi konusunda gerileyen, ifade özgürlüğü, düşünce özgürlüğü bağlamında gerilere giden, yüzlerce gazetecisi hapiste olan, milletvekilleri tutuklu olan, laiklik ilkesi de sürekli zedelenen bir Türkiye'nin hangi ölçüde, kime model olacağı bence ciddi bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır.

Biraz daha somutlaştırırsak, Türkiye bugün bütün komşularıyla kavgalı, sadece kavgalı değil, önemli komşuları tarafından -yıllardır ilk defa böyle bir noktadayız- tehdit edilen bir ülke konumuna gelmiştir. Türkiye bugün giderek yalnızlaşan yalnız bir ülke hâline gelmektedir ve en vahimi bu yanlışlarının, bu gidişatin farkında olmayan veya bunu kabullenmeyen bir Dışişleri Bakanımız vardır, en kaygı verici tarafı da işin budur. Yani, insan yanlış yapabilir, bundan geri dönmek için uyarıldığı zaman yeni adımlar, başka adımlar atar fakat biz her defasında hem Genel Kurulda hem diğer

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 40

ortamlarda Sayın Bakanımızdan yaptığı işin mükemmel olduğu, Türkiye'nin dış politikasının tam yerinde olduğu ısrarından vazgeçmediğini görüyoruz. Bunlar genel gözlemlerim.

İkincisi: Ben Adana'yı temsil ediyorum, Adana Milletvekiliyim. Onun için, Suriye politikasının ekonomik sonuçları hakkında kısaca bir gözlemlerde bulunmak istiyorum çünkü dış politikayla ekonomi artık bugün hepimizin bildiği gibi iç içe bir süreç ama Suriye politikasının, özellikle Mardin'den Mersin'e kadar uzanan şeritte yarattığı hasar, sıkıntılar, güçlükler herhâlde biliniyor, bunları tekrarlamaya da gerek yok. Benim burada altını çizmek istediğim ve Sayın Bakanın ve Hükümetin dikkatini çekmek istediğim husus, vatandaşlarımızın bu sıkıntısına hiçbir şekilde, hiçbir ilgi gösterilmiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Ek süre veriyorum, buyurun Sayın Loğoğlu.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Bunu sorgulamak istiyorum, çünkü yani vatandaşın orada alışveriş merkezlerinin boş olması, otellerin boş olması, lokantaların boş olması, böyle ilk defa kılık kıyafetleriyle sokaklarda görülen insanların yerli vatandaşlara caka satması, sorunlar yaratması, bunlar konusunda Hükümetin sesi niçin çıkmıyor, Hükümet nerededir Mardin'den Mersin'e kadar uzanan şeritte, bunu bilmek istiyorum.

Üçüncü konu: Bu Hükümetin, özellikle Sayın Bakanın Irak ve Suriye konusunda izlediği politika Türkiye'nin çok önemli bir iç sorununu, artık Türkiye'nin sorunu olmaktan çıkarmış ve bölgesel bir sorun hâline getirmiştir, bu sorun da Kürt meselesidir. Irak ve Suriye'de izlenen politikalar sadece ülkemizdeki terör saldırılarını artırmakla kalmamış, aynı zamanda Kürt meselesine, artık İran'ın, Suriye'nin, Irak'ın, Türkiye'nin ayrı ayrı Kürt meselesi olmaktan çıkarmış, Kürt meselesine bölgesel bir dinamik ve bölgesel bir boyut kazandırmıştır. Bunu şunun için gündeme getiriyorum: Türkiye hâlâ bu meseleyi kendi demokratik yöntemleri dahilinde, hukuk devleti olarak, ulusal birliğini de muhafaza ederek çözüme şansına sahip tek ülkedir, fakat zaman burada çok önemli. Çok zaman kaybediyoruz, Hükümet hâlâ bocalıyor, hâlâ siyasi rant kaygılarıyla hareket eden bir Hükümetin yanlış politikaları neticesinde Kürt sorunu artık Türkiye'nin elinden çıkacak, bölgesel, sonra da uluslararası bir sorun hâline geleceği için Türkiye'yi bekleyen en önemli bir tehlike olarak gündemimize girmiş bulunmaktadır.

Dördüncü konu: Devlette genel bir istihbarat zaafı yaşıyor, bunun dış politikaya yansımaları da var. Özellikle şunu söylemek istiyorum, bir Suriye uçağını indirdik, arkasından bir Ermenistan uçağını indirdik. Suriye uçağındaki kargo konusunda bazı açıklamalar yapıldı, sonra bitti gitti. Yani, o uçakta, indirilen uçakta, inişe zorlanan uçakta hakikaten neler vardı, hâlâ bilmiyoruz. Bir "Askerî malzeme izlenimi veren malzemeler görüldü" şeklinde açıklamalar yapıldı ama arkası gelmedi, yani bu doğru olsaydı, bunu herhâlde gümbür gümbür Dışişleri Bakanlığı veya ilgili kuruluşlarımız bütün dünyaya büyük bir şeyle, tantanayla duyururlardı, öyle olmadı.

(Oturma Başkanlığına, Başkan Lütfi Elvan geçti)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayın.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Peki, efendim.

Yemen'de bir gene silahlar çıktı, hem Dışişleri Bakanlığı hem Gümrük ve Ticaret Bakanlığı birer ön açıklama yaptılar, "Araştırıyoruz." dediler. Araştırınlar, tabii ki araştıracaklar ama Türkiye'nin bu konuda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Tamamlamaya çalışıyorum Sayın Başkan, izin verirsiniz.

Bu konuda çok inandırıcı bir açıklama, araştırma yaptıktan sonra bir açıklama yapması lazım.

Son iki konum teşkilat. Biraz önce bir konuşmacı hakikaten doğru olarak işaret etti, her şey kötü değil, Sayın Bakana ben Dışişleri Bakanlığı teşkilatı için gerek personelin özlük hakları konusunda gerek yerleşkeler konusunda yaptığı atılımlar için teşekkür ediyorum çünkü o Bakanlığın hâlini yıllardır gayet içerden bilen bir insan olarak bunların önemini takdir ediyorum. Ancak bir uyarıda da bulunmak istiyorum, Dışişleri Bakanlığının profesyonel niteliğini, nitelikli personel alımlarıyla korumak çok büyük önem taşıyor. Bu konuda zaafı olduğunu duyuyoruz, inşallah bunlar doğru değildir. Dışişleri Bakanlığının, bir mücevher gibi, profesyonel niteliğinin korunması lazım.

Son cümlem, bu bir soru niteliğinde: Yunus Emre Kültür Merkezleri... Bu konunun biz takipçisi olacağız ana muhalefet partisi olarak çünkü bu değişimin çok sağlıklı olmadığını, bunun için Dışişleri Bakanlığının yetki sahasından alınıp bir vakıf üzerinden...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, lütfen bitiriniz efendim.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – ...tamamen siyasi iktidarın kontrolü altına verilmesini ben yanlış veyahut kaygılı buluyorum, kaygıyla karşılıyorum. O bakımdan, bu konuda yapılacak bir açıklama varsa, sevinirim.

Bu mülahazalarla ben size Sayın Başkan ve Sayın Bakana teşekkür ediyorum, bütçenin de hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Bozkır, buyurun lütfen.

VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 41

Öncelikle Sayın Bakanımızın konuşmasında bugün çizdiği tabloyu en iyi idrak edebilecek kişilerden biri olduğumu düşünüyorum. Otuz sekiz yıl beş aylık meslek hayatım boyunca Türkiye’de hemen hemen her partinin nasıl hükümet ettiğini, neleri, nasıl yaptığını gayet iyi gören, hatırlayan biri olarak konuşuyorum.

Şimdi, burada, Sayın Cumhuriyet Halk Partisi temsilcilerinin belirttiği bazı hususlara cevap vermek istiyorum zamanın darlığı itibarıyla. Öncelikle...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Bakan cevap versin.

BAŞKAN – Evet, buyurun.

Lütfen karışmayın arkadaşlar ya, istediğini yapabilir.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yasama organı mı, denetim organı mı?

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Çetin, Sayın Bozkır’ın konuşmasına müdahale etme hakkımız var mı ya? Ne sizin var ne de benim var ya, lütfen ya!

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkanım, denetim görevini yapan bir kurumuz. Yasama organındaki bir yetkili yürütme organının yerine kendisini koyup cevap veremez. Sayın Bakan cevap verir.

BAŞKAN – Görüşünü... Belki yanlış ifade kullandı ama yani görüşünü elbette ifade edebilir.

VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Milletvekili olarak siz konuşacaksınız, ben konuşmayacağım diye bir kural mı var Sayın Milletvekilim?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Milletvekili olarak konuşun.

VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Sizin konuştuğunuz gibi ben de konuşacağım, fikirlerimi söylüyorum burada.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Cevap vermeyeceksin, cevabı ben Bakandan alacağım.

VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – “Bakan adına cevap veriyorum.” da demedim ayrıca. “Bakan adına cevap veriyorum.” demedim, şahsi görüşlerimi söylüyorum. Lütfen dinlemesini bilin benim gibi.

Şimdi “Avrupa Birliği projesini rafa kaldıran Hükümet.” tabirini kullandı Sayın Loğoğlu. Avrupa Birliği projesini rafa kaldıran, 70’li yıllarda AB’ye üyelikten vazgeçen CHP Hükümetidir.

KAZIM KURT (Eskişehir) – Ne alakası var ya!

VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – O günlerde vazgeçmeseydi CHP, biz ondan sonra yıllar boyu tekrar aynı noktaya gelmek için bu kadar uğraşmazdık.

İZZET ÇETİN (Ankara) – İsmet Paşa mı...

VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Avrupa Birliği projesini bugünkü hâline getiren AK PARTİ Hükümetidir ve bütün bu demokratikleşme sürecinde biz yürürken -ben şahidim- en büyük engeli çıkaran Cumhuriyet Halk Partisi olmuştur ve ona rağmen bu demokratikleşme süreci devam etmiştir.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Siz on yıldır Hükümettesiniz.

BAŞKAN – Dinleyin efendim...

VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – “Bütün komşularıyla sorunlu hâle geldi.” denildi. Benim Sayın Loğoğlu’nun diplomatik bilgisine hiçbir itirazım yok ama Sayın Loğoğlu’nun matematik bilgisi konusunda benim her zaman tereddütlerim olmaya başladı.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Dışişleri Bakanı kim, hanginiz?

BAŞKAN – Lütfen Sayın Çetin ya, bakın...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Cevabı o mu verecek, Bakan mı verecek?

VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Öncelikle komşu sayımızı bilmiyor. “Türkiye’nin on üç komşusuyla sorunu vardır.” demek, bir anlamda komşu sayısını bilmemek ve sadece Suriye gözlüğüyle komşulara bakmaktan ibaret. Türkiye bugün, bakınız, cumhuriyet tarihinin komşularıyla en iyi ilişkisini yaşayan bir konumda.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Aaa! Aaa!

VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Yunanistan’la, Bulgaristan’la, Romanya’yla, Moldova’yla, Ukrayna’yla, Gürcistan’la, Azerbaycan’la, İran’la, Rusya’yla, hepsiyle gayet iyi ilişkiler içindeyiz. Bütün bunları yok farz edip ondan sonra “Sırf sorun politikası” diye böyle bir söylem yaratarak gerçekleri gizleyemezsiniz. Dünya’da dış politika devekuşu gibi topırağa kafa gömerek yürütülen bir politika değildir.

Kürt meselesinin uluslararasılaştırılmasından bahsettiniz. Sayın Loğoğlu, Sosyalist Enternasyonalde, sizin bulunduğunuz ortamda, belki de rezerv koyma, nasıl konduğunu unuttuğunuzdan dolayı veyahut da o metni okumadığınızdan dolayı Türkiye’nin başına Kürt sorununun uluslararasılaştırılmasıyla ilgili paragrafı, o paragrafı kabul ederek bizim başımıza bir bela açtığının hâlâ farkında değilsiniz, bunu söylüyorsunuz.

Sosyalist Enternasyonaldeki Kürt paragrafı ilk defa Kürt sorununu, Filistin sorunuyla eşleştirmekte...

OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul) – Böyle bir şeyi kaç kere açıklayacağız, bu Sosyal Enternasyonal...

VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – İstedığınız kadar açıklayın, açıklama...

OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul) – Kaç kere açıklayacağız?

VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Yafta boynunuzda, yafta boynunuzda...

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar, lütfen...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 42

VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Sosyalist Enternasyondan alıp elinize geldiniz buraya.
İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan...
BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen ya!
VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Ne rezerv koydunuz ne bir şey.
İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan, yasamayla yürütmeyi ayırın lütfen.
BAŞKAN – Sayın Çetin... Sayın Çetin, tamam da, lütfen Sayın Çetin...
VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – İki gün sonra haberiniz olduğunu bana siz söylediniz.
İZZET ÇETİN (Ankara) – Dışişleri Bakanı burada, Dışişleri Bakanı oysa oraya otursun.
BAŞKAN – Öyle bir şey olur mu ya? Lütfen, görüşünü elbette açıklayacak.
VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Aynı şekilde, iki gün sonra mektupla cevap verdim dediniz. Orada tamtam sesleri arasında belki duymadınız ama bu sizin boynunuza asılı yafta olacak, istediğiniz kadar açıklayın siz. (CHP sıralarından gürültüler)
Ondan sonra dış politikayı yürütürken başarılı olabilmek için -bazı örneklerde sizin elinizde- o imkânlarda başarılı davranmanız lazım. Siz Sayın Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanını Somali'ye götürüyorum diye Kenya'ya götürdünüz ve hâlâ orada Sayın Genel Başkan Somali'ye gittiğini zannediyor.
AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Yok, öyle bir şey yok!
VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Hani, bu böyle apartman dairesi satarken bir tane örnek daire vardır ya, o daireyi görüp buna bakmak gibi bir durum oldu. (CHP sıralarından "Yazıklar olsun" sesleri, gürültüler)
BAŞKAN – Lütfen, lütfen arkadaşlar...
VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Yani, siz bu üç olayda, bu üç olayda batmışsınız da şimdi Cumhuriyet Halk Partisi olarak nasıl politikaları, nasıl böyle eleştirebiliyorsunuz, ben bunu hayretle izliyorum.
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Yazıklar olsun sana!
VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Hayretle izliyorum.
AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Yazıklar olsun size!
BAŞKAN – Arkadaşlar...
VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Türkiye bugün dünya aktörü hâline gelmiştir. Dünya aktörlüğüne gelirken de konuşarak, boş laflar ederek gelmemiştir.
AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Sayın Başkan, yazıklar olsun ya!
İZZET ÇETİN (Ankara) – Evet, keşfetmişsin, AKP'de bakanlığa erişmenin ölçütü bu işte!
BAŞKAN – Arkadaşlar...
VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Türkiye 2,5 milyar dolar ihracatı olan bir ülke iken bugün 300 milyar dolarlık ticaret hacmine ulaşmış, 14 bin 500 kalem sanayi ürünü ihraç eden...
MÜSLİM SARI (İstanbul) – İthalat ne oldu?
BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar, lütfen...
VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – ...ona buna muhtaç durumda olmayan, dünya sahnesinde herkesin saygıyla baktığı...
AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Provoke ediyor Sayın Başkan.
BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...
VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – ...sizin de belki de kıskançlıktan bunu kabul edemediğiniz bir ülke hâline geldi.
BAŞKAN – Değerli arkadaşlar...
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Bundan sonra biz de böyle yapacağız!
BAŞKAN – Bakın, arkadaşlar...
VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Siz beğenseniz de beğenmeseniz de Türkiye gerçeğini bütün dünya kabul ediyor. (CHP sıralarından gürültüler)
BAŞKAN – Lütfen...
VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Siz de sonunda bunu kabul edeceksiniz.
MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sayın Başkan, bugün iyi yönetemiyorsunuz.
BAŞKAN – Lütfen...
VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Nasıl ki Türkiye'de ekonomik durum kötü derken...
MÜSLİM SARI (İstanbul) – Başkan olarak yanlış yapıyorsunuz.
BAŞKAN – Lütfen... Lütfen, ben gerekeni söyleyeceğim.
VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Fitch raporu anında ortaya çıkıp da sizi yanılgıya sevk ettiyse, dış politikada da biraz...
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ayıp ya, ayıptır!
BAŞKAN – Bir saniye, bir saniye...
AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Sayın Başkan, siz yanlış yapıyorsunuz. Orada oturan...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 43

AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (Samsun) – Otur yerine!
AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Lan oturmuyacağım, sen çık buradan! Çık buradan, oturmuyorum! Ben buranın üyesiyim, oturamam. Ben buradayım, ben buranın üyesiyim.
(CHP milletvekilleri ve AK PARTİ milletvekilleri ayağa kalkıp birbirlerine doğru yürüdüler)
BAŞKAN – Arkadaşlar, birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma saati: 15.44

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 15.47

BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Karaman)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadı BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Ahmet ÖKSÜZKAYA (Kayseri)

KÂTİP: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

---0---

BAŞKAN – Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, 7'nci Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Birincisi: Sayın Bakanın ne zaman ve ne şekilde cevaplandıracağı bellidir. Tüm konuşmalar tamamlanır, soru-cevap işlemi biter, sorular kısmında sorular sorulur ve daha sonra Sayın Bakan bu soruları cevaplandırır. Dolayısıyla, her bir konuşmanın ardından Sayın Bakanın cevaplandırması mümkün değil, dolayısıyla bekleyeceğiz. Elbette Sayın Bakan da sorulan soruları cevaplandıracak, bu bir.

İkinci husus: Değerli arkadaşlar, belki Sayın Bozkır'ın orada şöyle bir anlaşılmaya meydan vermesi nedeniyle, sanki Bakanlık adına cevap veriyormuş gibi herhâlde bir imaj oluştu, böyle bir şey oluştu.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Evet, resmen öyle.

BAŞKAN – Böyle bir şey oluşması yanlış.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Evet, resmen oluştu.

BAŞKAN – Ama bir saniye... Müsaade eder misiniz?

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Tutanaklara bakın.

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz lütfen?

RECAİ BERBER (Manisa) – “Bakanlık adına açıklama yapıyorum.” demedi, kendi görüşünü açıkladı.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Zabıtlara bakın.

BAŞKAN – Fakat şu var, şunu ifade etmem gerekiyor: Belki öyle bir ifade kullanması yanlış olabilir ama şunu ifade ediyorum, şimdi nasıl siz Hükümeti eleştiriyorsanız, elbette iktidar tarafı da muhalefeti eleştirecek, eleştirmek hakkı. Kendi düşüncelerini burada ifade etmek son derece doğal ve bunu da yapabilir. Yani, bunu engellemeye yönelik benim herhangi bir tasarrufta bulunmam söz konusu olamaz, hakaret olmadığı müddetçe. Birbirimize...

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Sayın Başkan, hakaret ediyorlar.

BAŞKAN – Efendim, hakaret olmadığı müddetçe hiçbir şekilde ben hiçbir konuşmacının sözünü bugüne kadar kesmedim, bundan sonra da kesmeyeceğim ama böyle bir yanlış anlaşılmaya meydan verdi.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Yanlış anlaşılma değil, hakaret var Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Efendim...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hakaret var, Sayın Loğoğlu'nun matematik bilgisini bilmem ne... Buna hakkı var mı, var mı?

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Bu ne demek? Bu insanla alay etmek demek.

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ayıp!

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu, ben Sayın Loğoğlu'na da söz vereceğim.

Söz vereceğim ben Sayın Loğoğlu, size de söz vereceğim, lütfen.

Evet, buyurun Sayın Bozkır.

VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Demin ifade etmiştim, tekrarlıyorum, ben Sayın Bakan adına veya Dışişleri Komisyonu Başkanı olarak konuşmuyorum burada, AK PARTİ İstanbul Milletvekili olarak kendi şahsi görüşlerimi belirtiyorum. Demin söylediğimi tekrarlamak ihtiyacını hissettim.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Öyle bir şey söylemedin.

VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – Burada demin söyledim, demin ki arkadaşımızın...

Şimdi, bugün Türkiye'nin geldiği bu noktada, bakınız, bütün cumhuriyet tarihinde belki de aynı anda olmamış bir olaya şahit oluyoruz. Türkiye bugün Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi üyeliğini iki sene yürüttü ve çok başarılı bir

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 44

şekilde yürüttü ve tekrar aday oldu. Normal olarak bu kadar kısa fasılda aday olmaması gerekirken verdiği intibayla ve başarısıyla bunu tekrar yapabilecek düzeyde bir ülke olarak ortaya çıktı.

Bugün İslam Konferansı Genel Sekreteri bir Türk'tür. Akdeniz İşbirliği Genel Sekreter Yardımcısı bir Türk'tür. NATO Genel Sekreter Yardımcısı bir Türk'tür. Türkiye bugün G-20 üyesidir ve 2015'te de G-20'nin Başkanlığını yürütecektir. Bugün Birleşmiş Milletlerin âdeta başarısızlık numunesi olarak ortaya çıktığı dünyamızda, G-20'nin bir ekonomik yapıdan, belki de gelecekte dünyanın bütün uluslararası sorunlarının bir karar mekanizması hâline geldiği bir ortamda, iyi ki AK PARTİ hükümetleri zamanında Türkiye bu ekonomik performansı gösterip bu G-20 içinde yer alabilecek bir konuma gelmiştir diye düşünmemiz lazım. Şayet, AK PARTİ'nin iktidara geldiği günlerdeki ekonomik tabloda bir Türkiye olsaydı, bırakınız G-20 üyeliğinin bir hayal olmasını, ne Güvenlik Konseyi üyeliğinden bahsedebilir hâle gelebilecektik, ne bütün bu saydığım kurumlarda en üst düzeylerde bir imkâna kavuşabilecektik. Onun için Türkiye'nin geldiği bu noktayı kıskançlıkla değil ama bir Türk vatandaşı olarak gururla ve taşıdığımız pasaportu yurt dışında ne kadar gururla taşıyorsak, Türk lirasının kazandığı güçle, Türkiye'nin dışarıdaki bıraktığı resimle gurur duyarak bu tabloyla birlikte yaşamayı da kabul etmemiz ve öğrenmemiz lazım diye düşünüyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Bozkır.

Sayın Loğoğlu, size iki dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Loğoğlu, yeni bir sataşmaya meydan vermemek üzere, buyurun Sayın Loğoğlu.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Hayatta kimseye sataşmadım, sadece gerçekleri konuşurum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Loğoğlu.

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – Loğoğlu'na söylenecek laf mı bu Sayın Başkan?

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Sayın Başkan, şunu hatırlatmak istiyorum: 1973'te Ankara Anlaşması Sayın İsmet İnönü döneminde imzalanmıştır, onu hatırlaması yeterli olur.

İkincisi, Sayın Bozkır...

VOLKAN BOZKIR (İstanbul) – 1963'te...

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – 63, pardon, 73 diyorum... 1963'te imzalanmıştır.

(AK PARTİ sıralarından "Matematik hatası..." sesi)

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Lütfen...

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar, lütfen arkadaşlar...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ayıp ya!

BAŞKAN – Sayın Sarı...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ayıp, gerçekten ayıp!

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Feramuz ayıp ya!

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Ben demedim.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sen dedin ya!

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Ben demedim.

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Hayır, arkadaki arkadaşlardan söylediler.

BAŞKAN – Arkadaşlar, gerçekten...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Genel Kurul zannediyorsunuz artık burayı.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ayıp ya! Kim dediyse kınıyorum onu ya!

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu... Lütfen arkadaşlar, lütfen...

Sayın Loğoğlu, buyurunuz.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Sevgili arkadaşlarım, hiç müteessir olmayın, ben bunlara dayanıklıyım.

Ben Sayın Bozkır'a sadece şunu diyeceğim, sataşma değil, kendisi otuz sekiz yıllık tecrübesinden bahsetti, ancak yaptığı konuşmadan anlıyoruz ki bu Komisyonunda aydınlatıcı, bilgilendirici, doyurucu bir güzel konuşma yapmak için bir otuz sekiz yıla daha ihtiyacı var.

BAŞKAN – Şimdi, lütfen, lütfen yeni bir sataşmaya meydan vermeyelim, lütfen.

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Sayın Aslanoğlu, bu ne oldu şimdi?

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Böyle söylerseniz bu olur!

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Bu oldu mu şimdi?

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Bu Sosyalist Enternasyonaller konusunda defalarca Genel Kurulda açıklamalar yaptık. Bunları dinlemiş olsalardı Sayın Bozkır ve diğer arkadaşlar, bu konuyu tekrar gündeme getirmezlerdi.

Son bir nokta: "G-20" dendi. Bu kuruluşa Türkiye 1999 yılında davet edildi bilgisi şimdi bana verildi. Girdi... Şimdi, bu ufak ayrıntılarla uğraşmanın ben fazla bir şey anlamını göremiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 45

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Yalnız -son bir cümle Sayın Başkan- şurada sakin konuşmak... Çünkü çok önemli bir Bakanlığın çok önemli bütçesini konuşuyoruz. Yani bütçe her zaman önemli de, bütçe konuşmaları o bakanlığın bütün baştan aşağı yaptığı işleri, yapacağı işleri konuşmak için çok önemli bir fırsattır. Bu tür konuşmalarla ortalığı karıştırmamanın ve ortalığı böyle dalgalandırmanın fazla bir faydasını göremediğimi, bana yöneltilen eleştirileri de saygıyla karşılıyorum -kabullendiğim anlamında değil- ama bu şekilde size de teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum Sayın Loğoğlu.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkanım, usul hakkında bir söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Aslanoğlu.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Değerli arkadaşlar, tabii her şeyden önce inanmak, güvenmek ve samimi olmak esastır. Bu Komisyonda böyle olmalı ama aynı ilin milletvekillerinin -ben on yıldır, şu tecrübeyle söylüyorum- komisyonunda ve Genel Kurulda birbirlerine karşı böyle bir karşı koymaları, laf atmaları veya alay etmelerini hakikaten son derece üzüntüyle her zaman karşılamışım.

Burada da ben Dışişleri camiasını bilimsel, kurumsal, çok böyle birbirine inanan bir Dışişleri camiasının hakikaten ben bir kardeş gibi, bir dost gibi, bir ast-üstat ilişkisi olduğuna inanırdım ama maalesef üzüntüyle karşılıyorum, Dışişleri camiasını ben burada böyle olduğunu görmedim, bundan sadece üzüntülerimi ifade ediyorum. Yani, kafamdaki Dışişleri camiası yok oldu. Sayın Vural bunu hakikaten ister astı olsun, ister amiri olsun, ister memuru olsun, ister beraber çalışsın ister çalışmasın ama bir kurum disiplini vardır, kuruma saygı vardır, Dışişlerine saygı vardır. Oradan birisi emekli olmuş olabilir, gitmiş olabilir ama böyle bir şey de, yani alay etmek, matematik bilgisinden şüphe etmek... Bunu kınıyorum ve Dışişleri camiasına, bu kadar inandığım camianın da kafamda yok olduğunu da söylüyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Aslanoğlu.

Sayın Kazım Kurt, buyurunuz efendim.

KAZIM KURT (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Hepinize saygılarımı sunuyorum.

Tabii, bu bütçe görüşmelerinin biraz daha sakin ortamlarda ve sakin koşullarda yapılması lazım. Bunu sağlamak da daha çok iktidar partisinin mensuplarına görev olarak verilmiş. Bütçe iktidarın, bütçeyi çıkarmak onların görevi. Biz muhalefet olarak gördüklerimizi eleştireceğiz ve bunu yaparken de “En büyük sizsiniz.” dememizi bizden beklemeyecek kimse. Olumsuzlukları ortaya koyacağız ki yanlış yapmayalım.

Şimdi, Türkiye’de Adalet Bakanlığı bütçesi görüşülürken adliye saraylarıyla, içindeki hukukla değil adliye saraylarıyla övündük, dış politikayı tartışırken de elçilik binalarıyla övünmeye çalışıyoruz ve bizden de bunu alkışlamamızı bekliyorsunuz. Şimdi, burada bir yanlışlık var, bir terslik var. Her ikisinin de içi dolmalı, dış politikada ciddi anlamda bir saygınlık ve tutarlılık olmalı, adliye politikalarında da hukukun üstünlüğü öne çıkmalı.

Sayın Bakanın sunuşunda 11 Eylülün büyük bir deprem olduğu ve 11 Eylülü göre dünyanın bundan sonrasının şekillendiğini ve güvenlik politikalarının dış politikanın temelini oluşturduğunu söylüyor, ki doğrudur ama bu güvenlik kimin güvenliği? Esas olan nokta budur. Türkiye şu anda kendi içinde statükoları yıkarken, değişimleri yapmaya çalışırken dünyanın büyük statükosunu korumaya çalışan bir ülke konumunda ve dış politikamızın da temel belirleyicisi bu.

“Sadece demokratik değişim isteklerini dikkate alıyoruz, dinsel ya da mezhepsel değerlendirmeler yapmıyoruz.” diyor Sayın Bakan Orta Doğu için. Özellikle bu dinsel ve mezhepsel değerlendirmeleri Türkiye için mi yapıyoruz? İnsanların politik tavrını belirlerken Zerdüştlük ve Ezidilik değerlerini öne çıkardığımız zaman iç politikada yaptığımız işi aslında dış politikada da devam ettirdiğimizin çok net örnekleri yaşıyor.

Elbette, Dışişleri Bakanlığı bütçesi konuşulurken en son ve en can alıcı nokta Türkiye açısından, dün Gümrük ve Ticaret Bakanının da belirttiği üzere, ticaretimizin ve ekonomimizin tamamen bittiği, Orta Doğu ticaretinin de ciddi anlamda zarar gördüğü nokta Suriye’dir ve bu Suriye’yi burada değerlendirerek Dışişleri Bakanlığının başarılı ya da başarısız olduğu konusu tartışmamız gerekir. Suriye’de bazı sorunlar yaşanıyor ve Türkiye bunu kendi iç meselesi sayarak müdahil oluyor. Oysa, böyle bir olaya müdahil olmamızı gerektirecek, Türkiye için hayati önem taşıyan bir çıkar zedelenmesi yok. Esad’ın ülkesinde demokrasi olmaması, halkına işkence yapması bahane edilirse inandırıcı olmaz. Böyle düşünüldüğünde, İran’da, Suudi Arabistan’da, Ürdün’de, Yemen’de de, bu olayların yaşandığı yerlerde, demokrasi ve insan haklarının olmadığı netken neden o doğrultuda bir tavır geliştirmiyoruz? Çünkü, Suriye’yle ilgili ciddi bir yanlış içerisindeyiz. Diğerleriyle iyi ilişkilerimiz devam ettiğine göre, hayati önemi haiz bir çıkar zedelenmemiz söz konusu değildir. Zaten, giderek bu politikamızın devamı bizi yalnızlaştırmıştır. Amerika Birleşik Devletleri dâhil, dünyada bizim tavrımızı destekleyen ülke kalmamıştır. Gereksiz bir biçimde Suriye sorununu iç meselemiz sayarak yanlış yaptık. “Arap baharı” denilen olaylar zincirini doğru okumak gerektiği hâlde okuyamadık. Emperyalist, siyonist saldırılar dikkate alınmadı. Demokrasi ve insan hakları denilerek harekete geçirilen Arap halklarının, devrimden sonra kandırıldıklarını anlamaya başlamaları önemlidir. Mısır’da Tahrir Meydanı’nda Mursi’yi protesto eden gençlere Müslüman Kardeşler saldırmaktadır. Mübarek protesto edilirken demokrasi, Mursi protesto edilirken cop, biber gazı, tıpkı bizdeki gibi... Suriye

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 46

sorununda partner yaptığımız ve muhatap aldığımız Suriye Ulusal Konseyinin “Temsil sorunu yaşadığını, etkisiz olduğunu...”

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sayın Başkan, müdahale edin lütfen.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen... Bir uğultu var, lütfen...

KAZIM KURT (Eskişehir) – O her zaman var yani sorun değil, biz devam ederiz.

...etkisiz olduğunu, Suriye’yi tanımayanlardan oluştuğunu, bu nedenle yeni bir yapılmaya ihtiyaç olduğunu” stratejik ortağımız Amerika Birleşik Devletleri’nin Dışişleri Bakanı söylüyor. Dışişlerinin Suriye politikasında başarılı olduğunu söyleme şansımız yoktur.

Emekli bir büyükelçimiz bakınız, ne diyor: “Türkiye’nin şu anda geldiği yer yalnızlaşma ve kuşatılmışlıktır. Politikamız, söylemimiz, duruşumuz, her an değişen tavrımız ve uygulama olanağı bulunmayan hayalci düşüncelerimizle buna kendimiz sebep oluyoruz. Esad hemen gitmeyecek, Suriye Lübnanlaşacak, Suriye’de iç savaş Lübnan gibi olursa bize de yansiyacak. İç politikada tutarsız olduğumuz gibi dış politikada tutarsızlığın çok ağır bedeli var. Suriye’de alınan tutum yanlış yanlıştır olmanın dışında gereksizdi de. Türkiye’nin böyle bir riski alması için yaşamsal bir çıkarı olmalıdır. Oysa Türkiye’nin hiçbir yaşamsal çıkarı yoktur; aksine, gelişmeler, eski durumun Türkiye’nin çıkarına, daha uygun olduğunu gösteriyor. Arap baharı yaşayan ülkelerde, Müslüman Kardeşlerin işbaşına gelmesi ve Türkiye’nin onlara liderlik yapması hedefleniyordu ama olmadı. Mısır Cumhurbaşkanı Mursi: “Biz Suriye konusunda Erdoğan ile aynı fikirde değiliz.” dedi. AKP kongresinin onur konuğu Barzani, Esad’a destek veriyor, PKK’ya ve Kuzey Suriye’de Kürtlere destek veriyor, İsrail’den silah alıyor, yalnızlaşıyoruz. Bu işlerin baş organizatörü ABD, silahlı müdahale olmayacağını, bölgesel kriz ve çatışmalarla özel kuvvetleri, insansız hava araçlarını ve siber diplomasiyi kullanacaklarını beyan ediyor. Avrupa’nın tavrı başından itibaren belli. Bizim politikamızı destekleyen tek ülke yok. Hatay’da bulunan kamplar ve oradaki sığınmacılar aynı dertleri yaratıyor. Sayılarının 400 bine ulaşacağı söyleniyor. 400 bin kişiyi nasıl disipline edeceğiz, nasıl besleyeceğiz? Fransa Cumhurbaşkanı Holland, Ürdün’e mültecilerin ihtiyaçları için yardım edeceklerini söylüyor ama bize kimse yardım etmiyor.

Dış sorunlarımızı çözemedik. Hâlâ yeni sorunlar yaratıp eskileri halinin altına süpürüyoruz. Kıbrıs sorunu çözüldü mü? Avrupa Birliği üyeliği sağlanamadığı gibi, sorunlar büyüyerek, görüşmeler dahi durdu. 2006’dan bu yana hangi olumlu adım atıldı? Batı Trakya’daki özerk kuznlüğünün hangi hakkı alınabildi? Önemli ekonomik ortağımız Rusya Federasyonu ile ilişkilerimiz bozuldu. Rusya Devlet Başkanı Putin, önceden belli olan ziyaretini iptal etti. İsrail’le Mavi Marmara olayından sonra ilişkilerimiz bitme noktasına geldi. Ne özür diledi, ne tazminat ödedi. Ne oldu? Şimdi, bu sıkıntılar üzerine Kürecik’deki radar üssü nedeniyle İran da diyor ki: “İlk vuracağım yer, orasıdır.” Bu politikaların tamamı sizin dönemizde gerçekleşti. Dolayısıyla, bazı eleştirileri olgunlukla kabul etmek, belki diplomasinin o inceliğini burada göstermek hem sizin hem AKP’li milletvekili arkadaşlarımızın birinci görevidir diye değerlendiriyorum ve saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Evet, Sayın Kurt teşekkür ediyorum.

Sayın Arslan, buyurun.

AHMET ARSLAN (Kars) – Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakanım, kamu kurum ve kuruluşlarının değerli temsilcileri, saygıdeğer basın mensupları; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum ve Dışişleri Bakanlığımızın 2013 yılı bütçesinin hayırlı uğurlu olmasını dileyerek, bu kadar diplomatik konuşmanın dışında belki bir mühendis bakışıyla birkaç cümle ifade etmek istiyorum.

Birincisi: Türkiye’nin coğrafi konumu fiziki olarak belki hep söylenir ve bundan yararlanmamız gerektiği ifade edilir. Ancak görüyoruz ki yıllardır bu âdetâ bir köprü başında bekleyip bakalım kim gelip bu köprüden geçecek şekildeydi. Özellikle küreselleşen dünyada görüyoruz ki belki coğrafi sınırlarınız belli olmak durumunda ancak ticari sınırlar artık kalkmış durumda. Hâl böyle olunca da, jeopolitik ve jeostratejik konumumuzdan yararlanmak gerektiği ve sadece askerî güç olarak değil ekonomik olarak da dünya ticaretine entegre olmak anlamında da güçlenmeniz gerekiyor. Güçlenmeniz gerekiyor ki, ABD menfaatleri veya herhangi bir ülkenin menfaatlerinin gerektirdiği rolü oynamak değil, bölgemizde bir güç olarak kendinize kendi rolünüzü biçmeniz ve bunu da kabul ettirmeniz gerekiyor.

Ben genç bir mühendisten bir bakan arkadaşla bunları istişare etmiştik veya onun ağzından dinlemeye çalışmıştık, şöyle bir ifade kullanmıştı, demişti ki: “ABD’nin bölgesel menfaatleri neyi gerektiriyorsa o, burada öyle bir planlama yapar, siz de o planın bir parçası olarak ya çabalarsınız bir şey yaptığınızı zannedersiniz. Sonuçta ABD’nin menfaatinin sonucu gerçekleşir, uyuşursa menfaatlendim zannederseniz, değilse aksi olur.” Ancak, artık biliyoruz ki, dünyada sadece soğuk savaş döneminin olduğu gibi ABD ve Sovyetler Birliği yok, birçok güç dengesi var; Çin var, Hindistan var, Avrupa Birliği -belki askerî güç olarak değil ama- ekonomik güç olarak var. Ve Sayın Bakan güzel bir ifade de bulundular: “ Artık lokal değil genel bir siyaset izlemek gerektiği, bu çerçevede Afrika’yı da, Latin Amerika’yı da görmek gerektiği bir gerçek.” Neden? Çünkü, siz sadece komşumuzla, komşularımızla ilişkilerimizi kişisel bazda değerlendirirseniz başarılı olma şansınız yok. Dünyada karar alma mekanizmaları var ve bu karar alma mekanizmalarında, biliyoruz ki Afrika’da, Latin Amerika’da söz sahibi ülkeler, en azından diğerlerine eşit oyları var. Bunlardan da yararlanmak lazım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 47

Ve ben memnuniyetle görüyorum ki, Dışişleri Bakanlığı, özellikle, bu yönde adımlar atıyor. Sadece fotoğrafa lokal bakmıyor, genel bakıyor. Fotoğrafa genel bakmayıp lokal bakarsanız legonun bazı parçaları sizin için anlam ifade edemeyebilir, ancak genel çerçevede değerlendirdiğiniz zaman o legonun parçaları çok daha anlamlı hâle gelir, ben bunu görüyorum.

Yine, cümlemin başında söylemişim, askerî güç kadar, ticareten ekonomik olarak da güçlenmeniz çok çok önemli. Zira, insanlar bunu da dikkate alarak sizin gücünüzü tartıyor ve ona göre size karşı tavır geliştiriyorlar. İşte, AK PARTİ hükümetlerinin 2023 hedeflerini ortaya koyması ve burada dünyanın 10'uncu büyük ekonomisi veya 10 büyük ekonomisinden biri olması da herhâlde bu az önce söylediklerimi pekiştirir anlamda ifadeler.

Yine, ben, özellikle bürokratik hayatımda, uluslararası projeler olan Bakü-Tiflis-Kars, Kars-Iğdır-Nahçıvan projeleri de dâhil Dışişleri Bakanlığı mensuplarıyla birçok projede birlikte çalışma şansı yakaladım. Gördüm ki Dışişleri Bakanlığı artık olaylara çok daha farklı bakıyor, olaylara benim az önce saydığım bütün pencerelerden bakıyor ve bu projelerde desteğini o yönde veriyor, o yönde vermeye çalışıyor. Bunu özellikle anmak ve o projelerde emeği geçen arkadaşları da örnek olması hasebiyle minnetle anmak istiyorum. Bu cümleden hareketle, Dışişleri Bakanlığının özellikle olaylara bakış açısındaki gelişmeleri ve gayretlerini takdirle yâd ettiğimi, bundan sonra da böyle devam edeceklerini düşündüğümü özellikle ifade etmek istiyorum.

Bütçemizin de ülkemize, insanımıza ve insanlık âlemine hayırlı uğurlu olmasını diliyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Arslan.

Sayın Çam, buyurun lütfen.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun saygıdeğer üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurumlarımızın değerli görevlileri, saygıdeğer basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Dışişleri Bakanlığının 2013 yılı bütçesinin öncelikle hayırlı olmasını diliyorum.

Sayın milletvekilleri, sözlerime bir hususa dikkatinizi çekerek başlamak istiyorum. Sizlerin de bildiğiniz üzere, güney sınırımızda hepimizi tedirgin eden gelişmeler yaşanmakta ve artık Türk dış politikasında uzun süredir Suriye dışında bir konu konuşulmamaktadır. Elbette hassas bir konu ve bölgede süren bir savaş var ancak bildiğiniz üzere, Sayın Davutoğlu, kendi döneminde dış politikanın çok boyutlu hâle geldiğini iddia etmekteydi. Fakat gelinen süreçte AKP'nin hepimizin çok iyi bildiği "komşularla sıfır sorun" iddiası üzerine temellendirmeye çalışılan politikası açıkça iflas etmiştir. Bu başarısızlık ise, Türk dış politikası adına oldukça ağır sorunları beraberinde getirdi. Dış politikadaki sorunlar, Sayın Davutoğlu'nun Dışişleri Bakanı olduğu 2009'dan sonra belirginleşmeye ve ağırlaşmaya başladı. Ermeni açılımı çöktü, Kürt sorunu ağırlaştı, Kıbrıs sorunu çözülemediği gibi Kıbrıslı Türkler AKP döneminde Türkiye'ye yabancılaştı. Rumların Akdeniz 'de doğal gaz aramaya başlamaları ve İsrail'le yakınlaşmaları sorunu daha da derinleştirdi. Yine ilginç bir şekilde, dış politikada en fazla sorun, Sayın Bakanın ve genelde AKP'nin en iddialı olduğu bölgede ortaya çıktı ve Sayın Davutoğlu çok iyi bildiğini iddia ettiği Orta Doğu'daki dönüşümü öngöremedi. Nitekim bu değişim ve dönüşümü öngörebilseydi, o zaman ilişkileri, ayaklanmadan hemen önce Başbakan Erdoğan'ın Kaddafi'nin elinden ödül almasını, Suriye'yle ortak bakanlar kurulu toplantısını ve liderlerin ailece tatil yapmasını gerektirmeyecek bir düzeyde tutmak mümkün olacaktı. Ama Sayın Davutoğlu'nun genel olarak "Arap baharı" olarak tanımlanan büyük dönüşümü öngördüğüne dair tek bir cümlesini ve Türkiye'nin buna hazırlıklı olduğunu gösteren tek bir hamlesini göremedik, ne yazık ki.

Sayın milletvekilleri, dış politikanın "sıfır sorun" ilkesiyle yürütüldüğünün söylendiği bir dönemde, Türkiye'nin ilk kez hem İran, Irak, Suriye ve hem de İsrail'le ilişkileri kötü seyrederek oldu. Yine ilk kez AKP döneminde, İsrail sivil Türkiye vatandaşlarını öldürürken, 1998'den beri ilişkilerin yakın olduğu Suriye bir savaş uçağını düşürdü, Şanlıurfa'nın Akçakale ilçe merkezine Suriye tarafından top mermisi atıldı, 5 yurttaşımız hayatını kaybetti. Tüm bu olumsuz gelişmeler sonunda AKP Hükümeti bir politika değişikliğine gitmeye karar vererek tarihinde ilk kez bir komşu ülkede rejim devirme işine soyundu ve bütün siyasetini Esad rejiminin erken devrilmesi üzerine şekillendirmeye başladı. Fakat aylar önce Başbakan Erdoğan'ın "Esad'ın günleri sayılı" demesine rağmen, Esad rejiminin yapısı çökmedi, ordudaki Sünni askerler kopup saf değiştirmede, orta sınıf Suriye halkı da kitlesel olarak Esad karşı cephe almadı. Yani Ankara'nın öngörülleri yine tümüyle yanlış çıktı. Bu durumun dış politikadaki etkileri dışında çok önemli başka sonucu ise, iç politika alanına yansımaları olmuştur. Türkiye'nin Suriye'ye politikası, Orta Doğu'da yeni bir tablonun ortaya çıkmasına yol açmıştır. Kuzey Irak'ta Barzani'nin başkanlığında kurulmuş olan Bölgesel Kürt Yönetiminden sonra kuzey Suriye'de de yeni bir aktör, yeni bir Kürt yapılanması meydana çıkmıştır. En azından bir özerk bölge niteliğinde olacak bu yeni aktör, kendi yönetim yapılanmasını kendisi saptamak isteyecektir. Peki, konumuz olan Suriye nasıl bir duruma geldi? Nasıl oldu da Suriye'de bütün bu olup bitenler yaşanıyor? Ülkedeki Ermeniler, Asuriler, Sünniler, Kürtler, Dürziler, Aleviler ve daha da birçok azınlık bir arada yaşayabilme zeminini artık neredeyse kaybetmiş durumda. Bu durumda Suriye'nin toprak bütünlüğünün nasıl savunulacağını sormak elbette ki bizim görevimiz, bunu yanıtlamak da dış politikayı sürdüren Sayın Davutoğlu'nun görevidir.

Ülkelerinde Mısır'dan, Suudi Arabistan'dan ve diğer yabancı ülkelerden gelen paralı askerler Esad rejimine ve destekçilerine karşı savaşıyor, kelle uçuruyor ve akla gelmeyecek insanlık suçları işliyorlar. Bunu biz söylemiyoruz elbette,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 48

bunu Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komitesi ve diğer uluslararası insan hakları örgütleri raporlarında açıkça dile getiriyorlar. Bu vahşetin, Suriye'de karşılıklı yaşanan vahşetin her gün hepimiz tanıyıyoruz, bu elbette ki bize acı vermektedir. Artık sosyal medya gibi enformasyon araçları, bu vahşet sahnelerini tarihin derin denizlerinde unutmaya terk etmiyor. İnsanın belleği, insanlığın vicdanı açıktır ve bu yaşananlara karşıdır. Dolayısıyla, Suriye'deki insanlık ayıbının ve ortaya çıkan yıkımın tek sorumlusunun Esad rejiminin olmayacağı şimdiden açıktır.

Değerli arkadaşlar, Suriye'deki gerçekleri, siyasi aktörleri ve eylemleri bir bütün olarak değerlendirmeliyiz; bir bütün olarak değerlendirmesek eksikli yapmış oluruz. Bu bağlamda kimse Suriye Ulusal Konseyini ve ona bağlı Özgür Suriye Ordusunu "demokrasinin neferleri" ya da "özgürlük savaşçıları" diye tanımlayamaz, nitelendiremez. Onlar da bu işlenen ağır insan hakları ihlallerinin vebalini taşıyorlar. Biliyoruz ki temel insan hakları ve daha fazla özgürlük için Esad rejimine karşı mücadele eden Suriyeliler var, Suriye halkları var. Onların demokrasi ve özgürlük mücadelesini buradan saygıyla selamlıyorum.

İşte, bakın, Hıristiyanlar, Dürziler, Kürtler, Aleviler, hatta sosyalist ve sosyal demokrat Sünni Araplar Suriye Ulusal Konseyi ve Özgür Suriye Ordusuyla iplerini koparmış durumdadır. Çünkü onlar bu süreçten dışlandılar, ne Batı ne de Türkiye onları dikkate almadı, hesaba katmadı. Bu ayrımcı dış politika, Esad sonrası Suriye'de bu kesimleri açıkça yeni Suriye'nin yeni kurbanları ve mağdurlarına dönüştürmeye adaydır. Suriye'nin toprak bütünlüğüne ve halkların eşit, özgür, demokratik bir Suriye talebine hizmet etmez. Ermenilerle, Asurilerle, Dürzilerle, Kürtlerle, Alevilerle birlikte diğer azınlıkları yok sayan ve dışlayan Suriye Ulusal Konseyine ve onu destekleyen AKP İktidarının böyle bu muhalif oluşumuna kimse "kapsayıcı" ya da "demokratik" diyebilir mi? Sadece Sünni Arapların çıkarlarını dikkate alan ve Suriye'nin sosyolojik yapısı ile uyumsuz köktenci politikaları temsil eden bir Suriye Ulusal Konseyi nasıl desteklenebilir? Ama AKP İktidarı, Mısır, Katar ve Suudi Arabistan'ı açıkça destekliyor. Neden? Mezhepsel hassasiyetlerden dolayı mı? Türkiye dış politikası AKP hassasiyetlerini gözeterek yani Sünni mezhebinin aksine, giderek Orta Doğu politikalarını şekillendirerek mi destekleyecek? Açık ki, AKP Hükümeti, dış politikasını da iç politikadaki gibi merkezîyetçi ve tekçi bir eksene oturtmaya çalışmaktadır. Muhalefet gücü olan Suriye Ulusal Konseyinin sadece Sünni Arapları temsil ettiği bilinmiyormuş gibi kurulup kurulmayacağı belli olmayan yeni Suriye'nin vitrinindeki iktidar olarak kabul ediliyor olması tam bir faciadır. Bu hataya en başta AKP Hükümeti düşüyor. Eleştirdiğimiz, AKP'nin bu ayrımcı tutumu ve dış politikasıdır.

Değerli arkadaşlar, ancak, AKP Hükümeti medyayı ajitasyon ve propaganda merkezi gibi kullanarak Suriye krizini kontrol etmeye, onu yönetme çalışmaktadır. İlginçtir ki Türkiye kamuoyundaki Suriye krizi algısından haberi yoktur ama artık, dünyada "Arap baharı tufana döndü." fikrinin hâkim olduğunu hepimiz biliyoruz ama Türkiye'de hâlen, Suriye'nin, Özgür Suriye Ordusunca demokratikleşebileceği hesabı yapılıyor. Aslında, AKP Hükümeti, bu söylemle, Suriye'deki rejimin kendi dünya görüşüne benzemesi hesabı içindedir. Sadece Selefilere ve Müslüman Kardeşlere dayanan bir dış politika, Suriye politikası, elbette ki iflas edecektir. Şimdi görüyoruz ki, evdeki hesap çarşıya uymuyor. Bu nedenle de kestirmeden NATO'yu göreve çağırıyor ama görüyoruz ki AKP'nin argümanlarına NATO bile sıcak bakmıyor. NATO müdahaleye sıcak bakmayınca da tezkere, bir caydırıcılık, bir kurtarıcı işlev görmek üzere, savaş tezkeresi çıkıyor. Öte yandan, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinde, Çin ve Rusya'nın tutumunu çok iyi biliyoruz. Rusya ve Çin'in, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinde Suriye'ye doğrudan uluslararası bir güç kullanımına karşı pozisyon aldığını hepimiz çok iyi biliyoruz.

Değerli milletvekilleri, anlaşılıyor ki ABD Hükümeti seçimlere kadar pasif bir dış politika izlemeye devam edecektir. Seçimler sonrasında bu tutumun ne olacağını hiç kimse kestirememektedir. Avrupa Birliği ise az önce bahsettiğim nedenlerden dolayı Özgür Suriye Ordusuna ve temsil ettikleri siyasi akıma sıcak bakmamaktadır. Hele hele bu yıl Nobel Barış Ödülü'nü alan Avrupa Birliği'nin, Suriye konusunda aktif ve Nobel Barış Ödülü'nün ruhuna aykırı bir tutum almasını beklemek saflık olur. Sadece "Esad gitmeli." deniliyor. Giderek daha az dillendirilen bu söylem, artık, bir dayatma değil temenni söylemi hâline gelmiştir. Nitekim, Sayın Davutoğlu'nun Esad sonrası rejime lider seçmesi, lider tayin etmesi de bu politikanın iflâsı anlamına gelir. En başta Suriye'ye karşı esen sert rüzgârlar giderek zayıflıyor. Şimdi ise Batı dünyası bu işin hamallığından kaçınarak Türkiye'yi bu ateşe atma çabası içerisinde. Türkiye de Mısır, Suudi Arabistan ve Katar gibi devletlerle bu işi üstlenmiş görünüyor.

Değerli arkadaşlar, mülteci kamplarında Esad rejimini devirme planları yapılıyor, komuta kademesi burada şekillendiriliyor. Açıkça söylemek gerekir ki AKP Hükümeti tam anlamıyla ateşle oynuyor. Bu tür müdahaleler, en başta Birleşmiş Milletlerin mültecilerin korunmasına ilişkin sözleşmelerine ve diğer bütün uluslararası hukuka aykırı bir durumdur, aykırı bir tutumdur. Ayrıca, kardeş kanının akıtılmasının vebalini de biz üstümüze alamayız. Şu anda Türkiye'nin ve Orta Doğu'nun içine düştüğü kaotik durumdan Sayın Erdoğan ve Hükümeti sorumludur elbette. "Osmanlı rüyası" adı altında Türkiye'nin sürüklendiği yol, yol değildir. Türkiye'yi giderek içinden çıkılmaz bir çözümsüzlük batağına saplayacaktır. Şu anda, sıfırı tüketmiş bir "sıfır sorun politikası" var önümüzde. Doğal olarak, demokrasilerde bu yanlış politikaların hesabı verilmelidir. Sayın Davutoğlu'nun bu gerçekler karşısında Meclis çatısı altında hesap vermesi ve yanlış politikalarından vazgeçmesi hem Türkiye hem Orta Doğu halkları için ve hem de Sayın Davutoğlu için en hayırlısı olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 49

MUSA ÇAM (İzmir) – Ama Türkiye için yürütülen bu dış politika için deniz bitmiş, “stratejik derinlik” yaklaşımı artık karaya vurmuştur. Gerçek bütün çıplaklığıyla ortadadır. Bir kez daha, artık, kral çıplaktır.

Sayın Bakan, anneler şu anda Türkçe, Arapça, Kürtçe ağıt yakıyorlar ama kimileri ise zafer çiğliklerini İngilizce ve İbrance atıyor.

Sayın milletvekilleri, bölgemizde süren bu gelişmelerin bir başka trajik ve üzücü boyutu ise, Türkiye sınırlarından geçen ve hayatlarını kaybeden mültecilerle ya da düzensiz göçmenlerle ilgilidir. Suriyeli mültecilerin tutulduğu kamplara insan hakları örgütlerinin ve hepimizin bildiği üzere partimiz milletvekillerinin sokulmaması ve hatta Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliğinin bile çok sınırlı bir erişimin olduğu iddiası çok önemlidir. Uluslararası standartlara göre, bu tür kampların bağımsız ve tarafsız gözlemciler tarafından düzenli aralıklarla gözlemlenmesi ve raporlanması gerektiği bilinmektedir. Ancak önemli bir diğer sorun ise, sınırlarımızdan geçen ve daha önemlisi, sınırlarımızda hayatlarını kaybeden kaçak ya da düzensiz göçmenlerdir. Hatırlanacağı üzere, 6 Eylül 2012’de İzmir’in Menderes ilçesi açıklarında Avrupa’ya yasa dışı yollarla çıkmak isteyen ve içinde çoğu çocuk -25 çocuk, 19 kadın, 23 erkek- toplam 67 kaçağın bulunduğu balıkçı teknesi kayalıklara çarparak batmış, onlarca insan hayatını kaybetmiştir. Teknede bulunan kişilerin ağırlıklı olarak Irak ve Suriye uyruklu olmaları üzerine düşünülmesi gereken hassas bir konudur. Ülkelerindeki savaştan kaçan ve hiçbir güvencesi olmadan insanlığa aykırı şartlarda yolculuk yapmayı kabullenen bu kişilere karşı elbette herkesin bir sorumluluğu bulunmaktadır.

Sayın Bakan, sunuş bölümünüzde 1990, 2001, 2010 ile ilgili değerlendirmeler yapmıştınız. Evet, doğrudur, 1990 yılında Sovyet rejimi yani reel sosyalizm dağılmıştır. İki kutuplu dünya tek kutuplu dünyaya dönüşmüştür. Ama şunu bilmenizi isteriz ki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSA ÇAM (İzmir) – ...yirmi yıl ve üzerinde geçen bu süre içerisinde, dünyada barış, kardeşlik ve özgürlük maalesef rafa kaldırılmış, özellikle Amerika Birleşik Devletleri’nin dünyada ve bölgemizde estirdiği terör almış başını gitmiştir. Bu bir ekonomik savaştır, bu bir çıkar savaşıdır, bu sınıfsaldır, bu ideolojiktir, bu politik bir saldırdır. Amerika’nın Orta Doğu’daki çıkarları ve menfaatleri uğruna burada kardeş kanının akmasına hepimizin hayır demesi gerekiyor. Özellikle, büyüyen Çin ekonomisi, Hindistan ekonomisi, Rus ekonomisi, Japon ekonomisiyle mücadele edeceğim diye Orta Doğu’da enerji yataklarına sahip olmak ve burada Müslüman kanlarını dökmeye asla izin vermemek lazım. Ama görüyoruz ki, sizin, içeride, Türkiye’de iktidar olabilmek için Amerika’nın taşeronluğuna ve onun karakolluğuna ihtiyacınız var. Bunu yapmayın ve bu ülkede kardeş kanını, bu bölgede kardeş kanını akıtmayın diyorum ve bir kez daha, madem çıktı tezkere Davutoğlu gitsin askere diyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU – Gideriz, gerekirse gideriz.

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Peki, Başkan şimdi, az önceki basit bir laftan dolayı sataşmadan ortam gerildi değil mi? Yanlış yaptı.

BAŞKAN – Evet Sayın Çam’ınki de yanlış, doğru değil tabii ki.

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Şimdi, bu ne, bu ne yani!

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Espri bu, espri. Sayın Bakan da güldü.

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Ne esprisi ya, böyle kabaca espri mi olur!

BAŞKAN – Evet değerli arkadaşlar, birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.26

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.02

BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Karaman)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Ahmet ÖKSÜZKAYA (Kayseri)

KÂTİP: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

---0---

BAŞKAN – Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, 7’nci Birleşimin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Görüşmelerimize devam ediyoruz.

Sayın Türelî’yle başlayacağız.

Sayın Türelî, buyurun lütfen.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, Sayın Bakan, Dışişleri Bakanlığımızın değerli bürokratları, basınımızın değerli mensupları; konuşmama başlarken hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Lütfen sessiz olalım arkadaşlar, lütfen.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 50

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Başkan, bu mikrofon bizim hitabet sanatını kullanmamıza izin vermiyor. İlla bağırarak zorunda kalıyoruz. Hâlbuki biz bağırmadan da kendimizi ifade etmeliyiz. Gerektiğinde sesimizi alçaltmalıyız, yükseltmeliyiz.

BAŞKAN – Bir öne gelebilir miyiz Sayın Türelî.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bunun çözülmesi talebinde...

BAŞKAN – Önden görelim sizi Sayın Türelî, arkada çok göreviyorum.

Buyurunuz.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Süreyi yeniden başlatalım.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Süre konusunda zaten toleranslıdır Sayın Başkan, biliyoruz onu.

BAŞKAN – Siz başladıktan sonra çalıştıracağım zaten.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Tamam, teşekkür ederim.

Evet, Sayın Bakanımız güzel bir sunuş yaptı, yarı akademik bir sunuş oldu, hem akademik öğeler içeren ama aynı zamanda da Bakanlığın politikalarına da giren ve onun sonucunda biraz da işte uygulama boyutu da vardı; nicelik boyutuyla özellikle dış temsilciliklerin açılması konusundan da bahsetti. Sayın Bakan, konuşmanızda üç değişimden bahsettiniz. “91-2011 yıllarını kapsayan yaklaşık yirmi yıllık dönemde üç tane deprem var.” dediniz ve “Aslında, hemen hemen her şeyi değiştirdi.” diye ifade ettiniz. Tabii bu kısa bir dönem, biraz daha uzun dönemlerde belki bakmak lazım yani yirmi yıllık bir sürecin bence dünyadaki gelişmeleri anlamak açısından da ve Türkiye'nin oradaki yerini gerçekçi anlamda ortaya koyabilmek açısından da çok yeterli olduğunu düşünüyorum. Sonra da AKP dönemini “restorasyon dönemi” olarak tanımladınız, siyasal, ekonomik ve dış politika alanındaki hamlelerin, yapılan, atılan adımların da aslında olumlu olduğunu ve Türkiye'yi güçlendirdiğini, daha dayanıklı hâle getirdiğini söylediniz.

Ben sizin bu konuşmalarınız üzerine konuşmamı inşa etmek istiyorum. Önce genel anlamda, izin verirseniz, mevcut dünya dengelerini biraz daha uzun dönemli ele almak istiyorum, sonra Türkiye'nin oradaki konumu nedir, ona bakmak isterim. Tabii dünyada daha uzun dönemli değişimler, hegemonya süreçleri açısından baktığımız zaman şu gözüküyor: Mevcut hegemonya döngüsü devam ediyor yani 15-16'ncı yüzyılda önce İspanya, Portekiz'le, ardından Hollanda'yla, sonra İngiltere, Fransa ve sonra Amerika Birleşik Devletleri'yle devam eden süreç içinde o hegemonya döngüsünde bir kırılma gözüküyor, o devam ediyor. Tabii, bunun içinde, baktığınız zaman, belli ayrışmalar var, belli güç odakları var meydan okuyan, var tabii, AB var, işte, Asya var son dönemlerde, Çin var, Hindistan var, değişik, Rusya belki belli ölçülerde var ama orada da aslında bir iş bölümünün devam ettiğini görüyoruz. Avrupa, biraz daha hizmet sektörlerinde uzmanlaşıyor gibi gözüyor ya da katma değeri yüksek mal ve hizmet üreten sektörlerde finans merkezi olma niteliğini Batı devam ettiriyor, Asya'da daha çok mal ve hizmet üretiminde, üretim süreçlerinin içinde, hatta bu da zaten “dış ticaretin Asyalaşması” diye bir kavramı da literatüre, hem ekonomiye hem de dış politika literatürüne sokmuş durumda. Peki, ABD'nin buradaki konumu ne? ABD, süper güç olma konumunu devam ettiriyor yani bir anlamda dünyanın jandarması, dünyanın her tarafında var olan yerel, bölgesel sorunlara müdahale ediyor, gücüyle, askerî gücüyle müdahale ediyor; ya bizzat ya da organize ederek belli birtakım uluslararası kuruluşlarla birlikte müdahale ediyor; kültürel bir etkileme, etki merkezi olmaya devam ediyor yani bütün dünyanın her tarafında, işte, Amerikan kültürü, yeme içme alışkanlığından sinemasına, konuşmasından yaşam alışkanlığına kadar her anlamda dünyayı belirlemeye devam ediyor. Enerji kaynaklarının kontrolü önemli bir konu. Enerji kaynakları üzerindeki kontrolünün de devam ettiğini görüyoruz. Bu da aslında bize, ABD'nin özellikle bu son dönemlerde Orta Doğu politikasına hangi nedenlerle girdiği, hangi saiklerin burada rol oynadığı konusunda da ipuçlarını veriyor. Bence, birçok unsur sayılabilir ama ben özetlersem iki tane unsuru temel görüyorum Orta Doğu politikasında ABD'nin: Birincisi, enerji kaynaklarının ve enerji yollarının kontrol altına alınması; ikincisi de İsrail'in güvenliği. Tabii, su olabilir, başka şeyler, bunun gibi birçok şey sayılabilir, belki gelecekte daha önem kazanacak ama bu ikisi arasında, baktığınız zaman, temel, merkeze yerleşmiş gözüküyor.

Peki, burada Türkiye'nin konumu ne? Yani, konuşmanızda da sık sık söylediniz: “Dünya değişiyor, statüko da değişmeli, bir şeyler değişmeli...” Değişiyor ama nasıl değiştiğini algılamak gerekiyor. Biraz önce söylediğim gibi, birinci vurgulayacağım husus, aslında dünyadaki hegemonyanın, temel hegemonun değişmediği ve buna dayalı olan politikaların, güce dayalı politikaların büyük ölçüde etkisini devam ettirdiği yönünde. O anlamda, “Dünya değişiyor, statüko da değişmeli.” dediğimiz zaman, bu biraz içi boş bir söylem. Bunun içinin doldurulmasına, sağlam bir analiz çerçevesine ihtiyaç olduğunu düşünüyorum.

Burada, bakınca da Türkiye'nin konumuna ilişkin olarak iki tane pozisyon net bir biçimde gözüküyor. Birincisi, bölgesel bir güç olan Türkiye, bölge üzerinde etkinliği olan, bölgeyi politikalarıyla belirleyen bir Türkiye mi olacak yoksa bölge devletlerinin, büyük devletlerin ve başta ABD olmak üzere büyük devletlerin özellikle Orta Doğu bölgesinde uyguladıkları, Orta Doğu, Avrasya, değişik bölgelerde uyguladıkları politikanın bir aracı, bir aleti konumunda olan bir Türkiye mi var ortada? Bu açıdan bakmak lazım. Tabii niyet şu olabilir: Her zaman, doğal olarak belli iddia sahibi olacaksınız, iddia sahibi olabilirsiniz. Niyetiniz, bu açıdan baktığınızda, Türkiye'nin çok daha iyi yerlerde yer alması olabilir, biz de bunu istiyoruz, zaten bu ülkenin evlatlarının hepsinin de bunu istemesinden daha doğal hiçbir şey olamaz ama bu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 51

gerçek mi, böyle bir şey olabilir mi noktasında bakmak istiyorum. Oradan baktığım zaman da üç tane noktayı görüyorum. Bunların bir tanesi... Sayın Başkan...

BAŞKAN – Evet, arkadaşlar...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bunun bir tanesi, Türkiye ekonomisinin güçlü olmasına bunun için gerçekten ciddi ihtiyaç var. Son dönemde vakayı âdiyyeden oldu, hemen hemen bütün bakanlarımız -tabii burası aynı zamanda da Plan Bütçe Komisyonu- geldikleri zaman, konularını anlatırken mutlaka, ekonomi alanında Türkiye'nin, özellikle AKP döneminde kat ettiği yollardan ve sağladığı başarılarından bahsediyor. Siz de nitekim öyle söylediniz. Bunu kişi başına millî gelirle de ölçtünüz değil mi? Söylediniz, dediniz ki: "91-2001 döneminde neredeyse yerinde sayıyordu. 2002-2011 döneminde 3 katı, 3,5 katı yükseldi." Şimdi, Sayın Bakan, bunu bir düzeltme ihtiyacımız var, o da şu: Millî gelir TL cinsinden hesaplanır; cari ve sabit. Cariden gidiyoruz kura çevirirken, ondan sonra bu dolar kuru üzerinden dolar cinsine çevrilir, ondan sonra nüfusa bölünerek kişi başına millî gelir bulunur. Burada, birkaç tane faktör var, bunlar etkilidir. Bir tanesi kurdur. Eğer kur, Türk lirası değerli hâle gelirse millî gelirimiz yüksek olur çünkü paydada kur olduğu için. Eğer kur, değer kaybederse yani ciddi bir kur artışı olursa o zaman doğal olarak buradaki rakamlar şeye göre farklılaşır. Şimdi, ben buradan bakıyorum, bakın, 1991 yılında -hepsini milyon TL olarak ifade edeceğim- 1 doların TL karşılığı 4.170 Türk lirasıymış. 2001 yılında 1 milyon 225 bin 412 Türk lirası olmuş. İnanılmaz bir artış var. 2002 yılında 1,5 milyon Türk lirasıymış, 1,5 -milyondan gidelim yine karşılaştırmak için- 2010 yılında yine 1,5 milyon Türk lirası, 2011 yılında da işte 1,65; 1 milyon 650 bin, 670 bin Türk lirası şeyinde. Yani, bu açıdan baktığınız zaman, kurdaki bu değerlendirme zaten sizin millî gelirinizi yüksek gösteriyor; bir.

İkincisi: Nüfus serileri değişti Sayın Bakan. Nüfus serileri değiştiği için, eskiyle yeniye kıyaslama şansınız yok artık. Yani, siz de biliyorsunuz ki birdenbire nüfusu, eskiye doğru baktığınızda, adrese dayalı nüfus kayıt sistemleri belli bir yıldan geriye götürülmedi. O yüzden eskiyle yeniye kıyaslamak mümkün değil.

Üçüncüsü: Millî gelir serileri değişti. Eski millî gelir serisine göre, biliyorsunuz 2008 yılında birdenbire millî gelir - yüzde 30-35 civarında bir artış oldu- üçte 1 civarında bütün millî gelir arttı. Buna dayalı olarak eğer böyle bir şey yapacaksınız, sağlıklı olarak geriye gitmeniz gerekir ve bu şekilde, söylendiği kadar yüksek bir kişi başına millî gelir artışı yok. Elbette AKP döneminde ekonomide bir büyüme var ama önceki dönemlere baktığınızda gene ekonomide hep bir büyümeyi görüyoruz. Ben size bir rakam vereyim. Bu, ilk geldiğiniz 2002 yılından, 2003-2011 yılı arasında Türkiye ekonomisinin büyüme hızı yüzde 5,3. Türkiye ekonomisini ta 1923 yılından beri alın, uzun dönemdeki zaten büyüme hızı yüzde 4,8; yüzde 4,9'lar civarında yani Türkiye ekonomisi zaten yüzde 5'ler civarında büyüyor. O yüzden, böyle yüksek bir millî gelir artışı yok.

İkincisi, dediniz ki: "Türkiye dış borç alırken şimdi borç verme konumuna geldi." Öyle bir şey yok. 2002 yılında Türkiye'nin dış borcu 130 milyar dolardı, 2012 yılında, şu anda, içinde bulunduğumuz zamana kadar 325 milyar dolara çıktı. Seksen yılda yapılan toplam borç 130 milyar dolardır ama on yıllık AKP döneminde 195 milyar dolar ona eklenmiştir ve dış borç 325 milyar dolara çıkmıştır. Ki siz, Dışişleri Bakanlığımızın bürokratları çok iyi bilir, bu 130 milyar doların içinde Türkiye Cumhuriyeti'nin Osmanlı İmparatorluğundan devraldığı borçlar vardır, 1954 yılına kadar ödenmeye devam etmiştir. Kurulan kamu iktisadi teşebbüsleri vardır, Etibank'lar, Sümerbank'lar vardır. Sizin döneminizde bunların hiçbirisi yok, tam tersi, bütün bu KİT'lerin özelleştirilmesi var. Bu açıdan da baktığınızda dış borçta çok ciddi kırılma gözüküyor. Bunu zaten nereden anlıyoruz? Bunu, Türkiye ekonomisini, özellikle uluslararası reyting kuruluşlarının kendisine verdiği nota gösterdiği tepkide görüyoruz. Yakın zamanlarda, biliyorsunuz, reyting kuruluşları notunu düşürdüğü zaman Türkiye'nin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – ...bir anda neredeyse kara yaslar bağladı Hükümet. Karşı çıkıldı, "Böyle bir şey yok." dendi, "Kabul etmiyoruz." dendi, "Gerekirse kendi reyting kuruluşumuzu kurarız." dendi. Bunu unutmadık. Dün biraz olumlu bir görünüme doğru çevrildi. Şimdi ise, baktığınızda, her tarafta da müthiş bir başarı, çok başarılı olduğuna ilişkin ifadeler var. Bu da şunu gösteriyor: Türkiye ekonomisi son derece kırılma, dışarıdan gelen sermaye hareketlerine son derece bağımlı bir Türkiye ekonomisi var. Bunu moralimizi bozmak için söylemiyorum, gerçeği ortaya koymak için, tespiti doğru yapmamız için söylüyorum. O açıdan da baktığınızda, öyle, çok güçlü, bütün bölgeyi domine edebilecek bir ekonomi ne yazık ki gözüküyor.

BAŞKAN – Evet Sayın Türelî...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Güçlü bir ordu mu var? Güçlü bir ordu mu var? O açıdan da baktığınızda yani tamam, güçlü bir ordumuz, eğitilmiş, kapasitesi yüksek, mobilize edilme kapasitesinin yüksek olduğunu görüyoruz ama ulusal silah sanayimiz açısından baktığımızda ne yazık ki Türkiye'nin kendi ulusal silah sanayisini hâlâ geliştiremediğini görüyoruz. Birçok yedek parçada ciddi anlamda dışarıya olan bağımlılık devam ediyor.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Aşkın Bey, güçlü ordu hapiste.

BAŞKAN – Evet...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Yüksek irtifa, füze sistemleri konusunda -işte, biliyorsunuz- hâlâ Türkiye'nin bir şeyi yok. Ama bütün bölge...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 52

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hasdal'da Aşkın Bey...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Evet, evet, Hasdal... Yani, tabii ordunun moral konusuna Millî Savunma Bakanlığı bütçesinde değindik. Yani, "O orduda moral var mı, nasıl yapacak?" diye bunları da zaten söylemiştik.

BAŞKAN – Evet...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Gene aynı şekilde bölge güçleri içinde nükleer...

RECAİ BERBER (Manisa) – Bunun da ne kadarının iç piyasadan tedarik edildiğini...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Arkadaşlar, doğal olarak zaman içinde artıyor, artmalı zaten bu ama buradaki...

RECAİ BERBER (Manisa) – Strateji Başkanlığı...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bakın, buradaki hikâye şu... Ben, izin verir misiniz, konuşmamı bitireyim.

BAŞKAN – Evet, lütfen tamamlar mısınız?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bir beş dakika verin bana, tamamlayacağım.

BAŞKAN – Hayır, beş dakika veremeyeceğim Sayın Türelî.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Başkan, lütfen, izin verirseniz bitireceğim.

BAŞKAN – Lütfen...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Çünkü, bu turu bitireyim, ondan sonra zaten soru kısmına bırakacağım diğer söyleyeceklerimi.

Bu açıdan baktığınızda, ciddi anlamda, öyle bir, askerî olarak bölgeyi domine edebilme yeteneği gözükmüyor. Kültürel etki açısından bakınca, bir kültürel hinterland. Tamam, Osmanlı İmparatorluğu'nun, orada, baktığınız zaman, özellikle Orta Doğu bölgesi, bizim yıllarca yönettiğimiz yerler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Oradan gelen belli etkiler var ama aynı zamanda bölgede rakiplerimiz var; İran var, Suudi Arabistan var, Mısır var. Bunlarla yaşadığımız o bir anlamdaki rekabeti hepimiz uluslararası toplantılarda, ECO toplantılarında, İSEDAK'larda hep yakından görmüştüzdür.

Buradan şu çıkıyor: Türkiye Orta Doğu'da, bunlar açısından baktığımızda, bir maceraya girmiş gözükmüyor. Bölgesel bir güç olmanın gerekliliklerini taşımayınca ve dışarıya bağımlı olunca, o zaman, bölge içinde, bu bölgenin yeniden dizayn edilmesi çalışmalarının bir parçası hâline gelmiştir Türkiye. Oysa şu önemlidir tabii: Ulusal çıkarlarımıza aykırı olan bir şey olduğu zaman, ulusal çıkarlarımıza hâle geldiği zaman elbette müdahil olacağız, bunlara müdahale edeceğiz, bunda bir şey yok ama ne yazık ki böyle bir durum yok. En son –çok kısa kaldı- bir iki cümleyle Suriye'ye değineceğim. Suriye'de mesela, öyle bir noktaya geldik ki, bir rejim değişikliği bekliyoruz. Biraz önce de siz söylediniz, dediniz ki: "Suriye'de rejim değişecek." Bu, yağmur duasına çıkan köylülerin durumuna benziyor. Yani âdeta bir, Suriye'de rejim değişsin de "Biz de bak böyle demiştik; bak, biz önceden bunu bilmıştık." gibi bir noktada kendinizi haklı çıkarmak istediğinizi düşünüyorum. Oysa bence Suriye bir maceradır. Bütün Arap Baharı'yla birlikte baktığınızda bölgede bir maceradır. Bölgede demokrasi elbette önemlidir, elbette duyarsız kalamayız ama bölgenin demokratik olmayan tek ülkesi Suriye değildir. Petrol zengini Arap ülkelerinde de demokratik olmayan birçok rejimin olduğunu biz çok yakından biliyoruz.

Evet, diğerlerini de soru-cevap kısmına bırakalım.

Teşekkür ederim.

Bütçenizin ülkemize, milletimize ve Bakanlığımıza hayırlı olmasını diliyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Türelî.

Sayın Çelebi, buyurun lütfen.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, Dışişleri Bakanlığımızın değerli bürokratları ve değerli basın mensupları; Dışişleri Bakanlığımızın bütçesi hakkında görüşlerimi dile getirmeden önce hepinize saygılar sunuyorum.

Ama Aşkın Bey'e de bir şey sormak istiyorum Değerli Başkanım, izin verirseniz. Şimdi, büyümenin yıllar itibarıyla 4,8-4,9 bareminde seyrettiğini söylediniz hep. Ya, Allah aşkına, AK PARTİ'yi seversiniz sevmezsiniz farklı bir şey ama vicdani kanaat olarak baktığınızda, 2002 ile 2012 yılı arasında ve daha önceki, geriye doğru gittiğinizdeki Türkiye'de yapılan yatırımlar, ister hızlı trenler olsun ister doğal gazlar olsun ister sıcak asfaltlı yollar olsun ister duble yollar olsun ister hastaneler olsun, ne olursunuz, hani biraz da "Ya tamam şunlar oldu ama gerçekten şunlar da yapıldı..." Yani, nihayetinde bu bizim devletimiz, yani siz bir iktidarı sevebilirsiniz, sevmeyebilirsiniz ama şunu arz edeyim: Ne olursunuz, hani biraz da bir yapıcı tarafından bakın. Yani, şimdiye kadar Türkiye'de... Şunu arz edeyim: Bakın, ben Doğu Anadolu... Ben Ağrı milletvekiliyim yani Ağrı'ya gelin, sağlık sektöründe, kara yollarında yani kamulaştırmada... Ne olursunuz yani bunları bir görün. Ankara merkezde, ya daha önce, yıllar önce bakın ben buradaydım, Keçiören'de bir üst geçit yapılabilmesi neredeyse üç yıl boyunca sürdü.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Metrolar ne oldu, metrolar?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Metrolar yapılıyor.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Kaç yıl sonra...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Bakın, Sayın Sarı, bir şey arz edeyim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 53

MÜSLİM SARI (İstanbul) – On beş yıldır bir metre ray döşendi mi?

BAŞKAN – Sayın Sarı, size söz vereceğim.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Bakın, bir şey arz edeyim: Ya ne olursunuz...

MÜSLİM SARI (Ağrı) – Olumsuz tarafından da bakmamız lazım.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Hayır olumsuz... Bakalım, bakın, birlikte bakalım yani ne olursunuz. Bakın, Keçiören'de, Sayın Karayalçın belediye başkanırken, burada, 1011'in oradaki alt ve üst geçit yani neredeyse üç sene sürdü.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Metrolar ne oldu? On beş yıldır...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Bakın, bir şey arz edeyim. Şimdi...

BAŞKAN – Evet, Sayın Sarı, onu Ulaştırma Bakanlığının bütçesinde konuşalım.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ama, onu da söyle o zaman.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Sayın Çelebi, lütfen...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Peki, Değerli Başkanım.

BAŞKAN – Lütfen, hiçbir isim zikretmeden...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Çelebi, Patnos'a götürelim yeter.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bir dakika cevap, bitirdikten sonra cevap hakkı...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Mevlüt ağabey, şunu arz edeyim, bakın, Patnos'a...

BAŞKAN – Beraber mi gideceksiniz Patnos'a?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Şunu arz edeyim: Sayın Başbakanımızın talimatıyla -şunu hemen söyleyeyim- bakın, 2011 yılı içerisinde Ağrı merkezde 100 trilyonun üzerinde bir kamulaştırma yapıldı, yeni bir caddemiz açıldı. Bakın, bu, Türkiye Cumhuriyeti devletinde olmayan bir şeydi. Özellikle biz, şu anda, Tutak ve Hamur arasında hidroelektrik santrali, iki tane HES yapıyoruz. Bakın, bunlardan bir tanesi başlandı, diğerinin de yılbaşından önce temeli atılacak.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Özel sektör yapıyor.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Ama şöyle bir şey, bakın, ben de şunu arz edeyim.

BAŞKAN – Neyse sen Sayın Aslanoğlu'nu götür Ağrı'ya, Patnos'ta bir gezdir sen.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Hayır, ben bir şey daha ilave edeyim: Şunu söyleyeyim: Bakın, Patnos'a AK PARTİ hükümetleri döneminde, geçen sene biz bir tane fakülte götürdük. 280 dönüm...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ben de dilendim, 4 milyona yüksek okul yaptırdım yani bu...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Çok güzel bir şey. Bakın, şimdi şu var, ben size bir şey arz edeyim. Önemli olan sosyal kesimde...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ben de dilendim...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Biz sizleri destekliyoruz o konuda yani...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hiç desteklemediniz.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Destekleriz Mevlüt Ağabey, o konuda şeyimiz yok.

Evet, uluslararası sistemin yeniden yapılandığı tarihî bir dönemden geçiyoruz. Nitekim, bir yandan uluslararası sistemin kurumsal yapısı, diğer yandan ise bu kurumsal yapıyı kuran güç dengesi köklü bir değişim içerisindedir. Doğal olarak küresel değişimin bölgesel yansımaları da olmaktadır. Son gelişmeler gösteriyor ki açık toplumun dinamikleri bütün dünyaya yayıldığı gibi Orta Doğu'ya da yayılmaktadır. Bölgede soğuk savaş koşullarında hâkim olan güvenlik odaklı ama meşruiyetten yoksun politik yapılar artık yıkılmaktadır. Bu küresel ve bölgesel belirsizlikler tabiatıyla dış politikamızın yürütülmesini de daha da zorlaştırmaktadır. Ancak, ülkemiz bu dönemde korkup içine kapanmak yerine artan bir dış politika dinamikleriyle ufuklarını genişletmekte, kendisini artık her alanda hissettirmektedir. Buna bağlı olarak da Türkiye algısı, hem ülke içinde hem ülke dışında gerçekten de değişmektedir. Bugün, uluslararası alanda son yıllarda hiç olmadığı kadar konuşulan ve takdir edilen bir ülke konumuna geldik yani lider ülke konumuna geldik. Ayrıca, küresel ve bölgesel aktörlerden uluslararası kuruluşlara kadar pek çok çevre artık ülkemizin görüşlerine daha fazla değer veriyor ve görüşlerinin herhangi bir olaya veya bir karara geçmeden önce de Sayın Başbakanımızı arıyor ve bu konuda kendi görüşlerini soruyor ve buna göre kendi politikalarını oluşturmaktadırlar.

Ara buluculuktan kalkınmaya, kültürler arası diyalogdan terörizme kadar, her alanda Türkiye'nin varlığını ve liderliğini görebilmekteyiz. Buna ilaveten Balkanlardan Kafkaslara ve oradan Orta Asya'ya kadar geniş bir coğrafyada başlatılan çok taraflı diyalog girişimleri de dış politikamızın son dönemde öne çıkan yenilikçi ve önemli unsurları arasında yer almaktadır. Nitekim, Bosna-Hersek, Sırbistan ve Hırvatistan'la kurduğumuz üçlü iş birliği süreçleri, Azerbaycan-Gürcistan ve Afganistan-Pakistan ile kurulan üçlü diyalog mekanizmaları ve benzeri girişimlerimiz hem siyasi istikrara hem de ekonomik işbirliğine büyük katkılarda bulunmaktadır. Keza, Afrika, Latin Amerika gibi, eskiden uzak görünen coğrafyalardaki ülkelerle gelişen ilişkilerimiz de dış politika başarıları arasında yer alması gereken öncelikli hususlar olarak ayrıca göze çarpmaktadır. Ayrıca, Somali'de ve Myanmar'da yapılan insani yardımlar ve kalkınma projeleri herkes tarafından gıptayla izlenmektedir. Bu çabalar, Türk insanının ve esasında uluslararası toplumun vicdanının sesini yansıtmaktadır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 54

Değerli Komisyon üyeleri, bununla birlikte yakın coğrafyamızdaki ve özellikle Orta Doğu'daki gelişmelerin, hem bizim hem de küresel gündemin en üst sıralarında yer aldığını inkâr edemeyiz. Bölgedeki durum, en basit hâliyle, bölge halklarının haklı ve meşru mücadelesini simgeleyen ve geri çevrilmesi mümkün olmayan bir süreçtir. Türkiye de tutumunu ve politikasını buna göre belirlemiştir; hem çıkarlarımız hem de değerlerimiz onurlu bir yaşam mücadelesi veren halkları desteklememizi gerekli kılmaktadır. Özellikle, Suriye'de halkına zulmederek diktasını sürdürmeye çalışan bir rejimle aynı safta yer almamız mümkün değildir. İşte bu anlayışla ülkemiz, Suriye'de ve diğer bölge ülkelerinde halkın meşru taleplerinin karşılanması suretiyle barış ve istikrarın daim kılınmasına çalışmaktadır. Bunu yaparken bu ülkelerin ulusal birliğinin ve toprak bütünlüğünün muhafaza edilerek sıkıntıların en kısa süre içinde aşılması, ayrıca güvenlik ve istikrarın yeniden tesis edilmesi için çaba sarf etmekteyiz. Bu doğrultuda, ilgili tüm bölgesel ve uluslararası aktörlerle temas ve iş birliği içinde hareket etmeye özen gösteren ülkemiz yoğun bir diplomasi trafiğini de yürütmektedir. Suriye krizine yaklaşım konusundaki farklılıkların Türkiye'nin bazı ülkelerle ilişkilerinde olumsuz yansımaları yol açmasının beklenmemesi gerekmektedir. Zira, bu ülkelerle iş birliğimiz çok boyutlu ve derinlikli bir nitelik taşımaktadır. Burada önemli olan, neyi niçin yaptığımız ve hangi temel üzerinde hareket ettiğimizdir. Türkiye, Arap uyanışının başından beri tarihin doğru tarafında yer almış, ilkel bir tutum izlemiştir. Bu süreçte elbette bazı sıkıntılar yaşanabilecek, yeni riskler ortaya çıkabilecektir ama hemen yanı başımızda cereyan eden böylesine tarihî bir dönüşüme duyarsız kalmamız mümkün değildir. Türkiye gibi yükselen bir güç, sağlam ilkeler temelinde aktif, yapıcı ve yönlendirici bir politika izlemek durumundadır ve son iki yıldır yapılan da budur. Bundan bir iki yıl sonra bölgede taşlar yerine oturup demokrasi yolunda mesafe kaydetmiş bir bölge ortaya çıktığında bundan en kazançlı çıkacak ülke bugünkü doğru dış politikasıyla Türkiye olacaktır.

Bu vesileyle Sayın Dışişleri Bakanımızı, sürecin başından beri ortaya koyduğu kararlı ve vizyoner tutumundan dolayı kutluyor ve izlenen dış politikamıza güçlü desteğimi de ifade etmek istiyorum ve kendileriyle gurur duyduğumu gerçekten de belirtmek istiyorum.

Neticede Türkiye, gerek uluslararası toplumun sorumlu bir üyesi gerek ortak bir tarihi ve kültürü paylaştığı bu bölgeye yönelik sorumluluk duygusuyla ve her şeyin ötesinde bölgesel ve küresel barışa hizmet yolunda üzerine düşenleri yapmaktadır, yapmaya da devam edecektir.

Bu vesileyle 2013 yılı Dışişleri Bakanlığı bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum, hepinize saygılarımı arz ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Başkan, bir dakika, cevap vereyim. Evet, Plan Bütçe Komisyonuna da bu yakışır.

BAŞKAN – Sayın Türel, şimdi...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – İzin verirseniz, ismim zikredilerek...

BAŞKAN – Tamam, söz vereceğim de, müsaade edin, bir mikrofonu bari açayım.

Buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Şimdi, tabii, Plan Bütçe Komisyonuna da bu yakışır. Doğal olarak burada teknik konuşmalar yapıyoruz. Şimdi, ben plancıyım, DPT'de yetiştim. Öyle, mevcut durumu anlatacak sam rakamlardan bahsetmem lazım. Yani, temennilerimle, ya böyle olmasını ben istiyorum... Bu noktalarla konuşma olmaz. Ben size iki tane rakam vereyim, burada sayılar var, toplantı da devam ediyor, Kalkınma Bakanlığından da teyit edebilirsiniz. Merkezî yönetim dışında bütün kamu kurumlarını kapsayan yani mahallî idareler de içinde, KİT'ler de içinde, sosyal güvenlik kuruluşları, kamu sabit sermaye yatırımlarının millî gelir içindeki payı 2002 yılında yüzde 4,9'muş, 2011 yılında yüzde 4,1'e düşmüş, 2012 yılında da gerçekleşme tahmini yüzde 4,3. Yani, bahsettiğiniz yatırımların millî gelir içindeki payında gerileme var. 90'lı yıllarda, bakın, özel sektörü de koyayım, toplam yatırımların millî gelir içindeki payı, 90'lı yıllardaki, 94 krizi var, 99 krizi var, yüzde 23'müş, ortalamasını söylüyorum, sizin döneminizde yüzde 20'ye düşmüş. Yani, böyle baktığınız zaman, rakamlar bunları söylemiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Elbette bir şeyler yapılacak yani doğal olarak yapılacak. Bu ülkeyi yöneten insanlar bu ülkenin kaynaklarını değerlendirecek ama sizin söylediğiniz gibi... Yani kendi rakamlarınız bunlar Sayın Çelebi. Yani, bunları hep konuşuyoruz, işte bunlar gerçekler.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Millî gelire oranını... Demir yolları?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bakın AKP dönemini, bizim şey dönemiyle, kriz yıllarıyla kıyaslıyoruz. Onun için, o yıllarda yapılan demir yolları...

BAŞKAN – Evet, şimdi onu, Sayın Türel, Sayın Çelebi, müsaade eder misiniz. Kalkınma Bakanlığı bütçesinde bunları tartışalım, daha uygun olur.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, siz de müdahil olun o zaman. Siz de bu konularda uzman...

BAŞKAN – Konuşurmuyorsunuz ki beni, beni konuşurmuyorsunuz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 55

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Cevap vermek için, rakamlar üzerine, lütfen bir daha söz verin yani varsa itirazınız, lütfen, burada ben de tekrar cevap vermek...

BAŞKAN – Evet, Planlamadan Merkez Bankasına, Sayın Sarı, sıra sizde, buyurunuz.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli Komisyon üyeleri, değerli bürokratlar, basınımızın güzide temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Dışişleri Bakanlığının bütçesinde, iktisada ilişkin tartışmalardan sonra, şimdi ben size bir hikâye anlatacağım. Koca cihan devleti olmuş Osmanlının nasıl ve ne şekilde Avrupa'nın hasta adamı olduğuna yakından bakıldığında, tarihinin yalnızca tekerrür etmediğini, aynı zamanda, Rousseau'nun dediği gibi, tekerrür ederken de yol göstermeye çalıştığını açıklıkla görmekteyiz. Türk dış politikasının son üç yılda nasıl olup da bir trajediye dönüştüğünü anlamanın yolu oldukça kolay. Şu anki hâlimizi görebilmek için yalnızca bir yüzyıl geriye, 16 Aralık 1914'te soğuk bir kış günü öğretmenini azarlayan bir öğrencinin söylediklerine gitmek yeterli olacaktır.

Ne diyordu o öğrenci: "Hatalı davrandınız ve başarılı olamadınız. Rus ordusu burada yok edilmeliydi. Şimdi hemen harekete geçip Rus ordusunu Sarıkamış'ta yok edeceksiniz." Cephelerin ve harp okulunun emektar komutanı Hasan İzzet Paşa, küstahlaşan öğrencisine cevap verir: "Olmaz, havaları görüyorsunuz. Her yerde kar var. Karakış başlamıştır. Bu şartlar altında, bu mevsimde harekât bir faciaya dönüşebilir." Ancak o, padişahın damadı ve orduların komutanının vekiliydi. Söylediği her sözün emir olmasına ve hemen yerine getirilmesine alışmıştı. 34 yaşındaydı. Hayatında alay kumandanlığı dahi yapmamış olan Enver Paşa, tecrübeden ziyade gençliğinin getirdiği coşkuyla ancak büyük bir cehalet içinde şu tehdidi savurdu: "Eğer hocam olmasaydınız, sizi idam ettirirdim." Artık bir faciaya doğru, koskoca bir devlet ve bir nesil adım adım yaklaşıyordu. Hasan İzzet Paşa istifa ederek ordudaki görevinden ayrıldı.

Ama Enver Paşa'nın yalnızca kendisini değil bir zihniyeti temsil ettiğini de tarih bize yakın zamanda göstermişti. Bu tehditlerin benzerini yaklaşık bir asır sonra birileri tarafından da yalnızca hocalarına değil bürokratlarına, askerine, yazanına, çizenine, öğrencisine karşı da dile getirilecekti.

22 Aralıkta Enver Paşa'nın emriyle 120 bin Osmanlı askeri dondurucu soğuğa rağmen Sarıkamış'a doğru yola çıktı. Askerlerin çoğu Yemen'den yazlık giysileriyle gelen askerlerdi ve Tuna nehrinde batırılan gemiyle beklenen yardım gelmediği için üzerlerindeki kıyafetlerle yollara düşmüşlerdi. Soğuk sıfırın altında kırk derecedeydi. Sonuç 90.000 şehit, tek kurşun atmadan. O yıl, kurtlar insan etine doymuşlardı. Enver Paşa'nın askeri zekasındaki noksanlık, hırsının aklından önde gitmesi ve kişiliğindeki oturmamışlık 90 bin vatan evladının donarak ölmesine neden olmuştu. Sarıkamış felaketinden sonra orduya katılıp görev almak için Sofya'ya gelen Mustafa Kemal ile Enver arasında şu konuşma geçer:

"Biraz sonra Enver Paşa ile karşı karşıya bulunuyorduk. Enver Paşa zayıf düşmüş, rengi solmuş bir hâldeydi. Söze ben başladım 'Biraz yoruldunuz.', 'Yok, o kadar değil.', 'Ne oldu?', 'Çarpıştık, o kadar.', 'Şimdi vaziyet nedir?', 'Çok iyidir.' Mustafa Kemal Paşa devam ediyor 'Enver'i daha fazla üzme istemedim. Kendi işime sözü getirdim.' Teşekkür ederim. Numarası 19 olan bir tümene beni kumandan tayin buyurmuşsunuz. Bu tümen nerededir, hangi kolordu ve ordunun emrinde bulunuyor?"

Bu facia tam dört yıl sonra halk tarafından duyulabilmişti. Ruslar Avrupa'ya ve dünyaya bu zaferlerini duyurmuşlardı elbette. Enver Paşa bir görüşmede Kısm-i küllisi mahvolan ordumuz için Ordu Daire Başkanı Behiç Bey'e bu faciayla ilgili olarak şu yorumu yapar: "Bunlar nasıl olsa bir gün ölmeyecekler miydi?" haksız değildi Enver Paşa. Ondan yaklaşık bir yüzyıl sonra da birileri kalkıp "Askerlik yan gelip yatma yeri değildir." diyebileceklerdi çünkü.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sultan Abdülhamid'in Enver Paşa için kullandığı tabir oldukça yerindedir. Enver için o "Fena adam değil, kullanılır." demiştir. Kim bilir belki de bugünlerde birileri için bir yerlerde de aynı tabirler söyleniyordur ve tarih bu tabirleri belki de bir asır sonra yazacaktır.

Enver Paşa, amcası Halil ve kardeşi Nuri Paşaların Türkiye'ye girmelerine izin verilmemesi üzerine, Moskova'dan 16 Temmuz 1921 günü Mustafa Kemal Paşa'ya "Anadolu Büyük Millet Meclisi Reisi" sıfatını kullanarak yazdığı uzun bir mektupta şöyle diyordu: "...Anadolu'nun kazandığı başarının şerefini üzerime almayı hiçbir zaman düşünmedim. Anadolu Hükümeti namına resmen bir işe girişmediğim hâlde, Moskova'ya geldiğiniz zaman Anadolu heyeti üyelerinin her önüne gelen Rus'a 'Enver Paşa'nın ve arkadaşlarının bizimle münasebeti yoktur.' demelerinin sebebini de anlayamadım." Enver Paşa yenildiği Rusların kucağındaydı ve hâlâ o olan bitenin ne olduğunu anlayamıyordu. Belki de o tarihten yaklaşık bir asır sonra da birileri başkalarının savaşında kendi hırslarını dizginleyemedikleri için yeniden Rusya'ya gidecekler ve oradan Türkiye'ye mektuplar yazacaklardı.

Enver Paşa'nın Pamir Dağı eteklerinde, yalın kılıç Rus makineli silahına karşı koşarken öldü. Ölüm haberini Köşk'e Kılıç Ali getirdi. Atatürk, Kılıç Ali'ye gözlerini dikip "Peki ölmüş mü?" diye sordu. "Evet" yanıtını alan Mustafa Kemal önüne baktı ve derin bir nefes aldı. Herkes ne tepki vereceğini merak ediyordu. Masasındakilerden biri "Ne diyeceksiniz Paşam?" diye üsteledi. Atatürk'ün sözleri çok manidardır: "Enver Paşa bir güneş ihtişamıyla doğmuş, bir gurup ihtişamıyla batmıştır. Arasını tarihe bırakalım."

Enver Paşa, hırsı ve bilgisizliği nedeniyle belki de yalnızca savaşmayı biliyordu ve onu da iyi yaptığı söylenemez. Onun elinde 90 bin şehidin kanı vardır. Onun kararları kanla anılmaktadır. Onun Ruslara karşı, İngilizlere

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 56

karşı, Fransızlara karşı sağlamaya çalıştığı askeri üstünlük Mustafa Kemal tarafından hem cephede hem de diplomasiyle kazanılmıştı ve hatırlatmakta yarar var, Enver Paşa konusuna hatırlatarak son vermek isterim. Unutmayınız, akıllılar savaşmadan önce kazanırlar, cahiller ise kazanmak için savaşır.

Sayın Başkan değerli milletvekilleri; savaş kötüdür ve hiçbir zaman kazananı yoktur. Hiç kuşkusuz, zorunluluklar ve meşru nedenlerle savaşabilirsiniz. Ancak bu öncelikle kendi savaşınız olmalıdır ve haklı nedenlerle vuku bulmalıdır. Ülkemizin son zamanlarda geldiği nokta dışişlerinde bir iflastır. Yaşanmışlıklardan bir sonuç çıkarmayacaksanız ortaya çıkacak sonuç yeni bir trajediden başkası olmayacaktır.

AKP iktidarının bu geçmişi tekrar etmeden başka bir yol izlemediğini belirtmek istiyorum. Kişisel hırsların, otoriter anlayışların, ben bilirimciliğin ayyuka çıktığı bir dönem bizi savaşın eşiğine getirmiştir. Ben, Sayın Davutoğlu'nun Enver Paşa gibi davrandığını iddia etmiyorum, bunu açıklıkla görüyorum. Ve maalesef tarih bize her dönem onlarca Enver Paşa verirken bir Mustafa Kemal nasip ediyor.

O dönemde Enver Paşa'nın nasıl hayalî bir dünyada yaşadığını göstermek için "Enverland" terimi kullanılırdı. Şimdiki dönemi de "Ahmetland" olarak adlandırmalara beis görmüyorum.

Sayın Davutoğlu, bu başarısız gidişatin tek müsebbibisiniz ve kendisinin dış politikası farklı etkenleri bir arada bir denklem oluşturduğunu bir türlü görmemesi ve dış politikayı sabit verilerden mütevellit olarak okuması nedeniyle ölü doğmuştur. Bakınız komşularla sıfır sorun şiarıyla ortaya çıkmışlardı. 11.10.2009'de Ermenistan ile bir Barış Protokolü imzaladınız mı? Evet. Bunu imzalarken neyi unuttunuz? Azerbaycan'ı. O dönemi hatırlayınız. Azerbaycan'ın gönlünü alabilmek için kırk takla atılmıştı, hâlâ da tam olarak başarılabilmiş değil. Benzer hataları sürekli tekrar etti Davutoğlu. İran'a ambargoya karşı çıkışla başladığı politik tavrını Kürecik'e füze yerleştirmekle sonlandırdı.

Son Suriye meselesinde de başarısızlığın ve uluslararası alanda nasıl rezil olunabilirin örneğini gösterdiler. Artık sanırım "Stratejik Derinlik" kitabınızın yeni baskısında bundan da söz edersiniz. Rusya ve Çin'in Suriye politikası karşısında o kadar yalpaladınız ki bu iki ülkeyi isim vermeden "İzole edelim." dediğinizi hatırlıyorum ben. Başbakan Rusya'ya gittikten sonra da birden bire yine değişiverdiniz ve sanırım sizin öngörülerinizle uluslararası siyasetin kendi dengeleri arasındaki müthiş fark sizi yormaya başladı.

Bakınız, bir şeyi açıklıkla ortaya koymak gerekiyor. Sizin öngörüleriniz ve siyasi analizleriniz gerçeklerle uyuşmuyor ve bu ülkemizi yakın gelecekte büyük bir sıkıntının içerisine sokacağı benziyor. Belki, siz şu soruyu kendinize hiç sormamışsınız: "Beşar Esad'dan sonra ne olacak?" Bu meseleyi ABD'ye mi havale ettiniz? Ya da ABD size "O mesele sizin işiniz değil." mi dedi? "Özgür Suriye Ordusu" denen ve sizden her fırsatta övgüler alan o yapının, El Kaide'nin etkisi altına giriyor olması ABD'yi endişelendirmeseydi sizin bu konuda hiçbir öngörü ya da önleminiz yoktu. Hâlâ bölgedeki Kürt hareketinin nasıl bir etki yaratacağı konusunda da en ufak fikriniz yok. Şemdinli'de neler olup bittiğini de medyaya yazardırmadınız.

Bunun da ötesinde olası bir Suriye savaşı nedeniyle meydana gelecek olan yeni durum sonrasında Kürt meselesinin gidişatı ve varacağı noktaları dahi hesap edemediniz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ABD politikaları Afganistan'dan bu tarafa çözümlenerek gelmektedir. Pakistan sınırında ve içinde gün geçtikçe güç yitiren ve paniğe kapılan bir ABD var. Irak'ta benzer şekilde bir politik başarısızlık var. Suriye'de ise mezhep savaşları körüklenmeye çalışılıyor.

Şunu açıklıkla ifade edelim ve tarihe not düşelim: Sayın Davutoğlu'nun dış politika anlayışı yalnız ve ancak ABD çıkarlarının izin verdiği ölçüde şekillenmekte ve yönlendirilmektedir. Suriye'deki tablonun asıl sorumlusu AKP'dir. Başından bu yana barışın tesisine yönelik adımlar atmak yerine krizin derinleşmesine neden olmuştur. AKP'nin en beceriksiz, en başarısız olduğu alanlardan birisi dış politika ve dış ilişkilerdir.

Esad'la bir yıl önce verdiğiniz fotoğraflar, ya o fotoğraflarda ya da şimdi samimiyetsiz olduğunuzu gösteriyor. Bir de bence Cumhuriyet Halk Partisi üzerinden bitmiş politikanızı kurtarmaya çalışmaktan vazgeçin. Her yere sirayet eden, samimiyetsiz görüntü burada da kendini ortaya çıkarıyor. Cumhuriyet Halk Partisi Esad'ı desteklemiyor. Zaten Esad bugüne kadar hiçbir Cumhuriyet Halk Partisiyle de ne tatil planları yaptı ne de yiyip içip eğlendi. Ne de kapalı kapılar arkasında pazarlıklar yaptı. Bizim için Esad komşu bir ülkenin devlet başkanıdır, o kadar. Bizim önceliğimiz Türkiye'nin çıkarlarıdır başka bir ülkenin ya da gücün değil.

Ben, burada son olarak Enver Paşa'yla aranızdaki önemli bir farkı vurgulayıp konuşmama son vermek istiyorum. Enver Paşa hırslarına yenik düşen birisiydi. Kapasitesi sınırlıydı, öngörüsü zayıftı, fakat bütün bunlara rağmen o hiçbir zaman bir başka ülkenin dışişleri bakanıyla "çak çak" yapmayacak kadar bilinçliydi. Bayan Clinton'la birbirinizin ellerine "çak çak" yapmanız bir dış misyon temsilcisi tarafından "Yeni Osmanlı tokadınız hayırlı olsun." denilerek alay konusu edilmişti. Evet, AKP'nin ülkemize ve bölgeye kazandırdığı işte bu yeni Osmanlı tokadıdır.

Sayın Bakanım, yeni Osmanlı tokadı bu sanıyorum.

Teşekkür ederim, sözlerime son verirken herkesi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Evet.

Sayın Üstün, buyurunuz lütfen.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 57

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli Komisyonumuzun kıymetli arkadaşlarımız; şimdi, tabii ben sözlerime başlamadan Sayın Sarı'nın Sayın Bakanımızı Enver Paşa'yla özdeşleştirerek konuşmasını yakıştıramadım.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Neden, niye yakışmıyor?

BAŞKAN – Neden yakışmıyor?

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Onu da ben bilirim niye olduğunu...

BAŞKAN – Sayın Sarı...

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Yakıştıramadığımı...

MÜSLİM SARI (İstanbul) - Hangisini yakıştıramadın?

SALİH KOCA (Eskişehir) – Bir sürü hakaret var!

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Nerede hakaret var?

BAŞKAN – Sayın Sarı... Sayın Sarı...

SALİH KOCA (Eskişehir) – Her tarafta!

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Bir örnek verir misin?

SALİH KOCA (Eskişehir) – Veriyorum işte, baştan sona.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ayıp ya!

SALİH KOCA (Eskişehir) – Ayıptır işte...

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – On yıl öncesine kadar...

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz...

Bir saniye Sayın Üstün...

Sayın Koca müsaade eder misiniz...

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Ben bir şey söylemedim, yakıştıramadığımı söyledim.

BAŞKAN – Sayın Üstün...

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – “Hayır, hakaret var.” diyor da.

BAŞKAN – Yok, Sayın Üstün müsaade eder misiniz...

Sayın Sarı, bakın siz konuşmanızı yaptınız ve bu konuşmada da gerçekten belki hakarete varan ifadeler...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ne gibi ya ama ne gibi...

BAŞKAN – Bir saniye... Şunu söyleyeyim...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ama ne gibi?

BAŞKAN – Sayın Sarı, lütfen...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ama itham etmeyin.

BAŞKAN – Sadece ve sadece Enver Paşa'yla Sayın Davutoğlu'nu özdeşleştirmeniz hakaretin ta kendisi ya.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Niye, Enver Paşa tarihî bir kişilik değil mi, nesi hakaret?

BAŞKAN – Nasıl kıyaslıyorsunuz bunu, lütfen ya, lütfen. Hele hele size hiç yakışmaz. Ve size... (AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler) Sayın Sarı, lütfen ya... Sayın Sarı hele hele ben size hiç yakıştıramam bunu.

Evet, Sayın Üstün buyurunuz.

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Onun dediğini sen biliyorsun Özel Hocam, ne anlamda Müslim Bey'in söylediğini biliyorsun sen.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) - Sayın Üstün, Enver Paşa Gümüşhaneli mi?

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Şimdi, arkadaşlar ben onu belirttikten sonra şunu söyleyeyim. Sabahtan beri her bakanlığımızın bütçesinde bir konu öne çıkar. Kimisinde gaz-frendi; bu sefer de sıfır sorun politikası çıktı.

MUSA ÇAM (İzmir) – Neden?

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Tamam, niye sorun olsun mu istiyorsunuz?

Bir Hükümet...

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar...

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Peki, ben size söyleyeyim. Biz, iktidara geldiğimiz zaman Irak'la aramızda hiçbir problem yoktu da şimdi mi çıktı? Yunanistan'la çok iyiydik de şimdi mi oldu? Biz, Suriye'yle savaş ortamında değil miydik, şimdi mi problem çıktı? Yunanistan'la çok mu iyiydik?

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Nerede savaş ortamı?

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Hayır, şunu söyleyeyim, bizden kaynaklanan... Sıfır sorun beyanı, bir irade beyanıdır. Şu gün yapacağım veya şu zaman yapacağım.” diye bir şey değildir. Bir ülkenin dış işleri politikasının, komşularıyla iyi geçinmeye endekslenmesi kadar güzel ve tutarlı, doğal bir şey yoktur, başka. Ne istiyoruz yani? Biz, uluslararası ilişkilerde komşularımızla kavga edelim mi isteniyor?

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hayır.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sorgulanan bu işte.

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Sorgulanan bu değil.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 58

Şimdi, Suriye'yle ilgili ilişkilerimizde arkadaşlarımız diyor ki: "Sayın Başbakan'la Beşar Esad'ın sarılmaları..." Ya o günün şartlarında, uluslararası ilişkilerde duygusallık yoktur. O gün geldiği zaman, o günün şartlarında Türkiye'yle daha fazla ticaret yapması için veya ilişkilerin daha gelişmesi...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Şimdi niye Müslüman edebiyatı yapıyorsun?

BAŞKAN – Sayın Sarı...

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Suriye'nin biraz ekonomik anlamda ve demokratik anlamda da rayına girmesi için bir ilişki kurulmuşsa, sonradan gelen olaylarda Türkiye'nin bir tavır beklemesi, alması, Suriye halkının yanında tavır almasının neresi kötüdür? Neresi kötüdür bunun?

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Türkiye'nin menfaati mi?

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Bir ikincisini şunu söyleyeyim arkadaşlar. Burası Plan Bütçe Komisyonu. Dışişleri'ni görüşüyoruz ama bu durumlar hep ekonomiyle alakalıdır. Türkiye Cumhuriyeti'nin tarihinde veya belki de birçok ülkenin, dünyada birçok ülkenin önüne 1991'den Sovyetler Birliği'nin yıkıldığı zamanki gibi bir fırsat gelmemiştir ama o dönemdeki gerek ekonomik, gerekse siyasi istikrarsızlıklar, yetersizlikler Türkiye'nin önüne gelen bu fırsatı tepmiştir. Bugün geldiğimiz...

Ben, millî duyguları biraz da kabarık olan bir insan olarak, bugün, bu ekonomik şartlarla, bu siyasi şartlarla Sovyetler Birliği'nin dağılıp Türk Cumhuriyetleri'nin başı boş kalmasını o zaman isterdim. Gidecek hâlimiz yoktu. Arkadaşlar, bunu hepimizi biliyoruz, hepimizin yaşadığı şeyler. Ne Başbakanımızın, ne bir idarecimizin, Azerbaycan'a, Kazakistan'a, Kırgızistan'a, Tacikistan'a gidecek hâli yoktu, gidecek yüzü yoktu. Neyi biz şey yapmıyoruz arkadaşlar?

Biz bilmiyoruz muyuz kimin, ne zaman, hangi idarede neyi yaptığını biz bilmiyoruz muyuz? Uluslararası ilişkilerde şu anda Türkiye Cumhuriyeti'nin itibarı artmıştır. Buna hiç kimse itiraz edemez. Ekonomik anlamda biraz önce bir milletvekilimiz dedi ki: "Rusya'yla ilgili ticari ilişkilerimiz değişti, ithalat ihracat dengesi..." Yani ithalatı... Gaz alıyoruz... İthalatın bu şekilde olacağını hepimiz biliyoruz. Bazı ülkelerle ticaretimizde denge lehimize, bazılarında aleyhimize. Bu gayet normaldir, genel ekonomik verilere bakmamız gerekir.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Suriye de lehimizeydi, aleyhimize oldu.

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Suriye'yle lehimize olacak yine, hep beraber göreceğiz Hocam, hep beraber göreceğiz. Bizim, Avrupa Birliği'ndeki bu kadar daraldıktan sonra dahi, dünyanın diğer yerlerinde yeni pazar arayışları, bulunan yeni pazarlarla ihracatın 148 milyar dolara gelmesi...

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – İthalatın da...

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – İthalatın da, doğru.

148 milyar dolara gelmesi az bir şey değildir. Üreten bir ülke hâline gelmiştir Türkiye Cumhuriyeti ve daha da bölgesinde siyasi istikrarla bu şekilde devam ettiği müddetçe ağırlığını koyacaktır bu bölgeye. Kesinlikle, kesinlikle, bu ülke artık eski, üstüne örtü örtünmüş bir ülke olarak geriye dönmemelidir. Politikaları kendisi belirlemeli, oyun kurucu olmalı, kurulan oyuna ortak olmalıdır.

Bakıyorum ben muhalefette arkadaşların eleştirilerine, yani eleştirilecek bir tek Dışişleri Bakanı... Ben Bakanımızla da konuşmadım, bürokratlarıyla da konuşmadım. Bir konut kirası. Nedir ya bir Dışişleri Bakanının, Türkiye Cumhuriyeti'nin Bakanlığı'nın konutunun kirası konuşulur mu ya?

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Bir Plan ve Bütçe Komisyon üyesi böyle konuşmaz.

BAŞKAN – Müsaade edin Sayın Sarı ya...

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Ben böyle konuşurum.

Yani, Türkiye Cumhuriyeti'ne gelen büyük ihtimalle kendi çocuklarıyla oturmuyordur orada, gelen misafirlerini ağırlıyorsa... İnanın konuşmadım. Dışişleri Bakanlığının konutunun kirası gündem edilebilir mi? Neyi konuşuyoruz arkadaşlar?

Türkiye Cumhuriyeti gibi koca bir devletin Dışişleri Bakanlığının kirasını konuşuyoruz, konutunun kirasını.

BAŞKAN – Şimdi, değerli arkadaşlar, Dışişleri Bakanlığı Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ni temsil ediyor.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Dışişlerinin konutu var.

BAŞKAN – Lütfen, bir müsaade edin Sayın Ayaydın, söyleyeceğim.

Sayın Bakanın ne kabahati var burada? Sayın Bakan ne dedi? Bir dairede mi otursun, bir dairede mi karşılasın?

Lütfen ya, yapmayın bunu.

Mecbur kalıyor ki...

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Sayın Başbakan konut kiraladı, kendi cebinden ödüyor. Ne kadar örnek bir davranış.

BAŞKAN – Şimdi...

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Sayın Başbakanın orası, kendi evi.

BAŞKAN – Sayın Bakan cevap versin ama ben şunu ifade edeceğim...

Sayın Üstün, lütfen bitiriniz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 59

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Ben, sözlerime son veriyorum burada. Bütçemizin hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum. Dışişleri Bakanlığımızın bütün çalışanlarına başarılar diliyorum. Bu politikamızın devam edeceğini, uluslararası ilişkilerde Türkiye Cumhuriyeti'nin artık başka bir devlet olduğunu, artık hep birlikte göreceğiz inşallah, hep beraber yaşayacağız.

BAŞKAN – Şimdi, değerli arkadaşlar ben şunu ifade etmek istiyorum.

Hangi dönemde olursa olsun, hangi bakanımız olursa olsun her bakanımız, her başbakanımız bu ülkenin hayrına bir şeyler yapmak ister. Doğru mu? Başarılı olmak istemez mi? İster. Başarılı olanlar vardır, olamayanlar vardır.

Tarihte de böyle, geçmişte de böyle ve şu an ki Türkiye'nin durumu ortada. Beğenenler olabilir, beğenmeyenler olabilir ama bu tercihi yapacak olan halktır. Oyu verecek olan halktır. Eğer halk beğeniyorsa "Evet, dış politikası bu partinin başarılıdır." diyorsa destekleyecektir. "Ekonomide başarılıdır." diyorsa destekleyecektir, eğer "Başarısız." diyorsa da desteklemeyecektir.

Ama şunu yadırgadım açıkçası Sayın Sarı. Çünkü, ben gerçekten size değer veren bir insanım. Özellikle Sayın Bakanımızı böyle bir özdeşleştirme yapmanız beni üzdü açıkçası.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Niçin?

BAŞKAN - Gerçekten üzdü, gerçekten üzdü. Yani, Sayın Sarı gerçekten üzdü beni.

Bunu daha sonra konuşalım, burada açmak istemiyorum.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ama cevap hakkım var benim.

BAŞKAN – Burada konuşmak istemiyorum. Sevdiğim de bir insansınız ama Sayın Bakan elbette bunun cevabını yeri ve zamanı geldiğinde verecektir. Ben, sözünüzü gerçekten zorlandım ama kesmek istemedim Sayın Sarı, inanın kesmek istemedim. Böyle bir ortam, gergin bir ortam oluşturmak istemedim ama özellikle sizin ekonomiyle ilgili değerlendirmeleriniz, diğer değerlendirmelerinizi can kulağıyla dinleyenlerden birisiyim. Onu da ifade edeyim. Biraz, açıkçası rahatsızlık hissettim, onu ifade edeyim.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Cevap hakkı verin.

BAŞKAN – Daha sonra biz bir araya gelir konuşuruz.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Hayır, bir saniye ama bu kadar insanın içinde, bakın bu kadar bakanlık bürokratları, Sayın Bakan burada, komisyon üyesi arkadaşlarımız burada, basın burada...

BAŞKAN – Hayır, ben zaten...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Bunların yanında söylemeyeceksiniz, söyleyecekseniz cevap hakkımı kullanacağım.

BAŞKAN – Ben sadece şunu ifade ettim Sayın Sarı...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ama cevap hakkımı kullanmak istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Sarı, sadece ben şunu ifade ettim. Yani o yakıştırmaların çok uygun olmadığını ifade ettim o kadar.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – O zaman sözlerime açıklık getirmek için müsaade edin sözlerime açıklık getireyim.

BAŞKAN – Peki, bir dakika süre veriyorum Sayın Sarı.

Buyurunuz.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Şimdi, bakın, ben sözlerimde hiçbir biçimde, hiç kimseye hakaret etmedim. Metnim buradadır, tekrar tekrar okuyabilirsiniz.

Enver Paşa, bir tarihsel kişiliktir. Maceracı bir politika izlemiştir, Osmanlı İmparatorluğunu felakete götürmüştür, götüren aktörlerden biridir. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Dinler misiniz?

Ben, Sayın Bakanın da AKP Hükümetleri eliyle Türkiye'yi Orta Doğuda bir maceraya doğru sürüklemekte olduğunu düşünüyorum. Bu özdeşleştirme ve bu benzeşim bununla ilgilidir, onun dışında hiçbir şey yoktur.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Lütfen metni tekrar okuyunuz.

SADIK BADAĞ (Antalya) - Sakin kafayla siz bir tekrar okuyunuz. Birisi akademisyen, birisi asker.

SALİH KOCA (Eskişehir) – Siz bir daha okuyun.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – İkisi de maceracı.

SADIK BADAĞ (Antalya) - Hiç alakası yok.

BAŞKAN – Evet, Sayın Bilgiç buyurun.

Buyurun.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, komisyonumuzun değerli üyeleri, milletvekili arkadaşlarım, Dışişleri Bakanlığımızın kıymetli bürokratları, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, burada Dışişleri Bakanlığımızın bütçesi üzerinde görüşmelerimizi sürdürüyoruz. Yani, dış politika temel konumuz. Zaman zaman burada arkadaşlarımız şu itirazda bulunuyorlar. Yani, işte her bütçede niye ticaret akla geliyor? Politikayı tek başına bir siyasi alan olarak değerlendirmek yanlış olur dış politikayı. Tabii ki bunun içerisinde siyasi,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 60

iktisadî alan, ticaret, yatırım, hatta işte kültür, çevre, su, güvenlik terör, yani, dış politikanın alanlarının çok geniş olduğu hepimizin de malumu.

Ben, sadece çok kısa bir anekdot anlatmak istiyorum. Tabii ki burada hiçbir kurumu, hiçbir şeyi yermek istemiyorum. Zaman zaman kurumları temsil eden bizler, bürokrat arkadaşlarımız belli yanlışlar içerisine düşüyor, biliyoruz ama burada hakikaten son on sene içerisinde baktığımızda, dış işlerimizde de Dışişleri Bakanlığımızda da hakikaten çok ciddi manada bir zihniyet değişimi var.

Ben, yıllar evvel size bir örnek vermek istiyorum. İş yapıyorum, bir şirketin başındayım, bir grubun başındayım ve Rusya'ya da mal ihracatı yapıyoruz. Rusya gümrük vergilerini çok arttırdı. Bunun yolu da Azerbaycan'a gitmekti, Azerbaycan üzerinden malı, orada bir depo oluşturup, bir antrepo kurduğunuzda, oradan Rusya'ya geçtiğinizde vergileri daha aşağıya düşürerek ticareti daha kolay yapma imkânınız vardı ve biz Azerbaycan'a yönlendik, 90'lı yılların başından bahsediyorum Azerbaycan'a gittik. Tabii ki ne yaparsınız? Yapacağınız iş, önce kendi büyükelçiliğinizle irtibat kurmaktır, oradaki ticaret ataşenizle irtibat kurmaktır. Orada büyükelçimiz bize aynen şunu söyledi, dedi ki: "Burada ne işiniz var? Burada bankacılık sistemi yok, burada hiçbir güvenlik yok, kontrol yok devlet yok. Her şey mafyanın elindedir yani siz burada eğer batmak istemiyorsanız Türkiye'ye geri dönün." Şimdi, bizim büyükelçimiz bunu söylerken Sayın Başkanım, inanın, Amerika'nın büyükelçisi kendi iş adamlarını havaalanında karşılıyordu.

92 senesinde Dubai'ye fuara gittik, uluslararası bir fuar. Türkiye'den bana bağlı 5 firma, bizim dışımızda 4 firma; 9 firma Dubai'de fuara katıldık. Fuarın açılışı var, fuarın açılışında emirin yanında fuara iştirak eden tüm ülkelerin büyükelçileri varken biz ancak kendi ticaret ataşemizi –bırakın büyükelçiyi, bırakın konsolosu- ancak ve ancak gidip konsoloslukta ziyaret ederek kendisiyle bir on dakika bir kahve içip niye geldiğimizi anlatma imkânı bulmuştuk.

Şimdi, bunu sadece bir anekdot olarak ortaya koyuyorum ve ben hakikaten bütün Dışişleri Bakanlığımıza, buradaki gelinen nokta için Sayın Bakanımızın nezdinde ben de teşekkürlerimi ifade etmek istiyorum ve hiç kimse dış politikayı sadece ve sadece bir siyasi çerçevenin içerisine sığdırmamalı. Hakikaten, Türkiye'nin son derece önemli bir yüzü ve önemli bir gücüdür Dışişlerimiz. Ben bütün mensuplarına teşekkür ediyorum. Sağ olun.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

SÜMER ORAL (Manisa) -Bir saniye kısa bir açıklama yapabilir miyim izin verirseniz?

BAŞKAN – Evet, buyurun.

SÜMER ORAL (Manisa) - Sayın Başkan, biraz evvel Sayın Üstün konuşmasında özellikle Türkiye cumhuriyetlerinin yani Sovyet Rusya İmparatorluğu'nun dağılması sonrası bir imkân doğduğunu ama Türkiye'nin o dönemde hiçbir şey yapmadığını ifade ettiler. Sanıyorum orada bir eksiklik olacak, onu tamamlamak için söz almış bulunuyorum.

Şimdi, o dönemde yani 91 sonunda ve 92 yılında Türkiye Cumhuriyeti, Türki devletler olarak adlandırdığımız ülkelerin hemen hepsiyle ilgilendi. Bir bölümüne kredi verdi, bir bölümüne ise hibe buldu. Ben o günün Maliye ve Gümrük Bakanım. Ben şahsen Nahçıvan'a gidip rahmetli Haydar Aliyev'le uzun uzun konuştuğumuzu ve kaldığımızı hatırlıyorum. Onun dışında birçok ülkeye de verildi ama bu yeterli bir düzeyde miydi? Gayet tabii, o gün Türkiye'nin imkânları dâhilinde verilmişti ama "Yardım edilmedi, verilmedi?" diye bir şey yok. Zaman zaman...

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Strateji yoktu Sayın Bakanım.

SÜMER ORAL (Manisa) - Hayır, vardı. Babanız da çok iyi bu işlerin içerisindeydi, yapan kadroda.

Şimdi, ayrıca zaman zaman gene bugün de ifade edildi: "Türkiye borç alan ülkeydi, borç veren ülke haline geldi." Bu da tam doğru değil. O zaman da hibe olarak da kredi olarak da borç verilmiştir ve hâlen IMF'ye verilen 5 milyon dolarlık da bir hibe veya borç değildir, bir bakıma bir mevduattır. Citibanktan alınır, oraya verilir. Hatta Citibanktan alınan faizin daha üstünde bir faizle alınır. Kaldı ki, daha da verilmiş falan ortada bir şey yok. Bunu ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Üstün.

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) - Sayın Bakanım, ben "Hiçbir şey yapılmadı." anlamında söylemedim.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Avrupa'da Türk cumhuriyetlerine yönelik yatırımların koordine edilmesi için bir banka dahi oluşturulmuştu.

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) - Ama ülkenin şartları öyleydi. Ben "Siz bakan olarak bir şey yapmadınız." demiyorum ama 20 milyon dolar krediler verildi. Ben biliyorum onları ama o değildi. Ben son söz şunu söylemiştim: "Keşke bugünkü siyasi ve bugünkü ekonomik şartlarımız olsaydı Sovyetler Birliğinin dağıldığı dönemde, Türk cumhuriyetleriyle ilgilenmemiz açısından..."

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Üstün.

Sayın Yeniçeri, süreniz beş dakika.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) - Çok sabrettim, çok teşekkür ediyorum

Sayın Bakan, Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; şimdi bu Komisyonun burada bir övgü ya da sövgü, bir methiyelerle gökyüzüne çıkarmak ya da yerin dibine batırmak mantığı doğru bir mantık değil. Burada yapılması gereken şey şu: Türkiye gerek dış işlerinde gerekse işte bu önümüze gelen sorunlar bakımından çok ciddi bir kırılma noktasından

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 61

geçiyor, bunu görmek gerekiyor. Yani Suriye’de olanlar, İran ilişkileri, Amerika Birleşik Devletleri’nin bölgeyle ilişkileri, Amerika Birleşik Devletleri’nde seçimlerin sonuçlanması; önümüzde çok ciddi sorunlar var. Bu sorunlara hem Hükûmete ne katkı sağlayabiliriz analizlerinin geliştirilmesi, daha da derinleştirilmesi yahut da göremedikleri, gözden kaçırdıklarını ortaya koyarak, bu ülke hepimizin olduğuna göre, bu ülkenin çıkarlarını maksimum noktaya taşımanın bir yolunu, yöntemini açmamız lazım yani bir katkı sağlamamız lazım. Aksi takdirde, birbirimize siyaseten birtakım laflar edebiliriz, pozitif ya da negatif anlamda her şey konuşulabilir ama o doğru bir şey değil.

Ben, şimdi kısaca görüşlerimi söylemek istiyorum. Taa bundan iki bin beş yüzyıl önce Santuza’nun söylediği bir sözü hatırlatarak başlıyorum, o diyor ki: “Zafer, yüz muharebe yapıp yüz muharebeyi kullanmakla sağlanan değildir, gerçek zafer savaşa girmeden düşmana diz çöktürmektir.”

Eğer savaşa girmeden düşmana diz çöktürebiliyorsanız -ki, bu diplomasidir, bunun adına diplomasi denir, cümleler farklı şekilde ifade edilebilir ama- bu yolla bir zafer elde edebilirsiniz.

Bir ikincisi de bu, Adalet ve Kalkınma Partisi yani Hükûmet yanlısı, iktidar yanlısı arkadaşlara bir şey söyleyeyim. Biz 2002’den 2012 yılına kadar...

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Yanlısı değil, iktidarız.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) - On sene geçti aradan yani on yaşındaki çocuk geldi yirmi yaşına, askerliğini yaptı, dönecek neredeyse. Yani balyoz gibi yaptığınızı milletin kafasına vurmayın. Elbette yapmak zorundasınız. Dışişleri Bakanı da elbette hizmet edecek, ülkenin Dışişleri Bakanı. Dolayısıyla, buna mecbursunuz.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Yaptıklarımızı da söyle.

SADIK BADAĞ (Antalya) – Görmezden gelme.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Bu normal, doğal bir şey. Bunun üzerinde bir şey yapıyorsanız konuşacaksınız.

Şimdi, ne yaptınız, ne yapmadınız söyleyeceğim.

Komşusuna düşman, düşmana komşu bir politika izliyorsunuz. Yanlıştır, külliye reddedilmelidir. Üzerine basarak söylüyorum, bir daha söylüyorum: Komşuya düşman, düşmana komşu bir politika izleniyor. Görüntü bu, fenomen bu, olay bu, olgu bu. Bunu bir defa görelim; bir.

İkincisi, komşusuna düşman, düşmana komşu bir strateji hem ahlaki değil hem de stratejik değil. Biz herhangi bir yerde, herhangi bir grubun veya herhangi bir sınıfın veya herhangi bir etnik yapının ya da herhangi bir mezhep yapısının savunuculuğunu üstlenirsek otomatik olarak onun karşısındakilerin ister istemez nefretini ve negatif duygularını kurumsallaştırırız. Hükûmet gelir hükûmet geçer ama bizim kurduğumuz bu olumsuz ilişkiler süreç itibarıyla bizim bundan sonraki ilişkilerimizi yıllarca etkiler. Bundan şiddetli bir şekilde kaçmak gerekir. Yani Türkiye’nin asla komşularıyla kalıcı düşmanlığa neden olacak provokasyonların, aktiviteasyonların içerisine girmemesi gerekiyor.

Süreç odaklı değil sonuç odaklı bir siyaset esas olmalıdır. Esas olan sonuç almaktır. Bunun da bir zamanı ve o zamana dayalı bir şekilde gerçekleşmesi gerekir. Efendim, biz falanca gün şu kadar ilişki kurduk, şu dönem içerisinde de şu kadar doğru ya da yanlış temaslar yürüttük.” Sonuç, meydana gelen yapı Türkiye’ye aykırı ve Türkiye’ye olumlu bir sonuç üretmeyecek bir durum ortaya çıkarmış. Demek ki, biz neyi hedefliyoruz; önce onu belirleyelim. Hedeflediğimiz nokta hangi araçlarla yerine getirilecektir? Sonra onu koyalım. Ondan sonra da buna göre de bir siyasi hareket içerisine girelim fakat biz öyle yapmıyoruz. Gün bulup gün sorun çözebilen bir politik tavır içerisine giriyoruz. Türkiye’nin terör politikasından tutun, Türkiye’nin Irak politikası, Türkiye’nin İsrail politikası...

BAŞKAN – Konuşmanızı tamamlayabilir misiniz Sayın Yeniçeri.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) - Türkiye’nin İran politikası, bugün, olgu temelli bir politika hâline gelmiştir, sonuç temelli bir politika değildir.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) - Sayın Başkan, Allah rızası için, şurada cümlelerimizi tamamlayalım, Sayın Bakanı bulmuşuz hazır, söyleyeceklerimizi söyleyelim. Yoksa, basın toplantısında söylüyoruz, onlar da yarım yamalak gidiyor, tam gitmiyor, şurada söyleyelim.

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Sayın Başkanım, Özcan Hoca’ya benden bir dakika verin.

BAŞKAN – Hayır efendim, niye sizden bir dakika vereyim? O yetki bende. Lütfen...

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Yetkinizi pozitif anlamda kullanalım.

BAŞKAN – Sizin samimiyetinize istinaden iki dakika süre veriyorum efendim.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Çok teşekkür ediyorum.

Efendim, bakın, Türkiye -İran’la- bundan üç buçuk yıl önce bir nükleer takas için Brezilya Devlet Başkanı Luna’yla beraber Sayın Başbakan Erdoğan Tahran’da görüşmeler yürütüyor idi. Bugün, Türkiye-İran ilişkileri belki de tarihinin en olumsuz noktasına gelmiş durumda. Şu anda, bizim Kürecik’e kurdurduğumuz füze kalkanını siz adına ne dersiniz ne deyin İran tehdit olarak algılıyor ve dolayısıyla da İran Türkiye’ye yönelik olarak teröre koymuş olduğu blokajı da bu anlamda kaldırmıştır ve hiç kimsenin kuşkusu olmasın ki, Şemdinli olayları bunun yansımasıdır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 62

Şimdi, bir başka olay: Biz, Suriye ile İsrail arasında arabuluculuk yaptık uzunca yıllar. Bundan yine üç buçuk sene önce o zamanın İsrail Başbakanıyla Suriyeli yetkililer Ankara'da veya İstanbul'da toplanıyorlardı, bugün hem Suriye'yle hem İsrail'le...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Kim yapmıştı onu? Hükümet, biz.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Hayır, Hükümet yapıyordu yani Sayın Başbakan, evet, siz yapıyordunuz. Yani hem onu yapıyorsunuz hem de öbürünü yapıyorsunuz yani onu söyleyeceğim de bu çelişkinin bir açığa çıkması gerekiyor.

Öyle bir duruma geldik ki, arabulucu olduğumuz iki ülkeyle de aramızı bozduk ve her ikisiyle de neredeyse savaşın eşiğine geldik. Birisi Mavi Marmara'da yurttaşlarımızı katletti, birisi de uçagımızı düşürdü.

BAŞKAN – Sayın Yeniçeri, çok teşekkür ediyorum.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – O zaman, cümleyi hemen bitireyim başlayayım.

Şimdi, sunu söylüyorum: Bugün, çok net, Sayın Dışişleri Bakanı bütün milletin gözü sizin üzerinizde, alkışlar sizi aldatmasın, millet çok büyük kaygı içerisinde dış politikada. Bu dış politika çıkmaz sokaktır. Çok net söylüyorum, hem Suriye hem İran hem Irak politikası bir mezhepsel politikaya dönüştü. Bir an evvel bunları gözden geçirin.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Şimşek, süreniz beş dakika.

Buyurun.

CEMALETTİN ŞİMŞEK (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, sayın Bakanım, komisyonumuzun çok değerli üyeleri, milletvekili arkadaşlarım ve Bakanlık bürokratları; burada, elbette ki, Dışişleri Bakanlığı bütçesi konuşulurken Dışişleri Bakanlığının politikaları da gündeme gelecek ve eleştirel manada yahut da iyi manada yapılan şeylerden burada bahsedilecektir.

Ben sözlerime başlarken şunu ifade edeyim öncelikle: Şöyle bir ümide kapılmışız, biz sanki bölgesinde lider ülke olmuşuz ve bölgede bizim söylediğimiz her şey artık dinlenir hâle gelmiş ve hakikaten çok etkin bir ülke olmuşuz iması ve imajı Sayın Bakan tarafından yeni politikalarla anlatılıyor ama Dışişleri politikalarına bakıldığında böyle bir şeyin olmadığını görüyoruz. Bir defa, bu pencereden bakmamız lazım.

Nasıl görüyoruz? Bizim yıllardır süren en önemli meselemiz ne? Kıbrıs meselesi. Hiç konuşmuyoruz bunu. Suriye'yle uğraşyoruz orada. Kıbrıs meselesinde bir adım ileriye gidebildik mi? Bir şeyler yapılabildi mi? Madem lider ülke olduk, sözümüz dinleniyor, Avrupa bizi dinliyor, herkes bizi dinliyor orada niye bir kazanımımız yok, en ufak bir şeyimiz yok? Yunanistan'la 12 mil meselesini çözebildik mi? Bizim önemli meselelerimiz bunlar. Suriye gündeme geliyor, hiç ilgisi bizimle... Elbette ki, bir devlet, bir komşu devlet olarak ilgimiz, alakamız var ama bu derece, son derece, üstelik de orada kan akıtmayı artıracak derecede müdahale etmemiz... Bizim müdahalemizden orada kan artıyor Sayın Bakanım, azalmadı yani biz orada müdahale ettiğimizde oradaki akan kan azalmıyor, akan kandan biz de sorumluyuz. Bunu ifade edeyim.

Ermeni meselesi, Ermeni politikası, işte protokoller imzalandı. Bir adım ileriye bir şey yapabildik mi? Yok. Irak'la aramız iyi mi? Yani nasıl lider ülke olduk biz? Nasıl bir iddia bu? Ben bunu anlamakta zorluk çekiyorum.

Arap Baharı, Suriye meselesi üzerinden bir politika götürülmeye çalışılıyor ama orada da bizim irademiz yok. Orada da uluslararası güçler ne diyorsa onları yapıyoruz her zamanki gibi, biz onların arkasından gidiyoruz. Suriye'de önce atladık gibi oldu ama bu da bize büyük bir şey olarak geriye döndü. Arkamıza bakıyoruz kimse yok, NATO sahip çıkmıyor, siz hele bakın diyor... Yani ben bu dış politika lider ülke yaptı bizi diyebilmek için bir tarafında bir şey göremiyorum. Bizim esas sorunlarımız bunlar. Bunları halledebilirsek...

Komşularımızla sıfır sorun elbette hedef olmalı, bu iyi bir şey ama sıfır sorun olması için bunun tarafı var, karşı tarafı var. Sıfır sorun sizin elinizde değil Sayın Bakan. 12 mili Yunanistan'a verirsiniz, sıfır sorun olur, başka bir sorunumuz olmaz. Verebilir miyiz onu? Veremiyoruz. Ermeni meselesinde Ağrı Dağı'nın neresini istiyorlarsa, neyi istiyorlarsa verirse sorun sıfır olur. Başka sorun sıfır olur mu? Uluslararası ilişkilerde sıfır sorun olsa bile sıfır sorun çok iddialı bir iştir, yapılması güç olan bir iştir.

Bunun dışında, şimdi, anlaşılmaz bir şekilde Suriye'yle kendimizi ya da buna paralel olarak Rusya'yla da aramızı açacak şekilde bir uçak indirme meselesi var. Uçağı indirdik, arattık, hâlâ kamuoyu bile içinden ne çıktığını, savaş malzemesi olup olmadığını bilmiyor. Rusya diyor ki: "Türkiye açıklamalı bu uçaktan ne çıktığını."

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Ama "Türkiye, indirmekle haklı." da diyor.

CEMALETTİN ŞİMŞEK (Samsun) – Ben haklı oldu dediğine rastlamadım Sayın Bakanım.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Lavrov dedi.

CEMALETTİN ŞİMŞEK (Samsun) – Rastlamadım.

Bunları konuşmamız lazım değerli arkadaşlar. Yani elbette Türkiye büyük ülkedir, büyük bir ülkedir ama haddimizi de bilerek politikaları izlememiz gerektiğini düşünüyorum ve uluslararası ilişkilerde duygusallık yoktur, radikal... Sizin gücünüzü herkes tespit etmiştir, ne yaparsanız yapın, nasıl üzerine yaklaşsanız yaklaşın onlar bildiklerini okurlar. Ancak siz gücünüz oranında bir şeyler alabilirsiniz karşıdan. Gücünüz varsa verirler size. Duygusallıkla, dostlukla, arkadaşlıkla...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 63

Bir zaman, Sayın Başbakan Avrupa Birliği konusunda bunu yaptı 2002'de ilk daha Başbakan da olmamıştı o zaman, atladı "Zapataro benim Medeniyetler Eş başkanım..." Dış politikanın duygusallıkla olmayacağını anlatmaya çalışıyorum.

"İtalyan Başbakanı benim dostum." vesaire... Bu dostluklarla bu dış politika maalesef çözülemez diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Aydemir, buyurun lütfen.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, Çok Değerli Bakanım, çok değerli milletvekili arkadaşlarım, çok değerli bürokratlarımız, basınımızın çok değerli temsilcileri; ben de hepinizi saygıyla, sevgiyle, muhabbetle selamlıyorum.

Ben sözlerime önce bir teşekkürle başlamak istiyorum. Öncelikle tabii ki, Genel Başkanımız, Başbakanımıza teşekkür ediyorum çünkü Çok Değerli Hocamı akademisyenlikten siyasete kazandırdı yani Değerli Hocamızdan sadece öğrencileri faydalanıyordu öğretim üyeliği döneminde ama hamdolsun, Başbakanımız sayesinde, Genel Başkanımız sayesinde şimdi bütün Türkiye... Hakikaten Türkiye kazanıyor sizinle birlikte, yetmiyor, dünya sizinle birlikte iyi şeyler kazanıyor Sayın Bakanım. Bundan dolayı, sizlere ve Çok Değerli Başbakanıma özellikle teşekkürü bir borç biliyorum.

Değerli arkadaşlar, dış politikada bu zamana kadar görülmemiş olumlu gelişmeler yaşıyoruz. Dış politikada her alanda artık etkili ve yetkili konuma kavuşuyoruz. AK PARTİ'nin iktidara geldiği 2002'de dibe vuran dış itibarımız ilk dört yılda baş döndüren bir performans ile hızlı yükselişe geçti. İkinci dört yılda ise ülkemiz diklenmeden dik duran, en itibarlı ülke olarak kabul ettirildi. Yani Türkiye'yi dünyada bilinen, tanınan ve konuşulan, Türkiye'yi izlenen, Türkiye'yi saygı duyulan bir ülke hâline getirdik. Gündemi belirlenen bir ülke olmaktan çıkarıp dünyada gündemi belirleyen bir ülke hâline getirdik yani Türkiye'nin itibarını her alanda artırdık. Türkiye'yi dünyadaki belli başlı problemlere çözüm aranan uluslararası toplantıların merkezlerinden biri hâline getirdik yani Türkiye'nin her platformda hakemliğine başvurulur duruma geldi.

Değerli arkadaşlar, burada bir örnek vermek istiyorum. Bizim bölgemizde bir şirket var -Türkiye'nin itibarı konusunda söylemek istiyorum- şirketin ismini vermeyeceğim. Şirketin bize söylediği, Çok Değerli Milletvekili Arkadaşım Recai Bey de bilir, o şirketi Erkan Bey de Çok Değerli Bakanımız da bilirler, "Türkiye'de AK PARTİ iktidarından sonra şirketimizin yapmış olduğu ihracatlarda bir gün yurt dışından ülke temsilcileri yanımıza geldiler, dediler ki: 'Biz sizden ürün almak istiyoruz.' 'Biz zaten sizin ülkeye ürün veriyoruz kardeşim yani bizim ürünlerimiz sizin ülkede satılıyor.' 'Nerede satılıyor?' demiş. 'Ambalajı göstermiş, ambalajın üzerindeki Türk Bayrağı'nı göstermiş, küçük bir Türk Bayrağı. 'Biz bunu böyle istemiyoruz.' demiş. 'Ya ne istiyorsunuz?' 'Bundan sonra ambalajın üzerinde çok büyük bayrak olacak çünkü bizim halkımız artık Türkiye'nin ürünlerini yemek istiyor.'

Değerli arkadaşlar, olayları değerlendirirken, bu gerçek bir olay -Erkan Ağabey de Çok Değerli Bakanımız da şirketi tanıyorlar- halk bazında olayları değerlendirmek lazım. Uluslararası halkın da komşularımız halkının da nabzını tutmasını bilmemiz lazım, nabzını tutmamız lazım.

Değerli arkadaşlar, ülkemizin yakın çevresi dünya barış ve istikrarını etkileyen ve uluslararası toplumun gündeminde geniş yer tutan sıcak çatışmalar ve donmuş krizlerle çevrilidir. Bölgemizde ve ötesinde çeşitli ihtilaflar ve değişim süreçleri aynı anda devam etmektedir. Dışişleri Bakanlığımız, böyle bir ortamda çok boyutlu, proaktif, yapıcı ve geleceğe dönük bir dış politika izlemektedir, hem yakın bölgemizde hem de daha geniş bir coğrafyada güvenlik, istikrar ve refahın gelişmesine katkı sağlamaktadır.

Bu çerçevede, ülke, bölge veya sorun ayrımı yapmaksızın hem kendi bölgemizde hem de uzak coğrafyalarda siyasi diyalogun, herkes için güvenlik hakkının, bölgesel sahiplenmenin, tamamlayıcılığın ve kültürel uyum ve hoşgörünün kök salması için çaba sarf etmektedir. Kriz odaklı değil çözüm odaklı vizyoner yaklaşımlar ortaya koyarak, bunları mümkün olan en etkin biçimde uygulamaktadır.

Değerli arkadaşlar, Türkiye son yüz elli yılın en büyük restorasyonunu gerçekleştirmiştir. Bilinmesi gereken önemli konulardan bir tanesi de kıyamete kadar sadece adaleti ve hakkı savunan bir millet olacağız inşallah. Türkiye, bunun adımlarını atmıştır yani hakkı üstün tutan, kuvveti üstün değil hakkı üstün tutan bir yönetim anlayışıyla inşallah hizmetimize devam edeceğiz. Bugün, dünya Türkiye'yle gurur duyuyor. Bugün Somali'de açlık, sıkıntı varsa Somaliler önce Anadolu'ya yüzünü çeviriyor.

Evet değerli arkadaşlar, Türkiye, bugün artık dünyaya yardım elini uzatan ülke konumuna gelmiştir, yardım alan değil, yardıma ihtiyaç duyan kim varsa dünyanın neresinde olursa olsun Türkiye, bugün, oralara yetişmek için çaba sarf etmektedir, o halkın mağduriyetini gidermek için çaba sarf etmektedir. Türkiye, bugün hiçbir zaman zalimin yanında yer almamıştır, almayacaktır da. Türkiye, her zaman mağdurun yanında, mazlumun yanında yer alacaktır. Tek başına kalsa dahi bu felsefesinden, düşüncesinden vazgeçmeyecektir. Bunları bu şekilde değerlendirmek lazım.

Değerli arkadaşlar, Somali'ye yardım için ilk inen bizim Türk uçağımız olmuştur. Arakan'a biz gittik, oradaki zulme, vahşete bizler şahit olduk. Oradaki Müslüman kardeşlerimizin yaralarını biz sardık ve onların da tek umudu biz olduk. Libya'da biz vardık, Filistin'de, Bosna-Hersek'te, Afganistan'ta, Pakistan'da biz vardık. Bir sıkıntı varsa dönüp bu kardeşlerimiz Anadolu'ya bakıyorlar. Suriye'de yaşanan vahşette Suriyeli kardeşlerimize biz kucak açtık.

Değerli arkadaşlar, bakınız, az önce çok değerli hocalarımız da konuşmacılarımız da söylediler, Türkiye Suriye'yle ortak Bakanlar Kurulu toplantıları yaptı. Türkiye Suriye'yle İsrail'in arasındaki anlaşmazlıkları gidermek için

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 64

toplantılar yaptı. Bunu kim yaptı? Bunu yine bizim Hükümetimiz yaptı. Ama ne yaptık? Suriye'de gelinen noktaya kadar biz elimizden gelen bütün çabayı sarf ettik. Niye? Esed'e dedik ki: "Halkına zulmetme, demokratik bir yaklaşımla halkına yaklaş."

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Esat mı Eset mi? Önce onu bir şey yapalım.

RECAİ BERBER (Manisa) – Arapçası Esed, Türkçesi Esat.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – İsim.

Ama gelinen noktada baktığımızda...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ama hangisi?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Değerli arkadaşlar, bakınız, biz ne diyoruz...

RECAİ BERBER (Manisa) – Türkçesi Esat.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Esed veya Esat...

Bir saniye, ben lafımı bitireyim.

Biz ne diyoruz? Biz şunu söylüyoruz değerli arkadaşlar: Zulmü alkışlayamam, zalimi sevemem. Suriye'de bir zalimlik varsa, bir zulüm varsa biz de bunu...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Kim yapıyorsa Allah onu kahretsin!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bizim de bunu alkışlamamız mı gerekiyor, zulmü lanetlememiz mi gerekiyor?

Türkiye'nin yaptığı bugün budur, zulmü lanetliyoruz, zalimi alkışlamıyoruz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Başkasına zalimlik yapmak için de silah verme.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ama Türkiye, bugün artık dünkü Türkiye değildir. Türkiye'nin, bugün, Suriye'de kendi kabuğumuza çekilip de komşularımızda ne olup bitiyor, en son bizim kapımızı çalsınlar "Evet, Suriye'de olay bu şekilde sonuçlandı, siz de artık bundan haberdar olun." denen bir ülke mi olması lazımdır? Biz Suriye'de inisiyatif aldık, evet. Türkiye, artık dünkü Türkiye değildir. Ülkelerin, komşularımızın veya başka bir ülkenin tabii ki, işlerine karışmıyoruz, biz Suriye'de Suriye'yle savaşmak mı istiyoruz? Siz böyle mi anlıyorsunuz?

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Savaşyorsunuz zaten.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Savaşmak isteseydik Türkiye bugün bu noktada olur muydu? Yüz defa savaşırdık ama biz savaştan yana değiliz ama biz zulümden de yana değiliz, hem savaşa hem zulme karşıyız. Bunu kaçıyorsunuz. Biz savaş çığırkanlığı yapsak...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Savaş çığırkanlığı yapıyorsunuz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Savaş çığırkanlığı yapsaydık biz bugün bu noktada olmazdık, Türkiye savaşıyor olurdu.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Yirmi dört saatte Şam'a girecektiniz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yaa, Türkiye'nin gücü vardır, yarım saatte de Şam'a girer, bir saatte de girer. Onu tartışmıyoruz. Onu Genelkurmay Başkanımızla konuşun, Türkiye kaç saatte girer?

Ama arkadaşlar, biz güçlü bir ülkeyseniz barışı ne kadar istiyorsanız o kadar da güçlü ordumuzla savaşa da hazır olmamız lazım. Biz savaşa hazır olduğumuzu gösteriyoruz. Ne yapalım yani? Türkiye, duvarlarını kapatsın, dünkü Türkiye gibi Rusya'yla düşman, Araplar bizi arkadan vurdu, Araplarla düşman, Yunanistan zaten düşmanımız, İstanbul'da gözü var, Avrupa'ya zaten açılmıyoruz, kendi kabuğuna bürünen bir ülke konumuna mı getireceksiniz Türkiye'yi? Bugün, Çok Değerli Bakanımız açıklamalarını yaptılar, dış ticaret hacminden bahsettiler rakamlarla. Türkiye, bu noktayı, kendi evinde, Ankara'da oturarak mı bu dış ticaret hacmini yakaladı? Türkiye gayrisafı millî hasılasını sadece yurt içindeki ürünleriyle ve yurt içinde sattığı rakamlarla mı bu rakamlara getirdik ürünlerimizi? Türkiye dışa açılmıştır. Türkiye, kabuğunu kırmıştır. Türkiye'de, bakınız, artık Libya halkı, bütün dünyada... Afrika'yı da bırakalım, dünya artık Türkiye'nin adaletine güvenir duruma gelmiştir "Eğer Türkiye söylüyorsa doğru söylüyor." denen bir duruma gelmiştir.

Bundan dolayı, biz tabii ki, Çok Değerli Dışişleri Bakanımızı, Hükümetimizi huzurunuzda bir kez daha tebrik ve teşekkür ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Bir teşekkür için size iki dakika süre vereyim.

Buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Değerli arkadaşlar, Türk dış politikası AK PARTİ iktidarı ve Sayın Bakanımızın yönetimiyle yeni bir ufuk kazanmış, etkin ve aktif bir dış politikayla dış politika açımız 360 dereceye çıkarılmıştır. Artık dünyanın üçte 1'iyle karşılıklı olarak vizeler kaldırılmıştır. Bunlar başarıdır. Bunlardan rahatsız olmamız lazım. Bundan dolayı, Çok Değerli Bakanımızı tebrik etmemiz lazım. Vizeleri kaldırıyoruz, bir tane çok değerli arkadaşım bundan bahsetmiyor yani bence bunlar devrim niteliğinde olaylardır arkadaşlar.

Ben 2013 yılı bütçemizin hayırlı olmasını dilerken, bir de Sayın Bakanım, biz seçim bölgemize sık sık giden arkadaşlarımız, gittiğimiz her yerde -bunu açık yüreklilikle söylüyorum değerli arkadaşlar- bakınız, Sayın Bakanım, size karşı halkımızın teveccühü çok büyük, duaları sizinle, size çok selamları var ve onlar adına da teşekkür ediyorum.

2013 yılı bütçemizin hayırlı olmasını temenni ediyor, hepinize saygılar sunuyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 65

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Aydemir.

Son konuşmacımız Sayın Aslanoğlu.

Buyurun lütfen.

Süreniz on dakika.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) - Sayın Başkan, çok değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakan, Dışişlerinin çok değerli bürokratları, değerli basın; hepinize saygılar sunarım.

Önce, nerede mazlum varsa, nerede mağdur varsa insansa, eğer insan evladiysa mağdudur, mazlumun yanında yer almak bir insanın temel görevidir. Buna hiçbirimiz ne itiraz eder ve bizim insanlık anlayışımız da budur.

Şimdi, siz dediniz: "Libya'da biz vardık." Değil mi?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Evet.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Doğrudur. Para vererek de üstelik; doğru mu? 300 milyon dolar yardım ederek de.

Ben şimdi Sayın Bakana soruyorum...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) - Geri ödendi.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Olabilir.

Birileri Libya'da bir şekilde Kaddafi'nin devrilmesine yardım ediyor, Türkiye de buna yardım etti. Kaddafi zalimdi diyelim. Kim zalimlik yapıyorsa lanet olsun! Ama Kaddafi'den sonra zalimlik bitti mi? Şimdi millet birbirine düştü. Bakın, gidin Libya'ya, paramparça oldu. Libya'nın bundan böyle devlet olmasına olanak yok.

Sayın Bakanım, Libya'da bir mücadele verdiniz. Peki, Türk müteahhitlerinin Libya'dan 1 milyar dolar alacağı var, bir gün kılınız kıpırdadı mı? Kesinlikle, bu insanların bir gün... Libya petrol ihraç eder... Fransa, ne kadar para aldı, diğer ülkeler Libya'dan ne kadar para aldı? 1 milyar dolar...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bizim farkımız bu.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hangi farkınız?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Biz insani amaçla gittik, onlar para için gittiler.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hangi, kardeşim? O zaman onlarla ortak olma.

BAŞKAN – Lütfen Sayın Aslanoğlu.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Onlarla ortak oldun. Onlarla ortak yaptın bu işi.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Biz insan hakları için ortak olduk.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Onlarla ortak yaptın. Yaptığın ortaklıklar menfaatini alıp gidiyor, ben menfaat edinelim demiyorum, Türkiye'nin önemli bir geliriydi, Türk müteahhitlerinin 1 milyar dolar alacağı var orada. Kılınız kıpırdamadı. Sadece Sayın Zafer Çağlayan bu konuda çok büyük mücadele verdi.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Kılımız kıpırdadı mı?

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Kardeşim, ben söylüyorum. Yalan mı söyleyeyim?

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Kılımız kıpırdamadı, Zafer Çağlayan şey verdi.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Söylüyorum kardeşim ya! Ben olanı söylüyorum.

BAŞKAN – Lütfen, arkadaşlar...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Dışişleri Bakanı, birinci derecede oraya yardım eden, birinci derecede olayların içinde olmasına rağmen, bu işin de...

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Zafer Çağlayan kimin bakanı? Konuşuyorlar işte.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Baştopçu, ben boş konuşmam.

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu, lütfen...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Birinci derecede olmasına rağmen, Sayın Çağlayan'a yeterince yardımcı olmadı, yardım ettiği gibi.

Eğer 1 milyar dolar alacağı varsa bu ülkenin buna önce sizin sahip çıkmanız lazım.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Alırız, alırız...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Nerede? Bir yıl geçti. İnsanlar perişan, insanlar iflas ediyor Sayın Baştopçu.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Yavaş yavaş olacak bu işler.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Arkadaşlar, mazlum, tamam; mağdur, tamam; yardım ettiniz, tamam. Ondan sonra, bu ülkenin menfaati için hiçbir şeyde yoksunuz. Gene söylüyorum. Daha önceki yıllarda herhangi bir ülkede sorun olduğu zaman o ülkede petrol mü var, ne varsa alınır, buradaki alacaklıların parası ödenirdi. Irak savaşı sırasında Hükümet bir karar aldı, Irak alacaklılarının hepsine Eximbank'tan para verdiler, daha sonra Irak'la hesaplaştılar yani ben bunu söylüyorum. Ben bir yere gidiyorsam, yardım ediyorsam, insani boyutu başka ama bir tarafta da ben mağdur oluyorsam, birileri de alıp götürüyorsa, Sarkozy malı götürüyorsa Sayın Bakana ben bunu söylerim; bir.

İki: Vize dediniz. Şurada, bugünkü Hürriyet'in İnternet sayfasına girerseniz "Sizden vize istediğimiz için memnun olmalısınız." diye bir başlık var şu anda, bakın. Bunu söyleyen Avrupa...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 66

RECAİ BERBER (Manisa) – Merkel'den başkası değildir.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hayır, hayır. İngiliz ve şu an Hürriyet'in İnternet sayfasında.

BAŞKAN – Ne demiş?

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Söylüyorum. Çok uzun, bir mahkemenin şeyi, Avrupa Adalet Divanında İngiliz ve Yunan temsilciler, bir kere de Alman avukat yani ikisi en son şunu söylemiş: "Türkler, biz sizden vize istediğimiz için memnun olmalısınız."

Tabii, belirli ülkelerde vize kolaylığı olmadı demiyorum, emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Bir Rusya'da, bir Ukrayna'da... Ama Türkiye'nin, insanlarımızın direkt, birebir ilişkisi olduğu, çoluk çocuğun olduğu yani şimdi siz... Rusya'ya iş adamı dışında kaç kişi gidip orada evladı yok, çocuğu... İşçi kardeşlerimizin belki annesi babası var, onlar gidiyor, çalışan işçilerimiz yani bir ülke vizenin kalkması bir şey doldurmalı, dolduracak ülke olmalı.

ALİ BOĞA (Muğla) – Ticareti patlatacak Rusya'yla. İş adamları sabah gidecek akşam dönecek.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Bir şey demiyorum ona. Ben onu söyledim Ali Bey ama benim en çok ilişkimin olduğu Avrupa Birliği. Batsın bu Avrupa Birliği Sayın Bakan! Böyle bir Avrupa Birliği, Türkiye'yi kabul etmeyen - aynısını söylüyorum- Türkiye'yi oyalayan, hep sorun çıkaran bir Avrupa Birliği eğer olacaksa, bizi almayacaksa batsın bu Avrupa Birliği! Aynen söylüyorum, batsın.

RECAİ BERBER (Manisa) – Bu dualarınızla batacak gibi.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Batsın kardeşim.

Eğer demokrasiye inanıyorsa, demokrasi diyorsa, insan hakkı diyorsa ahkâm kesmesin. İnsan hakkıysa...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Ama Sayın Loğuşlu "Avrupa'dan niye koptuk?" diye soruyor da.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ben Avrupa Birliğine karşı değilim Sayın Bakanım.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – 2023'ten önce alınmayacağımızı Başbakan söylüyor.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ama beni oyalıyor, böyle hiç bir şeyde, benimle bir tek Gümrük Birliği'yle...

Sayın Bakan, vurun yumruğu siz de. Gümrük Birliği'ne girmişiz, elim kolum bağlı, Avrupa Birliğine hâlâ gireceğim. Beni oyalıyorlar. Beni oyalayan bir Avrupa Birliği batsın. Bunu söylüyorum.

RECAİ BERBER (Manisa) – Batıyor zaten.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Kardeşim, tamam, ama demokrasi havarisi kesilmesin, demokrasi havarisi kesilmesin. Eğer İnsan haklarında kendine iğne batır, göklere çıkıyor, sonra dönüp çuvaldız batıyor, o da seyrediyor, birilerine yardım ediyor. Böyle bir Avrupa Birliği, insan hakkı bilmeyen, terörü ancak kendine haksızlık yapıldığı zaman hisseden, başka ülkeye yapıldığı zaman terörü bilmeyen bir Avrupa Birliği batsın. Bu nedenle, siz Dışişleri... Ben Avrupa Birliği Bakanlığına artık inanmıyorum, bu bakanlık kapatılsın, ancak siz Dışişleri Bakanı olarak, Gümrük ve Ticaret Bakanı, gümrüklerin bağlı olduğu bir bakan olarak...

RECAİ BERBER (Manisa) – Mevlüt Bey, bunlar tutanaklara geçiyor, dikkat edin.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Geçsin, geçsin efendim. Ben her zaman inandığım şeyi söylerim. Gelsin, kime hesap verilecekse hesap da veririm Recai Bey. Ben hesap vermektan de korkmam.

RECAİ BERBER (Manisa) – Hesap anlamında demiyorum.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Bak, yine söylüyorum: Avrupa Birliğine karşı değilim ama böyle beni kandıran, bu ülkeyle böyle çocuk gibi oynayan, bu ülkede sanki böyle demokrasi havarisi kesilen bir Avrupa Birliği batsın diyorum, yine söylüyorum.

Siz Gümrük Birliği'ni artık masaya koyarak, ortaya koyarak...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Ama bize tanınmadan Gümrük Birliği'nin altında kimin imzası var?

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Kimin imzası olursa Sayın Bakan. Ben de hata yaptıysam, bir eksiklik yaptıysam siz yarın yapmayın. Bunu bir Dışişleri Bakanı olarak söylemekten zül duyarım. Eğer siz bugün bir imza attıysanız, bu imza yarın hep iyi olacak diye, hep bu ülkenin hayrına olacak diye bir imza attıysanız... Avrupa Birliğine gireceğiz diye bizi kandırıp Gümrük Birliği'ne aldılar, sen de koşa koşa bu ülkede herkes... Sayın Başbakan da Avrupa Birliğiyle şeye imza attığı zaman bir Dışişleri Bakanı olarak Ankara-Ulus'ta havai fişekler patlattınız gündüz yani ben şimdi yarın, yirmi sene sonra kalkıp sizin aynı deyişle bir Dışişleri Bakanı olarak bunu söylemenizden zül duyuyorum.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) - Telafi ediyoruz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) - Hayır, zül duyuyorum.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Sayın Bakan öyle anladığınız gibi...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hayır, hayır. Ben ne söylediğini anladım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 67

Kimin imzası? Kimin imzası olursa olsun, sizin de yarın bir imzanız olursa eğer ülkenin o günkü koşulları buna gerek duyuyorsa ben bu lafı söylemem Sayın Bakan. Yani ben bir Dışişleri Bakanı olarak bu lafı etmezdim çünkü Dışişleri devamlılıktır. Dışişlerinde o gün görev yapan arkadaşlar... Yani o gün Sayın Baykal'ın imza attığını söylüyorsanız, evet, Sayın Baykal imza atmıştır, Dışişleri Bakanıydı. O günkü ülkenin menfaati buydu. O gün görev yapan Dışişleri bürokratları bu ülkenin menfaati için bunu yapmışlar Sayın Bakan ama bunu hatırlatmanızdan...

Şimdi yiğit derim size, çıkın, yumruğu vurun. "Bizi Gümrük Birliği'ne aldınız, Avrupa'ya almıyorsunuz, bizi Gümrük Birliği'nden ayırın." diyebiliyor musunuz? Diyebiliyor musunuz? Yiğit misiniz!

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Ne kadar cevap verdik ya! Mevlüt Kardeşim, Allah aşkına ya!

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hayır, hayır, Muzaffer Ağabey...

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Yalvarıyor muyuz? "Kendiniz bilirsiniz." diyoruz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Bizi soymasınlar, bizi kullanmasınlar, üçüncü ülkelere karşı elimi kolum -şimdi gene zincir takacağım Muzaffer Ağabey- bağlamasınlar.

Öyle değil mi Sayın Bakanım?

Müteahhitler konusunda, Sayın Bakan, bu insanlar bir daha müteahhitlik yapamayacak. Türkiye'ye şu anda 20 milyar dolar yurt dışında müteahhitlerimiz çil çil para getiriyorlar.

RECAİ BERBER (Manisa) – 28 milyar dolar.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – 28 milyar dolar. Yazıktır, günahtır.

Şimdi, gelelim Putin'e. Herhâlde Putin'den hiç bahsedilmedi bugün.

Niye gelmiyor bu adam? Ne yaptınız? Niçin gelmiyor?

RECAİ BERBER (Manisa) – Geliyor.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hayır, Suriye konusunda acaba Putin'le ters mi düştünüz? Putin'in, başından beri Suriye'nin özgür iradesine taraf olmanız... Taraf oldunuz Sayın Bakanım. Ben yine söylüyorum. Kim zalimse Allah belasını versin! Saddam'sa Saddam, Kaddafi'ye Kaddafi, Esat'sa Esat.

Sayın Bakanım, arkadaşlarımız söyledi, siz -ne Irak ne Suriye ne Mısır ne Libya- artık üniter bir devlet göremezsiniz burada. Bu ülkeler artık ülke olamaz. Bu ülkeler kabile devleti olurlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Toparlıyorum efendim.

İnsanları kırdınız, kırıldı. Menfaat çeteleri oluştu bu ülkelerde. Menfaat çeteleri artık kendi menfaatlerini koruyor.

Artık burada bir üniter devlet yapısını göremezsiniz Sayın Bakan. Ben bu dört ülkede, Tunus'u bilmiyorum, ama bu dört ülkede artık üniter devlet olamaz. Hep birileri ve...

Bugün Irak'ta kiminle konuşuyorsunuz? Nasıl konuşuyorsunuz? Konuşamıyorsunuz kimseyle. Hiç kimseyle konuşamıyoruz.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Hepsıyla konuşuyoruz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) - Ama bir işe yaramıyor, herkes bir tarafa çekiyor Sayın Bakan.

Bugün Irak'taki müteahhitler, Irak'ta iş yapanların hiçbirisi artık Irak'a giremiyor çünkü Türk bankaları artık Irak'ta hiçbir iş yapamıyor.

RECAİ BERBER (Manisa) – Güneyinde bile, Basra'da bile var.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) - Sayın Bakan, Kürecik'te...

Ben çok samimi bir adamım, her şeyi söylerim. Haa, şunu da söyleyeyim: Bir teşekkür. Ben mesleğim gereği 30 kere Libya'ya gittim, en az 20 kez o zamanın Sovyet Rusyası'na gittim. O zaman, bir Mustafa Aşulay'ı gördüm, Dışişleri mensubu, büyükelçiydi. O zaman, bir Volkan Bozkır değil Volkan Vural'ı gördüm. Ben bu adamların önünde saygıyla eğiliyorum. O adamların... Pardon, adam demeyeyim, özür diliyorum. O günkü o büyükelçilerimin hakikaten o günün koşullarında verdiği mücadelenin önünde şapka çıkarıyorum. Aynen söylüyorum, Şikago'da -şu an ismini hatırlamıyorum- bir Başkonsolos var...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Fatih...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Bilmiyorum, kızım rahatsız. Bayramda Şikago'ya gitmiş. Adamın duyarlılığına bak. Kızımı aramış, bulamamış orada, Türkiye'yi arıyor "Acaba bir yardım edebilir miyim? Tekrar gelecek misiniz?" diye. Ben bunları da söylemek, teşekkür etmek... Sizin şahsınızda o arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Tamamlayabilir miyiz efendim.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Toparlıyorum.

Kürecik'te, siz Lizbon'a gitmezden önce "Biz füze kalkanına karşıyız." dediniz, Sayın Başbakan... Doğru mu efendim? Lizbon'dan önce "Türkiye'de kurulmaz, Polonya'ya gitsin." dediniz ama bir Lizbon'a gittiniz, her şey değişti. Ondan sonra "Bravo, gelin, Malatya'ya kuracağız." Şimdi, tabii, biz size sipariş vermedik Malatya'ya kurun diye, bize bir faydası yok.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Bir de Sayın Şahin'e sor. Sen İstanbul Milletvekilisin Sayın Aslanoğlu.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Olabilir, herkes konuşur.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 68

BAŞKAN – Lütfen, tamamlayalım efendim.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ama ben gidip orayı ziyaret etmek istiyorum ama oraya giremiyorsam çok üzülürüm. Yani, bu konuda...

Bitiriyorum efendim.

Sayın Bakanım, bakın, Ermenistan'la aranız yok, Azerbaycan'la soğuksunuz, eski samimiyet yok -Millî Takım-Bursa'daki bayrak olayından sonra soğuksunuz, bu düzelmedi hâlâ.

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Çok sıcakız, çok.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hayır efendim, bu düzelmedi.

Ben gerekli bilgileri alıyorum Sayın Ünüvar.

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Ben özet bilgi vereyim.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Yanlış kaynaklardan alıyorsunuz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hiç almıyorum.

İran'la kesinlikle... Siz diyorsunuz ki: "İran'la diyalogumuz çok iyi."

Sayın Bakan, hiçbir ilişkiniz yok.

RECAİ BERBER (Manisa) – İran Türkiye üzerinden şu anda gaz satıyor.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Yok efendim, yok. Soğuk savaş var.

Sonra, Irak'la... Parçalanmış bir Irak. Hiçbir diyalogunuz para etmiyor. Türkiye açısından bir iş almak, iş adamlarımızın oraya rahatça girmeleri konusunda çok büyük sorunlar var. Hiç rahat değil. Suriye öyle, İsrail öyle, Yunanistan öyle. Yani kara sınırlarında hangi ülkeyle diyalogumuz var? Bana söyleyin.

Onun için, eğer bir gün bu ülkelerle iyi diyalogu geliştirmede bize ihtiyaç duyarsanız sonuna kadar yardım etmeye de hazırız.

Ben başarı dileklerimi iletiyorum.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Aslanoğlu.

Sayın Koçer, sizin bir söz talebiniz var.

Buyurun.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) - Sayın Başkanım, ben sizin vasitanızla bir şey sormak istiyorum.

Salonda bulunan Besim Ünsaldı kimdir? Görevi nedir? Öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN – Var mı böyle bir arkadaşımız?

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Var, benim danışmanım.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Dünden beri hakaret tweet'leri devam ediyor. Son attığı tweet: "AKP milletvekilleri tahammülsüz, demokrasi kültüründen yoksun, tek bildikleri hakaret ve seviyesizlik." Sürekli fotoğraf yayınlıyor Plan ve Bütçe Komisyonundan.

Ben, sizin bu konuda uyarı yapmanızı istiyorum.

Dün de ben bunun farkındaydım ama bugün daha fazla, hem fotoğraf hem seviyesiz tweet'ler.

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Kendini tarif etmiş.

BAŞKAN – Burada mı arkadaşımız? (AK PARTİ sıralarından "Arkadaşı bir görelim bakalım" sesleri)

Neyse... Bundan sonra gereken önlemleri alacağız ve arkadaşısı da kınıyoruz.

Sayın Şahin, sizin bir talebiniz var.

Buyurunuz.

HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) - Sayın Başkanım, bugün, burada Dışişleri Bakanımızın çok güzel sunumunu ve değişen dünyada Türkiye'nin aldığı rolü ve üstlendiği rolü çok güzel bir şekilde dinledik.

Sayın Bakanımız çok medeni bir şekilde Türkiye'nin dış politikasını bizlere anlattı, biz de bundan istifade ettik. Fakat kendisine yapılan her türlü haksızlığa rağmen, sabırla da sonuna kadar bütün eleştirileri dinlediler.

Fakat bugün, tabii ben de bu tweet konusuna değinmek istiyorum. Bir arkadaşımız, komisyon üyesi arkadaşımız, ben hakikaten kendisinin de eğitimine, kültürüne ve görgüsüne, şu ana kadar, medeni cesaretine de hayranlığımı ifade etmek istiyorum ama burada attığı tweet'i de sizlere okumak istiyorum Sayın Başkanım izin verirseniz.

Sayın Müslim Sarı, burada bir komisyon üyesine hiç yakışmayacak bir şekilde gündemde olan ve Bakanlığının bütçesini gördüğümüz Sayın Bakanımız hakkında...

BAŞKAN – Böyle bir tweet attınız mı Sayın Sarı?

HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) - Eğer kendisine aitse bu tweet...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Okuyabilir misiniz?

HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) – Sayın Bakanımız hakkında "çapsız" değerlendirmesinde bulunmuş. Eğer bu twitter hesabı kendisine aitse...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Hesap bana ait ama tweet'i ben atmadım.

HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) - böyle bir değerlendirmede bulundular mı?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 69

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) - Sayın Şahin, okuyayım isterseniz, siz bulamadıysanız.

"Plan ve Bütçe Komisyonunda Dışişleri Bakanlığı bütçesini görüşüyoruz. Bakanın çapsizliğini gündeme getirdikçe ciddi tartışmalar yaşanıyor." Saat 16.00'da.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – O twitter hesabı bana ait ama ben atmış değilim tweet'i. Danışmanım atmış olabilir. Ben uyaracağım kendisini.

HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) – Sayın Süreyya Bilgiç Bey, ben tweet'i bulana kadar okudular, çok üzülerek ben de tekrar etmek istiyorum.

"Plan ve Bütçe Komisyonunda Dışişleri Bakanlığı bütçesini görüşüyoruz. Bakanın -burasını çok özür dileyerek ifade etmek istiyorum ama- çapsizliğini gündeme getirdikçe ciddi tartışmalar yaşanıyor."

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Kimin çapsiz olduğu belli.

HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) – Sayın Bakanımızın bütün dünyada gördüğü saygıyı ve ülkemize kazandırdığı değerleri ve saygıyı hep beraber izliyoruz.

Müslim Bey, eğer bu tweet size aitse değerlendirme yapmanızı, eğer değilse de...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hüseyin Bey, cevap verdi.

Özür diliyorum.

"Bana ait ama ben bunu yazmadım, danışmanım yazmış olabilir, benim bilgim yok." diyor. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Bir saniye efendim... Bir saniye Sayın Aslanoğlu...

Sayın Sarı, buyurun lütfen.

CAHİT BAĞCI (Çorum) – Danışmanlarınız gelsin konuşsun o zaman.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – "Gereğini yapacağım." dedi. Bu ne demek?

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Arkadaşlar, bir saniye... Açıklamada bulunuyorum.

Şimdi, komisyon çalışmalarını hep beraber takip ediyoruz. Benim seviyemi, bugüne kadar burada göstermiş olduğum çabaları hepiniz görüyorsunuz.

Sayın Milletvekili Arkadaşım da bunu takdir ettiler. Bu tweet'i atan...

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) - Görüyoruz.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Efendim...

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Görüyoruz, görüyoruz. Seviyenizi görüyoruz.

MUSTAFA BALOĞLU (Konya) – Genel Başkanınızdan size kadar hepinizin seviyesini görüyoruz.

CAHİT BAĞCI (Çorum) – Danışmanı gelsin o zaman.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Böyle konuşursanız ben de başka türlü konuşurum. (AK PARTİ ve CHP sıralarından karşılıklı laf atmalar)

MUSTAFA BALOĞLU (Konya) – Belli!

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar... Bir saniye efendim...

Sayın Sarı, lütfen buyurunuz.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Siz ne zamandan beri komisyon üyesisiniz? Ne zamandan beri komisyon üyesisiniz? Neyi görüyorsunuz?

BAŞKAN – Lütfen Sayın Sarı.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Neyi görüyorsunuz?

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Açık, siz çapsizsiniz.

BAŞKAN – Lütfen Sayın Sarı...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Terbiyesizlik yapmayın.

BAŞKAN – Sayın Sarı...

MÜSLİM SARI (İstanbul) - Burada bir açıklama yapıyorum, saygısızlık yapıyorsunuz hâlâ.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Hepinizin seviyesi bu.

MUSTAFA BALOĞLU (Konya) – Twitter hesabı kimin?

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ne zamandan beri görüyorsun kardeşim!

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Başından beri görüyorum.

BAŞKAN – Mustafa Bey...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Hayret bir şey ya!

BAŞKAN – Sayın Sarı, lütfen buyurunuz.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Siz ne zamandan beri bu komisyondasınız?

BAŞKAN – Sayın Sarı... Sayın Aslanoğlu... (AK PARTİ ve CHP sıralarından karşılıklı laf atmalar.)

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Hayret bir şey ya!

BAŞKAN - Sayın Sarı, lütfen buyurunuz.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Teşekkür ederim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 70

Bizim buradaki seviyemizi ölçecek olan siz değilsiniz, biz kendi seviyemizi biliriz.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Çapı ölçeceksiniz...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Bir saniye... Lütfen...

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Çap ölçeceksiniz, biz seviye ölçmeyeceğiz!

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Başbakanınız ölçüyor çapları zaten.

BAŞKAN – Lütfen Sayın Sarı...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Başbakanız ölçüyor çapları... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Sarı...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Başbakanınız ölçüyor.

BAŞKAN – Sayın Sarı...

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Sakin ol be!

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sen sakin ol!

SALİH KOCA (Eskişehir) – O tweet'i sizin attığınız belli konuşmanızdan.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Nereden belli?

BAŞKAN – Sayın Sarı... Lütfen...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Bakın, ben gayet medeni bir biçimde...

MUSTAFA BALOĞLU (Konya) - Hangi parti milletvekili twitter'de böyle bir şey yazabilir? Bana söyler misiniz.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sizin vekilleriniz ne tweet'ler atıyor ya!

BAŞKAN – Sayın Sarı... Lütfen... Sayın Baloğlu...

MUSTAFA BALOĞLU (Konya) – Adına özür dileyeceksin.

BAŞKAN - Sayın Baloğlu...

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Danışmanın adına özür dileyeceksin!

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Hayır, ben özür dilemeyeceğim.

BAŞKAN – Sayın Baştopçu, lütfen...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sen böyle davranırsan ben özür dilemem.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Özür dileyeceksin!

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Dilemiyorum.

BAŞKAN – Sayın Baştopçu... Sayın Sarı...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Gel, dilet! Özür dilemiyorum. (AK PARTİ ve CHP sıralarından karşılıklı laf atmalar)

Ben, bu noktadan sonra herhangi bir açıklama yapmayı zül görüyorum, açıklamada da bulunmuyorum. (AK PARTİ sıralarından "Altında kaldınız da onun için" sesi)

Hayır, hiç öyle de değil.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Sayın Başkan, açıklamada bulanabilir miyim.

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz Sayın Güneş.

Yapılan iş doğru bir iş değil, Sayın Sarı kendisi de ifade etti.

Benim sizden istirhamım Sayın Sarı, yapılan şey gerçekten çok çirkin bir şey, bu saate kadar Sayın Bakan, bu kadar eleştirilere rağmen, ağzını bir kez açıp sizlerin konuşmalarına müdahale etmedi, hiçbirinize müdahale etmedi. Ne diye düşündü? Yeri ve zamanı gelince cevapları vereceği için hiçbir şekilde böyle bir müdahale girişiminde bulunmadı. Elbette Sayın Bakan, bu soruların hepsine teker teker cevap verecek ama böyle bir tweet'in atılması gerçekten yakışsız bir durum.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ama açıklama yapmaya çalışıyorum.

BAŞKAN – Sizden benim ricam, lütfen Sayın Sarı, bir özür dilemeniz, sizden istirhamım benim ve bu arkadaşımızı da ben açıkçası eğer böyle bir şey yaptıysa da kınıyorum.

Lütfen Sayın Sarı...

Buyurunuz.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sayın Başkanım, ben bu mikrofonu açıklama yapmak için aldım ve gayet medeni bir biçimde mevzuyu açıklamaya çalışıyorum ama arkadaşlarım müdahale edip benim seviyemi sorguladıkları için ve böyle bir sorgulama yaptıkları için ben özür dilemiyorum.

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Sarı...

MÜSLİM SARI (İstanbul) - Dilemiyorum.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – O zaman bu yazıyı kendi yazdığınızı kabul ediyorsunuz.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Hayır, hiç öyle bir şey yok.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Bunu milyonlarca insan görebiliyor şu anda.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Arkadaşlar benim seviyemi...

SALİH KOCA (Eskişehir) – Hesap sizinse "Hesap benim ama yazıdan haberim yok." diyemezsiniz.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Benim seviyemi tartışıyorsanız eğer, bakın, bir buçuk yıldır...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 71

SALİH KOCA (Eskişehir) - O yazı, kim yazdıysa size ait, sizin hesabınızın şifresini bilen kişi bu yazıyı yazabilir ama bizim muhatabımız sizsiniz, danışmanınız değil.
BAŞKAN – Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.49

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 19.10

BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Karaman)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Ahmet ÖKSÜZKAYA (Kayseri)

KÂTİP: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

---0---

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakan; 7'nci Birleşimin Beşinci Oturumunu açıyorum.
Öncelikle, şunu ifade etmek istiyorum: Salonunda herhangi bir danışman var ise lütfen -milletvekili danışmanı- salonu terk etsin. Öncelikle onu söyleyeyim. Var mı efendim?

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Sayın Başkanım, açıklama yaparken olmasını istiyorum.

BAŞKANIM – İkincisi... Lütfen danışmanların hepsi çıksınlar.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Açıklamamı yaparken içeride olsun, ondan sonra çıksın.

BAŞKAN – İkincisi, Besim Ünsaldı'nın Twitter'den yapmış olduğu, hem resim çekip hem de yorumda bulunarak tweet atmasını şiddetle kınıyorum. Burada Başkanın izni olmadan hiçbir şekilde hele hele bir danışmanın Komisyon salonuna gelip resim çekip bununla ilgili yorum yapma yetkisi yok. Böyle bir şey söz konusu değil ve bugüne kadar böyle bir şey de hiçbir zaman vaki olmadı.

SADIK BADAĞ (Antalya) – Soruşturma açılması lazım.

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar, lütfen.

Ben, ikinci olarak da Sayın Müslim Sarı'ya söz veriyorum.

Buyurun Sayın Sarı.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri; biraz önce çok tatsız bir olay yaşadık. Ben böyle bir olayın tarafı olmaktan hicap duyduğumu belirtmek isterim her şeyden önce.

Bir tweet'ten bahsettiniz, siz bahsedene kadar benim bu tweet'ten haberim yoktu. Ben bunu anlatmaya çalışırken, bu konuyla ilgili hatta Başkana ben gerekli çabaları ve uyarıları gerçekleştireceğim derken bazı arkadaşlarım orada benim seviyemi sorgulamaya kalktı.

Şimdi, biz burada bir buçuk yıldır bir teşrikimesai yapıyoruz, üç aşağı beş yukarı birbirimizi tanıyoruz ama Komisyona dışarıdan gelen arkadaşlarımız tam olarak bunu kavrayamıyor, ben onu görüyorum. Benzer sorunlar bizim tarafta da yaşanıyor yani sadece AKP'ye ilişkin bir problem değil. Buranın seviyesine ilişkin fikir belirtebilmek için buranın ortamında bulunmak lazım. Bir ya da birkaç görüşme ya da bir ya da birkaç toplantıya girerek bir değerlendirme yapmak doğru değildir diye düşünüyorum. Benim dediğim gibi Twitter hesabı bana aittir ama o tweeti atan ben değilim. Ben gerekli uyarılarda da bulunacağım, bunu söyleyeyim.

BAŞKAN – Ben onun adına bir özür...

Evet.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Doğru olmamıştır yani bir Sayın Bakana “Çapsız.” demeyi ben kendi seviyeme yakıştıramam. Doğru olmamıştır, doğru olmadığını söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Evet.

Sayın Baloğlu.

MUSTAFA BALOĞLU (Konya) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyelerimiz; tabii ki o durumda atılan bir tweet var ve o tweet'te gerçekten Sayın Bakanımıza hiç yakışmayan, özellikle bugün sabahtan beri yürüttüğümüz Komisyon toplantısındaki duruşuna yakışmayan bir itham var ve bu itham karşısında hepimiz kabul edersiniz ki istediğini söyleyen istemediğini ıstır. Böyle bir durum söz konusu ama ben Üstat Necip Fazıl'ın dediği gibi: “Beni tarif etmeyen sözlerin yanlış anlaşılmasından Allah'a sığınırım.” diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, görüşmelerimiz tamamlanmıştır.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Sayın Başkan, bana bir açıklama hakkı verin, beni kınadınız.

BAŞKAN – Hayır, sizi kınamadım efendim, sizin danışmanınızı kınadım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 72

Soru-cevap işlemine geçiyoruz efendim.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Bir açıklama yapmama fırsat verin lütfen, rica ediyorum. Efendim, iyi bir şey söyleyeceğim ki müsaade istiyorum.

BAŞKAN – Peki efendim, buyurunuz.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – “Zaten içeride bulunsun.” dememin nedeni de oydu, “Ondan sonra çıksın.” dememin nedeni oydu.

Danışmanımı çağırdım, attığı tweet’leri gördüm. Bana kalırsa, içinde AKP milletvekillerinin herhangi birisinin şahsiyetini rencide edecek çok ciddi bir şey bulmadım ancak alınmaları nedeniyle bu konunun önemli olduğunu, madem kendileri alınıyorlar bu atılanlardan kendisini ciddi biçimde uyardım. Bunu özellikle söylemek isterim, bir.

İkincisi de, şunu özellikle ifade etmek isterim Sayın Bakan da buradayken: Hiçbir biçimde hiçbir rakip partimizin - muhalefette olsun iktidarda olsun- mensuplarıyla ilgili, şahsiyetleriyle ilgili herhangi bir eleştirimiz olamaz. Bizim eleştirimiz sadece uygulanan politikalarla ilgilidir, onun dışındakileri hiç hoş görmem.

BAŞKAN – Evet. Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar şunu da ben ifade etmek istiyorum: Aşağı yukarı bir yılı aşkın süreden beri birlikte çalışıyoruz ve bu süre içerisinde ben hiçbir Komisyon üyesi arkadaşşımdan, hangi partiden olursa olsun, ne şahsıma yönelik olarak ne de yani bu dereceye ulaşan bir hakaret veyahut böyle bir olayla karşı karşıya kalmadık, bugüne kadar hiçbir şekilde karşı karşıya kalmadık. Son derece uyumlu bir çalışma temposu içerisinde olduk ve hep birbirimizi anlamaya çalıştık. Zaman zaman birbirimizin zor durumda olduğu anlarda birbirimize hep yardımcı olmaya çalıştık ancak Sayın Sarı’nın da ifade ettiği gibi, Komisyon üyesi olmayan milletvekillerimizin zaman zaman Komisyonumuza gelip gerçekten buradaki ortamı, buradaki havayı gerdiklerini gördük yani bunu hep birlikte yaşadık. Bunu Sayın Sarı da ifade etti. Benim sizlerden istirhamım bundan sonraki süreçte özellikle Komisyon üyesi olmayan arkadaşların Komisyonumuza gelip konuşmak istemeleri hâlinde lütfen bu arkadaşlarımızı hangi parti olursa olsun uyaralım, buranın seviyesine, bu Komisyonun seviyesine uygun bir konuşma üslubu içerisinde olmasını isteyelim. Benim sizlerden istirhamım bu.

Evet, değerli arkadaşlar; soru-cevap bölümüne geçiyoruz.

Sayın Akçay, buyurunuz.

SORULAR VE CEVAP

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu haziran ayında, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Libya Hükûmeti arasında Libya polis teşkilatının ve milis gücünün eğitilmesi anlaşmasının onaylanması kabul edilmişti. Milliyetçi Hareket Partisi olarak biz de milis gücü eğitime karşı çıkmıştık çünkü “milis” demek kurumsal yapıların dışında, kontrolü zor, ne zaman ne yapacağı belli olmayan bir bakıma gayrinizamî unsurlardır. Malumunuz, bu Libya’da yaşanan olaylardan sonra Libya bir iç savaş hâlinde ve ülke bölünme tehlikesiyle karşı karşıya. Son birkaç aydır da görüyoruz ki Libyalılar olayların en baş müsebbibi olarak bu milis güçlerini görmeye başladı ve bu güçlerin dağıtılması için Libya’da gösteriler yapıldı. Bilmiyorum devam ediyor mu? Son durum nedir? Libya bu milis güçlerini dağıttı mı? Yine bu polis teşkilatı ve milis eğitimi devam ediyor mu Libyalılar üzerine? Yine, bu vesileyle Libya’yla iş kapasitesi, ithalat-ihracat durumu ve müteahhit alacakları ne durumdadır? Müteahhitler yine Libya’dan iş almaya devam ediyorlar mı?

Bu sorulara cevap bulabilirsek...

Teşekkür ediyorum.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Berber...

RECAİ BERBER (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben tabii, konuşmak için söz almadım ama Sayın Bakanım, özellikle Türkiye’nin komşularıyla ilişkilerinin ticari anlamda ağırlık kazanması, Avrupa Birliğiyle dış ticaretimizdeki Avrupa Birliğinin payının azalması yapılan on yıllık sürecin, çalışmanın bir sonucu olarak bugün çok da imdadımıza yetişmiş vaziyette zaten. Ancak ben burada şunu sormak istiyorum: Özellikle her kesimden eleştiriler oluyor ama biliyorsunuz Ukrayna’nın doğal gaz konusunda geçmiş dönemde yaşadığı bir sıkıntı oldu Rusya’yla. Şimdi, Azerbaycan Avrupa TANAP projesi gerçekten önemli bir proje bu anlamda, Türkiye’nin alternatif kaynaklara ulaşması bakımından. Türkiye’nin özellikle doğal gazda ve enerji ithalatında bir-iki ülkeyle şu anda yüzde 70’lere varan bir bağımlılığı var. Türkmen gazı bildiğim kadarıyla şu anda Çin’e gidiyor. Çin boru hattı yaptı. Türkmen gazı, hep, Türkiye’ye bir şekilde gelecek projeleri vardı. Türkmenistan önemli bir merkez doğal gaz konusunda. Acaba Türkmenistan’ın gazının hem Türkiye’ye gelmesi hem de Türkiye üzerinden Avrupa’ya ulaşması gibi bir proje var mı?

İkincisi, yine aynı şekilde, Körfez ülkeleri doğal gaz boru hattı olmadığı için genelde LNG olarak dünya pazarlarına satmak zorunda kalıyorlar. Körfez ülkelerinden, aynı şekilde, Türkiye üzerinden bir çeşitlendirme anlamında

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 73

doğal gaz projesi var mı? Enerji artık dış politikanın önemli bir şeyi oldu, zaten son yıllarda, özellikle son dönemde. Bu konuda bir çeşitlendirme çalışması var mı? Bunu merak ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Çetin, buyurun lütfen.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Bakanım, bu milletvekillerinin bilgi edinme hakkını yazılı soru olarak sorduğumuzda Bakanlığınız yanıt vermiyor. 07.03.2012 tarihinde sorduğum yazılı soruma bugüne kadar yanıt gelmedi. Bunu bir...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Neyle ilgili, bir şey yaparsak takip etmek açısından.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yani konu AİHM’de açılan davalara ilişkin bir soruydu, beş soruluk. Vakti iyi kullanma adına bunu tekrar sormayacağım, gerekirse veririm.

Sayın Bakanım, bir de OECD’nin bağlı olan uluslararası piyasalarında kara para aklama ve terör finansmanı ile mücadele etmek amacıyla kurulmuş Mali Eylem Görev Gücü, terörün finansmanı ile yeterli mücadeleyi vermediği gerekçesiyle Türkiye’yi suçluyor ve gerekli adımları atmaması hâlinde 22 Şubat 2013’ten itibaren Türkiye’nin üyeliğini askıya alacağını ilan etti. Neden yükümlülüklerimizi yerine getiremedik, bu yükümlülüklerimiz nelerdir?

İkinci sorum: Sayın Başbakanın geçtiğimiz haftalarda Azerbaycan’da İran Cumhurbaşkanı Ahmedinejad’la bir araya geldiği ve Suriye konusunda Esad’ı da içine alacak ve onu da kucaklayacak bir çözümü konuştukları bilgileri kamuoyunda konuşulmaya başlandı. Bunun aslı nedir, doğru mudur?

Bir diğer sorum da: Siz Sayın Aslanoğlu’nun konuşmasına kısmen cevap verdiniz yani “Biz demokratik ülkelere demokrasi gelsin.” diye destek verdiğimizizi söylediniz konuşmanızda da. Demokratik bir ülkeyiz, Libya’ya bavullar içerisinde para gönderilmesi -geri dönmüş bile olsa- yakışır mı? Türkiye’nin itibarı açısından doğru mudur? Bu paranın toplam miktarı ne kadardır? Geriye geldiğini söylediniz, bunu öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Çetin.

Sayın Adil Kurt.

ADİL KURT (Hakkâri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Müsaade ederseniz, sorumun ya da sorularımın anlaşılabilmesi için kısa bir değerlendirme de yapma ihtiyacı duyuyorum Sayın Bakan. Ben, başlangıçtaki konuşmamda zaman sıkıntısı nedeniyle değinemedim, çok önemli bir konu vardı, müsaadenizle ona da değinerek sorumu bağlamak...

BAŞKAN – Kısaca değinip lütfen sorunuzu alalım.

ADİL KURT (Hakkâri) – Şimdi, Sayın Bakanın konuşmasında altını çizmemiz gereken bir tarihî anımsatma vardı, Sykes-Picot Anlaşmasına bir vurgusu vardır Sayın Bakanın. Ben, bu değinmeyi eğer, kendisine ait bu sözleri bir yerde tekzip etmişse, çünkü ben tekzibine rastalamadım bugüne kadar, tekzip etmişlerse benim söylediklerimi geri almış kabul ediniz Sayın Bakanım ama Zaman gazetesinin 13.04.2012 tarihli nüshasında İhsan Dağı’nın sizin bir konuşmanıza atıfla böyle bir değerlendirmesi vardır ve sizin ağzınızdan aktardığı bir cümle vardır. Yani, özellikle kaynak belirtiyorum çünkü ben o kongrede o sözleri sarf ettiğinizi şahsen duymadım, bunun altına çizerek ifade ediyorum. Diyor ki “AK PARTİ, aziz milletimizin tarihî yürüyüşünde bir küresel gücün doğuşuna, yeni bir nizamı âlem davasının misyonuna işaret eder. Orta Doğu’dan –bunlar sizin ifadeleriniz Sayın Bakan, önceki cümlelerle birlikte- çıkışımızın yüzüncü yılı 1911-1923 yılları arasında nereleri kaybetmişsek, hangi topraklardan çekilmişsek, 2011-2023 yılları arasında o topraklarda tekrar kardeşlerimizle buluşacağız. Bu, zorunlu, tarihî bir görevdir.” Değerlendirmesi sizin cümlemlerinizle ve Konya AK PARTİ kongresinde sarf ettiğinizi ifade eden cümlelerdir.

Şimdi, bu iki olguyu yan yana koyduğunuz zaman, bugünkü Sykes-Picot’la bu değerlendirmeleri yan yana koyduğum zaman ben, açıkçası izah getirmezseniz ürperiyorum. Çünkü yayılmacı bir politikaya işaret eder bu, Orta Doğu’da yayılmacı bir politikaya işaret eder. Hakikaten amacınız bu mu? Ya da buradan ne anlamamız gerektiğini izah ederseniz sevineceğim.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

ADİL KURT (Hakkâri) – Bir sorum daha var Başkanım.

BAŞKAN – Evet, hemen alalım.

ADİL KURT (Hakkâri) – Konuşmamda da, sabahki konuşmamda da ifade ettim, sizin konuşmanızda yeni iki parametre yani eskiden ifade etmediğiniz yeni iki parametre olduğunu ve... Esasında şunu merak ediyorum: Bu parametreler Hükümet politikasına dönüşmüş parametreler midir?

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Kurt.

Sayın Ayaydın, buyurun lütfen.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Sayın Başkan aracılığınızla Sayın Bakana bir soru sormak istiyorum ancak soruyu sormadan önce bir konunun açıklığa kavuşmasını da çok küçük bir cümleyle izah etmeye çalışacağım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 74

Bugün ben de istemeyerek bir gerginliğin tarafı olmamdan ötürü son derece üzgünüm. Bu Komisyonda bu tür hareketlerin olmasından ben de hicap duyuyorum, yapılmaması gereken şeyler ama görüşmeler sırasındaki gerginlikten ötürü, sanıyorum ben de, diğer arkadaşlarımız da zaman içerisinde benzer tutum içerisine girdik. Bunu kendime de yakıştırmıyorum, arkadaşlarımıza da, Komisyonda üye olan hiçbirine de yakıştırmıyorum. Kaldı ki, ben ne bu sabahki yaptığım konuşmamda ne başka bir şey de, hiçbir zaman bugünkü konuşmamda Sayın Bakanın konut kirasıyla ilgili bir şeyi ben gündeme getirmedim. Ancak, Sayın Volkan Bozkır, Bakan adına partimize mensup konuşmacılara hitaben cevap verdiği için, onun üzerine ben de Sayın Bozkır'a "Madem Bakan adına cevap veriyorsan, o zaman gündeme gelen Sayın Bakanın konut kirasıyla ilgili cevabı da ver." Dedim. Bundan ibarettir yoksa ben direkt böyle bir şey sormadım. Ben geçen yılki bütçede, basında yer aldığı için bu konuyu Sayın Bakana sordum ancak Sayın Bakandan cevap gelmediği için de ben bu konuya bir daha değinmedim ve bir daha sormadım.

Sorumu da artık sorma gereğini hissetmedim. Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Ayaydın.

Sayın Aslanoğlu...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Bakan, tabii, oldukça fazla büyükelçilik açıyoruz. Yaptığımız binalar Türkiye Cumhuriyeti'ni temsil etme açısından çok önemli. Bir binanın, Türkiye Cumhuriyeti büyükelçiliğinin o şehirde ülkemizi temsil ediyor olması, güzel olması, prestijli olması, hepimizin isteğidir bu. Ben, bana gelen bir şeyi -asla hiçbir belge ve bilgim yok ama- bana gelen, birkaç yerden gelen bir soruyu da söylemekten imtina etmiyorum. Şimdi, bu yapılan büyükelçilikler de çok yüksek fiyatla yapıldı. Burada danışman firma, proje firması ve müteahhitlerin hep birlikte hareket ettiği söyleniyor, çok yüksek maliyet olduğu söyleniyor. Ben, bunu bir kez de sizin takdirinize sunuyorum. Böyle bir şeyin olasılığı var mıdır, yok mudur? Danışman firmalar müteahhitleri buluyor, müteahhitlerle işbirliği yapıyor, projeci firmalar, böyle bir... Bana gelen bilgiler böyle. Bunun ne derece doğru olduğunu ben takdirlerinize sunuyorum. Bunu bir inceletirseniz memnun olurum, bu konudan da eğer bilgim olursa sevinirim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Türel...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Başkan, Sayın Bakan; üç tane soru yöneltmek istiyorum.

Birincisi: Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı çok köklü bir dış politika birikimine sahip ve bünyesinde de son derece seçkin ve nitelikli diplomatlar çalışmakta. Bununla birlikte özellikle son dönemlerde kurum dışından büyükelçi atamalarının olduğu görüyoruz. Buna ihtiyaç duyulmasının nedenini öğrenmek istiyorum? Özellikle AKP döneminde ve özellikle de sizin döneminizde kurum dışından atanan büyükelçi sayısı kaçtı? Bunu öğrenmek istiyorum.

İkinci sorum: Bulgaristan'dan Türkiye'ye göç eden göçmenlerin geride bıraktıkları taşınmazlar... Bildiğiniz üzere, 93 Harbi'nden bu yana, değişik zamanlarda, Bulgaristan'dan Türkiye'ye muhacirler, göçmenler gelmektedir ve bunlar hiçbir şekilde ne bir tazminat almakta ne de topraklarını geriye almaktadır. Geçen seneki bütçe konuşmasında da görüşmüştük. Türkiye'yle Bulgaristan arasında imzalanan bir 1925 tarihli Ankara Anlaşması var ve ona da bağlı olarak 1926'da çıkan bir İkamet Sözleşmesi var, orada diyor ki: "Türkiye'den göç eden Bulgarlarla, Bulgaristan'dan göç eden Türkler iki yıl içinde mallarını serbestçe elden çıkarabilirler. Buna ilişkin düzenlemeler ikincil mevzuatta düzenlenir.". Fakat, çıkmış ikincil bir mevzuat yok ve bunun da, tabii, o dönemde bilinmesi de mümkün değil. Buna dayalı olarak orada açılan davalar da - toprakları almak üzere, gayrimenkulleri- Bulgaristan mahkemelerinde reddediliyor, hatta İnsan Hakları Mahkemesinden de dönüyor. Buna ilişkin bir çalışma var mıdır? Bu malları alabilmelerine yönelik olarak Dışişleri Bakanlığı nezdinde bir çalışma yürütüyor musunuz? Hem bu anlaşmanın netleştirilmesi açısından soruyorum hem de böyle bir tazminat konusu olacak mı burada?

Sayın Bakan, son sorum: Tabii, Balkan ülkeleri çok uzun yıllar Osmanlı İmparatorluğunun bir parçası olduğu için oralarda kurulmuş vakıflar var. Sonra özellikle Bulgaristan'da ve Yunanistan'da bu vakıfların birçoğu kapatılmış, sonrasında öbürlerinin de mallarına el konulmuş durumda. Yani hiçbir şekilde o dönemlerden, yani Osmanlı İmparatorluğundan gelen, hatta cumhuriyet döneminde de devam eden vakıf mallarının bugün Bulgaristan'dan, Yunanistan'dan alınması, hak talep edilmesi mümkün değil.

Siz, 2008 yılında Vakıflar Kanunu'na bir madde ekleyerek -değil mi- Türkiye'deki azınlıkların mallarını, bu vakıf mallarını almasına olanak tanıdınız, ama karşı tarafta, bugün, Bulgaristan'da ve Yunanistan'da buna ilişkin herhangi bir çalışma yok. Oysa dış politikada mütekabiliyet esas değil midir? Şimdi, ben sormak istiyorum, öğrenmek istiyorum: Buna ilişkin bir çalışma var mıdır? Varsa hangi aşamada? Yoksa, buna ilişkin bir çalışma yürütmeyi -azınlık vakıflarının alınmasına ilişkin- düşünüyor musunuz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Erdinç...

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 75

Sayın Bakanım, ilk olarak Tunus'ta başlayan, Mısır, Libya, Yemen, Suriye gibi ülkelerde devam eden bir süreç yaşanıyor. Bu süreçler sonucunda, antidemokratik yollarla iktidarı elinde bulunduran yönetimler tasfiye hâline geldi bir kısmında. Tabii, bu süreç içerisinde birçok masum sivil insan da hayatını kaybetti. Bu süreç, hem ülkemizde hem de uluslararası konjonktürde "Arap Baharı" olarak adlandırılmakta. Tabii, neticesinde bazı iyi gelişmeler olsa da ölümlerin yaşandığı bir süreç. Ölümlerin yaşandığı bir sürecin güzel bir kelimeyle, yani bir "bahar"la adlandırılması, "Arap Baharı"yla adlandırılması doğru mudur? Uluslararası konjonktür haricinde ülkemizde farklı bir şekilde adlandırılabilir mi?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Güneş, buyurun.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Sayın Bakanım, öncelikle bu konut meselesiyle ilgili, Dışişleri Bakanlığının bir konuta ihtiyacı olduğunu, geçici yahut kalıcı büyük bir konuta ihtiyacının her zaman olacağı kanısında olacağımı, herhâlde, gerek siz gerekse Bakanlık mensuplarınız benim böyle düşünceğimi tahmin ederler. O konuda bir sakınca yok, inşallah, büyük ve geniş, dış protokolleri karşılayacağınız bir konuta Bakanlığınız bir an önce kavuşur.

Benim sorum, burada, Bağdat Hükümetiyle olan ilişkiler üzerine olacak. Cumhuriyet Halk Partisi Milletvekili Sayın Korutürk AKP Kongresi'ndeki çelişkili davetleri dile getirdi, ancak Bağdat Hükümeti her şeye rağmen Ankara Hükümetiyle daha yakın bir ilişki kurma eğilimi içinde olduğunu, Quebec'teki ikili heyet görüşmelerinde hissettim, size herhâlde bunu iletilmişlerdir. Bir ölçüde bu Kuzey Irak'taki Kürt bölgesiyle daha yakın ilişki kurulmasından dolayı bir sitelerini iletiyorlar, fakat bu konuda kendileriyle daha yakın bir ilişki kurması gerektiğini söylediler. Bu konuda, yakın gelecekte, Ankara Hükümeti Bağdat Hükümetiyle daha yakın bir ilişkiye girmek için herhangi bir adım atacak mı?

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Çam.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Bakan, kısa ve orta vadede, Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri ve Kuveyt'te bir iktidar değişikliğini öngörüyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Çam.

Değerli arkadaşlar, böylece bütçe ve kesin hesap üzerindeki görüşmelerimizi tamamladık.

Şu ana kadar 20 komisyon üyesi arkadaşımız, 9 da komisyon üyesi olmayan arkadaşımız -29 arkadaşımız- söz aldı.

Sayın Bakana sunuşunu yapmak üzere veya bu sorulara, görüş ve eleştirilere cevap vermek üzere söz vereceğim, ancak şunu ifade etmem gerekiyor. Sayın Bakan, tüm görüş, öneri, soru, eleştirilere yönelik olarak hiç kimseye müdahale etmedi.

Ben arkadaşlarımızdan istirham ediyorum, lütfen Sayın Bakana hiç müdahale etmeden, cevaplarını, görüşlerini bizlere aktarsın.

Buyurun Sayın Bakan.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli Plan ve Bütçe Komisyonu üyeleri, her şeyden önce, ben aradan sonra milletvekillerimiz tarafından yapılan açıklamalarla tekrar toplantımıza, oturumumuza sükûnet, suhulet ve seviye gelmesi dolayısıyla hepsine teşekkür ediyorum, bize yakışan budur. Tartışmalar esnasında bazı, tabii, istenilmeyen durumlar olabilir, ancak hepimizin çok büyük bir milleti, çok güçlü bir devleti temsil eden hükümetler, Meclis üyeleri olduğumuzun farkında olarak, sanki bütün dünya bizi seyrediyormuş gibi davranmamızın, hem tartışmalarımızı daha anlamlı bir seviyeye getireceğine hem de dışarıdan bakıldığında da genel tartışma ortamının düzeyi anlamında da olumlu bir intiba bırakacağımıza inanıyorum. Yani bu tartışmalar, dediğim gibi bütün dünyada seyrediliyormuş gibi davranmamız hâlinde, bu tür arzu edilmeyen şeyler olmayacağını ümit ediyorum.

Şimdi, çok dikkatlice dinledim arkadaşları, kimisi analitik eleştirilerdi, kimisi etik eleştirilerdi, ben mümkün olduğu kadar hepsine kapsamlı bir cevap vermeye çalışacağım, biraz sizden süre konusunda da tahammül bekliyorum Sayın Başkan, çünkü...

BAŞKAN – Evet, buyurun lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Bir de özellikle burada olan milletvekillerimize teşekkür ediyorum, gidenlerin mutlaka mazeretleri olanlar vardır ama, bu kadar sert eleştiriler yöneltildikten sonra, en azından çok ciddi bir mazeret yoksa, o eleştirilere cevabı dinlemelerini de doğrusu arzu ederdim.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Burada olanlara cevap versin.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Genel Başkanın yemeği var ve gitmiyoruz.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Evet, ama, yani, hiçbir şey... Şu anda Başbakanımız Hollanda Başbakanıyla görüşüyorlar, Cumhurbaşkanımız Monaco Prensi'ni ağırlıyor, her ikisinde de benim bulunmam lazım, ama yüce Meclisin çatısı, ben burada hesap verme makamındayım, siz milletvekillerimize ve Komisyonumuza değil sadece yüce millete hesap veriyoruz, o bakımdan bunun her şeyden evveliyetli olduğunu ifade etmek isterim ve çok yakın

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 76

bir yakınımın da şu anda hastanede yoğun bakımda olduğunu da söyleyeyim. Yani bunu bir fedakârlık yaptığımız anlamında demiyorum ama, bundan daha önemli bir işimiz olamaz diye düşünüyorum doğrusu.

Şimdi, baktığımızda, ben, doğrusu, eleştirinin, hem entelektüel anlamda hem siyasal anlamda büyük bir katkı olduğuna inanıyorum. Eleştiri olmayan bir ortam, ya otokratik bir rejimdir ya da aslında bir düşüncenin olmadığı bir ortamdır. Mutlaka farklılıklar olacak, mutlaka eleştireceğiz, iş yapmışız ki eleştiriliyoruz, bundan mutluluk duymamız lazım, ben de mutluluk duydum, bazı eleştirilerden özellikle, fakat benim, açıkçası, bütün partilerimizin dış politika vizyonlarını ortaya koyan eleştiriler ortaya koyması hâlinde bizim de bundan istifade edeceğimize inanıyorum. Bir tez geliştirilip o tez üzerinde tartışmak güzel bir şeydir, her parti kendi tezini ortaya koymalı.

Benim kitabıma, akademik kimliğime çok atıf yapıldı. Tabii "çapsız" ifadeleri bu atıfla çelişkili. Birçok milletvekilimize teşekkür ediyorum, akademik kimliğime olumlu atıflar yapıldı.

Ben o eseri yazdığım da bir gün bakan olacağımı düşünmüyordum, profesör de olmuştum, yani bir kenara çekilip sıradan rutin bir hayat sürerdim, ama bu milletin tarihine, coğrafyasına, kültürüne öylesine güçlü bir aidiyet hissim ve sorumluluk bilincim vardı ki deprem gecesi de sallanan binaya girerek, o kitabın bıraktığım disklerini almak riskini de üstlenmek şartıyla, bir görev yürütüyoruz, şu anda da hâlâ üzerinde çalıştığım kitaplarım var.

Benim hep ümidim şuydu, yani düşüncem şuydu, bunu yazarım, bir gün Ankara'da hangi partiden, hangi düşünceden olursa olsun insanlar istifade eder, öğrenciler istifade eder. Bununla bir hayal, bir macera üretmeye çalışmadım.

Arkadaşların bir kısmı okuduklarını söylediler. Eğer okumuş olsalardı, benim kitabımda Enver Paşa'nın nasıl analiz edildiğini görürlerdi, "Yurtta sulh, cihanda sulh."a nasıl yaklaştığıma bakarlardı, Enver Paşa ile Mustafa Kemal Atatürk arasında yaptığım mukayeseyi görürlerdi, Orta Doğu'da nasıl büyük bir reform sürecinin gerektiğini ve ulus devlet yapılarının bu şekliyle, Sykes-Picot'a dayalı olarak oluşan suni sınırlar içinde büyük sıkıntılar yaşayacaklarını yazdığımı görürlerdi.

Yani bunu şunun için demek istemiyorum, ben her şeyi öngördüm, böyle bir iddiam yok, fakat o tezi yazarken en azından buna saygı duyulmasını beklerim. Yıllarca emek vererek bir eser ortaya koyuyorsunuz. İngilizcesi izin vermediğim için yayınlanmadı, revize edeceğim ümidiyle akademik hayata dönüp, ama son dönemde her lisana çevrildi, Rusçadan Arapçaya, Makedoncadan Arnavutçaya kadar.

Şimdi, isterim ki bunu bir gün hiçbir kayıt olmadan arkadaşlarla buluşalım ve derinlemesine tartışalım. Ben orada bir iddia ortaya koyuyorum.

Burada, benim sadece görmek istediğim -değişik muhalefet partilerimizin ideolojik görüş farklılıkları var, bizim de var- her ideolojik perspektife sahip, farklı siyasi anlayışa sahip partimizin bir dış politika tezi ortaya koyması.

Ben hep şu niyetle dinledim değişik partilerimize mensup arkadaşları dinlerken, acaba nasıl bir dış politika zihniyeti ve yaklaşımıyla karşı karşıyayım diye anlamaya çalıştım. Bir eleştiri olarak da görebilirsiniz, fakat tek tek milletvekillerimizi dinlediğimizde, muhalefet partilerimizin bizim getirdiğimiz tezlere karşı şöyle bir yaklaşım sergiledikle rine dair bende bir kanaat uyanmadı, keşke uyanabilmiş olsaydı.

Bir arkadaşı ayırt ederek söyleyeceğim, Sayın Türelî -dikkatlice dinledim- hegemonya anlayışına dayalı olarak bir analiz yaptılar ve ümitle de sonuna kadar dikkatlice dinledim, sonra ekonomiye kaymamış olsa, o hegemonya, Portekiz düzeninden bugüne kadar gelen hegemonya şeyini bu konularda uzun dersler verdim...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Zaman sınırı vardı.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Tabii, tabii, hayır, fakat sonunda geldiğiniz noktaya baktığımda, analiziniz doğru, hegemonik kaymalarla ilgili yaklaşımınız doğru, fakat öyle bir noktaya getirdiniz ki tek hegemon düzen var, biz buna meydan okuyamayız anlamına geldi. Peki, biz ne yapacağız?

Değerli arkadaşlar, bugün hepimizin sorması gereken soru şu. Onun için ben girerken bir parti savunmasıyla, bir hükümet savunmasıyla girmedim, bir uluslararası analizle girdim. Neye mensup olursak olalım, hangi düşünceye kendimizi yakın hissederek hissedelim, ne olur kafamızı iki elimizin arasına alalım ve hep beraber düşünelim.

Dünya büyük bir değişim yaşıyor. Ben onun için depremlerle anlattım ki sarsıcı olsun diye ve bu değişimi biz her yerde anlatıyoruz, her yerde tartışıyoruz. Ben Avrupalılarla Brüksel'de, Arap dünyasıyla Kahire'de ya da Harvardlı akademisyenlerle tartıştım, bakan sıfatıyla yaptığım onlarca konuşma var, orada tartıştığım düzlemde sizlerle de tartışmak istiyorum. Gelelim bir araya tartışalım, ama şunu görmek istiyorum, "Sizin şu yaklaşımınız yanlıştır." dediğinde, parametreler, noktalar birleştiğinde, karşıda da bir başka resmin oluşmasını bekliyorum.

Bu benim 4'üncü Plan ve Bütçe Komisyonuna katılmam. İki özellik görüyorum, yani eleştiri olarak almayın, her şey sorulabilir, sakın öyle yanlış anlaşılmasını istemem.

Bir, o gün gündemde ne varsa o konuya yoğunlaşıyor, doğrudur, bu sene için daha çok Suriye konuştuk, geçen sene füze kalkanı daha fazla gündemdediydi, evvelsi sene Ermeni-Azeri meselesi gündemdediydi, bir de noktasal bazı konular geliyor.

Esas hükümet olarak bize katkı yapacak olan şey -bunu yapmak zorunda değilsiniz burada ama- genel olarak da biz stratejik derinlik yaklaşımına, Türkiye'nin çevre bölgelerinde böyle bir güç temerküz etmesi, buna bir arkadaş

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 77

“emperyal” dedi, başka bir arkadaş başka bir şey dedi -oraya geleceğim- güç temerküz etmesi yaklaşımını benimsemiyoruz, başka bir yaklaşım ortaya koyalım. Bu ortaya konursa, hem tartışmamız zenginleşir hem de daha bir özgün düşünce alanına taşırız. Bu eleştirilerin özgünlük taşıması önemli, ben bunu sadece bir bakan olarak değil, ama bir aydın olarak da hep beraber eleştirilerde özgünlük meselesine dikkatinizi çekmek isterim, çünkü şu çok önemli, Sayın Korutürk’ün burada olmasını isterdim. Korutürk benimle birlikte başdanışman olarak da çalıştı...

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Sayın Bakan, Sayın Korutürk burada yok ama, o bir siyasi şimdi.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Biliyorum, not gönderdi bana, isterdim dedim onun için eleştirmeden. Başdanışman olarak da çalıştık dış politika noktasında, bana bağlı büyükelçi olarak da çalıştı ve siyasal görüşünü bilmemize, tahmin etmemize rağmen de en kritik görevleri bizim dönemimizde yürüttü, son derece seviyeli bir ilişkimiz oldu. Kendisi çok iyi bilir.

Ben bakan olduktan on beş gün sonra, bir müsteşar yardımcımızdan bana bir makale geldi. Müsteşar yardımcımız bir makale yayınlamak istiyormuş, uygun olup olmadığını benim denetlemem için, danışmanımız, özel kalem üzerinden bana geldi. Makaleyi okumadım. “Çağırın müsteşar yardımcımızı.” dedim. Geldi. Şimdi ismini de vermek istemem, yani belki sorulursa da veririm, yani olumlu bir yön olduğu için. Kendi makalem... Daha önce de akademik hayatta da biliyordum. “Sayın müsteşar yardımcım, sayın büyükelçim, biz sizi müsteşar yardımcısı, daha da önemlisi Türkiye Cumhuriyeti’ni temsil eden büyükelçi olarak atamışız. Bana herhangi bir makaleyi yayınlamadan getirme. Ben sansürcübaşı değilim. Yayınlarsınız, ben o yayını okurum, eğer sizin bir Türk büyükelçisine yakışmayacak tarzda bir argümanınız varsa, analitik olarak eksikliğiniz varsa ya da temsil kabiliyetine halel getirecek bir durum varsa, o görevden alırım, ama sizin makalenizi yayınlamadan okumam.” dedim.

Ben beklerdim ki... Sayın Korutürk’ün bütün telgraflarını, bakan bütün telgraflarını, bizzat bakan olarak okudum ben Paris’ten gönderdiğini, daha önce de başdanışman olarak Berlin’den gönderdiğini. Irak koordinatörlüğü görevine gelmesi için Başbakanımıza başdanışman olarak teklif eden de benim. Bir tek telgrafında ya da bir tek oturumumuzda, yürütmekte olduğumuz dış politikanın yanlış olduğunu, paradigmatik olarak yanlış olduğunu ifade eden tek bir cümlesi yoktur.

Şimdi, arkadaşlarım burada, Feridun Bey, Müsteşarım, hepsi. Bütün idari toplantıları ben brainstorming gibi yaparım. Herkes her türlü görüşü söyler ve ilk söylediğim şey de şudur: “Başkâtipten sayın müsteşarımıza kadar, bakan yardımcımıza kadar hiç kimsenin ayrıcalığı yok, herkes konuşacak.”

Şimdi, bu kadar birlikte çalıştığımız bir arkadaş buraya gelip “Bütün bir dış politika paradigması çökmüştür.” derse, yani bu ifadeyi kullanmadı ama, bu anlama gelecek sonuçta, o zaman benim güvenim sarsılır, yürüttüğümüz siyaset anlamında güvenim sarsılır. Her bir kuruma şey kazandırmak durumundayız. Ben kendi büyükelçimden önce bana eleştirilmeyi beklerim. Seneler geçmiş ve siyaset kurumu içine girmiş, ben saygı duyuyorum, şu anda benim hesap vereceğim milletvekillerimiz arasındadır, benim memurum gibi görmüyorum...

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – O bir bürokrat değil bir siyasi şimdi.

BAŞKAN – Evet, lütfen devam ediniz.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Hayır, kendisi burada olsaydı, sonra özel olarak da söyleyeceğim.

Niçin bunu söylüyorsunuz? Şunun için...

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – O bir bürokrat değil, Cumhuriyet Halk Partisi milletvekili şimdi.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Hayır, ben büyükelçimizden bunu beklerim. Ben yanlış yapıyorsam, gelip medeni cesaretiyle diyecek ki “Sayın Bakanım yanlıştır.” Çünkü hepimiz Türkiye Cumhuriyeti devletine hizmet ediyoruz.

Şimdi, ikinci aradığım özellik tutarlılıktır. Bakın, çok dikkatlice dinledim, bugün bu oturumda beni Sayın Ayaydın neo ittihatçılıkla suçladı. Olabilir, hiçbir beis yok.

Sayın Müslim Sarı Enver Paşa’yla analogi yaptı. Yine itirazım yok, cevap veririm, fakat aynı anda, yine aynı partiye mensup Sayın İzzet Çetin, benim ulusçuluğa karşı olduğumu, ulusçuluğu çöktürmek için çalıştığımı...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yanlış anlamışsınız Sayın Bakan...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Benim demecime istinaden...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ben sizin yorumunuzu aynen okudum, orada farklı bir yorum var, çünkü farklı bir değerlendirme var, ulusçuluk...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Evet, ben dedim, “Ulusçulukla hesaplaşmamız lazım.” dedim, bu benim sözüm.

Şimdi, bunu Sayın Erkan Akçay Bey de söyledi. Şimdi, ben nasıl...

Şimdi tabloyu birleştirin. Ben, hem ulusçuluğu yıkıyorum hem ittihatçıyım, Enver Paşacıyım, şimdi bu tablo nasıl birleşiyor?

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Enver Paşa’yla ittihatçılık çelişmiyor ama...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Çelişmiyor, o çelişmiyor, işte, bir o kanat var, bir bu kanat.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 78

Bakın, Sayın Sarı, ben Abdülhamit dönemi ve İttihat Terakki, meşrutiyet dönemiyle ilgili bütün hatıratları okudum ve o dönemde kim ne yapmışsa hepsini de rahmetle anıyorum, çünkü ne büyük fedakârlıklar yapıldığını... Ki Enver Paşa'yı kendi kitabımda eleştirdiğim nokta şudur, stratejik vizyonun reel tabanını görememesi, ama aynı Enver Paşa'nın Balkan Savaşı'ndan büyük bir bozgunla çıkmış bir orduyu çok kısa bir sürede bir dünya savaşına sokacak hâle getirmiş olması da bir başka yönüdür, ama o orduyu Sarıkamış'ta veya başka yerlerde yanlış bir stratejiye feda etmesi de başka yönüdür.

Ne olur, yakın tarihimizle ilgili görüşler ifade ederken bunu bir dost olarak söylüyorum.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sarıkamış...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Biliyorum, Sarıkamış, tamam, Sarıkamış'a ben gittiğimde ben de eleştirdim, ben kitabımda da eleştiriyorum Sarıkamış'ı, ama o dönemi, tam da o dönemi...

Şimdi, sizin sorunuza geleceğim. Evet, o ifadeler bana ait. Tam da o dönemi, biz Osmanlı'nın çözülüş dönemini avucumuzun içi gibi bilirsek, işte, o zaman, şu anda ideolojik ve siyasi farklarımızın ötesinde, etnik devam etseydi farklılıkların ötesinde nasıl büyük bir varoluş mücadelesini birlikte yürüttüğümüzü de fark ederiz.

Bakınız, Enver Paşa Pamir Dağlarında savaşırken, Mustafa Kemal Atatürk'ün Sakarya Savaşı'na hazırlandığı dönemde Mareşal Fevzi Çakmak'a gönderdiği bir talimat var. Der ki Mustafa Kemal "En seçkin subaylarınızı seçin ve Afganistan'da mücadele eden kardeşlerimize gönderin." Bu mektup, bu talimat hâlâ Afganistan'da ve 3 subay Afganistan'a yola çıkarlar. Maceraya değil, hayale değil, kendileri gibi gördükleri, bir vatan toprağı gibi gördükleri bir diyara kardeşleriyle buluşmaya giderler. O anda bizim bir tek nefere bile ihtiyacımız vardır Sakarya Muharebesi'nde.

Şimdi, ben -ki hepsini rahmetle anırım, yakın zamanda şehit de verdik- her gittiğimde Afganistan'daki birliklerimiz ziyaret ederim, Bosna'dakileri de. Onlar, oralarda bugünkü ulus devlet sınırlarımızın ötesinde bir macera için bulunmuyorlar, Mustafa Kemal Atatürk de bu talimatı verirken bir macera içinde değildi, görüyordu, mücadele ettikleri sömürgeci ülkelerle bütün bir alanda mücadele etmedikçe Anadolu'yu kurtaramayacağını da biliyordu. Burada o şahsiyetleri karşı karşıya getirerek tarih bilinci oluşturamayız. Tarih bilinci oluşturamayız. Eleştiririz, o bizim tarihimiz, ama o neslin çektiği çileyi göz ardı etmememiz lazım.

Şimdi, Ermenistan'la protokol imzalandığında, ben Talat Paşacı diyeyim, şimdi Enver Paşacı dediği için bana, eleştirildim, hatta, o zaman bir milletvekili bana "Davutyan" dedi. Yani bunu da ben şey içinde söylemiyorum, bütün insanlar etnik ve mezhebî, dinî özelliklerinin dışında bizatihi saygıya layıktır. Ben buna cevap dahi vermedim, çünkü ilk Türkçe romanı yazan Artin Efendi bir Ermenidir, İstiklal Marşı'mızın şairi bir Arnavut'tur, Arnavut kökenlidir, ama orkestrasyonu yapan bir Ermeni'dir.

Şimdi, şuna geleceğim, ulusçuluk meselesine. Ben, bunu, evet, çok açık ifadelerle söylüyorum, ayrıştırıcı, kategorize edici bir ulusçuluk bizim organik yapılarımızı bölmüştür. Bunu derken, Türk milleti veyahut Türk unsurla ilgili bir şeyde bulunmuyorum, şunu diyorum çok açık ve net, 19'uncu yüzyıl ulusçu hareketi, feodal yapılar içinde bölünmüş Avrupa'yı, 1648 Vestfalya Antlaşması'ndan sonra önce ulus devlet hâlinde birleştirdi, onlarca feodal yapıdan Almanya doğdu, İtalya Birliği doğdu, küçük küçük birlikler birleşti, ama aynı ulusçuluk Balkanlara geldiğinde, dört yüz yıl, beş yüz yıl yan yana, iç içe, organik şekilde yaşamış olan -Üsküp'e gidiniz, Selanik'e gidiniz- bütün Balkanları ne böldü? Sırp milliyetçiliği, Bulgar milliyetçiliği, daha sonra Müslüman unsurlara, Arnavut unsurlara da gelen etnik ve ayrıştırıcı anlayışlar böldü.

IZZET ÇETİN (Ankara) – Kürt milliyetçiliği...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Kürt milliyetçiliği bölmedi yani?

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Hayır, şimdi doğru yere oturtalım. Benim millet dediğim tarihî ünite, yani burada millet ile ulusu ayırt ettiğim, ulus kelimesine özel bir negatif anlam yüklemek için değil, sadece ayrımı göstermek için, bakın, sizinle birlikte Kaşgar'a gittik. Kaşgarlı Mahmut, Divân-ı Lügati't-Türk'ü yazdı.

Peki, Kamus-ı Türki yazan kim modern dönemde? Şemsettin Sami. Türk mü?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ama niye böyle etnik ayrımlar yapıyorsunuz? İlla birisinin...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Bir dakika, bakın... Erkan Bey, müsaade ederseniz tamamlayayım.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yani böyle etnik aidiyetlere vurgu yapmak bir nevi...

BAŞKAN – Erkan Bey, müsaade edin.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – İşte, şimdi orada sizinle birleşeceğiz, bakın... (CHP ve MHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Lütfen, arkadaşlar... Lütfen müdahale etmeyin.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Bakın, siz bunu açtığınız için, müsaade edin ben kendi meramımı anlatayim.

Benim kastettiğim, asırlarca harmanlanmış bir şekilde bir millet bütünlüğü oluştu. Anadolu bu asırlarca harmanlanmış millet bütünlüğünün birleştiği yerdir. Herhangi bir etnik veya ırk tanımının ötesinde, ayrıştırıcı... Bugün Orta

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 79

Doğu'da olan şey nedir? Orta Doğu'da da bu kez mezhep milliyetçiliği ya da etnik milliyetçilik temelinde kavimler, kabileler, aşiretler karşı karşıya getiriliyor.

Benim kastettiğim şu...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Efendim, biz Türk milleti deyince etnik bir farklılık yapmış mı oluyoruz? Sayın Bakanım, lütfen... Bu çok hassas bir konu...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Hayır, biliyorum, size öyle demedim ben, bakın, benim kastettiğimi söylüyorum.

Burada büyük tarihî serüven ve akış içinde bir arada yaşayan, bu Anadolu topraklarında yaşayan herkes aynı milletin parçasıdır ve çevresinde... Şimdi sorunuza geliyorum, ifade şudur: "Yüz yıl önce bizimle ayrıştırılmış, koparılmış kardeşlerimizle bu coğrafyalarda buluşacağız." Şunu demiyorum, o kardeşlerimize şunu empoze edeceğiz demiyorum, o kardeşlerimize hegemonya kuracağız demiyorum, gidip Irak'ın petrollerine el koyacağız demiyorum, emperyal bir düzen söylemiyorum, ama Halep ile Antep'i kim ayırmışsa... Biz ayırmadık. Biz mi ayırdık? Evet, Sykes-Picot ayırdı. Musul ile Diyarbakır'ı kim ayırdı?

Şu anda, biz bütün bu sınırlara saygı duyacağız. Hiçbirisine de şu anda bu sınırlar üzerinde tartışmak, hani Büyük Orta Doğu Projesi, vesair, bunların hepsi yeni yıkımdır, eğer sınır tartışması açılırsa, yeni duvarlardır, yeni engellerdir.

Biz dış politikamızla bu duvarları yıkmaya çalışıyoruz, bu engelleri ortadan kaldırmaya çalışıyoruz. PKK ve diğer terör örgütleriyle yaklaşım farkımızın temelinde bu var. Yeni bir sınır, yeni bir anlayış olmamalı.

Bütün ayrıştırıcı faktörlere, Suriye'de de, benim ağızımdan ya da Başbakanımızın ağzından, bir gün dahi "Suriye'de Sünni Araplar eziliyor." gibi bir ifade duymamışsınızdır. Bir gün dahi ben çıkıp da "Suriye'de Sünni çoğunluk yönetime el koymalı." demedim, "Sünni" ifadesini özellikle de zikretmedim, Irak'ta da aynı şekilde. Geçen hafta içinde Irak'ın saygın Şii heyetlerini kabul ettim.

Bunu niçin söylüyorum? Aynı anda, biz nasıl ittihatçı ve diğer argüman içinde olabiliyoruz? Gelelim şeye...

Yine aynı anda, ben çok dikkatlice dinliyorum, bir arkadaşı dinlediğimde sanki Washington'dan bir talimat yapılıyor, biz onun taşeronluğunu yapıyoruz, başka bir arkadaşımı dinlediğimde ise Türkiye yalnız bırakıldı. Peki, Türkiye yalnız bırakıldıysa orada talimat falan yok. Ee, talimat veriliyorsa yalnız değiliz. Şimdi, bu çelişki aynı konuşma içinde zikredilirse bir eleştiri olmaktan çıkar.

Ben şunu çok açık söylüyorum, defaatlerce de söyledim, Amerika'ya rağmen Tahran'da yapılan anlaşmaya, New York'ta -ki yegâne hegemonik aktörün tercihine rağmen "hayır" oyu verirken- nasıl oradaki büyükelçimiz aldığı siyasi talimatla onurlu bir şekilde parmağını kaldırmıştı, çünkü Başbakanın huzurunda atılan bir imza vardı, ona sahip çıkacaktı, aldığı talimatla, biz aynı şekilde Suriye halkına sahip çıkarken, aynı bağımsız kararı alarak sahip çıkıyoruz.

Orta Doğu'da "Arap Baharı" değil başka bir tabir kullanın, "Bölgesel Uyanış" deyin, hatta ben dikkat ederseniz "Akdeniz Uyanışı" dedim, bunları kullanabilirsiniz, ama arkadaşlar, eğer biz Miloseviç'e, Jivkov'a, Çavuşesku'ya Balkanlarda karşı çıkmışsak onlara da karşı çıkarız.

Bana şunu dersiniz, peki, eskiden niye ilişki kurdunuz? Çünkü bizim kimsenin iç işiyle ilişkimiz yok, Jivkov'la da Türkiye ilişki kuruyordu, Miloseviç'le de. Ne zaman ilişki bozulur? Eğer o ülkenin halkı hiç kesintisiz bir şekilde hava bombardımanıya bombalanıyorsa, işte, o anda değişir. Ben açıkçası bazı arkadaşlarımızın -Suriye konusuna ayrıca geleceğim ama- bu tutarlılık bağlamındaki şeyine dikkati çekmek için söyleyeceğim.

Şunu söylemeleri beni üzüyor "Niye o kadar çok gittiniz de sonra bir anda ne oldu?"

Arkadaşlar, bir anda olan şey yok. Dokuz ay uğraştık, ondan sonra da uğraşıyoruz, hâlâ uğraşıyoruz, ortada 30 bin insanın cesedi var, 50 bine yakın kayıp var, 500 bin mülteci var.

Bakın, dün Suriye'den gelen ve son derece güvenilir, bizim devletimizle de irtibatlı bir yetkiliyi dinledim. Gözleri yaşarak şunu söyledi: "Sayın Bakanım, Hama'da hava bombardımanında çocuğunu kaybetmiş bir baba dışarı bahçeye çıkıp çocuğunu gömmediği için, kokmasın diye çocuğunu buzdolabına koymuş. Ben bunu bizzat gördüm." Ve bu bizim güvendiğimiz bir kaynak. Bu nasıl bir zulümdür?

Şimdi, biz, geçmişte, Hama'da sükûnet varken, Halep'te insanlar normal hayatını sürdürürken, başka çalışmalar varken dostane tavsiyede bulunuruz Suriye yönetimine, deriz ki "Şöyle yapmanız iyi olur.", ama bir şey empoze etmeyiz, ilişkimizi de sürdürürüz, aynen Çavuşesku'yla Romanya'da ilişkinin sürmesi gibi, ama ne zaman ki bir halka yüklenilmişse, işte, o zaman değişir.

Şimdi, bunlar yaşanmadı mı? Bunlar yaşandı. Ne olur bunu görelim. Buna ayrıca geleceğim.

Şimdi, bir şey daha, Sayın Hurşit Güneş'in bir ifadesi, çünkü bana en çok söylenen "hayalperest, hayal, rüya..."

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – En çok söylenen...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Yani gelen eleştiriler.

Bakın, hayal sahibi olmakla, hedef sahibi olmakla, duruş ve iddia sahibi olmakla hayalperest olmak arasında fark var. Menfaat sahibi olmakla menfaatperest olmak arasındaki fark gibi. Ülkelerin menfaatleri olur, ona sahip çıkarsınız,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 80

ama menfaatperest olduğunda bütün şeyinizi menfaate odaklısınız. Rahmetliyi andığımız için de selefimdir, Allah rahmet eylesin, rahmet diliyorum.

Ama şunu ne olur bilelim, hele bu dönemlerde hepimizin bir hayali, bir rüyası olmalı, hayalperest olmadan gerçeklerden kopmadan, çünkü benim okuduğum siyasi ve entelektüel tarihte bir hayali, bir ideali olmayan hiç kimse bu tarihe bir iz bırakıp gitmedi.

Fatih Sultan Mehmet daha küçük yaşta İstanbul'un hayalini görmeseydi, İstanbul alınmazdı. Gazi Mustafa Kemal Samsun'a indiğinde bir hayalî olmasaydı -ki o zaman hayaldi- Türkiye Cumhuriyeti devleti doğmayabilirdi.

Mesele nedir? Zihninizdeki ideallerin, duruşun, iddianın, ben hayalden çok iddia diyorum. Evet, bu coğrafyada ya iddia sahibi olursunuz ve ayakta durursunuz, tarihle birlikte yürürsünüz ya da nötr kalmakla hiçbir şey yapamazsınız.

Bununla biz başka ülkelerin içişlerine müdahale mi edelim diyoruz? Hayır, bir vizyonumuz var, o vizyonu da ben anlattım. Evet, Orta Doğu, Balkanlar, Kafkaslar, Karadeniz ve Orta Asya daha organik yapılarla tarihte olduğu gibi, kadim milletimizin kadim devlet geleneğine uygun bir şekilde hepsiyle ilişki kuracağız, herkesin kaderiyle ilgileneceğiz. Bir şeyi empoze etmeden, bir sömürgeci anlayış veya mantık yerleştirmeden.

Şimdi, ben isterim ki bunlara belli bir tutarlılık içinde eleştiri getirilsin, alternatif vizyon konsun. Densin ki mesela, şunu derse birisi: -Uygulanabilirse şapka çıkartırım yani- "Türkiye Orta Doğu'da olsa da bir müddet sınırını kapatsın Suriye'yle. Balkanlarla kapatsın." yani mülteciler geliyor, bir şey yapmamız... Yani, Suriye ile Türkiye, Halep ile Antep, Akçakale ile Telabyad. O gün, o gece uyumadık. Her iki tarafta amca çocukları. Hani o meşhur "Propaganda" filmi var ya. Geçmiş bir sınır. Şimdi, ya diyeceğiz ki biz o sınırı böyle Çin duvarı şey yapalım, öbür tarafta ne olursa olsun. Bunu demek istemediğinizi biliyorum ama ya da diyeceksiniz ki, "Bu meseleler bizim de ortak meselemiz." Bu, içişlerine müdahale değil, artık dünyada uluslararası hukuk ve ülkelerin kendi ulusal yakın çevreleri itibarıyla mutlak anlamda ayrıştırılmış iç meseleler, içişleri diye bir kavram yok. Eğer bir yerde havadan kolektif cezalandırma usulüyle -ki böyle oluyor. Şu anda bile Müsteşarım bana Suriye'de belli yerlerde bizim sınır boylarında yapılan havadan bombardıman haberlerini getirdi, o konuyla ilgili bir talimat verdim.- şimdi, bu havadan bombardıman... Bakın, Suriye'de önce snaypırlarla başladılar. Biz o zaman ilişkiyi sürdürdük çünkü tek tek bir şey vardı, ikna edebiliriz. Sonra, ilişkinin şeye girdiği Hama'yı topa tutmalarıyla başladı çünkü bir mahalleyi topa tutuyorsanız bilemezsiniz orada kim var. "Terörist" argümanı orada biter. Hele hele havadan bombardıman başladığında bizim bir tutum almamız lazım. Şu denirse: "Ya orada ne olursa olsun ilgilenmeyin." Ha, bak o olmaz işte. Niye ilgilenmememiz yapamayız? İnsan olarak yapamayız, bu ülkenin geleceği, bu bölgenin geleceği olarak yapamayız. Nasıl Saraybosna'yı vuran snaypırlarla mücadele etti o günün hükümeti de, takdirle anıyorum, biz de bugün belli bir tutum içine girmek durumundayız. Şimdi, burada Suriye konusuna biraz daha gireceğim ama ona girmeden yine yöntemle ilgili bir hususu ifade etmek istiyorum. Birçok arkadaşım Batılı gazetecilere, gazetelere şey yapıldı. Yani, referansta bulunulabilir çünkü dediğim gibi nasıl şey yapılıyorsa, efendim, biz burada eleştiriye açıksak uluslararası basında da eleştiriye açığız ama bakınız, 90'lı yılların ben bir ara basın şeylerini taratdım. Türkiye kaç kere ve ne ölçekte uluslararası basında yer almış? Kocaeli depremiyle yer almış, 28 Şubat müdahalesinin olduğu dönemlerde bir müddet yer almış, ekonomik krizle ilgili bir müddet yer almış ama birisi çıkıp Türkiye'yi övmemiş de "potansiyeli büyük" diye, "Türkiye yanlış yapıyor." diye de birileri yazı yazmamış veya çok nadir ama son on yıl içinde uluslararası dış politika literatüründe ister akademik ister günlük gazete şeklinde olsun en fazla söz edilen ülkelerin başında Türkiye geliyor. Niye biliyor musunuz? Çünkü bir duruşumuz var, bir politikamız var, bir yaklaşımımız var. Tabii ki biri eleştirecek biri de övecek. Ben o yazılara karşı Guardian'da Simon Tostal'ın yazısı -kendisini de tanırım.- ondan bir hafta önceki yazısını okuyun, bir hafta önceki, Türkiye'nin Orta Doğu'da artan etkisinin gücünden bahseder. Yani Türkiye'deki gazete yazarlarının hepsi aynı anda her görüşü paylaşıp... Yo, bunlar elde bir verilerdir ama bu kadar çok referans yapılıyor olması bile Türkiye'nin artan etkinliğinin işaretidir.

Şimdi, uygulamada iki hususa dikkatinizi... İki arkadaşın ifadesi... Belki ben, yani bu ifadeler yine yöntemle ilgili olarak hâlâ şey yapıyorum, konunun esaslarına gireceğim sonra Suriye ve noktasal olarak tek tek sorulara cevap vereceğim. Uygulamada iki şey dikkatimi çekti: Gitti bizim Özcan Bey akademisyen olarak da arkadaşımız. Dedi ki: "Haddimizi bilelim." Bu şekilde .bir ifadesi geçti. Bakın işte işin kritik noktalarından biri bu. Barfiks örneğini verdim, Sayın Hurşit Güneş de dedi ki: "Rusya'nın gücüne ulaşmak için, barfiks ulaşmak için masanın da üstüne çıkmak lazım." Burada farklı düşünüyoruz.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Enerji nedeniyle... Gerçekçilikle hayal perestlik...

DIŞİŞLERİ BAKANİ AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Olsun, ne nedenle olursa olsun. Hayır Sayın Güneş, ne nedenle olursa olsun. Bir, ben, "Türkiye Cumhuriyeti devletinin ve aziz milletin haddi" diye bir şey tanıımıyorum. "Haddini bilmek" yani şurada bizim sınırlarımız var... Hayır, gücümüz arttıkça iddiamız artacak. Onun için barfiks örnek verdim. 2003'te deseydik ki biz, 23 tane büyükelçilik açacağız. Haklı olarak bu, haddini bilmemezlik. Yani potansiyelin yetmez ki daha... Şunu da söyleyeyim, dış politikaların ekonomi ile ilişkisi anlamında. Bunu söylemeyi arzu etmezdim ama bizzat Bakanlığımızda çalışan memurlarımız 2001 yılında, ekonomik kriz esnasında bazen resmî doküman hazırlamak için A-4 kâğıdı bulamadıklarından her bir daire birbirinden kaçamak A-4 kâğıdı aldığını söylerdi. Böyle şartlarda çalışıldı. Şimdi, üç yıl içinde 22 büyükelçiliği sadece Afrika'da açtık, 3 tane de şeyde 25. 30'a yakın büyükelçilik açtık. Çünkü ekonomik

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 81

boyutu orada. Neden? Şimdi artık o güce ulaştık. Şunu da Sayın Güneş, rahmetli herhalde bunu da şey yapmazdı. Değil Rusya, değil Amerika Birleşik Devletleri, ben herkesle göz boyunda konuşurum. Bir şeyin üstüne filan çıkmam, sandalyenin üstüne çıkmaya da gereğim yok. İster enerji olsun arkasında isterse Sayın Türel'in dediği gibi dünyanın hegemonik gücü olsun, benimle göz boyunda konuşulur.

Şunu da söyleyeyim, çok istismar edildiği için insani bir şey, üzülüyorum da, buraya kadar geldiği için söyle... Hiç şey yapma... Sayın Clinton'la o "çak" denilen hareketi. Niye oldu o biliyor musunuz? Bunu açıkladım ama orada da gazete de öyle yazdı, hâlâ istismar edilir. Katar'da Libya'yla ilgili bir toplantı yapılıyor. Ben, o gece Türkiye'den ayrılırken gece boyu kalmak zorunda kaldım, toplantıya geciktim. Sebep: Torunum oldu. Dünya tatlısı bir güzel kızımız. Benim yüzümden o toplantı iki saat geç başlatıldı, ertelediler, benim gelmemi beklediler. Ben de girip dedim ki: Değerli arkadaşlar, beklediğim için kusura bakmayın ama torunum doğmak üzereydi, onu görmeden gelmek istemedim. Katar Başbakanı kalktı, kendi usulünce sarıldı, Birleşik Arap Emirlikleri sarıldı. Batı'da biliyorsunuz iki erkeğin birbirine sarılması... Bazısı el sıkı, Sayın Clinton da torunumu tebrik ederken -dikkat ederseniz benim elim şöyle durur- ya böyle bir şey... Karşıda bir hanım, kendi usulüyle seni tebrik ediyor. Yani çekeyim de bir şey mi? O anda o mutluluğu ifade etti, "Benim de torunum olmasını diliyorum." gibi de bir şey söyledi. Şimdi, bu kadar insanı bir şeyi "O, Osmanlı tokadıydı." da şuydu. Allah aşkına yani bizim o forumlarda nasıl dik durduğumuzu herkes bilir. Bir gün resmî kayıtlar açıklandığında Sayın Başbakanımızın Obama'yla nasıl konuştuğunu, bizlerin muhataplarımızla nasıl konuştuğumuzu herkes bilir. Biz, bu kadar iddialı bir yola çıkacağız, herhangi birinden talimat alacağız. Onun için, hiçbir ülke... Ama eşitler arası ilişkidir, eşitler arası ilişki. Kim olursa olsun, ne kadar bağımlı bir şey olursa olsun bu makamda oturan birisi tek başına oturmaz, arkasında 75 milyon var ve arkasında daha da büyük bir tarihî derinlik var. Öyle sandalyeye falan çıkmam ben kimse için, oraya ulaşmak için. Rusya'yla bizim ilişkimiz eşitler arası ilişkidir, Amerika'yla ilişkimiz eşitler arası ilişkidir, böyle olacak. Bu, etik olarak da böyledir, bugün geldiğimiz güç anlamında da.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Karşı karşıya kalmayalım diye söylendi, karşı karşıya bir husumet ortamında kalmamak anlamında söyledim.

DIŞİŞLERİ BAKANİ AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Hayır, husumet olur mu canım? Hayır, dediniz ki, şimdi...

BAŞKAN – Şimdi, aslında bunların hepsi sorular yani neticede eleştirilen Suriye konusuna geçelim.

DIŞİŞLERİ BAKANİ AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Suriye konusuna şimdi yoğunlaşacağım, sonra tek tek sorulara, en sonunda da konut meselesini izah etmek istiyorum. Şimdi, bakın arkadaşlar, biraz önce anlattım, bir deprem yaşanıyor. Görüyorsunuz, binalar çatlıyor ve siz o binaların çatladığını gözlüyorsunuz, siz de o binaların yanındasınız, binalar için önce, "aman bu depremin şeyleriyle bu binayı ayakta tutabilir miyim" diye düşünüyorsunuz. Bunu düşündük, yani Suriye'ye dedik ki: Aman binana sahip çık. Sayın Başbakanımız saatlerce konuştu ocak ayında. Sekiz yılın içinde de burada Sayın Adil Kurt Bey'e şey yapmak istiyorum. -yaptığımız her görüşmede reform konusu açıldığında hep Suriye'deki Kürtlere vatandaşlık verilmesi konusunu açtık. Birçok başka konular açıldı ve olumlu da tepkiler vermişlerdi. Hep yerel yönetimlerle ilgili reform şeyimizi aldılar, birçok şeyi alıp çalışıyorlar ama hep ertelediler. Mübarek, düştüğü günlerde biz Halep'e gittik, evet, iki dost olarak. Binanın sarsılmakta olduğunu görüp tir tir titreyen bir komşu olarak ve benim Bakanlar Kurulu sunuşumda defaatle de sonra söyledim. Hatta Şubat 2011'de bir grup gazeteciyle yaptığım toplantıda -ki o gazeteciler daha sonra açıkladı- "bizim için en zor mesele Suriye'dir. Suriye'nin ne kadar sofistike, ne kadar karmaşık ve en önemlisi Lübnan, Filistin ve Irak'a komşu olması dolayısıyla ne kadar uluslararası bir mesele olduğunun farkındayız" dedik. Bakın, Bin Ali'ye bir günde tavır aldık, Mübarek'e tavır alışımız Mısır ordusu tutumunu belirledikten sonradır. Mısır ordusu, geleneği olan bir ordu olarak Mübarek'le ülkesi arasına bir mesafe koydu ve gayet de bir kurumdan, bir ordudan beklenen tavır sergiledi, halkla karşı karşıya gelmedi. Kaddafi'nin ordu yapısında bir şahsilik vardı, bir çatışma... Kaddafi ile birlikte o yapı da dağıldı. Libya'ya da, soruya ayrıca geleceğim. Suriye konusunda gerek etnik ve gerek mezhebî kompozisyonun ne kadar girift olduğunu bildiğimiz için aylarca uğraştık Hurşit Bey, aylarca. Bu konuda sadece ben değil, sadece Başbakanımız değil MİT Müsteşarımız, Dışişleri Müsteşarımız, Dışişleri Müsteşar yardımcılarımız, orada bulunduğu sırada Büyükelçimiz tek tek... Şimdi bunun detaylarına girmek istemiyorum.

Hâlâ benim için bir sızıdır. 14 maddelik bir plan üzerinde tek tek konuşarak yedi saatte anlaştık ve talep ettiğimiz tek şey, orduyu şehirlerden çekmesi ve halkla orduyu karşı karşıya getirmemesi, tek talebimiz. Çünkü bir ülkede eğer halkla ordu karşı karşıya gelirse o ülkede herhangi bir şekilde kamu düzeninin sağlanması mümkün değil. "Tuz kokarsa ne olur?" denir ya eğer ordu bir taraf hâline gelirse nasıl bir sonuç çıkacağını hepiniz tahmin edersiniz. Bunun için bütün bu çabaları sarf ettik. En baştan itibaren ve şunu da söyledik, dendi ki: -Bir arkadaşımız son derece hakperest bir şekilde takdir etti- "Amerika baskı yaptığında Suriye'nin yanında durdunuz." doğru. Şunu da söyleyeyim bir bilgi olarak burada: İsrail uçakları Suriye'ye yönelik şey yaptığında o zaman da Türkiye, İsrail'e net bir şekilde Suriye adına mesaj iletti, bunun tekrarının olmaması için.

Yine galiba burada bir arkadaşımızdı, Mahmut Bey'di veya bir başka arkadaş şeyi söyledi, ha, Özcan Bey: "İsrail-Suriye görüşmeleri." Bakın, İsrail-Suriye görüşmeleri ki bu da yöntem olarak çok önemli bir şeydir. Beni mutlu eden bugünkü şeyde... Gelen eleştirilerin yine bizim paradigmamızla ilgili argümanlar kullanarak gelmesi yani "Sıfır sorun ne oldu?" Güzel, ne güzel. "Sıfır sorun"a sahip çıkın çünkü daha güçlü bir şekilde geri gelecek inşallah ama mesela dendi ki:

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 82

“İsrail-Suriye görüşmeleri” Bakınız, İsrail-Suriye görüşmeleri için Sayın Başbakanımız yıllarca Esad’ı ve Olmert’i hazırlamaya çalıştı. Üçlü görüşmeler, benim de katıldığım başdanışman olarak, ve bütün o görüşmelerin perde arkasını bizzat ben yürüttüm. Sayın Başbakanımızın siyasi irade olarak sağladığı şeyden sonra. Yıllarca uğraştık ve beş ayda onları dört raundda bir araya getirdik. O sırada Sayın Müsteşarımız da benimle birlikteydi İsrail ayağında, tam Tel Aviv’den dönmüştü. Peki niye çöktü o? Çünkü İsrail, Gazze’ye saldırdı. Bize söz verdiği halde bir hafta sonra... Bu, bizim eksikliğimizden çökmedi, İsrail Gazze’ye saldırdı. Pazartesi günü görüşmeler başlayacaktı, cumartesi Gazze’ye saldırdı. Suriye ayağı peki niye çöktü? Bizim sebebimizle mi? Yani biz mi Allah aşkına ortada hiçbir şey yokken... Yani elimizi vicdanımıza koyalım. Biz mi oraya terörist gönderdik? Ne bileyim yabancı şey gönderdik. Ortada hiçbir şey yokken Türkiye mi iç işlerine müdahale etti? Bu argümanları Suriye yönetimi kullanabilir ama bizim kullanmamamız lazım.

Şimdi, burada olan şey şuydu: Biz bir deprem geliyor. Alacağımız üç tavır var. Ben, şimdi, Cumhuriyet Halk Partili arkadaşlarımın, Milliyetçi Hareket Partili, -Barış ve Demokrasi Partisi biraz daha farklı bir... Yani bir tek Adil Bey’i dinledim ama haksızlık yapmak istemem- hep söyledikleri şu: “Biz buna karışmamalıydık.” yani o zaman biz de bunun geçmişte analizi yaptığımız da, gerek Dışişleri Bakanlığında gerekse Bakanlar Kurulunda benzeniz, dedik ki: “Üç tane ihtimal var: Ya statükoyu destekleyeceğiz, ya mümkün olduğu kadar bu meselenin dışında kalacağız, ya da bu meselede sahip olduğumuz değerler, savunduğumuz demokratik değerler adına bir tavır alacağız.” Şimdi, birincisi, statükoyu desteklemek tarihî akışa aykırı bir tutumdur, etik olmayan bir tutumdur çünkü Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti kendisi demokratik seçimlerle gelen bir hükûmet, kendisi daha önceki darbelerle hesaplaşa hesaplaşa halkın desteği ile gelmiş bir hükûmet, gidip de başka bir yerde sadece ve sadece adil seçim isteyen bir başka halka “niye bunu istiyorsun?” demez. Karşılığı ne olursa olsun, eski dostluğumuz ne olursa olsun değerler dostluklardan önce gelir. Peki, nötr kalmak, Tercihtir. Mesela, dese ki Cumhuriyet Halk Partili ya da muhalefet partimizden herhangi birisi veya herhangi bir aydın: “Nötr kalalım, taraf tutmayalım, hiçbir tavır belli etmeyelim.” “Taraf tutmamak” burada savaşın iki tarafı arasında taraf tutmamak değil, yanlış anlamayın. Suriye’yi kastetmiyorum, bütün bölgeyi... Yani “demokratik taleplerde bulunan halk ile bunu engellemeye çalışan yönetimler arasında taraf tutmayalım” demek “bir şey söylemeyelim” demek, “iddiasız olmak” demek, “bir değer savunmamak” demek. Şimdi Mısır...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Hocam, bir şey söyleyeceğim: Sürekli partileri eleştiriyorsunuz, sorulara cevap verseniz daha uygun olacak.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Ama siz beni... doğru, doğru.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ama Sayın Bakanım, 45 dakika oldu hâlâ daha...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Ama bir dakika ben yedi saati mi?

BAŞKAN – Evet, arkadaşlar tamam, cevap verecek.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Yarım saat süre vardı.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Mevlüt Bey doğrusu ben bunu bir şans olarak gördüm. Eğer isterseniz çok kısa noktasal cevaplar veririm de meramımızı anlarsak daha iyi olur.

Şimdi, benim kastettiğim partinizi eleştirmek değil, kastettiğim ortada on tane seçenek yok, üç seçenek var. Bir seçenektan birini tercih edeceğiz. Bizim seçtiğimiz yol, kendi savunduğumuz siyasi değerler ve Türkiye Cumhuriyeti devletinin de savunduğu siyasi değerlerdir bunlar. Avrupa Konseyinde, Avrupa Birliği’nde, dünyanın her yerinde savunduğumuz değerlerdir, bu yolu seçtik, bu tercihte bulunduk yani demokratik taleplerini yerine getiren halkların yanında... Mısır’da, Tunus’ta, Libya’da, Yemen’de bu tercihte bulunduktan sonra Suriye’ye geldiğinde eski dostluklarımız var diye farklı bir tercih sergileyemezdik, yani eleştiri bu olduğu için buna cevap vermek adına söylüyorum.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – O zaman biz de diyoruz ki: “Karışmayın, yani oradaki halkın... Eğer zulüm yapıyorsa karışmayın, onlara silah vermeyin. Siz de onlara “Ateş edin.” diyorsunuz.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Hayır bunlar hiçbir zaman...biz barışçıl...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Milis eğitiyorsunuz, silah veriyorsunuz.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Biz barışçıl yolları hep şey yaptık. Şu anda da takip ettiğimiz bütün şey -başta da konuşmada da arz ettiğim gibi- insanî boyut olarak, Suriye’deki kardeşlerimize hiçbir ayırım gözetmeden, etnik ve mezhep ayrımı gözetmeden sahip çıkmaya devam edeceğiz. Bu, bizim, devlet kültürümüzün, geleneğimizin bir şeyi. Siyasi değer itibarıyla da Suriye’de veya başka bir yerde, herhangi bir başka ülkede de yine benzer talepler olsun, onların da yanında yer alırız ama kimseye talep uyanmadan herhangi biri gidip de “Suriye’de insanlar ayağa kalktı, siz niye hareket etmiyorsunuz?” demeyiz. Herkesin bu anlamda iç işlerine müdahale etmeyiz. Suriye’nin bir başka yönü var: Suriye bizim için doğrudan bir ulusal güvenlik meselesi. Hem terör tehdidi dolayısıyla -burada kastettiğim sadece PKK değil, El Kaide veya başka terör- hem de kaosun doğurabileceği sonuçlar dolayısıyla, biz Suriye’de geçiş sürecinin barışçıl ve sağlıklı bir şekilde bir an önce tamamlanmasını ve bu yolla Suriye’nin güçlü ve istikrarlı bir komşu olarak tekrar uluslararası camiaya dönmelerini isteriz. Bu, keşke, Cumhurbaşkanı Esad öncülük yapmış, bunu gerçekleştirmiş olsaydı. Ama bunun yerine bunu tercih etmemesinin suçu, vebali Türkiye’nin omzunda değil ki, Suriye halkının da omzunda değil. Dolayısıyla bundan sonra da ne gerekiyorsa...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 83

Galiba bir arkadaşımız sordu, Rusya'yla görüşmelerde yaptığımız şey... Evet, Rusya-Türkiye-İran arasında da, Rusya-Türkiye-Mısır arasında da, İran-Türkiye-Mısır arasında da bütün ihtimalleri değerlendiriyoruz, her şeyi yapıyoruz. Suriye muhalefeti ile ilgili sorulara yönelik olarak da şunu söyleyeyim: Türkiye demokratik bir ülke, herkes gelir görüşür. Eğer Türkiye'de değil de Suriye muhalefeti, başka başkentlerde toplansaydı, bu sefer de "Niye sahip çıkılmıyor, niye başka ülkeler buraya müdahil oluyor?" diye bir eleştiriyi karşı karşıya kalacaktık. Dolayısıyla, Suriye konusunda tercihimiz hem etik olarak doğrudur, değerlerimiz bağlamında, hem de stratejik olarak Orta Doğu'daki bu büyük dönüşüm, Akdeniz'deki büyük dönüşüm anlamında tarihin doğru safında yer almaktır. Şimdi, noktasal bazı konulara gelelim. Sayın Türkeş ayrıldı aramızdan,. Büyükelçilik açılışları ile ilgili bir görüş beyan etti, dedi ki:

BAŞKAN – Sayın Bakanım, önceliği burada olan arkadaşlarımızın sorularına verirsek daha...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Öyle mi? Peki.

Evet, Putin ziyareti konusu açıldı, Sayın Mevlüt Bey de sordular. Putin ziyareti ekim ayı içinde tarih tayin edilmemiş şekilde prensipte konuşulmuştu. Biz de New York'ta Sayın Lavrofla bunu ele almıştık. Fakat, ekim ayı içinde yapılan görüşmelerle aralık ayına ertelenmesi teklifinde bulunuldu ve sadece Türkiye ziyareti değil, Sayın Putin'in Pakistan, Hindistan, Bulgaristan ziyaretleri de ertelendi ekim ve kasım aylarında. En önemlisi BDT zirvesini de erteledi. Şimdi biz herhangi bir devlet başkanı bu kadar çok ziyareti ertelemişse, Hindistan gibi önemli bir aktör, Pakistan, Hindistan orada bölgesel bir şey, BDT Zirvesini şey yapmışsa bize gezi tarihinde "Bir aylık iki aylık bir revizede bulunalım." dediğinde diplomatik olarak "niçin buna ihtiyaç hissediyorsunuz?" demeyiz. Sadece Türkiye ile ilgili bir durum değil. Ayrıca Putin'in sözcüsü Türkiye 3 Aralık, Hindistan 24 Aralık olarak bu gezinin gerçekleşeceğini söyledi ama diyelim 2 Aralıkta öyle veya böyle bir başka gerekçeyle olamayabilirdi. Geçen sene Sayın Başbakanımızın rahatsızlığı, bu sene de Sayın Cumhurbaşkanımızın rahatsızlığı dolayısıyla biz onlarca geziyi erteledik. Yani bundan Türkiye-Rusya arasında büyük bir kriz varmış sonucunu çıkarmak doğru değil.

Azerbaycan'la ilgili bazı sorular tevcih edildi. Bakınız, Azerbaycan'la -ki bu aynı zamanda şeye de bir anlamda cevaptır enerji çeşitlenmesine- son dönemlerdeki en stratejik adımlarımızdan biri Azerbaycan'la gerçekleştirdiğimiz TANAP projesidir. Böylece Türkiye ile Azerbaycan birlikte... Biz, Nabucco üzerinde çalıştık fakat orada siyasî irade Avrupa Birliği içinde ve ülkelerde şekillenmediği için TANAP ile bir anlamda Türkiye'nin coğrafyasıyla Azerbaycan'ın kaynakları birleşti ve birlikte pazarlık gücümüzü belli bir yere çektik. Azerbaycan'la ticaret hacmimiz son beş yılda beş kat arttı. Azerbaycan' da en büyük yatırımcı ülke Türkiye, Türkiye'de de Azerbaycan'ın yatırımları yüzde 80 arttı. Şimdi , bu kadar yoğun ilişki yaşadığımız Azerbaycan'la -ki geçen ay, iki ay içinde Azerbaycan'a ben 3 kere gittim- yani bir kriz varmış havasının yayılması doğru değil.

Kıbrıs konusuna, doğru, biraz diğer konulara ağırlık verdiğimiz için bugün üzerinde fazla duramadık, daha fazla durmak isterdim. Bakın, hep beraber Kıbrıs meselesi, bu, bizim millî davamız. Her aşamasında Türkiye'nin menfaatleriyle Kıbrıs'taki soydaşlarımızın, kardeşlerimizin haklarını korumak adına her türlü tedbiri aldık. Öylesine bir stratejik adım atıyoruz ki, işte bu da bir hayaldi daha önce. Türkiye'den Manavgat suyunu Kıbrıs'a taşıyacağız. Bu, fiilen Kıbrıs ile Türkiye'nin bir hat ile birleşmesi. Elektrik de vereceğiz ve şunu göstereceğiz: Kıbrıs adasının jeopolitik, jeoekonomik bağlantısı doğal olarak Anadolu yarım adasıyla. Eğer barış istenirse bu herkesin menfaatindedir. Doğu Akdeniz dengelerinde Mısır'la yürüttüğümüz ilişkiler, Doğu Akdeniz'deki dengeleri yeni bir zemine oturtma yönünde ilerliyor.

Yine Kıbrıs'la ilgili daha geçen ay Ekonomik İşbirliği Teşkilatı zirvesinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Kıbrıs Türk Devleti adıyla gözlemci üye oldu, daha geçen ay. Tek tek, adım adım... Şu andaki temsilci sayısı da 19'a çıktı, değişik yerlerdeki temsilciliklerimiz.

Irak konusunda, çok zikredildiği için müsaadenizle ona da kısaca değineyim. Bizim Irak'taki hiçbir bölgeyle, hiçbir etnik veya mezhebî grupla özel ve tercih edilmiş bir ilişki biçimimiz yoktur. Irak'ta mezhepçi bir gündemin hiçbir zaman peşinde olmadık. Şu anda Musul'da, Erbil'de, Basra'da aynı anda büyükelçiliği bulunan -ki Basra daha çok Şii yoğunluklu bir şehirdir, Musul Sünnî yoğunluklu, Türkmen yoğunluklu, Erbil de Kürt yoğunluklu bir şehirdir- buraların hepsinde Başkonsolosluğumuz ve bir tek Türkiye'nin var. Şu anda Irak'ta en fazla taahhüt işi alan hâlâ Türkiye. Evet, Sayın Maliki ile görüş ayrılıklarımız oldu, başka ülkelerle de olduğumuz gibi. Görüş ayrılığı, yani dediğim gibi Amerika Birleşik Devletleri'yle de görüş ayrılıklarımız oldu. Sayın Maliki ile ilgili görüş ayrılıklarımızın arkasında Türkiye'nin herhangi bir mezhepçi gündemi söz konusu değil. Esas itibarıyla orada, Irak içindeki demokratik süreçlerin işletilmesi bağlamında duyduğumuz kaygılarla ilgili farklı düşüncelerdir ama Maliki'yle de 2009'da en geniş kapsamlı görüşmeleri yine biz yaptık. Ümit ederiz ki Irak kendi içinde bu dengeleri tekrar kurar ve Türkiye açısından da sağlam bir muhatap olarak her zaman ebedi ve ezeli bir dost komşu olarak kalacaktır.

Sayın Loğoğlu burada olmadığı için o zaman sonra vereyim Yunus Emre Kültür Merkezleri ile ilgili sormuştum.

İthalat ihracat rakamları soruldu, ihracat dengeleri. Ocak – Eylül 2012 döneminde ihracatımız yüzde 13,7 arttı, ithalatımız yüzde 2,9 azaldı. Dünya ihracatında da -bu Dünya Ticaret Örgütü rakamlarıdır- 2002'de dünya toplam ihracatındaki payımız 0,56'dı, şu anda bir ara 0,82' çıktı 2008'de, sonra dünya daralması dolayısıyla şu anda 0,74. Yüzde 50 oranında dünya ihracatındaki payımızda artış var. Bütün bunları belli dengeler içinde yürütmeye çalışıyoruz.

Şimdi, eksik bıraktığım acaba bir şey var mı diye bakıyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 84

Balkanlardaki gayrimenkullerle ilgili Sayın Türel, onu çalışıyoruz. Bulgaristan'la da görüşmelerimiz de var, efendim vakıflarla ilgili ama bütün bu mütekabiliyet hususları dışında insan hakları ve ulusal hukuk, bizim vatandaşlarımıza tanıdığımız hukuk tabii, din ayrımı gözetmeksizin herkese bu hukuku tanırız.

Bir de Libya konusunda soruldu. Evet, geçen sene -ben bunu her zaman söyledim, Libyalılar da gururla, iftiharla ve muhabbetle bundan hep bahsederler- Ramazan ayında Bingazi'deki kardeşlerimizin yiyecek ekmeği yokken Türkiye, evet, 100 milyon dolar hibe 200 dolar kredi olarak 300 milyon dolar gönderdik. Kredi olarak gönderdi ve bunların hepsinin geri ödemesi de yapıldı. O zaman orada olduğu gibi Kırgızistan'da da iç çatışmalar dolayısıyla olay yaşandı da oraya da aynı yardımı yaptık. Bizim için elimizde imkân olduktan sonra kardeş toplumların hepsine de bunu yaparız.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Alacakları...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Alacaklarla ilgili de çalışılıyor.

Spesifik bir soru vardı: "Libya'daki milis ve polis teşkilatı..." Bakın, orada da sadece ve sadece Libya Hükümetinin talepleri yönünde katkı veriyoruz. Şu anlamda, milis denilen... Libya hükümetini talebi doğrultusunda, şu anda, devrim yaparken milis konumunda olanların düzenini sağlayacak polisler hâlinde eğitilip polis teşkilatına topluca dönüştürülmesi gibi bir proje. Burada, bir, milise destek olmak gibi bir şey yok. Aksine düzensiz yapıları, Libya devletinin talebiyle -Libya Genelkurmay Başkanı da geçtiğimiz aylarda buradaydı- Libya'da kamu düzeninin sağlanması için Afganistan'a ne destek sağlıyorsak Libya da bunu sağlamaya devam edeceğiz. Son olarak beni çok...

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Tamam Sayın Bakanım, alacakları müteahhitler sizden olacak.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Merak etmeyin, Libya da öyle büyük bir potansiyel var ki Türk iş dünyası için yeni ufuklar... Ayrıca biz bir hükümetiz, Sayın Çağlayan'la etle tırnak gibi çalışır bakanlıklarımız da.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ben de onu söylüyorum.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Müteahhitlerle de birlikte görüşürüz.

BAŞKAN – Sayın Bakanım son nokta...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Son olarak konut meselesi, bu beni gerçekten şahsi olarak da son derece üzen, her soru önergesi aldığım da bu soru önergesi... -ki biraz önce birçok arkadaş bunu daha önce açıkladık diye birtakım izahatlarda bulundular- Birçok soru önergesine cevap verdim. Geçen sene bunu izah ettim, evvel ki sene yine burada izah etmeye çalıştım. Hiçbir kurumumuza hâlel getirmeden Türkiye Cumhuriyeti devletinin vakarını koruyarak mümkün olduğu kadar aktarmaya, arz etmeye çalıştım. Tekrar tekrar bunun gündeme getirilmesi beni değil, devlet geleneğimizi rencide eder.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – İzahat istemiyoruz, sorun yok.

BAŞKAN – Sayın Bakan...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Hayır ben bitireyim. Madem bu kadar geldi, bilinmesini istiyorum, basın da burada.

Bakınız, bu benim şahsi konutum değil, bu, Türkiye Cumhuriyeti devletinin resmî konutu. Beni özel hayatımdan tanıyanlar da bilir, bakanlık, başkanlık döneminde de herhangi bir lükste, şatafatta, özel bir tatilde, beni görmüş olan varsa buyurun söylesin. Ben, Dışişleri Bakanlığı görevini aldığım da Bakanlık yetkililerimiz -her ikisi de burada, arkadaşlarımız görevli- bu tür toplantıların başka...

Başdanışman olarak istediğim herhangi bir yerde kalabileceğim hâlde sıradan bir yerde kaldım, tek odalı bir yerde.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Bu konuyu kapatalım Sayın Bakan.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Dediler ki: "Devlet toplantılarının mahremiyeti itibarıyla ve gelecek misafirleri ağırlama açısından zaruret dolayısıyla Sayın Bakanım bir konut tutmak zorundayız." Çünkü, o geçiş döneminde Sayın Cumhurbaşkanımızın Çankaya Köşkü'ndeki o statik bozukluk dolayısıyla konutu terk edememesi dolayısıyla birçok resmî toplantı otellerde yapılmak zorunda kalınıyordu. Onun üzerine ben şunu teklif ettim: Tamam, bir konut olsun ama ben başka yerde kalayım. O zaman da, gerek güvenlik birimlerimiz gerekse arkadaşlarımız dedi ki: "Bu, ek bir masraftan başka bir şey getirmez, yani sizin kalacağınız konutta aynı tedbirleri almak zorundayız. Aynı harcamayı yapmak zorunda kalırız, etrafın düzeni itibarıyla ve o bölgenin de düzenini bozmuş oluruz." Bunun üzerine -benim eşim İstanbul'da hâlâ doktorluk yapar, iki tane çocuğum da burada okula gidiyor- son üç yıl içinde, şeyinize sığınarak söylüyorum, 283 yurt dışı seyahat yapmışım. 283 yurt dışı seyahat de, her birinde iki gün kalsam zaten 550-600 gün yapıyor. Benim kaç gün o konutta kaldığımı zannediyorsunuz? Konutta kaldığımda, işte, arkadaşlarım gece 1'de ben herkesi çağırıyorum, kriz yönetimi yaparım. O konutta da yüzlerce misafir ağırladım. Biz "Pembe İncili Kaftan" okuyarak büyümüş bir nesiliz. Ben, şahsen tevazu gösterebilirim ama devletim adına tevazu gösteremem. İster misiniz bir dışişleri bakanı gelecek ve ben onu bir otelde ağırlayacağım ya da bizim Bakanlığın bir çatı katında ağırlayacağım? Çünkü, bizim Bakanlığın restoranı da orada, bilirler büyükelçilerimiz.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Özal el koydu Dışişleri konutuna, Ankara Palasta...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Ankara Palasta da ağırladık.

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Geçmişte de oldu. Özal el koydu.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 85

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Şimdi, bakınız, bunu anlamanız için söylüyorum...

HURŞİT GÜNEŞ (Kocaeli) – Anlıyoruz, hiç uzatmayın. Kapatalım Sayın Bakan.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Hayır, yok, madem açıldı, bunların bilinmesi lazım.

Yüzlerce...

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Bitireyim, noktalayacağım.

Şimdi, benim yurt dışındaki büyükelçilerimize, hepimizin, gittiğimizde söylediğim şey şu: Eğer bir büyükelçimiz mütevazı ise saygı duyarım ama devlet adına mütevazılık yapılmaz. Benim şu anda konut masrafım yani bu konutun genel oturduğu alan ve genel masrafları, yurt dışındaki herhangi bir büyükelçiliğimizden çok daha azdır. Yani Türkiye Cumhuriyeti devleti Dışişleri Bakanı... Keşke bu zorluk olmasaydı ama bizden önce konmuş bu, biz koymadık. Ben konut istemedim. Cumhurbaşkanlığı makamı, Başbakanlık makamı ve Dışişleri Bakanlığında konut Türk geleneği içinde konmuş, uluslararası alanda da böyledir. Yurt dışına gittiğinizde de özel muamele edilir, çünkü bu üç şahsiyet o devlet adına her türlü imza etmeye yetkili temsil mercisidir. Şimdi, ne yapmamı beklerdiniz benim?

Şunu da kayıtlara geçsin diye söylüyorum: Bu konutun yedi katlı olduğu söyleniyor garajlarıyla vesairesiyle. Bu konutun bir katında kalıyorum, bir de üzerinde yarım çatı katı. O yarım çatı katını da hiç kullanmıyorum. O katlara çıkan hiçbir ekmeğe, hiçbir suya, bir damla su dahi devlet kesesinden harcanmıyor, bir damla su. Her birinin hesabı tutulur. Biz böyle büyüdük, böyle ahlakla büyüdük. Allah bu boğazdan bir lokma haram geçireceğine bu canı alsın, o gün alsın, o an alsın. Bunların tekrar tekrar gündeme getirilmesi ve benim bunu açıklama yapmak zorunda kalmam, açıklacası, çok üzüntü duyduğum bir şeydir. Ümit ederim bir daha, tekrar açıklamak zorunda kalmam. Ama sizlerin de bunu anlayışla karşılayacağını düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum, tahammülünüz için de çok sağ olun.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz Sayın Bakan.

Buyurun Sayın Kalaycı.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum.

Bir yanlış anlama olmasın diye açıklık getirmek için bunu ifade etmek durumunda kaldım. Sayın Bakanın “Dış politikaya dair bir görüş sunmadılar.” ifadesinden sanki partilerin görüşleri yokmuş gibi bir anlam çıkar. Burası bir sempozyum ya da yuvarlak masa değil, bu bütçe görüşmesi. Elbette ki uygulamalarınızla ilgili yanlış gördüğümüz hususları eleştireceğiz, siz de cevap vereceksiniz.

Milliyetçi Hareket Partisinin her konuda olduğu gibi dış politika konusunda da ufku, vizyonu, görüşleri, projeleri, planları vardır. Adımız bile “ülkücü” Sayın Bakanım yani ülkülerimiz var. Lider ülke ülkümüz var. Hatta hep tartışıyoruz, uzatmamak için açmayayım o konuyu, yani 2023’e dair, 2053’e dair, 2077’ye dair Türkiye merkezli bir medeniyet projesi çalışmalarımız var. Yani bunları burada...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Paylaşırız inşallah.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – İnşallah Sayın Bakanım.

Hayırlı olsun bütçeniz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Kalaycı.

Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Dışişleri Bakanlığının bütçesi ve kesin hesabı üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

PROGRAMLAR

Şimdi sırasıyla bütçe ve kesin hesabı okutup oylarınıza sunacağım.

Dışişleri Bakanlığı bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Dışişleri Bakanlığı 2013 yılı bütçesi ve 2011 kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, böylece, gündemimizde bulunan bütçe ve kesin hesap oylanmış ve kabul edilmiştir, hayırlı olsun.

Ben sayın komisyon üyelerimize, Sayın Bakanımıza, tüm kamu kurum ve kuruluş yetkililerine çok teşekkür ediyorum.

Sayın Oral, buyurun.

SÜMER ORAL (Manisa) – Sayın Bakanım, Sayın Başkan; bu tür söz almaktan gerçekten rahatsız oluyorum ama bazı şeylerin zapta geçmesine de gerek var.

Sayın Bakan, konuşmasının bir bölümünde dediler ki: “2001 yılında kâğıt almakta sıkıntı çektik.” Sayın Bakana bunu kim söylemişse, Sayın Bakan, o söyleyen kişiyi, ne olur “Bana gerçek şeyi ifade et.” diye uyarın. Çünkü 2001 krizi nakit ve finans krizidir, bütçe ve ekonomik kriz değildir. Bakın, arkamda, o dönem Planlamada çalışan arkadaşlar var,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 86

deftardarlar var. Eğer 1 kuruş... Hele o şubatta oldu, daha bütçenin yeni yılı. "Kâğıt alamadık." dedilerse size hoş görünmek için gerçeği söylememişlerdir.

Bunu zabıtlara geçirmek istedim.

Teşekkür ederim.

DIŞİŞLERİ BAKANİ AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Tasarruf tedbirleri dolayısıyla.

SÜMER ORAL (Manisa) – Olur mu?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, yarın saat 10.00'da, programımızda bulunan diğer kurum bütçelerini görüşmek üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 20.37